Projekt

z dnia 15 lutego 2022 r.

UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W MIROSŁAWCU

z dnia 24 lutego 2022 r.

w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mirosławiec

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372, poz. 1834) oraz art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2021 r., poz. 741, poz. 784, poz. 922, poz. 1873, poz. 1986), w związku z uchwałą Nr VII/75/2019 Rady Miejskiej w Mirosławcu z dnia 29 maja 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Mirosławiec, Rada Miejska w Mirosławcu postanawia, co następuje:

§ 1. Uchwala się Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mirosławiec, zwane dalej Studium.

§ 2. Załącznikami do niniejszej uchwały są:

1) tekst Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mirosławiec, stanowiący załącznik nr 1;

2) rysunek Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mirosławiec – Uwarunkowania, skala 1:25 000, stanowiący załącznik nr 2;

3) rysunek Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mirosławiec – Kierunki, skala 1:25 000, stanowiący załącznik Nr 3;

4) rysunki szczegółowe kierunków zagospodarowania przestrzennego (arkusz nr 1 – miasto Mirosławiec, arkusz nr 2 – Mirosławiec Górny, arkusz nr 3 – Orle, arkusz nr 4 – Łowicz Wałecki, arkusz nr 5 – Kalinówka, arkusz nr 6 – Hanki Kolonia, arkusz nr 7 – Jadwiżyn, arkusz nr 8 – Piecnik, arkusz nr 9 –Jabłonowo i Jabłonkowo, arkusz nr 10 – Próchnowo, arkusz nr 11 – Bronikowo, arkusz nr 12 – Sadowo, arkusz nr 13 – Toporzyk, arkusz nr 14 – Setnica, arkusz nr 15 – Hanki, arkusz nr 16 – Nieradz, arkusz nr 17 – Drzewoszewo, w skali 1:5000), stanowiące załącznik nr 4.1 – 4.17 do uchwały;

5) rozstrzygniecie o sposobie rozpatrzenia uwag wniesionych do Studium, stanowiące załącznik Nr 5;

6) dokument elektroniczny zawierający dane przestrzenne, stanowiący załącznik nr 6.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Mirosławca.

§ 4. Uchwala wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr .....
Rady Miejskiej w Mirosławcu
z dnia 24 lutego 2022 r.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MIROSŁAWIEC

Mirosławiec, 2022

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mirosławiec przyjęte uchwałą Nr ……/……/…… Rady Miejskiej w Mirosławcu z dnia ……

Integralną częścią uchwały Nr ……/……/…… Rady Miejskiej w Mirosławcu z dnia …… stanowią:

1) Załącznik nr 1 – tekst Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mirosławiec,
2) Załącznik nr 2 – rysunek Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mirosławiec – Uwarunkowania, skala 1:25 000,
3) Załącznik nr 3 – rysunek Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mirosławiec – Kierunki, skala 1:25 000,
4) rysunków szczegółowych kierunków zagospodarowania przestrzennego: arkusz nr 1 – miasto Mirosławiec, arkusz nr 2 – Mirosławiec Górny, arkusz nr 3 – Orle, arkusz nr 4 – Łowicz Wałecki, arkusz nr 5 – Kalinówka, arkusz nr 6 – Hanki Kolonia, arkusz nr 7 – Jadwiżyn, arkusz nr 8 – Piecnik, arkusz nr 9 –Jabłonowo i Jabłonkowo, arkusz nr 10 – Próchnowo, arkusz nr 11 – Bronikowo, arkusz nr 12 – Sadowo, arkusz nr 13 – Toporzyk, arkusz nr 14 – Setnica, arkusz nr 15 – Hanki, arkusz nr 16 – Nieradz, arkusz nr 17 – Drzewoszewo, w skali 1:5000, stanowiące załącznik nr 4.1 – 4.17 do uchwały,
5) Załącznik nr 5 – rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag wniesionych do studium,
6) Załącznik nr 6 – dokument elektroniczny zawierający dane przestrzenne.

ZESPÓŁ AUTORSKI:

mgr Aleksandra Mikulska – główny projekt,
kwalifikacje do wykonywania zawodu urbanisty uzyskane na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów (Dz. U. z 2013 r., poz. 932 i 1650)

mgr Paweł Żebrowski – projektant

Marcin Gontarek – opracowanie graficzne

przy współpracy pracowników Urzędu Miejskiego w Mirosławcu

Spis treści

I. WSTĘP ... 7
1. Podstawa formalno-prawna ... 7
2. Cel i zakres opracowania ... 9
II. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ... 11
1. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu oraz stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony ... 11
1.1. Położenie i podstawowe dane o gminie ... 11
1.2. Struktura użytkowania gruntów ... 11
1.3. Stan prawny gruntów ... 12
2. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej ... 13
2.1. Zarys budowy geologicznej ... 13
2.2. Geomorfologia i rzeźba terenu ... 14
2.3. Warunki hydrogeologiczne i zasoby wód podziemnych ... 18
2.4. Wody powierzchniowe ... 21
2.5. Udokumentowane złoża kopalin ... 24
2.6. Gleby użytków rolnych ... 25
2.7. Klimat i warunki aerosanitarne ... 27
2.8. Szata roślinna ... 30
2.8.1. Ekosystemy leśne ... 31
2.8.2. Ekosystemy łąkowe ... 31
2.8.3. Ekosystemy bagienne ... 32
2.8.4. Zieleń urządzona ... 33
2.9. Świat zwierzęcy ... 35
2.10. Stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej ... 36
2.11. Oddziaływania akustyczne i elektromagnetyczne ... 37
2.12. Stan jakości powietrza ... 40
2.13. Jakość wód ... 43
3. Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów odrębnych ... 43
3.1. Ochrona przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego ... 43
3.2. Obszary chronione na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska, Prawo wodne oraz ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych ... 51
4. Uwarunkowania kulturowe gminy Mirosławiec ... 54
4.1. Rys historyczny ... 54
4.2. Charakterystyka zabudowy ... 56
4.2.1. Obszar miasta. ... 56
4.2.2. Obszary wiejskie. ... 59

4.3. Charakterystyka ważniejszych miejscowości i ich zabytków prawnie chronionych..... 61
4.4. Zagadnienia archeologiczne 66
4.5. Ocena wartości kulturowych i wnioski do ochrony konserwatorskiej 71
4.6. Dobra kultury współczesnej 72
5. Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym oraz granice krajobrazów priorytetowych 72
6. Zagadnienia demograficzne 73
6.1. Warunki i jakość życia mieszkańców 73
6.1.1. Warunki mieszkaniowe 73
6.1.2. Oświata i kultura..... 76
6.1.3. Sport i rekreacja 77
6.1.4. Zdrowie i opieka społeczna 77
6.2. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia 77
7. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy 79
7.1. Analizy ekonomiczne 79
7.2. Analizy środowiskowe 82
7.3. Analizy społeczne 83
7.3.1. Ludność..... 83
7.3.2. Zatrudnienie 86
7.3.3. Rynek pracy 86
7.4. Prognozy demograficzne 89
7.5. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę 92
7.5.1. Określenie zapotrzebowania na nową zabudowę..... 92
7.5.2. Ocena chłonności istniejącego zagospodarowania 95
7.6. Możliwości finansowania przez gminę inwestycji służących realizacji zadań własnych gminy 98
8. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych 102
9. Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych 102
10. Stan infrastruktury technicznej 103
10.1. Sieć kanalizacyjna 103
10.2. Zaopatrzenie w wodę 104
10.3. Odprowadzanie wód deszczowych 105
10.4. Zaopatrzenie w gaz..... 105
10.5. Sieć elektroenergetyczna 105
10.6. Zaopatrzenie w ciepło 106
10.7. Odnawialne źródła energii 107
10.8. Gospodarka odpadami 107
10.9. Telekomunikacja..... 109

11. Stan systemów komunikacji ... 109
11.1. Komunikacja drogowa ... 109
11.2. Komunikacja kolejowa ... 110
11.3. Komunikacja powietrzna ... 110
11.4. Komunikacja rowerowa i piesza ... 110
12. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych ... 111
13. Uwarunkowania wynikające z wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej ... 112
II. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ... 114
1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego ... 114
2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy ... 115
2.1. Kierunki polityki przestrzennej ... 115
2.2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zabudowy i zagospodarowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy ... 116
2.3. Kształtowanie rozwoju turystyki, rekreacji i wypoczynku ... 121
2. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk ... 122
2.1. Ochrona zasobów geologicznych ... 122
2.2. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych ... 123
2.3. Ochrona gleb i powierzchni ziemi ... 123
2.4. Lasy ochronne ... 124
2.5. Ochrona powietrza atmosferycznego i ograniczenie hałasu ... 124
2.6. Ochrona przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego ... 126
3. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej 131
3.1. Zasady ochrony konserwatorskiej ... 131
3.2. Ochrona konserwatorska stanowisk archeologicznych ... 134
3.3. Dobra kultury współczesnej ... 135
4. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej ... 135
4.1. Zaopatrzenie w wodę ... 135
4.2. Odprowadzanie ścieków ... 136
4.3. Odprowadzanie wód opadowych i roztopowych ... 136
4.4. Sieć gazowa ... 137
4.5. Sieć elektroenergetyczna ... 138
4.6. Odnawialne źródła energii ... 140
4.7. Zaopatrzenie w ciepło ... 141
4.8. Sieć telekomunikacyjna ... 141
4.9. Zagospodarowanie odpadów ... 141

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji 142
5.1. System drogowy 143
5.2. Transport kolejowy 145
5.3. Ruch rowerowy i pieszy 145
5.4. Inne rodzaje komunikacji 146
6. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym 146
7. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i programów, o których mowa w art. 48 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym 147
8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary przestrzeni publicznej 148
8.1. Obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne 148
8.2. Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości 148
8.3. Obszary przestrzeni publicznej 149
9. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego 149
10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej 150
11. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią 152
12. Obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych 152
13. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny 153
14. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych 153
15. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji i remediacji oraz obszary zdegradowane 153
16. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych 154
16.1. Tereny wojskowe 154
16.2. Tereny kolejowe 157
17. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym 157
18. Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW wraz ze strefami ochronnymi 158
19. Obszary, na których przewiduje się lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2 159
III. UZASADNIENIE ROZWIĄZAŃ PRZYJĘTYCH W STUDIUM WRAZ Z SYNTEZĄ 160
ZAŁĄCZNIK NR 1 162
1. Spis obiektów chronionych 162
Bibliografia 169

I. WSTĘP

1. Podstawa formalno-prawna

Obowiązek sporządzenia i uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wynika wprost z ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2021 r., poz. 741, ze zm.).

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy – zgodnie z art. 9 ust. 1 ww. – jest podstawowym dokumentem, kreującym politykę przestrzenną gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego. Ustalenia studium są wprowadzane w życie poprzez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które nie mogą być sprzeczne z ustaleniami studium (art. 20 ust. 1 ww. ustawy). Studium nie jest aktem prawa miejscowego, a jedynie aktem kierownictwa wewnętrznego, wiążącym organy gminy – działania planistyczne winny być zgodne z kierunkami określonymi w studium. Studium jako dokument wewnętrzny gminy, odgrywa podstawową rolę w ochronie wartości i kształtowaniu struktury przestrzennej gminy. Polityka przestrzenna sformułowana w dokumencie odnosi się zarówno do dalekich, jak i bliskich horyzontów czasu.

Dotychczasowe Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mirosławiec przyjęte zostało uchwałą Nr XXX/183/2002 Rady Gminy i Miasta Mirosławiec z dnia 9 października 2002 roku, a następnie zmienione uchwałą Nr VIII/58/2015 Rady Miejskiej w Mirosławcu z dnia 28 maja 2015 roku. Zmiana Studium z 2015 roku polegała na wyznaczeniu nowego kierunku rozwoju południowej części gminy (rejon miejscowości Hanki, Jadwiżyn i Setnica) – na terenach rolniczych została dopuszczona lokalizacja elektrowni wiatrowych. Dokonano ponadto jednostkowych aktualizacji zapisów ogólnych w zakresie zagadnień przyrodniczych i kulturowych, mających wpływ na ww. przedmiot zmiany Studium.

Obecną – nową edycję Studium, opracowano na podstawie uchwały Nr VII/75/2019 Rady Miejskiej w Mirosławcu z dnia 29 maja 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Mirosławiec. Zasadność opracowania nowego dokumentu podyktowana była koniecznością uwzględnienia w nim zmiany granic administracyjnych gminy oraz aktualizacji kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Od początku lat 90-tych władze gminy Mirosławiec czyniły starania o zmianę granic administracyjnych gminy na północy, chcąc włączyć do nich teren lotniska wojskowego. Wówczas lotnisko znajdowało się na terenie gminy Wierzchowo, jednak koszty jego utrzymania (tj. osiedle mieszkaniowe, szkoły i drogi dla ludności zatrudnionej w wojsku) ponosiła gmina Mirosławiec. Obie gminy zabiegały o przedmiotowy teren. Ostatecznie w 2003 roku teren gminy Mirosławiec powiększył się o przedmiotowy teren lotniska woskowego.

Pojawienie się w strukturach gminy przedmiotowego obszaru wymagało aktualizacji dotychczas obowiązującego Studium w zakresie uwarunkowań oraz polityki przestrzennej gminy, w oparciu o zrównoważony rozwój.

Zakres merytoryczny Studium wynika z ustaleń określonych w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Studium obejmuje obszar w granicach administracyjnych gminy i miasta Mirosławiec.

Niniejsze Studium stanowi dokument zawierający syntetyczny zestaw podstawowych informacji na temat środowiska przyrodniczego i kulturowego, stanu zagospodarowania przestrzennego, a także funkcjonowania systemów komunikacyjnych i infrastruktury przestrzennej. Określa działania zmierzające do zmiany istniejącego zagospodarowania przestrzennego, a także funkcjonowania systemów komunikacyjnych i infrastruktury przestrzennej. Ponadto określa działania zmierzające do zmiany istniejącego zagospodarowania przestrzennego w stan oczekiwany i te, które mają wywołać pożądane zmiany struktury przestrzennej w konkretnych obszarach. Celem studium jest określenie polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, po uprzednim rozpoznaniu uwarunkowań rozwoju gminy.

Studium uwzględnia zasady określone w:

1) Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (Warszawa, 2012);

2) Planie zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego (Szczecin, 2020);
3) Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030 (Szczecin, 2019);
4) Strategii Rozwoju Gminy Mirosławiec na lata 2016-2025 (Mirosławiec, 2015).

Podstawowym i najważniejszym narzędziem polityki przestrzennej zapisanej w studium jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, mający bezpośredni wpływ na zagospodarowanie przestrzeni.

Podstawę formalno-prawną opracowania Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mirosławiec stanowią:

- uchwała nr VII/75/2019 Rady Miejskiej w Mirosławcu z dnia 29 maja 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Mirosławiec;
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2021 r., poz. 741, ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233);
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1372, ze zm.);
- ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r., poz. 624, ze zm.);
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1973);
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r., poz. 1098, ze zm.);
- ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2021 r., poz. 710, ze zm.);
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2021 r., poz. 779, ze zm.);
- ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1899);
- ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2021 r. poz. 888, ze zm.);
- ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2021 r., poz. 716, ze zm.);
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r., poz. 247, ze zm.);
- ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2028);
- ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2020 r., poz. 1333, ze zm.);
- ustawa o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 724);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1420);
- ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1326);
- ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1376, ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie z dnia 2 marca 1999 r. (j.t. Dz. U. z 2016 r., poz. 124);
- ustawa z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1984),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 kwietnia 2013 r. w sprawie wykazu linii kolejowych o znaczeniu państwowym (Dz. U. z 2019 r., poz. 899);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie budowli i budynków, drzew lub krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymywania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych (j.t. Dz. U. z 2014 r., poz. 1227);

- ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2021 r., poz. 1275, ze zm.);
- ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1947);
- ustawa z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1990);
- ustawa z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz. U. z 2021 r., poz. 777, ze zm.).

2. Cel i zakres opracowania

Główne cele opracowania Studium to:

1) rozpoznanie i ocena aktualnych uwarunkowań rozwoju Gminy Mirosławiec,
2) sformułowanie kierunków dalszego rozwoju i zasad polityki przestrzennej gminy, które pozwolą na koordynację zamierzeń władz gminy w zakresie działalności inwestycyjnej, zmierzającej do aktywizacji gminy i miasta oraz poprawy jakości życia jego mieszkańców z wyodrębnieniem zadań lokalnych i ponadlokalnych,
3) stworzenie podstawy prawnej do sporządzania planów miejscowych,
4) promocja rozwoju gminy.

Studium składa się z:

1) tekst Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Mirosławiec, stanowiący załącznik nr 1;
2) rysunek Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Mirosławiec – Uwarunkowania, skala 1:25 000, stanowiący załącznik nr 2;
3) rysunek Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Mirosławiec – Kierunki, skala 1:25 000, stanowiący załącznik Nr 3;
4) rysunki szczegółowe kierunków zagospodarowania przestrzennego (arkusz nr 1 – miasto Mirosławiec, arkusz nr 2 – Mirosławiec Górny, arkusz nr 3 – Orle, arkusz nr 4 – Łowicz Wałecki, arkusz nr 5 – Kalinówka, arkusz nr 6 – Hanki Kolonia, arkusz nr 7 – Jadwiżyn, arkusz nr 8 – Piecnik, arkusz nr 9 –Jabłonowo i Jabłonkowo, arkusz nr 10 – Próchnowo, arkusz nr 11 – Bronikowo, arkusz nr 12 – Sadowo, arkusz nr 13 – Toporzyk, arkusz nr 14 – Setnica, arkusz nr 15 – Hanki, arkusz nr 16 – Nieradz, arkusz nr 17 – Drzewoszewo, w skali 1:5000), stanowiące załącznik nr 4.1 – 4.17 do uchwały;
5) rozstrzygnięcia o sposobie rozpatrzenia uwag wniesionych do studium, stanowiącego załącznik nr 5 do uchwały,
6) dokumentu elektronicznego zawierającego dane przestrzenne, stanowiącego załącznik nr 6 do uchwały.

W oparciu o istniejące uwarunkowania obszar Gminy Mirosławiec podzielono na strefy funkcjonalno-przestrzenne, dla których wskazano kierunki polityki przestrzennej.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego zostały określone w formie ustaleń ogólnych dla całego obszaru gminy oraz w formie ustaleń szczegółowych, odnoszących się do poszczególnych kategorii terenów. Elementy liniowe (komunikacja, infrastruktura techniczna) nie są związane z wyznaczonymi strefami.

Podział taki umożliwia odniesienie się do wszystkich zagadnień, określonych w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

II. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu oraz stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony

1.1. Położenie i podstawowe dane o gminie

Gmina Mirosławiec położona jest w południowo-wschodnim fragmencie województwa zachodniopomorskiego, w północno-zachodniej części powiatu wałeckiego. Jest to najmniejsza gmina pod względem powierzchni w powiecie, stanowiąca 14,4 % jego powierzchni. Obszar gminy zajmuje 205,5 km² (stan na dzień 31.12.2018 r.). Zgodnie z **podziałem administracyjnym** Polski gmina Mirosławiec graniczy:

- od wschodu z gminą Wałcz (powiat wałecki),
- od zachodu z gminą Kalisz Pomorski (powiat drawski),
- od północy z gminą Wierzchowo (powiat drawski),
- od południa z gminą Tuczno (powiat wałecki).

Miasto Mirosławiec, pełniące funkcje ośrodka administracyjno-usługowego wobec mieszkańców miasta i całej gminy, położone jest na skrzyżowaniu:

- drogi krajowej nr 10 Szczecin – Bydgoszcz – Warszawa,
- drogi wojewódzkiej nr 177 Czaplinek – Wieleń,
- drogi powiatowej nr 1984Z Mirosławiec – Stara Studnica.

Około 5 km na północ od Mirosławca zlokalizowana jest wojskowa 12 Baza Bezzałogowych Statków Powietrznych dysponująca czynnym lotniskiem. Miasto Mirosławiec położone jest w odległości ok 110 km od Szczecina i ok 130 km od Poznania i Bydgoszczy. Siedziba Gminy stanowi ważny węzeł komunikacji lokalnej, ponieważ leży na skrzyżowaniu dróg do Wałcza, Kalisza Pomorskiego, Tuczna i Czaplinka.

Gmina ma charakter miejsko-wiejski. Siedzibą gminy jest miasto Mirosławiec. W skład gminy wchodzą 24 miejscowości: Bronikowo, Drzewoszewo, Gniewosz, Hanki, Hanki Kolonia, Jabłonowo, Jabłonkowo, Jadwiżyn, Kalinówka, Kierpnik, Chojnica, Kolonia Polne, Zacisze, Łowicz Wałecki, Mirosławiec, Mirosławiec Górny, Nieradz, Orle, Piecnik, Pilów, Próchnowo, Sadowo, Setnica, Toporzyk, które tworzą 12 sołectw.

1.2. Struktura użytkowania gruntów

Gmina Mirosławiec zajmuje powierzchnię 20 335,00 ha (203,3 km^2), w tym miasto 241,00 ha, natomiast tereny wiejskiej 20 094,00 ha. W strukturze użytkowania ziemi zdecydowanie dominują lasy i grunty leśne, które zajmują 64,2 % ogółu powierzchni gminy. Są to zwarte kompleksy leśne, wśród których występują stosunkowo niewielkie enklawy gruntów ornych oraz trwałych użytków zielonych, położonych w naturalnych zagłębieniach terenu, wyścielonych płytką warstwą torfu. W dalszej kolejności, w strukturze użytkowania gruntów są użytki rolne z udziałem 26,7 % (stan na dzień 31.12.2019 r.). Poniższa tabela ilustruje strukturę użytkowania gruntów na terenie gminie Mirosławiec:

Tabela 1. Struktura użytkowania gruntów w gminie i mieście Mirosławiec w 2019 roku

Lp.	Kierunek użytkowania terenu	Powierzchnia					
		Miasto		Obszar wiejski		Razem	
		[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]
1	Powierzchnia ogółem	241,00	100,00	20094,00	100,00	20335,00	100,00
2	Użytki rolne razem	109,00	45,22	5325,00	26,50	5434,00	26,72

3	Użytki rolne – grunty orne (R)	57,00	23,65	3967,00	19,74	4024,00	19,79
4	Użytki rolne – sady (S)	0,00	0,00	5,00	0,02	5,00	0,02
5	Użytki rolne – łąki trwałe (Ł)	40,00	16,60	710,00	3,53	750,00	3,69
6	Użytki rolne – pastwiska trwałe (Ps)	4,00	1,66	340,00	1,69	344,00	1,69
7	Grunty rolne zabudowane	5,00	2,07	87,00	0,43	92,00	0,45
8	Lasy i grunty leśne (Ls)	5,00	2,07	13053,00	64,60	13058,00	64,21
9	Grunty zadrzewione i zakrzewione (Lz)	3,00	1,24	34,00	0,17	37,00	0,18
10	Grunty pod stawami (Wsr)	1,00	0,41	2,00	0,01	3,00	0,01
11	Grunty pod rowami (W)	1,00	0,41	36,00	0,18	37,00	0,18
12	Użytki ekologiczne (E)	0,00	0,00	278,00	1,38	278,00	1,37
13	Użytki kopalne (K)	0,00	0,00	6,00	0,03	6,00	0,03
14	Tereny różne (Tr)	0,00	0,00	8,00	0,04	8,00	0,04
15	Nieużytki (N)	1,00	0,41	167,00	0,83	168,00	0,83
16	Drogi (dr)	29,00	12,03	279,00	1,39	308,00	1,51
17	Koleje (Tk)	6,00	2,49	19,00	0,09	25,00	0,12
18	Inne komunikacyjne (Ti)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
19	Tereny mieszkaniowe (B)	46,00	19,09	11,00	0,05	57,00	0,28
20	Tereny przemysłowe (Ba)	14,00	5,81	36,00	0,18	50,00	0,25
21	Inne tereny zabudowane (Bi)	8,00	3,32	371,00	1,85	379,00	1,86
22	Zurbanizowane tereny niezabudowane (Bp)	10,00	4,15	8,00	0,04	18,00	0,09
23	Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe (Bz)	6,00	2,49	16,00	0,08	22,00	0,11
24	Grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych (Lzr)	0,00	0,00	14,00	0,07	14,00	0,07

Źródło: opracowanie własne na podstawie Zestawienia zbiorczego ewidencji gruntów i budynków gminy Mirosławiec; stan na dzień 31.12.2019 r.

1.3. Stan prawny gruntów

Stan własności gruntów na obszarze gminy Mirosławiec opracowano na podstawie informacji uzyskanych w Urzędzie Miejskim w Mirosławcu. Poniższa tabela przedstawia zestawienie własności gruntów.

Tabela 2. Struktura użytkowania gruntów w gminie i mieście Mirosławiec w 2019 roku

Lp.	Rodzaj własności	Powierzchnia					
		Miasto		Obszar wiejski		Razem	
		[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]
1	Grunty Skarbu Państwa	24	9,96	14 633	72,82	14 657,00	72,07
2	Grunty gminne	88	36,51	510	2,54	598,00	2,94
3	Grunty osób fizycznych	125	51,86	3 774	18,79	3 899,00	19,17
4	Grunty spółdzielni	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00
5	Grunty kościołów i zw. wyznaniowych	0	0,00	32	0,16	32,00	0,16
6	Pozostałe	4	1,66	1 158	5,76	1 162,00	5,71
ŁĄCZNIE		241	100,0	20 094	100,0	20 335	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych w rejestru gruntów, stan na dzień 31.12.2019 r.

2. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

2.1. Zarys budowy geologicznej

Obszar objęty niniejszym opracowaniem położony jest na zachodnim skłonie jednostki geologiczno-strukturalnej, zwanej Antyklinorium Kujawsko-Pomorskim – strukturalnej jednostki geologicznej wypełnionej osadami mezozoicznymi, przykrytymi najmłodszymi utworami czwartorzędowymi. Podłoże podczwartorzędowe budują osady mezozoiczne: triasu i jury oraz kenozoiczne – trzeciorzędowe: oligocenu i miocenu. Osady mezozoiczne to głównie łupki ilaste triasu oraz wapienie i dolomity, piaskowce jury. Trzeciorzęd reprezentują głównie osady miocenu wykształcone głównie jako piaski kwarcowe z lignitem oraz iły, lokalnie występują piaski glaukonitowe z oligocenu. Nie występują osady plejstocenu i holocenu. Plejstocen tworzą naprzemianległe piaski, żwiry i gliny, rzadziej iły lub mułki o łącznej miąższości na ogół nie przekraczającej 100,0 m. W budowie geologicznej plejstocenu przeważają utwory piaszczysto-żwirowe. Najwięcej glin znajduje się w południowo-wschodniej części gminy.

Powierzchnię obszaru opracowania budują głównie utwory czwartorzędowe, głównie gliny zwałowe pochodzenia lodowcowego oraz piaski i żwiry wodnolodowcowe i rzeczne epoki plejstoceńskiej. Grubość utworów plejstoceńskich wynosi kilkadziesiąt metrów.

Powierzchnię gminy Mirosławiec ukształtowała działalność lądolodu i wód roztopowych w czasie kilkakrotnego nasunięcia się lądolodu skandynawskiego na teren Polski. Podczas pierwszej transgresji lodowiec modelował powierzchnię podczwartorzędową, a podczas kolejnych nasunięć niszczył również wcześniej ukształtowane przez siebie formy powierzchni ziemi, związane z recesjami lądolodu, które następowały na skutek ocieplania się klimatu. Zasadniczy wpływ na aktualną powierzchnię terenu miało ostatnie nasunięcie lądolodu, zwane Zlodowaceniem Bałtyckim, a w szczególności jego recesja ze stadiału poznańskiego, w którego strefie położony jest obszar całego powiatu wałeckiego i powiatów sąsiednich.

Cofanie się lądolodu na skutek zmian klimatycznych nie było jednostajne. Były okresy szybszego cofania się jego czoła, w czasie których powstawała morena denna: płaska, falista i pagórkowata oraz okresy postoju jego czoła lub krótkotrwałych nasunięć, w czasie których powstawały ciągi moren czołowych. Te formy terenu zbudowane są z glin zwałowych, często przemieszanych ze żwirami i piaskami.

Na obszarze dzisiejszego powiatu wałeckiego wyróżnić można kilka „momentów" postojów lodowca. O przedmiotowym zjawisku świadczą występujące duże płaty moreny dennej z licznymi ciągami moren czołowych. Jeden z takich postojów przypadł na obszarze dzisiejszej gminy Mirosławiec, zaznaczając swoją obecność utworami geologicznymi, położonymi na linii Jastrowie – Toporzyk – Mirosławiec. Następny istotny proces rzeźbotwórczy nastąpił w czasie stadiału pomorskiego.

Za powstanie rynien polodowcowych odpowiedzialna jest erozyjna działalność wód roztopowych w szczelinach pod lodem. Przed zasypaniem chroniły je bryły lodu, które wytopiły się w postaglacjale. Z wytapianiem się brył martwego lodu związane są zagłębienia wytopiskowe, które nie są związane z ciągami rynien polodowcowych.

Wody płynące na skutek erozji wgłębnej i bocznej wyżłobiły doliny rzeczne. W obniżeniach terenu, którymi są doliny rzeczne, rynny jeziorne i inne zagłębienia występują najmłodsze holoceńskie osady, głównie pochodzenia organicznego. Należą do nich torfy, gytie, piaski i namuły rzeczne. Z utworami czwartorzędowymi związane jest występowanie złóż naturalnego kruszywa budowlanego, kwarcowych piasków szklarskich, iłów warwowych, torfu i kredy jeziornej.

Holocen w gminie Mirosławiec reprezentują głównie osady organiczne oraz drobne piaski rzeczne i jeziorne. Osady organiczne występują najczęściej w dnach obniżeń jeziornych, rynien polodowcowych, zagłębień terenu o różnej genezie oraz teras zalewowych rzek. Są one wykształcone głównie jako namuły organiczne, torfy i kreda jeziorna. Piaski występują głównie w obrębie współczesnych teras rzecznych, lokalnie w strefie brzegowej jezior o podłożu mineralnym. Miąższość osadów holoceńskich najczęściej wynosi 2-3 m, lokalnie przekracza 5,0 m.

2.2. Geomorfologia i rzeźba terenu

Zgodnie z **podziałem fizyczno-geograficznym** J. Kondrackiego (2001) gmina Mirosławiec położona jest w zasięgu następujących jednostek:

- Prowincja: Niż Środkowoeuropejski,
- Podprowincja: Pobrzeże Południowobałtyckie,
- Makroregion: Pojezierze Południowopomorskie,
- Mezoregion: Pojezierze Wałeckie (zajmuje większość obszaru gminy),
- Mezoregion: Równina Drawska (zajmuje niewielki fragment południowo-zachodni gminy).

Pojezierze Wałeckie stanowi pod względem ukształtowania terenu bardzo interesujący region fizycznogeograficzny. W związku z tym, że jego powierzchnię budują utwory stanowiące głównie pochodną moreny dennej płaskiej i falistej, to na obszarze tym występują liczne rynny polodowcowe. Rynny te występują głównie na wschodzie i częściowo w centralnej części gminy. Nielicznie występujące w obrębie tego mezoregionu doliny rzeczne są słabiej wykształcone niż na sandrach. Podłoże budują tu głównie utwory lodowcowe – gliny i piaski gliniaste, tworzące żyźniejsze stanowiska. Lokalnie występują gleby na podłożu piaszczystym i żwirowym, z niewielkimi polami sandrowymi, m.in. na wschód od jez. Wielki Bytyń.

Równina Drawska położona jest na sandrze, którego środkiem płynie Drawa i Płociczna. Budują ją piaski fluwioglacjalne, które obecnie stanowią w większości obszar występowania zwartych borów sosnowych. Powierzchnię sandru urozmaicają doliny rzeczne, rynny polodowcowe i zagłębienia wytopiskowe. W ich obrębie znajdują się jeziora, z czasem przekształcające się w torfowiska. Miejscami na zboczach tych zagłębień, tam gdzie występują soczewki glin, znajdują się dobre warunki do wzrostu drzewostanu bukowego.

Ryc. 1 Geomorfologia gminy i miasta Mirosławiec

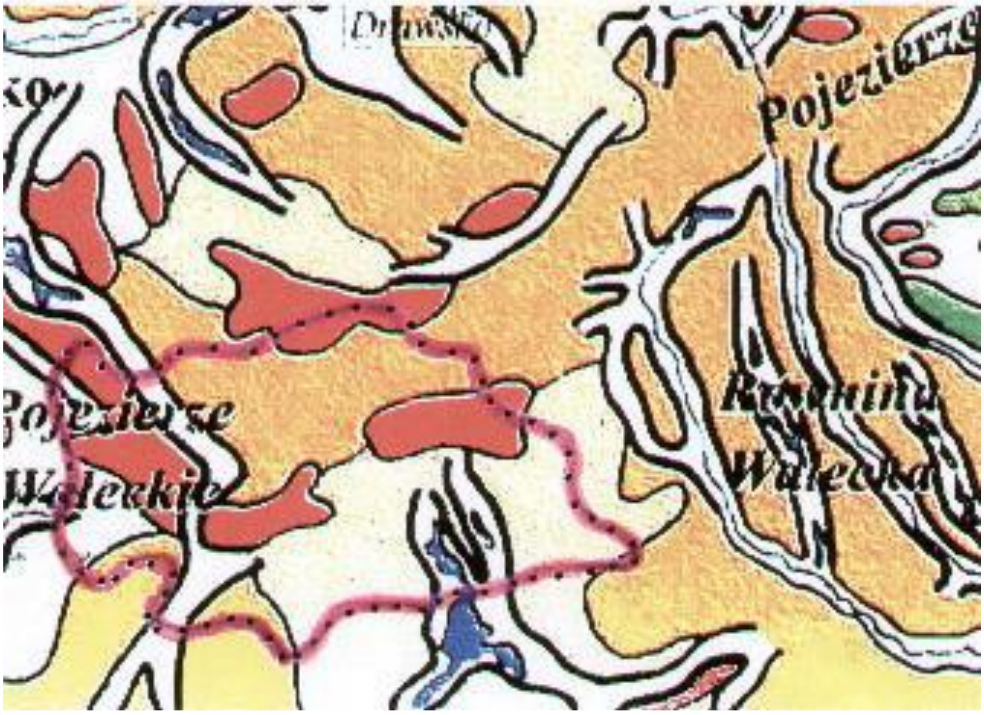

Zgodnie z przywołaną wcześniej regionalizacją fizyczno-geograficzną J. Kondrackiego (1988) dokumentowany obszar jest w mezoregionie Pojezierza Wałeckiego oraz Równiny Drawskiej (zajmuje niewielki fragment południowo-zachodni). Decydujący wpływ na aktualną rzeźbę terenu miało ostatnie nasunięcie lądolodu, zwane zlodowaceniem bałtyckim, a w szczególności jego recesja ze stadiału poznańskiego, w którego strefie położona jest cała gmina Mirosławiec.

Pod względem ukształtowania powierzchni analizowany obszar charakteryzuje się znacznym urozmaiceniem rzeźby terenu – występują tu następujące formy geomorfologiczne: pagórki moren czołowych, morena denna falista i płaska, wały ozowe w rejonie Jadwiżyna, pagórki kemowe w rejonie Łowicza Wałeckiego i Piecnika, równiny sandrowe, rynny polodowcowe wypełnione jeziorami lub osadami organicznymi, zagłębienia (baseny) wytopiskowe, w których przegłębieniach są jeziora lub osady organiczne oraz doliny rzeczne.

Teren gminy obniża się na południe z nieznacznym odchyleniem w kierunku południowo-zachodnim. Zróżnicowanie to należy ocenić jako znaczące, a teren gminy pod względem ukształtowania powierzchni jako silnie pofalowany. Stąd większość obszaru opracowania położona jest na wysokości 110-140 m npm. Najbardziej zróżnicowana jest część północno-zachodnia, gdzie obok wysokich pagórków moreny czołowej o rzędnych 170-189,8 m npm. są głęboko wcięte rynny, których dna znajdują się na rzędnych 110-120 m npm.

W morfologii rozpatrywanego terenu wyróżnia się następujące formy:

- pagórki moren czołowych, od miejscowości Laski Wałeckie przez Toporzyk, Orle do Kalisza Pomorskiego,
- równiny sandrowe, znajdują się na przedpolu moreny czołowej, a ich powierzchnia obniża się od 140,0 m npm. na północy do 120,0 m npm. na południu,
- morena denna falista i płaska, wznosząca się na wysokość 125-140,0 m npm., z głęboko wciętymi rynnami jeziornymi, m.in. jeziora Wielki Bytyń,
- wały ozowe w rejonie Jadwiżyna,
- rynny polodowcowe wypełnione jeziorami lub osadami organicznymi,
- zagłębienia wytopiskowe, w których znajdują się jeziora lub osady organiczne oraz doliny rzeczne, znajdują się na wysokości 110-115,0 m npm. W środkowej części gminy, w rejonie Mirosławca, południowej i południowo-zachodniej części gminy znajdują się płaskie obniżenia leżące na wysokości 110-115,0 m npm., będące basenami źródliskowymi rzeki Korytnicy. W obniżeniu położonym na południe od miejscowości Hanki, obejmującym okolicę Jadwiżyna i Setnicy bierze początek rzeka Płociczna, a w obniżeniu w rejonie miejscowości Łowicz Wałecki bierze swój początek rzeka Stawica (Kamionka), lewy dopływ Korytnicy. Obniżenia te oddzielone są od sąsiadujących z nią sandrów i moreny dennej krawędziami o wysokości od kilku do kilkunastu metrów.

Zróżnicowanie terenu jest efektem działalności ostatniego zlodowacenia bałtyckiego. Za jego przyczyną powstała tu strefa pagórków odpowiadająca oscylacji więcborsko-jastrowskiej stadiału poznańskiego.

Budowę geologiczną obszaru opracowania można prześledzić na podstawie poniższych profilów geologicznych otworów studziennych:

Próchnowo (b. PGR), rzędna terenu 132,0 m npm.

0,0	-	0,2	gleba	czwartorzęd
0,2	-	2,2	glina brunatna	“
2,2	-	6,0	żwir z otoczakami	“
6,0	-	7,0	piasek średni z otoczakami	“
7,0	-	9,0	piasek średni	“
9,0	-	11,0	pospółka	“
11,0	-	13,0	żwir	“
13,0	-	15,0	piasek średni	“
15,0	-	19,0	piasek drobny	“
19,0	-	21,0	piasek pylasty	“
21,0	-	22,0	pospółka	“
22,0	-	28,0	piasek drobny	“
28,0	-	32,0	pospółka	“
32,0	-	37,0	żwir	“
37,0	-	38,0	piasek średni	“
38,0	-	39,0	piasek drobny	“
39,0	-	41,0	żwir	“
41,0	-	49,0	piasek drobny, szary	“

Warstwy wodonośne:
I nawiercona 18,5 – 49,0 m ppt.
zw. ustabilizowane 18,5 m ppt.
Q eksploatacyjne (B) – 20,0 m^3/h, przy S = 0,6 m

Mirosławiec, rzędna terenu ok. 110,0 m npm.

0,0	-	1,2	piasek różnoz. żółty	czwartorzęd
1,2	-	2,3	piasek różnoz. c. żółty	“
2,3	-	3,8	piasek różnoz. j. szary	“
3,8	-	6,6	glina pylasta, żółta	“
6,6	-	14,0	piasek różnoz., j. żółty	“
14,0	-	15,2	piasek pylasty żółty	“
15,2	-	19,2	pospółka, j. żółta	“
19,2	-	24,0	piasek pylasty, j. żółty	“
24,0	-	25,0	glina piaszczysta, szara	“
250	-	34,6	pył piaszczysty	“
34,6	-	37,5	pył z dom. żwiru i otocz. j. szary	“
37,5	-	39,0	piasek pylasty, j. szary	“
39,0	-	59,0	piasek różnoz. j. szary	“
59,0	-	60,0	glina piaszczysta c. szara	“

Warstwy wodonośne:
zw. nawiercone 25 – 59,0 m ppt.
zw. ustabilizowane 7,0 m ppt.
Q eksploatacyjne (B) – 53,0 m^3/h, przy S=5,7 m

Jabłonowo, rzędna terenu 130,0 m npm.

0,0	-	2,0	ił brunatny, zwarty	czwartorzęd
2,0	-	2,5	piasek średnioz.	“
2,5	-	9,0	głazy i otoczaki w piasku różnoziarnistym	“
9,0	-	10,5	ił brunatny, zwarty	“

10,5	-	19,0	piasek średnioziarnisty	“
19,0	-	20,0	piasek średnioziarnisty z głazami	“
20,0	-	28,0	piasek średnioziarnisty	“
28,0	-	29,5	piasek średnioz. z głazami	“
29,5	-	32,5	piasek średnioziarnisty	“

Warstwy wodonośne:
zw. wody nawiercone 13,5 m ppt.
Zw. wody ustabilizowane 13,5 m ppt.
Q eksploatacyjne(b) – 15,1 m^3/h, przy S = 2,0 m

Jabłonkowo (b. PGR), rzędna terenu 125,6 m npm.

0,0	-	0,3	gleba	czwartorzęd
0,3	-	2,0	piasek gliniasty, rdzawo-brązowy	“
2,0	-	4,0	glina piaszczysta, brązowa	“
4,0	-	8,0	piasek gliniasty, brązowy	“
8,0	-	10,0	piasek średni ze żwirem, szaro-żółty	“
10,0	-	14,0	glina zwałowa, szaro-brązowa	“
14,0	-	17,0	piasek gruby+ żwir, szaro żółty	“
17,0	-	32,5	glina szara	“
32,5	-	34,5	piasek średni, żółty	“
34,5	-	36,5	pospółka żółto-szara	“
36,5	-	45,5	piasek drobny, szary	“
45,5	-	54,5	piasek średni, szary	“
54,5	-	58,0	glina zwałowa, szara	‘

Warstwy wodonośne:
zw. nawiercone 32.5 – 52,5 m ppt.
zw. ustabilizowane 4,5 m ppt.
Q eksploatacyjne (B) – 15,0 m^3/h, przy S = 1,0 m

Drzewoszewo (Philips), rzędna terenu 121,1 m npm.

0,0	-	1,0	piasek średni + kamienie, żółty	czwartorzęd
1,0	-	10,0	pospółka	“
10,0	-	11,0	piasek drobny zagliniony, żółty	“
11,0	-	14,0	piasek średni, j. żółty	“
14,0	-	15,0	pospółka, j. żółty	“
15,0	-	18,0	piasek gruby	“
18,0	-	20,0	pospółka j. żółta	“
20,0	-	21,0	piasek gruby, j. żółty	“
21,0	-	33,5	piasek drobny, j. szary	“
33,5	-	37,0	piasek średni, szary	“
37,0	-	41,0	pospółka, j. szara	“
41,0	-	44,0	piasek średni, j. szary	“
44,0	-	47,0	pospółka, j. szara	“
47,0	-	51,0	ił warwowy jasno i ciemno sza-ry	“
51,0	-	53,0	mułki (pyły), szare	“
53,0	-	58,0	glina zwałowa, szara	“
58,0	-	68,0	piasek drobny, szary	“
68,0	-	69,0	ił warwowy, jasno i ciemno szary	“

Warstwy wodonośne
I nawiercona 8,0 – 47,0 m ppt.
zw. ustabilizowane 8,0 m ppt.
II nawiercona 58,0 – 68,0 m ppt.

zw. ustabilizowane 7,22 m ppt.
Q eksploatacyjne (B) – 7,6 m^3/h, przy S = 22,4 m

Najwyższe i najniższe punkty w gminie

Najwyższy punkt o rzędnej 189,8 m npm. znajduje się w północno-zachodniej części gminy w odległości około 2,5 km na północ od miejscowości Orle. Jednym z najwyższych wzniesień jest wzgórze Toporzyk, leżące na zachód od wsi o tej nazwie, wznoszące się na wysokość 182,0 m npm. Zarówno wzniesienie koło Orla, jak i Toporzyka jest wierzchołkiem moreny czołowej. Natomiast najniższy punkt o rzędnej około 92,0 m npm. położony jest w dolinie rzeki Korytnicy w południowo-zachodniej części gminy Mirosławiec, na granicy z gminą Kalisz Pomorski. Różnica wysokości wynosi więc 97,8 m.

2.3. Warunki hydrogeologiczne i zasoby wód podziemnych

Wody podziemne mają znaczący wpływ na kształtowanie stosunków hydrologicznych każdego regionu – magazynują opady atmosferyczne zasilając następnie źródła, rzeki, jeziora, bagna i mokradła. Istotną rolę w kształtowaniu lokalnych warunków hydrologicznych odgrywają płytko zalegające wody gruntowe (na terenach płaskich i nisko położonych np. w dolinach rzek).

Na obszarze opracowania występują osady czwartorzędowe, których miąższość wynosi kilkadziesiąt metrów. Są one reprezentowane głównie przez gliny zwałowe oraz piaski i żwiry, które rozdzielają pokłady glin.

Wody podziemne w gminie Mirosławiec występują na jednej lub dwóch warstwach wodonośnych. Prawie cała gmina Mirosławiec, poza niewielkim fragmentem północno-zachodnim, położona jest w obrębie czwartorzędowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP). Jest to zbiornik międzymorenowy porowy, Wałcz – Piła nr 125. Jego szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą ok. 169 tys m^3/dobę przy średniej głębokości ujęcia wynoszącej 65,0 m. Wody podziemne dokumentowanego obszaru spływają z kierunku północno-wschodniego, nawiązującego do skłonu powierzchni podczwartorzędowej, który wymusza spływ wód podziemnych ku pradolinie Toruńsko-Eberswaldzkiej. Wskaźnik jednostkowy odpływu podziemnego stanowi ok. 70 % odpływu całkowitego.

Występowanie pierwszego poziomu wodonośnego zależy od geomorfologii, ukształtowania powierzchni ziemi i głębokości zalegania stropu pierwszej warstwy utworów nieprzepuszczalnych. Na wahania zwierciadła wody gruntowej wpływają głównie czynniki klimatyczne, pokrycie terenu, szybkość przenikania i spadki terenu, od których zależy wielkość spływu powierzchniowego. Biorąc powyższe pod uwagę, na obszarze opracowania wyróżnia się 4 strefy występowania I poziomu wód gruntowych:

- Strefa I obejmuje dna dolin rzecznych, rynien jeziornych i zagłębienia terenu o różnej genezie. W strefie tej zwierciadło wody gruntowej utrzymuje się blisko powierzchni ziemi, najczęściej na głębokości do 10,0 m ppt. Wahania zwierciadła wody gruntowej na tych terenach są ściśle związane z wahaniami stanu wody w rzekach i jeziorach.
- Strefa II obejmuje tereny równin sandrowych. Występuje ona w zachodniej i środkowo-wschodniej części gminy. Wody gruntowe tworzą tutaj ciągły poziom o swobodnym zwierciadle wody kontaktującym się z wodami w rzekach i jeziorach. Ze względu na wyniesienie powierzchni sandrów ponad dna wciętych do linii rynien polodowcowych, głębokość zalegania lustra wody wynosi średnio od 5 do 10,0 m ppt. Obszary sandrów są silnie odwadniane przez sieć rzek i cieków, dlatego zaznacza się tutaj przewaga odpływu podziemnego nad retencją. Ze względu na szybkość wsiąkania są to główne obszary zasilania głębszych warstw wodonośnych.
- Strefa III obejmuje tereny wysoczyzny morenowej płaskiej lub falistej. Jest to rejon gminy od Jabłonowa do Piecnika oraz od Próchnowa i Hanek przez Bronikowo do granicy z gminą Tuczno. Woda tutaj występuje w piaszczystych przewarstwieniach śródglinowych nie tworząc ciągłego poziomu wodonośnego. Wody śródglinowe występują na zróżnicowanych głębokościach od

ok. 2 do 7,0 m ppt. Przesiąkanie przez grunt jest znacznie wolniejsze niż na terenach sandrowych. Przy intensywnych opadach znaczna część wody odpływa powierzchniowo.

- Strefa IV obejmuje pagórki moren czołowych, kemów i ozów występujących na linii postoju lądolodu głównie od Toporzyka po Orle oraz strefy krawędziowe rynien polodowcowych m.in. w rejonie Próchnowa, Piecnika i Jabłonkowa. Woda gruntowa występuje tutaj na zmiennych głębokościach, najczęściej od 5,0 m do 15,0 m ppt.

Wahania roczne zwierciadła pierwszego poziomu wody gruntowej na większości terenu w gminie Mirosławiec wynoszą około 1 m, a wieloletnie od 1,5 do 2,5,0 m i w przedstawionych wcześniej strefach mają nieco inny przebieg.

Przeważający kierunek migracji wód podziemnych jest z północnego-wschodu na południowy zachód. Hydroizohipsy mają wartości od 120,0 m npm. w części północno-wschodniej do 90,0 m npm. w części południowo-zachodniej.

Głębsze warstwy wodonośne

Mieszkańcy gminy Mirosławiec korzystają z czwartorzędowego piętra wodonośnego. Na podstawie przedstawionych wyżej profili geologicznych stwierdza się występowanie jednej lub dwóch warstw wodonośnych. Często, ze względu na brak pokładów nieprzepuszczalnych glin, pierwsza warstwa wodonośna sięga do głębokości 30-40,0 m. Ma ona wówczas swobodne zwierciadło wody (Jabłonowo, Próchnowo). W tej sytuacji woda takiej warstwy wodonośnej narażona jest na zanieczyszczenia z powierzchni ziemi. Pozostałe ujęcia korzystają z drugiego poziomu wód podziemnych i wówczas ich zwierciadło jest napięte.

Miąższość warstwy wodonośnej, jej rozprzestrzenienie oraz skład granulometryczny, od którego zależy współczynnik filtracji decyduje o wydajności studni.

W poszczególnych rejonach gminy sytuacja dotycząca warunków hydrogeologicznych przedstawia się następująco:

- ✓ W części północno-zachodniej i północno-wschodniej jest słabe rozpoznanie zasobów wód podziemnych. Istnieją tylko studnie w Orlu i Toporzyku eksploatujące warstwy wodonośne z głębokości 40-50,0 m i 60-70,0 m o niezbyt dużych wydajnościach w granicach 15-20,0 m^3/godz.
- ✓ Najlepiej rozpoznane są warunki hydrogeologiczne w rejonie obejmującym miejscowości Mirosławiec, Łowicz Wałecki i Hanki.
- ✓ Eksploatowana warstwa wodonośna położona jest najczęściej na głębokości 40-50,0 m ppt., lokalnie na głębokości 20-30,0 m.
- ✓ Zróżnicowane są warunki hydrogeologiczne w rejonie jeziora Wielki Bytyń w zakresie ilości, miąższości i głębokości występowania warstw wodonośnych.
- ✓ W większości studni zwierciadło wody swobodne lub napięte jest na rzędnej zwierciadła wody jeziora Wielki Bytyń, co świadczy o kontakcie hydraulicznym tych wód.

Ze względu na małą ilość wykonanych wierceń wynikającą ze słabo rozwiniętej sieci osadniczej i w związku z tym z niedużego zapotrzebowania na wodę, słabo rozpoznane są w gminie Mirosławiec zasoby wód podziemnych.

Ustalenia zawarte w Planie Gospodarowania Wodami na obszarze Dorzecza Odry

Ramowa Dyrektywa Wodna (RDW) wprowadziła pojęcie jednolitych części wód podziemnych (JCWPd), przez które rozumie się określoną objętość wód podziemnych w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych. Jednolite części wód są objęte monitoringiem prowadzonym przez Państwowy Instytut Geologiczny oraz wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska. Celem badań jakości wód podziemnych jest dostarczenie informacji o stanie chemicznym wód podziemnych, określenie trendów zmian oraz sygnalizacji zagrożeń w skali kraju, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych.

RDW w art. 4 przewiduje dla wód podziemnych następujące główne cele środowiskowe:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych (z zastrzeżeniami

wymienionymi w RDW),
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,
- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka.

Zgodnie z regionalizacją wodną dla obszaru dorzecza Odry, region wodny Warty, analizowany teren znajduje się w zasięgu jednolitych części wód podziemnych **JCWPd nr 25.** W Planie Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r., poz. 1967) zostały określone dane, dotyczące jednolitej części wód podziemnych m.in. dla przedmiotowego obszaru. Gmina Mirosławiec znajduje się w obszarze o europejskim kodzie PLGW600025.

Wody podziemne na terenie gminy Mirosławiec

Jednolita część wód podziemnych (JCWPd)	
Europejski kod JCWPd:	PLGW600025
Nazwa JCWPd:	25
Region Wodny:	Warty
Obszar dorzecza (Kod i Nazwa):	6000 obszar dorzecza Odry
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej:	RZGW w Bydgoszczy
Ekoregion (wg Kondrackiego/wg Illiesa):	Równiny Centralne (14)
Ocena stanu:	
Ilościowego	dobry
Chemicznego	dobry
Ocena ryzyka	niezagrożona
Derogacje	-
Uzasadnienie derogacji	-.

Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, 2016.

Stan jakości wód podziemnych na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych – GZWP nr 125 Zbiornik Wałcz – Piła (JCWPd nr 25) zbadano ostatnio w 2016 roku w punkcie pomiarowo-kontrolnym w Złocieńcu i Człopie. Wówczas wody podziemne zbiornika w punkcie w Złocieńcu oceniono na II klasę jakości (przekroczone wskaźniki dla Mn i Fe), ocena stanu chemicznego wód – dobry. Natomiast w punkcie pomiarowo-kontrolnym w Człopie stwierdzono III klasę jakości wody, przekroczenie Mn oraz dobry stan chemiczny wód (www.wios.szczecin.pl „Stan środowiska w województwie zachodniopomorskim w 2016 r.”).

Jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) na terenie gminy Mirosławiec i wyznaczone dla nich cele środowiskowe:

- Studzienica, PLRW6000181888538; cel środowiskowy: osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego oraz utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego;
- Drawica, PLRW6000181888589; cel środowiskowy: osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego oraz utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego;
- Korytnica, PLRW6000181888729; cel środowiskowy: osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego oraz utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego;
- Dopływ spod Kłosowa, PLRW60001818866874; cel środowiskowy: osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego oraz utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego;
- Kłębowianka, PLRW60001818866878; cel środowiskowy: osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego oraz utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego;
- Piławka bez Żydówki, PLRW60001818866889; cel środowiskowy: osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego oraz utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego;
- Wąsowa, PLRW60001818885189; cel środowiskowy: osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego oraz utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego;

- Drawa od Wilżnicy do Studzienicy, PLRW6000251888537; cel środowiskowy: osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego oraz utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego;
- Płociczna do Runicy, PLRW60001818887829; cel środowiskowy: osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego oraz utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego;

Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, 2016.

2.4. Wody powierzchniowe

Zgodnie z podziałem hydrograficznym Polski, obszar opracowania położony jest w obszarze dorzecza Odry, w zasięgu zlewni rzeki Warty. Przez jej teren przebiega dział pomiędzy zlewnią Gwdy (na wschód od Mirosławca) (25 % powierzchni gminy) – odwadniane przez Piławkę i Drawę (okolice Mirosławca i obszary na zachód od niego) (75 % powierzchni gminy). – odwadniane przez Korytnicę i Płociczną. Gmina Mirosławiec położona jest w strefie wododziałowej. Część obszaru nie jest włączona do ogólnego systemu odwodnienia powierzchniowego. Na obszarach pobagiennych, na terenach których zostało utworzonych wiele rowów melioracyjnych, dobrze rozwinęła się sieć hydrograficzna. Przyczyniła się do tego również ww. rzeźba polodowcowa – rzeki często wykorzystują odcinki rynien subglacjalnych.

Cechą charakterystyczną gminy Mirosławiec jest wysoka jeziorność (5,7 %). Na jej terenie znajdują się aż 22 jeziora o powierzchni powyżej 1 ha, o bardzo zróżnicowanej wielkości – największe z nich Wielki Bytyń o pow. ponad 886 ha (z czego 241 ha położona jest na terenie analizowanej gminy), najmniejsze – poniżej 1 ha. Są to najczęściej jeziora polodowcowe rynnowe (Wielki Bytyń, Łowickie, Kosiakowo). W czasach historycznych ilość jezior na tym terenie była bez wątpienia większa, lecz znaczna ich część, głównie jezior wytopiskowych, przekształciła się w procesie lądowienia w torfowiska (np. rezerwat przyrody Rosiczki Mirosławskie).

Łączna powierzchnia jezior o powierzchni większej od 1 ha w gminie Mirosławiec wynosi 600,3 ha co daje wskaźnik jeziorności około 3,06 %.

Istnienie dużej ilości jezior świadczy o młodości krajobrazu, gdyż jego jeziora są elementem hydrograficznym podlegającym najszybszym zmianom.

Tabele 3. Wykaz jezior na terenie gminy i miasta Mirosławiec

Lp.	Nazwa jeziora	Pow. [w ha]	Objętość wody w tyś.m^3	Głębokość [w m]		Rzędna zwierciadła wody [w m npm.]	Zlewnia rzeki
				max	średnia		
1	Bytyń Wielki	877,1*	91 534,9	41,	10,4	113,4	Piławka
2	Drzewoszewo	61,2	1 941,9	8,6	3,2	112,8	Piławka
3	Kosiakowo	40,1	1 204,6	6,2	3,0	103,3	Korytnica
4	Wuknik (Okuninek)	30,8	677,6	4,5	2,2	124,9	Płociczna
5	Piecnik	29,1	960,3	7,1	3,3	127,6	Piławka
6	Sadowskie	28,6	2 918,0	27,0	10,2	95,8	Zgnilec
7	Łowicz	28,0	644,9	5,7	2,3	96,8	Stawica
8	Nieradź	25,2	1 242,4	10,0	4,9	121,1	Płociczna
9	Orle Wielkie	23,5	963,5	9,0	4,1	108,7	Stawica
10	Głębokie – Mazanowo Duże	14,3	1 568,2	27,6	11,0	118,0	Piławka
11	Wielkie Pogorzelskie	14,2	383,4	5,6	2,7	124,8	Korytnica
12	Hanki	12,0	228,0	3,8	1,9	110,0	Płociczna
13	Bobkowe – Mazanowo Małe	11,0	198,0	9,7	1,8	115,6	Piławka
14	Nieradzino	8,60	-	-	-	120,3	Płociczna
15	Orłowo	7,60	-	-	-	116,7	Korytnica

16	Gniewosz	7,60	-	-	-	114,8	Korytnica
17	Kople	4,82	-	-	-	116,3	Piławka
18	Łęknica	4,12	-	-	-	96,3	Zgnilec
19	Małe Pogorzelskie	2,78	-	-	-	129,1	Korytnica
20	Sadowskie Małe	2,19	-	-	-	95,9	Zgnilec
21	Książe	2,05	-	-	-	1,328	Piławka
22	Sarnie	1,53	-	-	-	95,9	Zgnilec

*****W granicach administracyjnych gminy Mirosławiec znajduje się północna część jeziora Bytyń Wielki o powierzchni 241 ha.

Źródło: na postawie Atlasu jezior Polski oraz Atlasu jezior Województwa Pilskiego.

Lustro wody ulega obniżaniu, często nadmiernemu przez nie zawsze wnikliwie przemyślaną meliorację. Drugim czynnikiem zmniejszającym powierzchnię lustra wody w jeziorach jest ich zarastanie, tym silniejsze im zbiornik jest płytszy i woda bogatsza w składniki pokarmowe dla roślin. Pozostałością po dawnych jeziorach są obszary bagien i mokradeł przekształcające się w łąki z występującymi w podłożu złożami torfu i gytii. Obszary bagien, mokradeł i łąk są ważnym czynnikiem regulującym stosunki wodne.

Wody powierzchniowe w gminie Mirosławiec zajmują powierzchnię 697 ha, co stanowi 3,7 % jej ogólnej powierzchni (stan na 31.12.2018 r.). Na powierzchnię wód składają się:

- wody płynące – 576 ha,
- wody stojące – 84 ha,
- rowy – 37 ha.

Wody powierzchniowe są ważnym geokomponentem środowiska przyrodniczego i mogą stanowić w gminie Mirosławiec szczególne znaczenie dla gospodarki. Około 80 % powierzchni gminy Mirosławiec położone jest w zlewni Drawy, a pozostała wschodnia część znajduje się w zlewni Gwdy. Jest to głównie zlewnia cząstkowa Piławki.

W gminie Mirosławiec znajduje się sześć stosunkowo dużych obszarów bezodpływowych, z tego pięć położonych jest we wschodniej jej części.

Trzy znajdują się w dorzeczu Gwdy i obejmują rejon jezior Pogorzelskie Wielkie i Pogorzelskie Małe. Drugi teren jest na południe od drogi Bronikowo – Próchnowo, w którego obrębie jest jezioro Książe. Trzeci obszar jest na południowy zachód od wsi Toporzyk.

Następne dwa obszary bezodpływowe położone są w dorzeczu Drawy. Pierwszy z nich obejmuje rejon jezior Nieradź, Wuknik (Okuninek) i Nieradzino, a drugi z nich położony jest na wschód od Bronikowa i rozciąga się na południe na teren gminy Tuczno. Kolejne obszary bezodpływowe to:

- obszar na południowy-zachód od wsi Toporzyk,
- teren położony na południe od drogi Bronikowo – Próchnowo, w którego obrębie znajduje się jezioro Książe,
- rejon jezior Pogorzelskie Wielkie i Pogorzelskie Małe,
- północno-zachodnia część gminy Mirosławiec obejmująca rejon jeziora Orłowo (Orle).

Sieć rzeczna gminy Mirosławiec jest słabo rozwinięta, szczególnie we wschodniej jej części. Potwierdza to duża ilość oraz rozległość obszarów bezodpływowych. Sieć rowów i cieków rozmieszczona jest nieregularnie. Najwięcej ich jest na dnie rozległych obniżeń w rejonie Mirosławca, Hanek, Jadwiżyna i Setnicy. Znacznie mniej jest na wysoczyźnie morenowej otaczającej jezioro Bytyń Wielki, a bardzo mało jest w północnej części gminy, gdzie dominują sandry i pagórki moreny czołowej.

W gminie Mirosławiec znajdują się górne odcinki kilku rzek. Wszystkie posiadają gruntowo-deszczowo-śnieżne zasilanie. Na obszarze opracowania nie są prowadzone obserwacje wodowskazowe na ciekach. Dlatego wielkości ich średnich przepływów nie zostały ustalone tą metodą, a jedynie na drodze ekstrapolacji danych z Drawy i Płocicznej. Na podstawie tych danych ustalono wielkości średnich przepływów: Korytnicy na 0,5 m^3/sek, Piławki na 0,6 m^3/sek, Płocicznej na 0,3 m^3/sek oraz Stawicy poniżej jeziora Łowicz na 0,1 m^3/sek.

Można uznać, że jeśli chodzi o stany wód, charakteryzują się one wyrównanymi przepływami. Dlatego wielkości tych przepływów nie stwarzają możliwości do retencjonowania wody w dolinach cieków. Najlepszą formą retencjonowania wody jest podpiętrzenie jezior lub budowa progów na wypływie cieków z jezior.

Tabela 4. Rzeki w granicach gminy Mirosławiec

Lp.	Nazwa rzeki	Długość w granicach gminy	Szerokość, głębokość	Uwagi
1	Piławka	7,75 km	Szerokość 1-3 m, głębokość 0,2-1 m	Wypływa z jez. M. Bytyń, jest rzeką graniczną gminy. Powyżej Wałcza wpada do Dobrzycy – dopływu Gwdy.
2	Korytnica	6,0 km	Szerokość 1,0-2,8 m, głębokość 0,5-1,0 m	Długość Korytnicy wynosi 40 km. Całkowita powierzchnia zlewni wynosi 217,8 km^2, z tego jedynie około 30% jest w gminie Mirosławiec. Źródła w ok. jez. Gniewosz, skąd dwukierunkowo – dwa osobne cieki płynące od zachodu do wschodu wokół Mirosławca spotykają się w rejonie Kosiakowa. Budowle hydrotechniczne – piętrzenia w j. Kosiakowo (młyn) i Polne (stawy pstrągowe). Po kilkunastu kilometrach biegu wpada do Drawy. Dopływy Korytnicy Na terenie gminy Mirosławiec mają swoje źródła cztery dopływy Korytnicy: - Młynówka Mirosławiecka przepływająca przez jezioro Gniewosz, - Setnica, która ma swoje źródła na zachód od miejscowości Hanki, - Stawica (Kamionka) bierze swój początek z jeziora Orle Wielkie, przepływa przez jezioro Łowicz i wpływa do Korytnicy, poza terenem gminy, - Zgnilec wypływający z jeziora Sadowskiego i wpływający do Korytnicy poza granicami gminy.
3	Płociczna	4,6 km	Szerokość 1-3 m, głębokość 0,1-0,5 m	Wypływa z łąk na wschód od Setnicy, skąd wąską bagienną doliną płynie koło Jadwiżyna i dalej na południe. Poniżej Płociczna staje się jedną z najważniejszych rzek dla łososia w Polsce. Na terenie Mirosławca istnieją dwa dopływy Płocicznej: Kanał Ponikiew i Kanał Rzeczyca.
4	Setnica	2,5 km (w całości na terenie gminy)	Szerokość 0,5-2,5 m, głębokość 0,2 m	Wypływa z okolic m. Setnica (UE-52, UE-53), prawy dopływ Korytnicy.

Źródło: Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy i Miasta Mirosławiec na lata 2016-2020", 2016.

Według „Studium maksymalnej retencji w zlewniach podstawowych dopływów rzeki Drawy" w gminie Mirosławiec planowane jest podpiętrzenie jeziora Łowicz, przez które przepływa rzeka Stawica. Przewidziana tam pojemność zbiornika wynosząca 800 tys. m^3 wydaje się zawyżona. Realna możliwość magazynowania wody w roku średnio suchym wynosi 500-550 tys. m^3.

Dla zachowania stałego poziomu wody w jeziorach stosuje się budowę progów przelewowych. Taki próg (wcześniej była zastawka z węgornią) jest na wypływie Piławki z jeziora Bytyń Wielki.

W gminie Mirosławiec nie ma dużego zapotrzebowania na retencjonowaną wodę, ze względu na stosunkowo wysoką sumę opadów, wynoszącą około 650 mm rocznie. Zapotrzebowanie na wodę może być okresowe do nawadniania użytków zielonych oraz w przypadku budowy stawów rybnych do napełniania ich wodą. Budowa większych kompleksów stawów rybnych jest niewskazana, gdyż spowoduje to pogorszenie stanu czystości wód w rzekach, a Płociczna i Korytnica wpływają na teren Drawieńskiego Parku Narodowego.

Istniejące budowle na rzekach:

Korytnica: jaz z elektrownią Stary Młyn
jaz przy młynie
zastawka na 33 km biegu rzeki

Płociczna: zastawki na 42 i 44 km biegu rzeki.

2.5. Udokumentowane złoża kopalin

W gminie Mirosławiec występują udokumentowane złoża kopalin. Bilans zasobów złóż kopalin, wg „Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku" przedstawia poniższa tabela:

Tabela 5. Bilans zasobów złóż kopalin w gminie Mirosławiec w 2020 roku.

Lp.	NAZWA ZŁOŻA	STAN ZAG. ZŁOŻA	ZASOBY [w tys. t]		WYDOBYCIE
			GEOLOGICZNE BILANSOWE	PRZEMYSŁOWE	
KREDA					
1.	Hanki – Mirosławiec	Z	1 178	-	-
PIASKI I ŻWIRY					
2.	Mirosławiec *	Z	152	-	-
3.	Mirosławiec II	Z	180	-	-
4.	Mirosławiec MŁ	R	699	643	-
5.	Bronikowo *	P	1 391	-	-
6.	Jadwiżyn	Z	315	-	-
7.	Łowicz Wałecki	R	758	758	-
8.	Piecnik *	P	1 750	-	-
9.	Piecnik II*	R	1 991	-	-
TORFY					
10.	Hanki – Mirosławiec	Z	243,3	-	-

Źródło: Bilans złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2020 r., Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2021 r.

Z – złoże, z którego wydobycie zostało zaniechane
R – złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo
P – złoże o zasobach rozpoznanych wstępnie

Na terenie gminy Mirosławiec udokumentowano 8 złóż kruszywa naturalnego. Jest to kruszywo piaskowe i piaszczysto-żwirowe.

Złoża torfu i gytii (poza złożem „Hanki-Mirosławiec", dla którego opracowano kartę rejestracyjną złoża) zostały rozpoznane na terenie całej gminy w formie dokumentacji torfowiskowych. Większość tych złóż występuje w części centralnej i wschodniej. Stan rozpoznania geologicznego surowców pochodzenia organicznego na terenie gminy Mirosławiec jest niepełny i mało precyzyjny pod względem ustalenia granicy złoża, obliczenia zasobów i specjalistycznych badań laboratoryjnych.

Eksploatacja surowców mineralnych w gminie Mirosławiec prowadzona jest na niewielką skalę z przeznaczeniem na zaspokojenie lokalnych potrzeb. Aktualnie na terenie gminy właściciele posiadają dwie koncesje na wydobywanie surowców (piaski, żwiry) – w Mirosławcu i Łowiczu Wałeckim.

Perspektywy powiększania zasobów surowców mineralnych są nie duże, a możliwość eksploatacji ewentualnych złóż na terenach leśnych, ze względu na ochronę środowiska i koszty wylesienia, jest znikoma.

Tereny udokumentowanych złóż surowców powinny podlegać ochronie przed zagospodarowaniem innym niż służące eksploatacji zawartych w nich zasobów.

Ryc. 2. Złoża surowców w gminie Mirosławiec

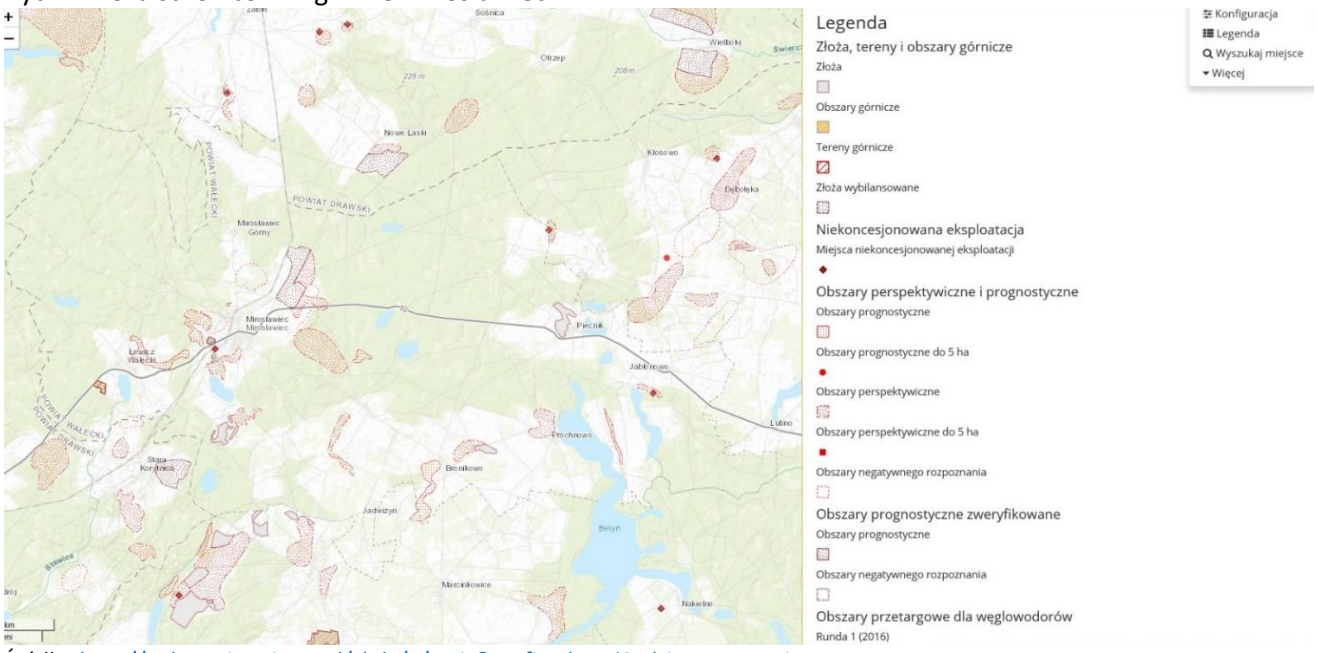

Źródło: http://m.bazagis.pgi.gov.pl/cbdg/#/main?config=data%2Fdzie_surowce.json

2.6. Gleby użytków rolnych

Na zróżnicowanie typologiczne obszaru gleb opracowania wpływ mają przede wszystkim rzeźba terenu, charakter podłoża litologicznego, warunki wodne oraz klimat i szata roślinna. W związku z powyższym pokrywa glebowa na obszarze objętym niniejszym opracowaniem wyraźnie nawiązuje do lokalnych warunków środowiska. Zróżnicowanie przestrzenne pokrywy glebowej jest ściśle skorelowane ze zmiennością głównych form morfologicznych i warunków gruntowo-wodnych.

Struktura użytkowania gruntów na obszarze gminy Mirosławiec została przedstawiona w tabeli nr 1 (rozdział II.1.2.).

Pod względem genetycznym dominują gleby strefowe wykształcone na utworach wodnolodowcowych i lodowcowych brunatnoziemne i bielicoziemne.

Pierwszą grupę reprezentują gleby wykształcone na utworach gliniastych o różnym stopniu spiaszczenia. Na płaskich powierzchniach wysoczyzny morenowej występują gleby brunatne właściwe w otoczeniu gleb brunatnych kwaśnych, którym w naturalnych warunkach odpowiadają siedliska lasów liściastych i mieszanych. Niemal w całości użytkowane są rolniczo. W zależności od warunków lokalnych klasyfikowane są do kompleksu pszennego dobrego, wadliwego lub pszenno-żytniego, do III i IV klasy bonitacyjnej. Ich największe powierzchnie występują w rejonie miejscowości Próchnowo, Bronikowo i Jabłonowo.

Największą powierzchnię gruntów rolnych zajmują gleby płowe. Powstają one na stokach o dużym nachyleniu. Efektem oddziaływania wód gruntowych jest dwudzielność ich profilu przejawiająca się w uziarnieniu (spiaszczenie głównego poziomu) oraz płowej barwie. Najczęściej zaliczane są do

kompleksu żytniego dobrego i bardzo dobrego, do IV klasy bonitacyjnej. Występują w rejonie Piecnika oraz otaczają wcześniej wymienione gleby w rejonie Próchnowa i Bronikowa.

Wśród gleb bielicowych największe znaczenie mają gleby rdzawe. Ich skałą macierzystą są piaski luźne, słabogliniaste oraz żwiry. Największe zwarte obszary tych gleb występują na równinie sandrowej na zachód od Jeziora Wielki Bytyń w rejonie Drzewoszewa oraz w rejonie Toporzyka. Gleby te tworzą również odizolowane powierzchnie na wysoczyźnie morenowej w obrębie ozów, kemów oraz w strefie moren czołowych, gdzie glina morenowa jest silnie spiaszczona – rejon wsi Orle. Większość z tych gleb porośnięta jest najczęściej monokulturą sosnową. Warunki lokalne różnicują przydatność rolniczą tych gleb. Najsłabsze z nich zbudowane z piasków luźnych o głębokim zaleganiu wody gruntowej zaliczone są do kompleksu zbożowo-pastewnego, co odpowiada VI klasy bonitacji.

Gleby wytworzone z piasków wzbogaconych w części spławialne o płytszym zwierciadle wody gruntowej zaliczone są do kompleksu żytniego najsłabszego i słabego, do V klasy bonitacji.

Niewielkie powierzchnie w obrębie równiny sandrowej zajmują gleby bielicowe wykształcone na eolicznych piaskach kwarcowych. Są one związane z najuboższymi siedliskami borów. Obecnie są bardzo silnie przekształcone.

Czynniki lokalne warunkują rozmieszczenie gleb śródstrefowych. Na mało przepuszczalnym podłożu bezodpływowych obniżeń, gdzie okresowo stagnuje woda, występują czarne ziemie. Większość z nich tworzy małe powierzchnie i ich melioracja jest nieopłacalna. Ze względu na duże zawilgocenie zaliczane są do kompleksu zbożowo-pastewnego mocnego i słabego. Traktowane są jako użytki zielone.

Na terenach okresowo zalewanych oraz w strefie zarastania jezior kształtują się gleby torfowe i bagienne związane z siedliskami łęgów i olsów. W rolnictwie wykorzystywane są jako użytki zielone. Większe powierzchnie tych gleb występują w rejonie Mirosławca i Jadwiżyna.

W wyniku obniżenia się poziomu wód gruntowych gleby torfowe zmieniają swoją strukturę. Powstają nowe, typologiczne jednostki określane jako gleby murszowate i murszaste. Ze względu na ich silne zakwaszenie i murszową strukturę nie mają większego znaczenia dla rolnictwa. Zaliczane są do kompleksu zbożowo-pastewnego mocnego i słabego lub użytków zielonych. Warto zaznaczyć, że z rolniczego punktu widzenia, ze względu na silne ich zakwaszenie, większość z tych gleb wymaga wapnowania. W stosownych opracowaniach dot. potrzeb wapnowania gleb na tym obszarze, znajdują się dane odnośnie udziału gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych. Obszarem o szczególnym nasileniu tego zjawiska są tereny leżące w obrębie wsi Hanki i Bronikowo, gdzie aż 85 % gruntów wymaga wapnowania. Natomiast w rejonie Mirosławca takie gleby stanowią tylko 24 % gruntów.

Klasyfikacja gleb pod kątem ich użyteczności

Grunty z glebami klasy I i II w gminie Mirosławiec nie występują. Grunty orne z glebami klasy III zajmują mniej niż 5 % użytków rolnych.

Wg IUNG w Puławach w strukturze gruntów ornych na terenie gminy Mirosławiec dominują gleby średnie i słabe, tj. klas IV i V, co w znacznym stopniu ogranicza dobór roślin uprawnych i ich plony. Grunty z glebami IV klasy bonitacyjnej, zaliczane do gleb o dobrych walorach do produkcji rolnej, zajmują w gminie Mirosławiec powierzchnię około 2 800 ha (w tym około 700 ha łąk i pastwisk) co stanowi około 50 % użytków rolnych w gminie.

Struktura występowania gleb od I do VI klasy prezentuje tabela umieszczona niżej.

Tabela 7. Struktura występowania gleb od I do VI klasy bonitacyjnej w 2018 roku

Klasa gleb	Grunty orne i sady [w %]	Łąki i pastwiska trwałe [w %]
RI	Brak	Brak
RII	Brak	Brak
RIII	5,0	8,7
RIV	51,0	58,1
RV	33,6	25,1
RVI	10,4	8,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych w rejestru gruntów, stan na dzień 31.12.2018 r.

Około 33 % gleb na terenie gm. Mirosławiec to gleby kompleksów pszennych i pszenno-żytnich. Na glebach tych możliwa jest uprawa pszenicy, jęczmienia, buraków cukrowych, koniczyny czerwonej i innych. Są to kompleksy uniwersalne pod rośliny uprawne. Pozostałe 67 % to gleby kompleksów żytnio-ziemniaczanych i zbożowo-pastewnych. Występują tu już pewne ograniczenia w doborze gatunków roślin uprawnych. W zasadzie już od kompleksu 7 grunty powinny być przeznaczone pod zalesienie, gdyż uprawa polowa nie zapewnia efektów ekonomicznych (około 16,3 % GO).

Tabela 8. Klasyfikacja użytków rolnych wg kompleksów glebowo-rolniczych

Klasyfikacja użytków rolnych [w %]	
Kompleks	**Grunty orne**
I (pszenny bardzo dobry)	0,0
II (pszenny dobry	18,1
III (pszenny wadliwy)	0,2
IV (żytni bardzo dobry – pszenno-żytni)	14,5
V (żytni dobry)	16,2
VI (żytni słaby)	34,6
VII (żytni bardzo słaby)	15,3
VIII (zbożowo-pastewny mocny)	0,8
IX (zbożowo-pastewny słaby)	0,2
X (pszenny górski)	0,1

Źródło: Waloryzacja przyrodnicza gminy Mirosławiec, 2004.

Użytki zielone w gminie, reprezentowane przez łąki i pastwiska, zajmują w gminie Mirosławiec powierzchnię około 1400 ha co stanowi 7,1 % jej powierzchni. Występują one głównie w dnach rozległych obniżeń, w rejonie Mirosławca, Jadwiżyna, Sadowa, na południowy-wschód od miejscowości Hanki w dolinie Płocicznej oraz w dolinie rzeki Piławki. Użytki zielone w gminie zalicza się do średnich, słabych i bardzo słabych, dających niewielkie plony siana, niskiej jakości.

Do użytków zielonych należy zaliczyć większość przekształconych ekosystemów bagiennych. Występują one w lokalnych przegłębieniach między morenami czołowymi, na sandrze i morenie dennej, a także w dnach rynien jeziornych i dolin rzecznych. Występuje tam głównie roślinność bagienna i torfowiskowa.

Użytki zielone w gminie zalicza się do średnich, słabych i bardzo słabych, dających niewielkie plony siana, a przy tym niskiej jakości.

Tabela 9. Trwałe użytki zielone

Trwałe użytki zielone [w %]	
1z (użytki bardzo dobre i dobre)	brak
2z (użytki średnie)	67,0
3z (użytki słabe i bardzo słabe)	33,0

Źródło: Waloryzacja przyrodnicza gminy Mirosławiec, 2004.

2.7. Klimat i warunki aerosanitarne

Klimat odgrywa w środowisku przyrodniczym szczególnie istotną rolę. Układ warunków klimatycznych decyduje o dostawie i dystrybucji energii, wody, a także w znacznym stopniu – zanieczyszczeń, przy czym nie tylko przenoszonych drogą atmosferyczną, ale i migrujących w hydrosferze i litosferze. Klimat rozumiany aktualistycznie jest pochodną ogólnej cyrkulacji ciepła i wilgoci, a także pozostałych

komponentów środowiska oraz oddziaływania trwałych przekształceń antropogenicznych. Ocena zmian klimatu, w tym wywołana inwestycją albo istniejącym obiektem wymaga „odpreparowania" niezaburzonego tła metodą historyczną (porównanie ciągów pomiarowych przed i po inwestycji) lub metodą przestrzenną (porównanie danych klimatycznych z terenu poddanego zmianom i zewnętrznego).

Obszar Gminy Mirosławiec położony jest w strefie przenikania się wpływów powietrza polarnego, arktycznego i zwrotnikowego. Jest to strefa klimatu umiarkowanego, przejściowego środkowej Europy, którego charakterystyczną cechą jest przejściowość, zmienność i kontrastowość. Obszar gminy posiada klimat cieplejszy i suchszy od pozostałych mezoregionów krain pojeziernych (Równiny Drawskiej i Pojezierza Wałeckiego).

Według **regionalizacji klimatycznej** A. Wosia (1999) gmina Mirosławiec położona jest w regionie R-VII (środkowopomorski region klimatyczny). Z kolei zgodnie z podziałem rolniczo-klimatycznym autorstwa R. Gumińskiego obszar opracowania znajduje się na pograniczu pomorskiej i nadnoteckiej dzielnicy rolniczo-klimatycznej. Klimat jest tutaj bardziej ostry w porównaniu z regionem zachodniopomorskim. Mniej jest dni ciepłych, a więcej przymrozkowych i mroźnych. Częstsze są także dni z opadem atmosferycznym (tabela poniżej).

Tabela 10. Średnia roczna liczba dni z głównymi typami pogody Regionu Środkowopomorskiego (A. Woś, 1999)

Typ pogody	**Słoneczna**	**Pochmurna**	**Z dużym zachmurzeniem**	**Bez opadu**	**Z opadem**	**Razem**
Region Środkowopomorski						
Ciepła	21,9	145,6	88,9	132,5	123,9	**256,4**
Przymrozkowa	9,6	35,5	30,9	43,1	32,9	**76,0**
Mroźna	4,5	14,8	12,2	17,4	14,3	**31,7**

Region ten, w porównaniu z okolicznymi charakteryzuje się występowaniem wysokiej liczby dni z pogodą umiarkowanie ciepłą, z dużym zachmurzeniem (średnio 50 dni w roku) oraz z pogodą chłodną i deszczową (średnio 26 dni w roku). Do mniej licznych niż w innych regionach należą dni z pogodą bardzo ciepłą, słoneczną, bez opadów (średnio 11 dni w roku).

Układ temperatur w gminie jest dość ściśle związany z hipsometrią terenu i nieco różni się w obrębie ww. krain geograficznych. Są to różnice jednak niewielkie i zostały uśrednione dla części Równiny Drawskiej i Pojezierza Wałeckiego (A. Woś 1999). Przeciętna roczna temperatura na tym terenie wynosi ok. 7,0 – 7,3°C, przy przeciętnej temp. miesiąca najcieplejszego (lipiec) od 16,3°C do 16,9°C, a najchłodniejszego (styczeń) ok. – 1,5°C. Przeciętna temperatura okresu maj – lipiec mieści się w przedziale 13,7°C – 14,7°C.

Okres wegetacyjny trwa tu 208-215 dni ze średnią temperaturą powyżej 5ºC i zaczyna się w pierwszej dekadzie kwietnia, a kończy wraz z końcem października. Okres zimy zaczyna się przed 13 XII i trwa 65-90 dni. Zaleganie pokrywy śnieżnej 45-65 dni, choć zdarzają się zimy zupełnie bezśnieżne, a okresy bezśnieżne są pospolite niemal corocznie i trwają średnio 40-60 dni.

Układ wiatrów związany jest z przeważającą cyrkulacją atmosferyczną zachodnią. W skali całego roku dominującymi kierunkami są zachodnie (Wałcz – kierunek W – 22,7 %). Wiosną wzrasta udział wiatrów płn.-wsch. (NE) – 16,3 %, które przyczyniają się do występowania wiosennych przymrozków. Latem, jesienią i zimą duży udział mają także wiatry płd.-zach. – (SW). Charakterystyczny jest tu także znikomy udział cisz – 8 %. Średnia prędkość wiatru w roku wynosi od 3,5 do 5 m/s (mierzona na wysokości 10 m npm.).

Poziom usłonecznienia wynosi ok. 1515 h/rok (4,5 h/dzień). Poziom promieniowania całkowitego dochodzi do 3700 MJ/m^2 na rok. Roczna suma opadów osiąga wartość w granicach 550-600 mm. Najmniej opadów notuje się w maju, a najwięcej w lipcu.

Obszar gminy Mirosławiec leży na pograniczu pomorskiej i nadnoteckiej dzielnicy rolniczo-klimatycznej. W gminie Mirosławiec przedwiośnie, które trwa około 30-40 dni, zaczyna się w okresie od 1 do 21 marca. Wiosna rozpoczyna się między 1 a 11 kwietnia i trwa 60-70 dni. Lato rozpoczyna się

między 11 czerwca a 1 lipca i trwa 70-90 dni. Jesień pojawia się w okresie od 21 sierpnia do 1 września i trwa 60-70 dni. Okres przejściowy pomiędzy jesienią a zimą przypada w pierwszej dekadzie listopada, jednakże jego długość nie przekracza 1 miesiąca. Zima zaczyna się tu między 1 a 11 grudnia i trwa około 3 miesiące.

Tabela 11. Częstotliwość kierunków wiatrów i cisz w poszczególnych porach roku w % Mirosławiec 1951 – 60 rok

	Wałcz	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW	Cisza
Pora roku	zima	5,3	11,4	11,8	6,5	8,6	19,3	23,9	8,2	5,0
	wiosna	9,3	16,3	12,2	4,0	5,0	10,2	21,5	15,8	5,7
	lato	6,4	10,3	7,3	3,3	5,9	20,5	23,7	14,0	8,6
	jesień	3,6	12,8	11,8	5,7	8,5	16,6	21,7	6,7	12,6
	ROK	6,0	12,7	10,8	4,9	7,0	16,7	22,7	11,2	8,0

Źródło: *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mirosławiec*, 2002.

Należy przy tym zauważyć, że poszczególne parametry klimatyczne mogą odbiegać od średnich regionu, na co ma wpływ ukształtowanie terenu, jego nachylenie względem kierunków świata, lesistość, obecność jezior i cieków wodnych, zadrzewień przydrożnych, małych śródpolnych kęp zadrzewień lub obecność zabudowy. Wówczas mówimy o lokalnych klimatach – topoklimatach.

Ryc. 3. Róża wiatru dla gminy Mirosławiec w 2013 r – wg stacji meteorologicznej w Szczecinku

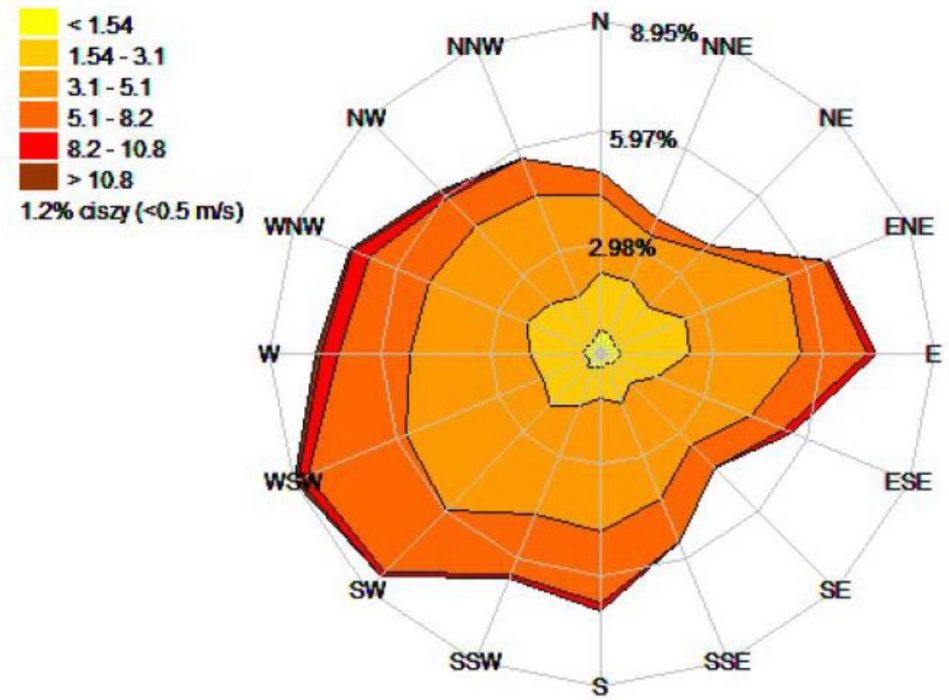

Źródło: Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Mirosławiec na lata 2016-2020", 2019.

Ze względu na ukształtowanie powierzchni, rodzaj pokrycia terenu oraz warunki wodne na terenie gminy występują różnice mikroklimatyczne. Są to obszary:

- kompleksów leśnych, szczególnie w północno-zachodniej części gminy, gdzie występują mniejsze prędkości wiatrów, zmniejszona insolacja powierzchni gruntu, szczególnie w lecie, mniejsze amplitudy temperatur, wydłużony czas zalegania pokrywy śnieżnej i zwiększona wilgotność powietrza;
- dolin i obniżeń o płytko zalegającej wodzie gruntowej, powodującej zwiększoną wilgotność powietrza. Konfiguracja terenu wpływa na zmienną insolację oraz powstawanie zjawiska inwersji termicznej;
- terenów otwartych obejmujących użytki rolne;
- pagórków morenowych o zmiennej insolacji termicznej w zależności od ekspozycji zbocza i większej dynamice ruchu powietrza;
- terenów zabudowanych, gdzie zmodyfikowane są elementy obiegu wody i nasłonecznienia, a także odczuwalne są wpływy zanieczyszczenia powietrza.

Na stan zanieczyszczenia powietrza na danym obszarze wpływają czynniki klimatyczne makroskalowe, modyfikowane przez regionalne i lokalne warunki fizycznogeograficzne, w tym mezoklimat i klimat lokalny. Istotne są, poza wielkością emisji, czynniki wpływające na przemieszczanie się zanieczyszczeń w przestrzeni, w tym na duże odległości oraz umożliwiające kumulację zanieczyszczeń w warstwie przyziemnej (do wysokości około 100 metrów od powierzchni Ziemi), a także stany i warunki słabej wymiany poziomej i pionowej zanieczyszczonego powietrza oraz warunków mieszania.
Jak wynika z powyższego, większość obszaru opracowania charakteryzuje się korzystnymi warunkami topoklimatycznymi z punktu widzenia stałego przebywania człowieka. Są to tereny wysoczyznowe płaskie lub faliste, dobrze nasłonecznione i przewietrzane o małej wilgotności powietrza.

2.8. Szata roślinna

Zgodnie z **regionalizacją geobotaniczną** kraju J. M. Matuszkiewicza (2008) analizowany teren znajduje się w okręgu Pojezierza Wałeckiego, Podokręgu Tucznowskim.

Na podstawie przeglądowej mapy potencjalnej roślinności naturalnej Polski (Matuszkiewicz, 1995) dokonano rozpoznania występow''ania potencjalnych zespołów roślinnych na obszarze gminy Mirosławiec. Dominującymi potencjalnymi zespołami roślinności naturalnej są zbiorowiska lasów:

- mieszanych, w tym suboceaniczne bory sosnowe *Leucobryto-Pinetum* – zajmują obszar wschodniej części gminy (l-ctwa Hanki, Kalinówka, Piecnik, Toporzyk) oraz kontynentalne bory mieszane *Pino-Quercetum* – zajmujące obszar zachodniej części gminy (l-ctwa Gniewosz, Mirosławiec, Łowicz);
- liściastych, w tym subatlantyckie lasy bukowo-dębowe *Fago-Quercetum* – występują w południowo-wschodniej części gminy (grunty wsi Próchonowo, Bronikowo), grądów *Stelario-Carpinetum* – obejmują tereny o glebach mineralnych wokół Mirosławca oraz kwaśnej buczyny *Luzulo pilosae-Fagetum* – występującej w północno-zachodniej części gminy (l-ctwo Orle).

Ponadto mniejsze powierzchnie zajmują następujące zbiorowiska:

- łęgów Circaeo-Alnetum występujące w dolinie rz. Setnica, dolinie cieku pomiędzy jez. W. Bytyń a Drzewoszewo oraz wspólnie z olsami w dolinie Piławki;
- olsów *Ribeso nigri-Alnetum*, występujące w dolinie Korytnicy, Płocicznej oraz przy jez. Kosiakowo;
- boru bagiennego *Vaccino uliginosi-Pinetum*, występujących w aktywnych torfowiskach w tym rezerwatu „Rosiczki Mirosławskie" oraz w śródleśnym obniżeniu terenu wykorzystanym aktualnie na uprawy łąkarskie na południe od jezior k. Nieradzia;
- zbiorowiska mechowiskowe z kl. *Sphagnetalia-Magellanici*, występuje w obszarze źródliskowym Płocicznej (aktualnie zupełnie zmeliorowany i częściowo trwale zdegradowany).

Główne źródło informacji o danych florystycznych i fitosocjologicznych z terenu opracowania stanowiła „Waloryzacja przyrodnicza gminy Mirosławiec" (BKP, Szczecin, 2004), „Opracowanie ekofi-

zjograficzne podstawowe dla projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Mirosławiec" (Wałcz, 2019) i inne dokumenty środowiskowe pozyskane w gminie, a także wizyta w terenie.

2.8.1. Ekosystemy leśne

Na obszarze opracowania znajdują się zbiorowiska roślinne o różnym stopniu zachowania cech naturalnych charakterystycznych dla poszczególnych ekosystemów, na ogół przekształcone w wyniku działalności człowieka oraz zbiorowiska będące świadectwem planowanego kształtowania i wzbogacania krajobrazu, a także zbiorowiska będące efektem spontanicznej sukcesji na terenach ugorowanych i odłogowanych. Zbiorowiska te różnią się genezą powstania, bogactwem fitocenoz, powiązaniami z biotopem, odmiennością krajobrazu oraz walorami użytkowymi i ekologicznymi. Obecny skład gatunkowy drzewostanów w znacznym stopniu odbiega od ukształtowanych przed wiekami składów naturalnych zbiorowisk leśnych. Antropopresja spowodowała zmianę zarówno składu gatunkowego drzewostanów, jak i zmianę poszczególnych fitocenoz leśnych. Niektóre zbiorowiska lasów liściastych zanikły zupełnie lub występują wyspowo i fragmentarycznie na niewielkich powierzchniach. Zwiększeniu uległ natomiast powierzchniowy udział porolnych zbiorowisk borowych.

Cała gmina Mirosławiec cechuje się wysoką lesistością na poziomie 64,2 %, przy średniej krajowej 29,6 %, wojewódzkiej 35,7 % i średniej w powiecie wałeckim 55,0 % (stan na dzień 31.12.2019 r.). Na obszarze gminy Mirosławiec lasy są bardzo ważnym komponentem, a ich powierzchnia nieustannie się zwiększa. Jest to związane z przejmowaniem obszarów gruntów porolnych i ich zalesianiem. Nadzorowane są przez cztery nadleśnictwa: Mirosławiec, Kalisz Pomorski, Złocieniec i Wałcz (z czego do Nadleśnictwa Wałcz należy tylko około 8 % powierzchni leśnej gminy w jej wschodniej części). Nadleśnictwo Mirosławiec obejmuje swym zasięgiem prawie całą gminę (oraz niewielkie obszary poza jej granicami). Na rysunku uwarunkowań, zielonym szrafem informacyjnie oznaczono tereny lasów i gruntów leśnych, należące do Lasów Państwowych (zgodnie z ustawą o lasach).

W lasach Nadleśnictwa Mirosławiec dominują siedliska świeże – boru mieszanego (53,8 %) i lasu mieszanego (37,0 %). Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna (ok. 85,0 %) („Plan urządzenia lasu, Nadleśnictwo Mirosławiec", 2016).

Do podstawowych zagrożeń oddziałujących na lasy na terenie gminy mogą należeć:

- zagrożenia pożarowe,
- zanieczyszczenia powietrza,
- obniżanie się poziomu wód gruntowych,
- presja turystyczna.

W mniejszym stopniu, potencjalne zagrożenie stanowią także:

- szkody powodowane przez owady,
- szkody powodowane przez patogeniczne grzyby,
- szkody powodowane przez zwierzęta łowne.

W zależności od stopnia nasilenia szkodliwego oddziaływania gazów i pyłów ustalane są tzw. strefy uszkodzenia.

2.8.2. Ekosystemy łąkowe

Ten rodzaj roślinności, obejmujący łąki i pastwiska, zajmuje w gminie Mirosławiec powierzchnię około 1120 ha, tj. 5,43 % jej powierzchni.

Ekosystemy łąkowe występują głównie w dnach rozległych obniżeń, obszary torfowisk niskich, aktualnie silnie zmeliorowanych o znacznym czasami (lokalnie) stopniu degradacji, w rejonie Mirosławca, Jadwiżyna, Sadowa, na południowy-wschód od miejscowości Hanki i w dolinie rzeki Piławki. Na ogół większość łąk jeszcze niedawno podlegała silnemu użytkowaniu kośno-pastwiskowemu, do czego przystosowywano je poprzez całkowite głębokie orki i wysiew szlachetnych gatunków traw;

część łąk aktualnie porzuconych podlega wtórnej sukcesji na ogół w kierunku zbiorowisk ziołoroślowych i leśnych. Wynika stąd duża trudność w ich klasyfikowaniu syntaksonomicznym.

Łąki ostrożeniowo-rdestowe występują na zróżnicowanych powierzchniach w dolinie Korytnicy (okolice Mirosławca i j. Kosiakowa), Setnicy (na południe od Setnicy) i Płocicznej (okolice Jadwiżyna) oraz na śródleśnym kompleksie zmeliorowanych torfowisk na południe od jezior k. Nieradzia. Łąki takie znaleziono również na południe i wschód od Piecnika. Płatom tych łąk towarzyszą zespoły situ rozpierzchłego i sitowia leśnego. Większość z nich jest lub była zagospodarowana rolniczo jako łąki kośne i pastwiska.

Łąka rajgrasowa występuje na żyznych świeżych glebach brunatnych i jest najczęściej intensywnie użytkowana kośnie – jej płaty zlokalizowano na południowy zachód od Bronikowa.

Roślinność tego ekosystemu w sposób znaczący została przekształcona przez człowieka na skutek przeprowadzonej melioracji, koszenia oraz wysiewania bardziej przydatnych gatunków traw.

2.8.3. Ekosystemy bagienne

Występują w lokalnych przegłębieniach między morenami czołowymi, na sandrze i morenie dennej, a także w dnach rynien jeziornych i dolin rzecznych. Występuje tam głównie roślinność bagienna i torfowiskowa. Do tej roślinności zaliczyć można szuwary nadjeziorne, składające się z trzciny, pałki szerokolistnej, kosaćca żółtego, kmieci błotnej oraz roślin pływających takich jak grzebienie i grążele. Są to najbardziej naturalne zbiorowiska roślinne w gminie Mirosławiec.

Występujące w strefie przybrzeżnej i nabrzeżnej zbiorników wodnych i cieków zbiorowiska często o agregacyjnym charakterze tzw. szuwarów właściwych występują na obszarze gminy dość często głównie w związku z licznymi potencjalnymi siedliskami, na ogół jednak nie zajmują znaczących powierzchni.

Szuwar pałkowy występuje zarówno w strefie brzegowej jezior (Bobkowe, Wielki Bytyń, Orłowo), jak i w kompleksach torfowisk przejściowych i niskich, jako jedno z krańcowych stadiów sukcesyjnych silnie podmokłych ich partii (czasami sztucznych potorfi). Spotykany jest również jako jedyne zbiorowisko szuwarowe na brzegach małych śródpolnych oczek wodnych koło Mirosławca, j. Kosiakowo czy Bronikowa.

Szuwar skrzypu bagiennego występuje w dolinie Piławki oraz na obszarze proponowanego UE - IV (na południe od Łowicza Wałeckiego).

Szuwar trzcinowy występuje praktycznie w obrębie każdego jeziora, na ogół jednak małopowierzchniowy (za wyjątkiem jez. Łowickiego, Nieradz).

Zbiorowiska szuwarów wielkoturzycowych są spotykane głównie w centralnej i południowej części gminy Mirosławiec. Są one w dużym stopniu zniekształcone, zajmują raczej małe powierzchnie, a ich aktualne występowanie związane jest z wtórną sukcesją na wcześniej zagospodarowane rolniczo obszary (łąki i pastwiska). Często zbiorowiska turzyc są zastępczymi w miejscach wykarczowanych olsów (obniżenie na południowy-zachód od Piecnika, łąki na południowy-wschód od Piecnika, południowy-zachód od Setnicy) lub osuszonych zbiorowisk torfowisk przejściowych (okolice Bronikowa, na północny-wschód od Łowicza Wałeckiego). W zbiorowiskach z dominacją turzyc znajdują również miejsce gatunki rzadkie, np. storczyk szerokolistny *Dactylorhiza majalis* i storczyk krwisty *Dactylorhiza incarnata* (Piecnik, Setnica), bobrek trójlistkowy *Menyanthes trifoliata.* Ciekawy kompleks turzycowisk występuje w obrębie zmeliorowanego w przeszłości torfowiska na południe od Łowicza Wałeckiego z *C. rostrata* turzyca dzióbkowata, *C. acutiformis* turzyca błotna, *C. ripariae* turzyca brzegowa i *I.pseudoacor*us kosaciec żółty w mozaice z szuwarami skrzypu bagiennego, trzcinowego oraz zb. z kl. Potametea.

2.8.4. Zieleń urządzona

W skład tej zieleni wchodzą parki podworskie, zieleń cmentarna, zieleń osiedlowa składająca się z zieleni wysokiej, średniej oraz trawników, a także zadrzewienia przydrożne, śródpolne i nad ciekami zawdzięczające swe istnienie człowiekowi.

Na terenie gminy zlokalizowanych jest 10 parków – w tej liczbie tylko 3 obiekty znajdują się na liście obiektów objętych ochroną konserwatorską.

Tabela 12. Wykaz parków na terenie gminy Mirosławiec

Lp.	Lokalizacja, nr rej. zabytków	Nazwa i rodzaj parku, powierzchnia	Opis parku
1	Drzewoszewo	Park dworski pow. ok. 2,0 ha (11,30 ha)	Pierwotnie krajobrazowy; aktualnie o zupełnie zatartym układzie. Zupełnie nieczytelny w terenie. Opis flory: Ze względu na podzielenie prawdopodobnego terenu parku na kilka działek oraz ich wykorzystywanie w celach rekreacyjno-pobytowych całość zielni tworzą kilka około 100-letnich buków, aleja bukowa (ok. 100-letnia) w zachodniej części parku (granica z nadbrzeżnym pasem olsz) oraz powierzchnie z młodymi nasadzeniami głównie ozdobnych odmian krzewów i drzew iglastych.
2	Jabłonkowo dz. geod. 1/46 (cz.) Nr 416 z dn. 12.03.1982 r. dec.WKZ-5340/Dec-10/82	Park dworski pow. 4,1 ha (założenie 7,4 ha)	Krajobrazowy, aktualnie zaniedbany i zaśmiecony. Opis flory: Park o wyraźnym leśnym charakterze z zachowanym układem ciągów spacerowych i zbiorników wodnych. Wśród flory do cennych należą pomniki przyrody dęby szypułkowe, aleja grabowa w części wschodniej oraz inne stare drzewa tj. żywotnik, buki i świerki. W runie dominują gatunki typowe dla buczyny z dużym udziałem antropofitów (niecierpek drobnokwiatowy) i gat. nitrofilnych (pokrzywy, łobody).
3	Mirosławiec	Park pałacowy pow. 1,3 ha	Krajobrazowy, aktualnie zaniedbany. Opis flory: Park silnie opanowany przez spontaniczne odnowienia gatunków liściastych – klon zwyczajny, jesion wyniosły, lipa drobnolistna, które zacierają czytelność dawnego układu. Wśród roślin runa spotkać jeszcze można konwalię majową, śnieżyczkę przebiśnieg, bluszcz pospolity.
4	Mirosławiec	Park miejski. Pow. ok. 1,5 ha	Park w centrum miasta przy Muzeum Walk o Wał Pomorski. Bezstylowy. Założenie z lat 1960-tych z dominującym obeliskiem pamiątkowym – czołgiem. Wśród wprowadzonych gatunków dominują ozdobne formy gatunków iglastych świerk kłujący, cis pospolity, żywotnik zachodni oraz rabaty róż. W części północno wschodniej znajduje się kępa starodrzewia – klony zwyczajne, dęby szypułkowe, kasztanowce i lipy drobnolistne.
5	Mirosławiec	Park pałacowy Pow. ok. 1,3 ha w tym woda 0,4 ha	Park (ogród barokowy) powstał w XVIII w (ok. 1745 r.). Współcześnie trudno znaleźć jakiekolwiek jego pozostałości – zaś parkiem określana jest zieleń zajmująca jedynie obszar wyspy z dominacją kasztanowców. W dolnej warstwie występuje kępa śnieguliczki i krzewy bzu czarnego.
6	Orle	Park pałacowy pow. 8,90 ha (założenia 9,6 ha)	Krajobrazowy; aktualnie zaniedbany o daleko posuniętej sukcesji lasu.

			Opis flory: park o silnych tendencjach do naturalizacji składu gatunkowego oraz struktury w kierunku żyznej buczyny pomorskiej. Występujące gatunki flory reprezentują zarówno element antropogeniczny związany z działalnością ogrodniczą – dendroflora: świerk kłujący, jodła pospolita, buk odm. czerwonolistna, jesion wyniosły, żywotniki wschodni rośliny runa: śnieżyczka przebiśnieg, bluszcz pospolity, barwinek pospolity jaki naturalny związany ze restytucją lasu liściastego (marzanka wonna, gnieżnik leśny, przylaszczka pospolita, konwalia majowa).
7	Próchnowo Dz. geod.83/3 Nr 548 z dn. 26.10.1982r dec.WKZ- 5340/Dec-4/87	Park dworski pow. ok. 4,00 ha	Krajobrazowy; aktualnie zaniedbany, silnie opanowany przez sukcesję lasu. Opis flory: Runo parku zdominowane przez gatunki leśne (żyzna buczyna) w drzewostanie dominują gatunki rodzime: buki zwyczajne, dęby szypułkowe, klony zwyczajne i lipy drobnolistne oraz świerk pospolity i modrzew europejski. W runie m.in. śnieżyczka przebiśnieg i bluszcz pospolity.
8	Piecnik dz. geod. 94 Nr 409 z dn. 12.03.1982 dec. WKZ- 5340/Dec- 3/82	Park dworski pow. 3,3 ha	Opis flory: park silnie zaniedbany o charakterze leśnym. Wśród dendroflory na uwagę zasługują pomniki przyrody w części północnej parku oraz stare drzewa rosnące pomiędzy ruinami pałacu a drogą. W runie oprócz dominujących gatunków leśnych oraz antropofity (m.in. niecierpek gruczołowaty), występuje konwalia majowa, śnieżyczka przebiśnieg i bluszcz pospolity.
9	Sadowo	Park dworski pow. 4,7 ha	Ogród użytkowo-ozdobny; aktualnie zaniedbany i silnie zdewastowany, częściowo zamieniony w uprawę leśną (młodnik So). Opis flory: jedynym czytelnym fragmentem parku jest przydrożna aleja jesionów (w niej pomnik przyrody). Pozostały obszar pokrywają spontanicznie rozwijające się zarośla bzu, tarniny oraz zbiorowiska segetalne. Część południową parku zajmują aktualnie młode nasadzenia sosny.
10	Setnica	Park dworski pow. 3,1 ha (założenia 5,4 ha)	Krajobrazowy; zaniedbany, lecz o czytelnym jeszcze układzie. Opis flory: charakter parku określa jego wschodnia część; aleja grabowa przy granicy ze starym sadem, kilka dużych drzew w tym 2 drzewa pomniki przyrody oraz wkraczające od zachodu młode odnowienia gatunków tj. klon zwyczajny, robinia biała. Runo w części wschodniej stosunkowo ubogie o grądowym charakterze w części zachodniej silnie opanowane przez rozwijające się zbiorowiska chwastów segetalnych, młode krzewy bzu, tarniny, głogu i śnieguliczki.

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Waloryzacji przyrodniczej gminy Mirosławiec", 2004.

Na terenie gminy Mirosławiec zlokalizowanych jest 12 cmentarzy. W wykazie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków figuruje 9 cmentarzy, lecz tylko część z nich posiada walory przyrodnicze. Oprócz cmentarzy ujętych w wykazie WKZ istnieje jeszcze cmentarz w Sadowie, który aktualnie jest zaznaczony w terenie jako fragment zupełnie odmiennej roślinności w kompleksie sztucznych zbiorowisk sosnowych.

Do tej zieleni zalicza się zieleń izolacyjną, a także na działkach letniskowych i na terenach wypoczynkowych. Zieleń ta towarzyszy często budownictwu jednorodzinnemu.

2.9. Świat zwierzęcy

Na podstawie opracowania pt. „Screening ornitologiczny i chiropterologiczny. Planowana farma wiatrowa Hanki gm. Mirosławiec woj. zachodniopomorskie" (czerwiec, 2014) oraz „Waloryzacji przyrodniczej gminy Mirosławiec" i „Opracowania ekofizjograficznego (…)" (2019) stwierdza się, że fauna analizowanego terenu na większości jego obszaru jest relatywnie uboga.

Faunę omawianego obszaru tworzą bezkręgowce (stawonogi, w tym pajęczaki i owady; mięczaki) i kręgowce (ryby, płazy, gady, ptaki i ssaki.

Wśród płazów wskazać należy na występowanie: traszki grzebieniastej, traszki zwyczajnej, kumaka nizinnego, grzebiuszki ziemnej, ropuchy szarej, ropuchy zielonej, ropuchy paskówki, rzekotki drzewnej, żaby jeziorowej, żaby śmieszki, żaby trawnej, żaby moczarowej i żaby wodnej.

Wśród gadów stwierdzono następujące gatunki: jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, padalec zwyczajny, zaskroniec zwyczajny. żmija zygzakowata.

Wszystkie wykazane gatunki płazów i gadów znajdują się pod prawną ochroną gatunkową.

W granicach gminy Mirosławiec stwierdzono występowanie 161 gatunków ptaków. W tej liczbie 114 zakwalifikowano jako gatunki lęgowe, 2 prawdopodobnie lęgowe oraz 45 jako przelotne lub zalatujące. Stwierdzono występowanie 10 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. Są to:

- lęgowe: błotniak zbożowy,
- prawdopodobnie lęgowe: kania czarna,
- zalatujące, przelotne: batalion, rybołów, bielik, kania ruda, szlachar, świstun, rożeniec, bąk.

W „Waloryzacji przyrodniczej gminy Mirosławiec" (2004) wśród stwierdzonych, cenniejszych gatunków ptaków wskazano na następujące: bąk, bocian biały, bocian czarny, bielaczek, bielik, białorzytka, błotniak łąkowy, błotniak stawowy, błotniak zbożowy, batalion, brodziec samotny, brodziec piskliwy, brzegówka, brzęczka, cyranka, czajka, czyż, dzięcioł zielono siwy, dzięcioł zielony, dzięcioł czarny, dzięcioł duży, dzięcioł średni, dzięciołek, dzierlatka, derkacz, dymówka, drozd śpiewak, droździk, dziwonia, dzwoniec, dzierzba gąsiorek, dzierzba srokosz, gągoł, gołąb siniak, gil, gawron, grubodziób, jastrząb gołębiarz, jemiołuszka, jerzyk, kania czarna, kania rdzawa, kapturka, kawka, kobuz, krogulec, kormoran czarny, kszyk, kos, kowalik, kwiczoł, krakwa, kropiatka, krętogłów, kruk, kokoszka wodna, kopciuszek, kukułka, kulczyk, krzyżodziób świerkowy, lelek kozodój, łabędź krzykliwy, łabędź niemy, łozówka, makolągwa, mazurek, mewa pospolita, muchołówka mała, muchołówka szara, muchołówka żałobna, mysikrólik, myszołów zwyczajny, myszołów włochaty, nur rdzawo szyi, nurogęś, oknówka, orlik krzykliwy, ortolan, perkoz dwuczuby, perkozek, perkoz rdzawo szyi, pliszka górska, pliszka siwa, pliszka żółta, pluszcz, pleszka, płaskonos, przepiórka, płomykówka, puszczyk, pokrzywnica, pokląskwa, paszkot, pokrzewka jarzębata, piegża, pokrzewka cierniówka, pokrzewka ogrodowa, pierwiosnek, piecuszek, pełzacz leśny, pełzacz ogrodowy, potrzos, potrzeszcz, raniuszek, rokitniczka, rożeniec, rybitwa zwyczajna, rybołów, rudzik, sikora bogatka, sikora czubatka, sikora czarnogłowa, sikora modra, sikora sosnówka, sikora uboga, słowik rdzawy, słowik szary, sierpówka, skowronek borowy, skowronek polny, sowa uszata, strumieniówka, strzyżyk, sroka, świergotek polny, świergotek drzewny, świergotek łąkowy, świerszczak, świstunka, sójka, świstun, szlachar, szpak, szczygieł, trznadel, trzcinniczek, trzciniak, turkawka, trzmielojad, wilga, wodnik, wróbel, wrona siwa, zaganiacz, zimorodek, zięba, zniczek i żuraw.

Wśród ssaków stwierdzono następujące gatunki: bóbr europejski, borowiec wielki, borsuk, daniel, gacek wielkouch, gronostaj, jeleń europejski, jeż zachodni, karlik malutki, kret europejski, łasica, mroczek posrebrzany, mroczek późny, nocek rudy, sarna, wiewiórka, wilk, wydra, zając szarak i żubr (introdukowany).

Wolnościowe stado żubra czystej linii białowieskiej

Stado powstało z osobników przewiezionych ze stada białowieskiego i wypuszczonych na wolność na terenie Nadleśnictwa Wałcz. Początkowo (od lutego do sierpnia 1980 r.) do przez 5 miesięcy przebywały w ogrodzonym fragmencie lasu o powierzchni 50,7 ha. Od 4 sierpnia 1980 r. zwierzęta zostały wypuszczone na wolność. Aktualnie żubry tworzą dwa stada – jedno na terenie Nadleśnictwa Mirosławiec, drugie na terenie Nadleśnictwa Wałcz (stado mirosławieckie liczy ok. 130 osobników – stan na dzień 19.09.2019 r.). Stada, pomimo rozdzielnego obszaru bytowania, komunikują się ze sobą

trasą nad jez. Wielki Bytyń. Stado bytujące w obrębie leśnictwa Nieradź, jako główną ostoję, wykorzystuje lasy i pola po południowej stronie drogi nr 10. Zaś migracje w okolice wsi Toporzyk są rzadkie i wywoływane głównie penetracją ostoi przez człowieka. W roku 2003 stado „Mirosławieckie" liczyło 15 sztuk. Ponadto w tym samym terenie 1 dorosły i 1 młody byk utrzymywały się osobno poza stadem. W sierpniu 2003 r. znaleziono padłą krowę na polach k. Próchnowa.

Od 2013 roku na terenie gminy Mirosławiec (w miejscowości Jabłonowo) funkcjonuje „Dzika Zagroda Żubrów". Projekt „Budowa zagrody pokazowej żubrów w gminie Mirosławiec" został opracowany przez Zachodniopomorskie Towarzystwo Przyrodnicze i w 2012 r. uzyskał dotację Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na realizację. Celem projektu było utworzenie zagrody zamkniętej dla żubrów z kompletnym zapleczem do jej obsługi. Zagroda została powiększona o przeszło 6 ha (obecnie zostało wykupione 5,5 ha gruntów) i została wyposażona w wieżę obserwacyjną o wysokości 9 m oraz 100 m nadziemną kładkę, biegnącą 3,0 m nad ziemią od kompleksu obsługi żubrów do wieży obserwacyjnej oraz skrzydło dydaktyczne kompleksu obsługi żubrów.

W Dzikiej Zagrodzie można zobaczyć 10 żubrów – 5 dorosłych krów, 1 dorosłego byka oraz 4 cielaki (stan na dzień 19.09.2019 r.).

Oprócz żubrów, na osobnych wybiegach od grudnia 2014 r. z kładki nadziemnej oraz ścieżki edukacyjnej można obserwować rysie linii nizinnej. Uczestniczą one w programie reintrodukcji na tereny Zachodniej Polski.

2.10. Stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Pod względem bonitacji, jakości i przydatności rolniczej gleb, agroklimatu, rzeźby terenu i warunków wodnych, obszar opracowania należy do obszarów o średnio korzystnych warunkach do produkcji rolnej. Przeważają gleby dobre, jednak ze względu na ich zakwaszenie wymagają wapnowania.

Ze względu na przeciętną jakość i wartości przyrodnicze gleb na obszarze opracowania stwierdza się, że gleby te nie muszą być szczególnie chronione zarówno przed zainwestowaniem, jak i degradacją.

W granicach opracowania zauważa się duży udział gleb średnich i słabych wykazujących duże zróżnicowanie pod względem potencjalnej żyzności oraz mniejsze możliwości doboru roślin uprawnych. Gleby średniej jakości nadają się zarówno na cele gospodarki ekstensywnej, jak i możliwość wykorzystania na cele nierolnicze. Gleby słabe i najsłabsze rolniczo klasy V i VI, zajmujące nieznaczne powierzchnie obszaru opracowania, powinny być wykorzystywane na cele nierolnicze lub przeznaczone pod zalesienie.

Na podstawie tabeli nr 8 (rozdział 2.6.) stwierdza się, że udział poszczególnych kompleksów rolniczej przydatności gleb w gminie Mirosławiec przedstawia się następująco:

- 34,6 % powierzchni gruntów ornych zajmują gleby należące do 6-go (żytniego słabego) kompleksu,
- 18,1 % powierzchni gruntów ornych zajmują gleby należące do 2-go (pszennego dobrego) kompleksu,
- 16,2 % powierzchni gruntów ornych zajmują gleby należące do 5-go (żytniego dobrego kompleksu),
- 67,0 % użytków zielonych stanowią gleby należące do kompleksu 2z (użytki średnie).

Na podstawie danych GUS (www.stat.gov.pl) w 2010 roku na terenie gminy Mirosławiec funkcjonowało 169 gospodarstw rolnych (dla porównania w 2002 – 335 gospodarstw rolnych). Struktura wielkościowa ww. przedstawiała się następująco:

- do 1 ha – 22 gospodarstwa (13 %),
- powyżej 1 ha – 147 gospodarstw (87 %).

Podsumowując powyższe dane stwierdza się, że działalność rolnicza ma charakter wielkoobszarowy. Pod względem przestrzennym gospodarstwa te rozmieszczone są w południowej i południowo-wschodniej części gminy, w miejscowości: Hanki, Setnica, Jadwiżyn, Łowicz Wałecki, Piecnik, Bronikowo i Próchnowo.

Powierzchnia zasiewów w 2010 roku wynosiła ogółem 3 519,1 ha. Największą powierzchnię zasiewów stanowią zboża podstawowe – 2 347,8 ha, rzepak i rzepik – 723,1 ha i ziemniaki – 61,4 ha.

W gospodarstwach domowych na terenie gminy w 2010 roku hodowało się głównie drób – 2 120 szt., bydło – 309 szt., trzodę chlewną – 275 szt. i konie – 32 szt.

Gmina Mirosławiec posiada mało korzystne warunki do produkcji rolnej. Uwarunkowane jest to niską jakością i przydatnością rolniczą gleb. Gmina posiada mało gruntów o najwyższych klasach bonitacyjnych (IIIa i IIIb), które stanowią najlepszy obszar produkcji rolnej.

W związku z powyższym obszar gruntów o najwyższych klasach bonitacyjnych oraz grunty pochodzenia organicznego, a zwłaszcza łąki zlokalizowane w dolinach rzek, należy wyłączyć z zabudowy. Ochroną należy objąć ponadto ekosystem użytków zielonych oraz tereny wód otwartych i oczek wodnych, ze względu na ich wpływ na stosunki wodne w całej agrocenozie. Grunty słabe i nisko produkcyjne, które nie przynoszą oczekiwanych efektów ekonomicznych, powinny być przeznaczone pod zalesienia.

Na obszarze gminy Mirosławiec leśnictwo stanowi jedną z ważniejszych gałęzi gospodarki. Lasy i grunty leśne zajmują tu 64,2 % powierzchni całej gminy (13 058 ha) – wg stanu na dzień 31.12.2019 r. Zajmują one poza niewielkimi enklawami całą północno-zachodnia część gminy oraz północno-wschodnią część gminy, od Hanek i Próchnowa aż po północną granice gminy. Mniejsze kompleksy występują: na zachód od Łowicza Wałeckiego, na zachód od Sadowa oraz w południowo-wschodniej części gminy łączące się z kompleksem leśnym gminy Wałcz. Większość lasów stanowi własność państwową.

W północno-zachodniej części gminy dominującym siedliskiem lasu jest bór mieszany świeży (BMśw), bór świeży (Bśw) oraz las mieszany świeży (LMśw). Z kolei w części południowo-wschodniej przeważa siedlisko boru świeżego (Bśw) z enklawami boru mieszanego świeżego (BMśw) i olsu (Ol).

W zakresie hodowli lasu pierwszy działaniem są prace odnowieniowe, czyli nasadzenia lasu. Nasadzenia lasu odbywają się na powierzchniach zrębowych oraz na gruntach rolnych nieprzydatnych dla rolnictwa. Następnie prowadzi się pielęgnowanie upraw i młodników a efektem końcowym jest pozyskiwanie drewna.

Każde nadleśnictwo prowadzi prace związane z pozyskiwaniem nasion. W tym celu wyodrębnia się drzewostany nasienne, które dzielą się na drzewostany nasienne wyłączone, zaliczane do lasów ochronnych i lasy nasienne gospodarcze.

Ze względu na dużą lesistość gospodarka gminy Mirosławiec opiera się w dużej mierze na przemyśle drzewnym i leśnictwie.

2.11. Oddziaływania akustyczne i elektromagnetyczne

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, zgodnie z art. 117 ustawy Prawo Ochrony Środowiska. W rozumieniu ustawy ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie, oraz zmniejszeniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

W związku ze stwierdzoną uciążliwością akustyczną hałasów komunikacyjnych Państwowy Zakład Higieny opracował skalę subiektywnej uciążliwości zewnętrznych tego rodzaju hałasów. Zgodnie z dokonaną klasyfikacją uciążliwość hałasów komunikacyjnych zależy od wartości poziomu równoważnego LAeq i wynosi odpowiednio:

- mała uciążliwość LAeq< 52 dB,
- średnia uciążliwość 52 dB<LAeq< 62 dB,
- duża uciążliwość 63 dB<LAeq< 70 dB,

- bardzo duża uciążliwość LAeq> 70 dB.

Źródła hałasu możemy podzielić w następujący sposób:

- komunikacyjne,
- przemysłowe i rolnicze,
- pozostałe.

Podstawowym wskaźnikiem **klimatu akustycznego** jest sumaryczny poziom hałasu danego obszaru. W znacznym stopniu uzależniony jest on od poziomu urbanizacji oraz rodzaju emitowanego hałasu, tj. hałasu komunikacyjnego, hałasu przemysłowego i hałasu komunalnego.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2006 r. w sprawie dróg linii kolejowych i lotnisk, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach, dla których jest wymagane sporządzanie map akustycznych oraz sposób określania granic terenów objętych tymi mapami (Dz. U. z 2007 r., nr 1 poz. 8) istnieje obowiązek wykonania oceny stanu akustycznego od 1 stycznia 2011 r. dla:

a) drogi, po których przejeżdża ponad 3 000 000 pojazdów rocznie,
b) linii kolejowych, po których przejeżdża ponad 30 000 pociągów rocznie.

Hałas komunikacyjny

Zagrożenie akustyczne na terenie gminy Mirosławiec związane jest głównie z hałasem komunikacyjnym. Do czynników mających wpływ na poziom emisji hałasu drogowego należą: natężenie ruchu, struktura ruchu (w tym udział pojazdów ciężkich), stan techniczny pojazdów, rodzaj i jakość nawierzchni, organizacja ruchu, charakter zabudowy terenów przyległych do ulic.

Spośród wszystkich rodzajów hałasu, największy problem na terenie gminy, a zwłaszcza miasta, stwarza hałas komunikacyjny związany z eksploatacją drogi krajowej nr 10 i drogi wojewódzkiej nr 177.

Dla terenu gminy Mirosławiec nie wykonano mapy akustycznej obszarów położonych w otoczeniu odcinków dróg o ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie.

W roku 2015 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie prowadził pomiary monitoringowe hałasu drogowego w Mirosławcu w dwóch punktach pomiarowych, przy:

- ul. Wolności (53°20'28,9"N, 16°04'59,2"E);
- ul. Wałeckiej (53°20'29,9"N, 16°05'42,6"E).

Zestawienie wyników przedstawia tabela poniżej:

Tabela 13. Wyniki pomiarów hałasu w gminie i mieście Mirosławiec w roku 2015.

Lp.	Lokalizacja punktu pomiarowego	Data pomiaru	Obliczony poziom równoważny dla normatywnego czasu odniesienia [dB]		Wartość dopuszczalna / przekroczenie [dB]	
			L_{AeqD}	L_{AeqN}	L_{AeqD}	L_{AeqN}
1	Mirosławiec, ul. Wałecka	25.03.2015	Bd	62,8	65 / brak przekroczeń	56 / 6,8
		26.03.2015	69,8	64,1	65 / 4,8	56 / 8,1
		27.03.2015	69,3	64,0	65 / 4,3	56 / 8
		28.03.2015	66,4	59,2	65 / 1,4	56 / 3,2
2	Mirosławiec, ul. Wolności	25.03.2015	Bd	65,0	-	56 / 9
		26.03.2015	70,7	66,0	65 /5,7	56 / 10
		27.03.2015	70,5	65,8	65 / 5,5	56 / 9,8
		28.03.2015	67,3	61,0	65 / 2,3	56 / 5
		29.03.2015	68,3	67,7	65 / 3,3	56 / 11,7

Źródło: Stan środowiska w województwie zachodniopomorskim. Raport 2018 r., 2018.

Jak wynika z przedstawionych w powyższej tabeli danych, poziom hałasu dla pory dnia i nocy został przekroczony. Jedynie w porze dnia, w punkcie zlokalizowanym przy ul. Wałeckiej, w jednym z dni wykonywania pomiarów, nie stwierdzono przekroczenia hałasu drogowego.

W 2015 roku GDDKiA oraz ZZDW w Koszalinie przeprowadziło badania natężenia ruchu komunikacyjnego na drodze krajowej nr 10 oraz drodze wojewódzkiej nr 177. Poniższa tabela ich wyniki.

Dla porównania, średni dobowy ruch roczny pojazdów silnikowych (SDRR) w 2015 roku na sieci dróg krajowych wynosił 11 178 poj./dobę. Obciążenie ruchem pojazdów silnikowych nie było równomierne dla całej sieci, lecz wzrastało wraz ze wzrostem znaczenia dróg w układzie funkcjonalnym. Na drogach międzynarodowych SDRR w 2015 roku wynosił 20 067 poj./dobę, zaś na pozostałych drogach krajowych 7 614 poj./dobę. Z kolei średni dobowy ruch roczny na drogach wojewódzkich wynosił 3 520 poj./dobę i podobnie jak w roku 2010 był około trzykrotnie mniejszy od SDRR na zamiejskiej sieci dróg krajowych. Średni dobowy ruch roczny rowerów na sieci dróg wojewódzkich, oszacowany na podstawie wyników z odcinków pomiarowych typu P i M, wynosił 76 poj./dobę i był ponad dwukrotnie większy od SDRR rowerów na drogach krajowych.

Tabela 14. Średni dobowy ruch roczny (SDRR) w punktach pomiarowych w 2015 roku na drodze krajowej nr 10 oraz drogi wojewódzkiej nr 177

Nr drogi	Nazwa odcinka	SDRR pojazdów ogółem	Rodzajowa struktura ruchu pojazdów						SDRR rowery
			Motocykle	Samochody osobowe	Lekkie samochody ciężarowe	Samochody ciężarowe	Autobusy	Ciągniki rolnicze	
10	Kalisz Pom. – Mirosławiec	7 202	27	4 576	584	1 978	27	10	54
177	Czaplinek – Mirosławiec	1 457	29	1 234	80	95	9	10	bd

Źródło: GDDKiA

Na terenie gminy Mirosławiec znaczącym źródłem hałasu jest funkcjonujące lotnisko wojskowe w Mirosławcu. Cechą charakterystyczną hałasu lotniczego jest to, że wykazuje on zmienność w zależności od wysokości nad poziom morza, warunków klimatycznych, typu i ładunku samolotu. Poziom hałasu zależy także od tego, czy mamy do czynienia ze startem, czy z lądowaniem samolotu. Hałas podczas startu samolotu zdominowany jest przez niskie częstotliwości, natomiast podczas lądowania mamy do czynienia z wysokimi częstotliwościami, charakterystycznymi dla silników będących we wstecznej sile ciągu. Na terenie gminy Mirosławiec obszarem, na którego klimat akustyczny najmocniej oddziałuje ww. lotnisko, jest Mirosławiec Górny. Dotąd na terenie gminy Mirosławiec nie zostały przeprowadzone badania akustyczne w zakresie emisji hałasu lotniczego.

Hałas przemysłowy

Hałas przemysłowy – w stosunku do skali negatywnego oddziaływania, jaki powoduje hałas drogowy, hałas ten swym zasięgiem obejmuje tylko najbliższe otoczenie. Poziom hałasu przemysłowego determinuje rodzaj maszyn i stosowanych urządzeń, izolacyjność obudowy hal produkcyjnych, prowadzone procesy technologiczne oraz funkcja urbanistyczna terenów sąsiednich. Na obszarze gminy Mirosławiec występują obiekty przemysłowe, powodujące obniżenie akustycznych warunków życia mieszkańców. Tereny te są źródłem hałasu przemysłowego o trudnym do określenia poziomie i zasięgu. Biorąc jednak pod uwagę przepisy o ochronie środowiska, hałas ten powinien zamknąć się w granicach terenu, na którym jest on wytwarzany. Przypuszcza się, że opisywany rodzaj hałasu stanowi drugorzędne źródło uciążliwości na środowisko akustyczne obszaru gminy.

Źródłami hałasu przemysłowego mogą być urządzenia stacjonarne oraz ręczne, sieci i urządzenia energetyczne, urządzenia wentylacyjne i klimatyzacyjne, a także obiekty działalności gastronomiczno-rozrywkowej. Na terenie gminy Mirosławiec nie istnieją duże zakłady przemysłowe. Brak danych dotyczących uciążliwości akustycznej lokalnych zakładów przemysłowych.

Hałas pozostały

Na klimat akustyczny wpływ ma hałas o charakterze komunalnym, towarzyszący obiektom sportu, rekreacji i rozrywki. Na rozpatrywanym obszarze obiektami, które generują taki rodzaj hałasu są szkoły, przedszkola, boiska i inne. Obiekty te, ze względu na towarzyszące im obiekty sportowe, są źródłem hałasu na sąsiednie tereny, objęte ochroną akustyczną.

Na rozpatrywanym obszarze istnieją ponadto napowietrzne linie elektroenergetyczne: niskiego (0,4 kV), średniego (15 kV) i wysokiego napięcia (110 kV) oraz Główny Punkt Zasilania (GPZ), będący także źródłem hałasu. Z danych literaturowych wynika, że hałas wytwarzany przez linie o napięciu 110 kV nie przekracza 30 dB w bezpośrednim sąsiedztwie linii i w praktyce jest nieodróżnialny od poziomu tła już w odległości 15 m od linii. Zatem zarówno w przypadku linii wysokiego, jak i średniego napięcia, nie przewiduje się przekroczenia dopuszczalnych norm akustycznych dla terenów chronionych akustycznie w pobliżu ww. linii.

Oddziaływania elektromagnetyczne

Oprócz hałasu, linie elektroenergetyczne i stacja elektroenergetyczna GPZ są źródłem, szkodliwego dla zdrowia, **pola elektromagnetycznego**. Na obszarze objętym niniejszym rozpoznaniem znajdują się urządzenia emitujące pole elektromagnetyczne. Należą do nich linie energetyczne wysokiego napięcia 110 kV z Wałcza oraz Główny Punkt Zasilania (GPZ 110/15 kV) w Mirosławcu – Zacisze.

Na terenie gminy funkcjonuje 70 stacji transformatorowych SN/NN, z czego aż 42 zlokalizowane są w Mirosławcu. Ponadto na terenie gminy Mirosławiec znajdują się liczne sieci kablowe i napowietrzne SN i nn, które nie są jednak potencjalnym źródłem ponadnormatywnego pola elektromagnetycznego.

Innym rodzajem obiektów powodujących powstanie pola elektromagnetycznego są stacje telekomunikacyjne. Na podstawie mapy BTS (https://mapabts.pl/?center=53.349423%2C16.148635&zoom=12&ts=2) stwierdza się, że na obszarze gminy Mirosławiec zlokalizowanych jest 15 tego typu obiektów.

Na terenie gminy Mirosławiec w 2013 roku przeprowadzono pomiary poziomu pola elektromagnetycznego. W punkcie pomiarowym w Mirosławcu, przy ul. Sprzymierzonych poziom natężenia pola elektromagnetycznego wynosił wówczas 0,29 V/m (przy wartości niepewności 0,09 V/m). Ostatnie badanie przeprowadzono w 2019 r. (w tym samym punkcie). Wówczas otrzymano wynik <0,2 (przy średniej 0,49 V/m).

2.12. Stan jakości powietrza

Na terenie gminy brak jest punktów pomiaru jakości powietrza. Ze względu jednak na specyfikę gminy (znaczny udział lasów w powierzchni ogólnej gminy oraz małą ilość uciążliwych dla środowiska zakładów przemysłowych) można stwierdzić, iż stan jakości powietrza w gminie jest dobry. Nie odnotowano przekroczeń średniolicznych dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego. Większe zanieczyszczenia powietrza notuje się w okresie zimowym, co związane jest z tzw. emisją niską.

Jakość środowiska na rozpatrywanym obszarze jest dobra, na co wskazują **badania zanieczyszczenia powietrza** przeprowadzone na koniec 2020 roku przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie. W 2020 roku obszar opracowania zaliczono do strefy zachodniopomorskiej. Ze względu na ochronę zdrowia strefę zachodniopomorską oceniono następująco:

Tabela 15. Wyniki oceny jakości powietrza w roku 2020 pod kątem ochrony zdrowia

Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla całej strefy												
SO_2	NO_2	CO	C_6H_6	O_3 (dc)	O_3 (dt)	PM2,5	PM10	zawartość w pyle PM10				
								Pb	As	Cd	Ni	BaP
A	A	A	A	A	D2	A	A	A	A	A	A	C

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim. Raport za rok 2020 r., Szczecin, 2021.

d(c) – poziom docelowy; d(t) – poziom celu długoterminowego

W 2020 r. dla pyłu PM10 na żadnym stanowisku pomiarowym nie został przekroczony poziom dopuszczalny, określony dla stężenia średniorocznego, który wynosi 40 µg/m^3. Na wszystkich stanowiskach najwyższe wartości stężeń dobowych pyłu PM10 w roku 2020, podobnie jak w latach poprzednich, zarejestrowano w okresach grzewczych. W okresie letnim nie odnotowano przekroczeń poziomu dopuszczalnego przez stężenia 24-godzinne pyłu. W związku z tym jako główną przyczynę przekroczeń wskazuje się niską emisję pyłu PM10 pochodzącą z indywidualnego ogrzewania mieszkań.

W roku 2020, tak jak w latach poprzednich, wykonano pomiary stężeń pyłu PM2,5. Pomiary te nie wykazały przekroczeń poziomu dopuszczalnego określonego dla stężenia średniorocznego, który wynosi 20 µg/m^3. Najwyższe stężenia pyłu PM2,5 w roku 2020 zarejestrowano na stanowisku w Myśliborzu (14 µg/m^3) oraz w Szczecinie przy ul. Piłsudskiego (stanowisko komunikacyjne, 14 µg/m^3). Warto zauważyć, że notowane w wieloleciu stężenia PM2,5 wykazują tendencję spadkową, co oznacza dalszą poprawę stanu jakości powietrza, choć w latach 2011-2019 również nie rejestrowano przekroczeń poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM2,5 na żadnym ze stanowisk na obszarze województwa. Nawet po zaostrzeniu warunków kryterialnych dla stężeń średniorocznych, ocena stref pod kątem zanieczyszczenia pyłem PM2,5 pozostała w klasie A - bez przekroczeń.

Wykonane w 2020 r. pomiary zawartości benzo(a)pirenu w pyle PM10 w strefie zachodniopomorskiej wykazywały przekroczenie poziomu docelowego, określonego dla stężenia średniorocznego. Podobnie jak w latach poprzednich, pomiary wykazały wyraźną sezonowość tego zanieczyszczenia w powietrzu. Stężenia w okresie zimowym były kilkakrotnie wyższe niż w sezonie letnim. Przemawia to za tym, iż głównym źródłem emisji benzo(a)pirenu do powietrza jest spalanie paliw związane z ogrzewaniem mieszkań.

Pomiary poziomów stężeń ozonu troposferycznego w powietrzu prowadzone są w województwie zachodniopomorskim na dwóch stanowiskach: typu miejskiego w Szczecinie, na stanowisku pozamiejskim w miejscowości Widuchowa (powiat gryfiński) oraz w Koszalinie. W roku 2020 na ww. stanowiskach dla ozonu nie został przekroczony obowiązujący poziom docelowy. Liczba dni ze stężeniami 8-godzinnymi ozonu wyższymi niż 120 µg/m^3, uśredniona z lat 2018-2020, na stanowisku pomiarowym w Szczecinie wynosiła 15, a w Widuchowej 19 (dopuszczalna liczba dni wynosi 25). Na stanowisku w Koszalinie uzyskano wynik 13 dni, przy czym liczba dni obejmuje jedynie lata 2019-2020, ponieważ stanowisko działa od 2019 roku. W latach 2011-2020 nie odnotowano przekroczenia poziomu docelowego ozonu na żadnym stanowisku pomiarowym w województwie.

Ponadto dla ozonu przekroczony został poziom celu długoterminowego, określony ze względu na ochronę zdrowia (klasa D2). W tym przypadku opracowanie programu ochrony powietrza nie jest wymagane, a podejmowane działania to ograniczenie emisji prekursorów ozonu (tlenków azotu, węglowodorów i lotnych związków organicznych).

<u>Ze względu na ochronę roślin</u>, ocenie jakości powietrza podlegał poziom zanieczyszczenia powietrza siarką (SO_2), tlenkami azotu (NO_x) i ozonu (O_3). W 2020 roku w strefie zachodniopomorskiej nie zostały przekroczone dopuszczalne poziomy zanieczyszczeń powietrza, zarówno przez średnioroczne stężenie NO_x i SO_2 jak i przez średnie stężenie SO_2 z okresu zimowego (październik-marzec).

Nie została także przekroczona wartość wskaźnika AOT40, obowiązująca dla poziomu docelowego dla ozonu. Ze względu na ochronę roślin strefa zachodniopomorska otrzymała klasę A dla tych trzech zanieczyszczeń. W strefie zachodniopomorskiej zostało przekroczone obowiązujące ze względu na ochronę roślin inne kryterium dla ozonu – poziomu celu długoterminowego (klasa D2).

Poziom docelowy określony jest na podstawie wskaźnika AOT40 – uśrednionego dla okresu 5 lat, który nie przekroczył wartości 18 000 (µg/m^3)*h. Natomiast poziom celu długoterminowego oznacza przekroczenie wskaźnika AOT40 z danego roku, wynoszącego 6 000 µg/m^3)*h. Wartość AOT-40, uśredniona dla lat 2016-2020 na stanowisku pomiarowym w Widuchowej wynosiła 11 180,1 µg/m^3 *h (dopuszczalna wartość wynosi 18 000 [µg/m^3 *h]). W okresie rozważanego wielolecia również nie zanotowano żadnego przypadku przekroczenia poziomu docelowego określonego dla ozonu pod kątem ochrony roślin.

Na terenie gminy Mirosławiec uruchomiony został system monitoringu jakości powietrza wraz z publicznym dostępem do informacji. Na terenie miasta Mirosławiec zainstalowano 2 czujniki, które

zapewniają pomiar stężenia szkodliwych pyłów PM 2,5 i PM 10, a także temperatury, wilgotności powietrza i ciśnienia atmosferycznego. Stan jakość powietrza można sprawdzać na bieżąco pod adresem https://airly.org/map/pl/#53.341508,16.084135,i2884 . Jeden z czujników zainstalowano na budynku Urzędu Miejskiego, natomiast drugi przy Placu Wolności 4.

Na stan jakości powietrza w gminie Mirosławiec wpływ ma wiele czynników. Negatywnie na stan jakości powietrza wypływają przede wszystkim szlaki komunikacyjne (droga krajowa nr 10, droga wojewódzka nr 177), paleniska domowe (tzw. emisja niska), a w dalszej kolejności przemysł, niemniej ten w Mirosławcu jest słabo rozwinięty oraz rolnictwo.

Znaczącym źródłem zanieczyszczenia powietrza jest **ruch pojazdów**, poruszających się po istniejących drogach oraz maszyny rolnicze. Pojazdy samochodowe w ruchu emitują gazy spalinowe i wytwarzają pyły w wyniku ścierania okładzin hamulców i opon na nawierzchni drogowej. W wyniku spalania paliwa do atmosfery dostają się zanieczyszczenia gazowe, takie jak: dwutlenek węgla, tlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory, aldehydy i tlenki siarki. Powstające pyły zawierają związki ołowiu, kadmu, niklu, miedzi oraz wyższe węglowodory aromatyczne, w tym benzen, wykazujący działanie kancerogenne. Zanieczyszczenia te powodują głównie powstawanie ozonu troposferycznego. Ilość emitowanych zanieczyszczeń jest wypadkową natężenia i płynności ruchu, konstrukcji silnika i jego stanu technicznego, zastosowania filtrów, rodzaju paliwa, parametrów technicznych i stanu drogi.

Przemysł w gminie Mirosławiec jest słabo rozwinięty. Oprócz dużych zakładów, takich jak Zakład Mechaniczny Metaltech Sp. z o.o. (produkcja dziedzinowa w zakresie maszyn rolniczych), BBC Sp. z o.o. i Żywiec Zdrój S.A., funkcjonują średnie lub małe zakłady. Ze względu na rolniczo-leśny charakter gminy rozwija się przemysł drzewny i usługi leśne. Działalność rolnicza skupia się na obszarach wiejskich gminy – rolników indywidulanych jest jednak coraz mniej, a działalność rolnicza prowadzona jest wielkoobszarowo.

Stan jakości powietrza pogarsza się w miesiącach zimowych, co związane jest z emisją zanieczyszczeń ze spalania energetycznego. W szczególności chodzi tu o **emisję niską**, którą powodują liczne paleniska gospodarstw domowych, stosujące paliwa nieekologiczne (węgiel kamienny) oraz inne materiały (opakowania, tworzywa sztuczne, itp.). Zanieczyszczenia te gromadzą się wokół miejsc ich powstawania, a rozpraszanie tych substancji następuje w wyniku przewietrzania pionowego i poziomego. Jednocześnie wskazać należy na coraz większą świadomość ekologiczną ludności, co przejawia się ograniczeniem opalania domów wszelkimi odpadami, wydzielającymi w procesie spalania znaczną ilość substancji toksycznych.

W gminie Mirosławiec coraz liczniej powstają inwestycje w zakresie odnawialnych źródeł energii – są to przede wszystkim instalacje fotowoltaiczne na gruncie oraz na dachach domów jednorodzinnych i innych budynków. Ponadto na terenie gminy obowiązuje uchwała Nr XII/100/2015 Rady Miejskiej w Mirosławcu z dnia 28 października 2015 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Mirosławiec w obrębach geodezyjnych: Hanki, Jadwiżyn i Setnica. Plan ten przeznacza obszar rolniczy w rejonie ww. miejscowości pod lokalizację elektrowni wiatrowych.

Gmina Mirosławiec zaopatrywana jest w gaz ziemny poprzez główną linię przesyłową wysokiego ciśnienia DN250 relacji Wałcz – Stargard oraz gazociąg DN150 odboczka Mirosławiec. W Mirosławcu znajdują się również stacje gazowe: Mirosławiec – na Świdwin-8000 i Mirosławiec-1500. Osiedla budownictwa wielorodzinnego zaopatrywane są w ciepło z kotłowni lokalnych, pozostali odbiorcy korzystają z indywidualnych źródeł ciepła: piece c.o., ogrzewanie etażowe itp. Czynnikiem grzewczym przeważanie jest węgiel. W związku z powyższym okresowo w okresie grzewczym źródłem zanieczyszczeń powietrza są kotłownie osiedlowe, niska emisja z gospodarstw domowych.

Reasumując, warunki aerosanitarne gminy Mirosławiec są więc zdeterminowane przez tzw. emisję niską z istniejących terenów zabudowy (zagrodowej, mieszkaniowej i usługowej) oraz ruchu pojazdów samochodowych i maszyn rolniczych.

Na stan jakości środowiska wpływa przede wszystkim wielkość i przestrzenny rozkład emisji ze wszystkich źródeł (z uwzględnieniem przepływów transgranicznych oraz przemian fizykochemicznych zachodzących w atmosferze).

2.13. Jakość wód

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przedmiotem badań jest jakość jednolitych części wód (JCW) w przypadku wód powierzchniowych oraz jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) w przypadku wód podziemnych.

W rozdziale 2.3 szczegółowo opisano wody powierzchniowe i podziemne obszaru opracowania wraz z oceną ich stanu jakości. Stwierdzono, że mają one stan dobry oraz że nie są zagrożone dla osiągnięcia celów środowiskowych wyznaczonych dla Dorzecza Odry.

Na stan jakości wód ma wpływ wiele czynników. Należą do nich przede wszystkich prowadzona przez gminę gospodarka wodno-ściekowa, jak również rolnictwo i w dalszej kolejności przemysł. Zagrożeniem dla jakości wód powierzchniowych i podziemnych w gminie Mirosławiec mogą być spływy powierzchniowe związków pochodzących ze środków ochrony roślin oraz z nawozów mineralnych, a także nieuporządkowana gospodarka wodno-ściekowa.

Stan jakości wód podziemnych JCWPd nr 25 został zbadany w roku 2016. Wówczas oceniono go na stan dobry.

Zgodnie z wynikami WIOŚ w Szczecinie, ocena stanu JCWP rzek w roku 2017 na analizowanym obszarze przedstawia się następująco:

Tabela 16. Ocena stanu JCWP rzek w 2017 roku na obszarze gminy Mirosławiec.

Nazwa JCWP	Silnie zmieniona lub sztuczna JCWP	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizyko-chemicznych	Stan / potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Wskaźniki decydujące o ocenie	Stan
Drawica	Nie	2	2	Słaby	Poniżej dobrego	Difenyloetery bromowane (biota), rtęć i jej związki (biota), benzo(a)piren (woda), heptachlor (biota)	Zły stan wód
Korytnica	Nie	1	2	Umiarkowany	Poniżej dobrego	Difenyloetery bromowane (biota), rtęć i jej związki (biota), benzo(a)piren (woda)	Zły stan wód
Piławka bez Żydówki	Nie	1	>2	Umiarkowany	–	–	Zły stan wód

Źródło: „Stan środowiska w województwie zachodniopomorskim. Raport 2018", 2018.

3. Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów odrębnych

3.1. Ochrona przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego

W granicach gminy Mirosławiec występują następujące formy ochrony przyrody, ustanowione na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody:

- ✓ 6 pomników przyrody,
- ✓ 111 stanowisk użytków ekologicznych,
- ✓ Rezerwat „Rosiczki Mirosławskie",
- ✓ Rezerwat krajobrazowy „Wielki Bytyń",
- ✓ Obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy",
- ✓ Obszar Natura 2000 SOO „Jezioro Wielki Bytyń" Typ Ostoi B (PLH320011),

- ✓ Obszar Natura 2000 SOO „Mirosławiec” (PLH320045),
- ✓ Obszar Natura 2000 SOO „Uroczyska Puszczy Drawskiej” (PLH320046),
- ✓ Obszar Natura 2000 SOO „Jezioro Lubie i Dolina Drawy” (PLH320023),
- ✓ Obszar Natura 2000 OSO „Lasy Puszczy nad Drawą” (PLB320016),
- ✓ Obszar Natura 2000 OSO „Puszcza nad Gwdą” (PLB300012),
- ✓ Obszar Natura 2000 OSO „Ostoja Drawska” (PLB320019).

Pomniki przyrody

Pomnik przyrody to prawnie chronione twory przyrody, szczególnie cenny ze względów naukowych, zabytkowych, kulturowych i innych.

Tabela 17. Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Mirosławiec

Lp.	Data utworzenia	Opis położenia	Opis pomnika	Akt prawny – nazwa
1	17.10.1994 r.	Setnica, przy drodze	1 buk (pierśnica 175 cm, obwód 550 cm, wysokość 22 m)	Rozporządzenie Nr 62/94 Wojewody Pilskiego z dn. 14.10.1994 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
2	17.10.1994 r.	Setnica, były park	Grupa 2 drzew – 1-buk (pierśnica 137 cm, obwód 430 cm, wysokość 28 m) – 1-dąb (pierśnica 133 cm, obwód 418 cm, wysokość 25 m)	Rozporządzenie Nr 62/94 Wojewody Pilskiego z dn. 14.10.1994 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
3	15.12.2006 r.	Piecnik, były park	– dąb (pierśnica 134 cm, obwód 421 cm, wysokość 28 m),	Rozporządzenie Nr 120/2006 Wojewody Zachodniopomorskiego z dn. 8.11.2006 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
4	17.10.1994 r.	Nadleśnictwo Mirosławiec, Leśnictwo Kalinówka, działka nr 8215/1	Grupa 4 jesionów – jesion (pierśnica 113 cm, obwód 355 cm, wysokość 20 m), – jesion (pierśnica 115 cm, obwód 361 cm, wysokość 27 m), – jesion (pierśnica 139 cm, obwód 437 cm, wysokość 27 m),	Rozporządzenie Nr 62/94 Wojewody Pilskiego z dn. 14.10.1994 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
5	14.10.1994 r.	Jabłonkowo, park, działka 409/1	Grupa 2 dębów – w terenie odnaleziono dąb i modrzew z tabliczkami: – żywotnik zachodni (pierśnica 123 cm, obwód 386 cm, wysokość 30 m), – dąb (pierśnica 108 cm, obwód 339 cm, wysokość 35 m)	Rozporządzenie Nr 62/94 Wojewody Pilskiego z dnia 14.10.1994 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody
6	14.10.1994 r.	Jabłonkowo, działka 409/2	1 dąb (pierśnica 153 cm, obwód 481 cm, wysokość 24 m)	Rozporządzenie Nr 62/94 Wojewody Pilskiego z dnia 14 października 1994 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Waloryzacji przyrodniczej gminy Mirosławiec”, 2004 oraz strony http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf .

Użytki ekologiczne

Na terenie gminy wytyczono 111 stanowisk użytków ekologicznych, obejmujących powierzchnię 271,4123 ha. Do użytków ekologicznych zakwalifikowane zostały grunty, których ochrona konieczna jest przede wszystkim ze względu na występowanie na ich terenie trzęsawisk wodnych i rzadkiej roślinności podlegającej ochronie.

Rezerwat przyrody.

I. Na terenie gminy w leśnictwie Nieradź na powierzchni 20,83 ha został utworzony rezerwat „Rosiczki Mirosławskie" w celu zachowania torfowiska pojeziernego o charakterze naturalnych trzęsawiskowych mszarów z bogatą florą mszaków oraz trzech gatunków rosiczek, co jest dużą osobliwością rezerwatu i innych roślin chronionych. Jest to obiekt o dużych walorach przyrodniczych i mało zniekształconym przebiegu procesów go formujących – bezodpływowe obniżenie wśród wzgórz morenowych wypełnione czynnym torfowiskiem z licznymi oczkami wodnymi, biotop ptaków, w tym żurawi, owadów, płazów i gadów.
Współrzędne rezerwatu: N: 53°21'09,470"; E: 16°08'27,950".
Gatunki zwierząt objęte dyrektywą siedliskową: żuraw, żaba moczarowa, żaba jeziorowa, zalotka spłaszczona, straszka północna. Zbiorowiska roślin objęte dyrektywa siedliskową: torfowiska przejściowe i pła, depresje na podłożu torfowym. Dyrektywą ptasią chroniony jest tu żuraw, natomiast Konwencją Berneńską: żaba moczarowa, żuraw, zalotka białoczelna i straszka północna.
Zagrożeniem dla obszaru są odcieki skażonych wód z drogi krajowej nr 10, gospodarka zrębowa na terenach przyległych, istnienie rowu melioracyjnego w części zachodniej rezerwatu.

II. Rezerwat przyrody „Wielki Bytyń" został utworzony Zarządzeniem MOŚZNiL z dnia 11.05.1989 r. (MP nr 17, poz. 120, z 1989 r.). Zajmuje powierzchnię 1 940,57 ha. W granicach gminy Mirosławiec położona jest jedynie jego północna część (pozostała w gminie Wałcz i gminie Tuczno). W skład rezerwatu wchodzi najgłębsze na Pojezierzu Wałeckim jezioro – Wielki Bytyń, o wielkości 877,1 ha (z czego 241 ha w gminie Mirosławiec). Rezerwat został utworzony w celu zachowania wartości przyrodniczych i swoistych cech krajobrazu.
Obiekt ten posiada duże walory przyrodnicze – mozaika siedlisk, biotopów i ekosystemów przy dominującym wpływie dużego, głębokiego polodowcowego jeziora. W graniach rezerwatu z gatunków fauny występuje bielik, kanie, rybołów, żółw błotny, sielawa, szczeżuja wielka, wydry i bobry. Na wyspach lęgi wyprowadzają nurogęsi i gągoły. W okresie migracji zatrzymują się tutaj m.in. łabędź krzykliwy (kilka osobników) i nur rdzawo szyi.
Gatunkami fauny chronionymi dyrektywą siedliskową są:
   a) zbiorowiska: twarde oligo-mezotroficzne wody z roślinnością bentosową formacji tzw. „łąk ramienicowych", las bukowy *Luzulo pilosae-Fagetum*,
   b) zwierzęta: kumak nizinny, jaszczurka zwinka, borowiec wielki, bóbr, wydra.

Dyrektywą ptasią chronione są następujące gatunki ptaków: bielik, rybołów, muchołówka mała, zimorodek i dzięcioł czarny, natomiast Konwencją Berneńską takie gatunki fauny, jak: jaszczurka zwinka, kumak nizinny, ropucha szara, nur rdzawoszyi, łabędź krzykliwy, bielik, rybołów, zimorodek, dzięcioł czarny, muchołówka mała, trzciniak, sowa uszata, puszczyk, kowalik, borowiec wielki i wydra.
Zagrożeniem dla rezerwatu jest wzrost wykorzystania rekreacyjnego – kąpieliska, sporty wodne, rozbudowa osiedli bez odpowiedniej infrastruktury, brak uregulowanej gospodarki wodno-ściekowej w zlewni jeziora.

Obszar chronionego krajobrazu

Na rozpatrywanym obszarze znajduje się **obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy".** Zajmuje powierzchnię łącznie 93 910 ha, w tym 58 375 ha w województwie wielkopolskim i 35 535 ha w województwie zachodniopomorskim. Obszar ten został wyznaczony na podstawie Rozporządzenia Wojewody Pilskiego Nr 5/88 z dnia 15 maja 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Pil.

Nr 13, poz. 83, z 1998 r.). Po zmianach podziału administracyjnego kraju od 1 stycznia 1999 roku, stan prawny tego obszaru, w szczególności obowiązujące na jego obszarze zakazy, regulowane były kolejnymi rozporządzeniami Wojewody Zachodniopomorskiego. Obecnie na obszarze chronionego krajobrazu obowiązują ustalenia uchwały nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 roku w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 66, poz. 1804, ze zm.). W jego obszarze znajduje się rezerwat „Rosiczki Mirosławskie" i „Wielki Bytyń". Obszar ten został utworzony w celu zachowania swoistych cech młodo glacjalnego krajobrazu z typowymi dla południowego Pomorza cechami reliefu, sposobu użytkowania i zabudową kulturową. Obiekt posiada duże walory przyrodnicze – mozaika siedlisk, biotopów i ekosystemów. W granicach obszaru znajduje się wiele obiektów chronionych lub pojedynczych stanowisk gatunków chronionych. Całość otaczają bory sosnowe, łęgi olszowo-jesionowe, bagienne olsy wokół jezior, buczyny oraz grądy.

Na obszarze tym wprowadzono szereg zakazów, takich jak: zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko i zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej. Od ww. zakazów uchwała nr XXXII/375/09 wprowadza następujące odstępstwa:

- realizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko jest możliwa, jeśli przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
- realizacja obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych jest możliwa na tych częściach obszarów chronionego krajobrazu, dla których plan zagospodarowania przestrzennego lub studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przewiduje możliwość ich lokalizacji.

W granicach opisywanego obszaru dyrektywą siedliskową chronione są:

a) gatunki zwierząt: kumak nizinny, jaszczurka zwinka, borowiec wielki, bóbr, wydra, żubr,
b) zbiorowiska: las bukowy *Luzulo pilosae-Fagetum*, pozostałości lasów aluwialnych, twarde oligo-mezotroficzne wody z roślinnością bentosową formacji tzw. „łąk ramieniowych", zdegradowane torfowiska wysokie zdolne do naturalnej regeneracji, jeziorka dystroficzne.

Dyrektywą ptasią chronione są następujące gatunki ptaków: bielik, rybołów, muchołówka mała, zimorodek, dzięcioł czarny, kania czarna, natomiast Konwencją Berneńską takie gatunki fauny, jak: jaszczurka zwinka, kumak nizinny, ropucha szara, nur rdzawoszyi, łabędź krzykliwy, bielik, rybołów, zimorodek, dzięcioł czarny, muchołówka mała, trzciniak, sowa uszata, puszczyk, kowalik, borowiec wielki i wydra.

Zagrożeniem dla obszaru chronionego krajobrazu jest wzrost wykorzystania rekreacyjnego, rozbudowa osiedli bez odpowiedniej infrastruktury z brakiem właściwego planowania architektonicznego i rozbudowy ciągów komunikacyjnych.

Na terenie gminy Mirosławiec znajduje się 7 obszarów **Natura 2000**:

I. Specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 „Jezioro Wielki Bytyń", PLH320011.

Obszar ten obejmuje głębokie jezioro rynnowe (głębokość 41 m, pow. 877 ha), o nieregularnej linii brzegowej, ze skarpami do 30 m, pociętej licznymi parowami i wąwozami porośniętymi lasami z udziałem starych buczyn, z sędziwymi okazami buka i dębu. Obniżenia zajmują bagna i torfowiska oraz łęgi i olsy. Znaczny areał zajmują kwaśne buczyny niżowe i acidofilne dąbrowy w odmianie zachodniopomorskiej. Około 45 % rezerwatu stanowią wody (jezioro Wielki Bytyń z zatokami: Mała Krępa, Nakielska Łęka i Zdobowska Łęka oraz jezioro Bytyniec). Stopień synatropizacji szaty roślinnej obszaru jest bardzo niski. Osobliwością geobotaniczną

są: rzeżucha gorzka, śledziennic skrętolistny i turzyca słodkokłosa. Występuje tu wiele cennych gatunków roślin i zwierząt. Ostoja Wielki Bytyń leży na szlaku migracyjnym wilka. Ponadto można tu spotkać żółwia błotnego i wydry.
Jezioro Wielki Bytyń jest akwenem wykorzystywanym do żeglarstwa. Przystanie żeglarskie funkcjonują w Nakielnie i Drzewoszewie, a sezonowo także w Próchnówku.
Zagrożeniem dla przyrody obszaru jest ewentualny rozwój osadnictwa oraz brak bezpośredniej strefy ochrony jeziora i złe zagospodarowanie terenu.
W jego granicach znajduje się rezerwat przyrody „Wielki Bytyń" oraz obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy".
W granicach opisywanego obszaru dyrektywą siedliskową chronione są następujące typy siedlisk przyrodniczych – zbiorowiska roślin: starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion, Potamion*, suche wrzosowiska, zmiennowilgotne łąki trzęślicowe, torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą, torfowiska przejściowe i trzęsawiska, obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporion*, górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, kwaśne i żyzne buczyny, grąd subatlantycki, pomorski kwaśny las brzozowo-dębowy, bory i lasy bagienne oaz łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe,
Obszar Natura 2000 Jezioro Wielki Bytyń jest jednocześnie częścią Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków „Puszcza Nad Gwdą" (przedmioty ochrony wg SDF obszaru to: kania czarna, kania ruda, bielik, lelek, rybołów, puchacz, dzięcioł czarny, lerka, gągoł, nurogęś; wg katalogu IBA 2010 przedmiotami ochrony powinny być także: łabędź niemy, bocian czarny, trzmielojad, błotniak stawowy, żuraw, siniak, zimorodek, muchołówka mała; wg danych Polskiego Towarzystwa Rybackiego Oddz. w Pile również kormoran czarny koczuje regularnie w obszarze w ilości > 1% populacji krajowej co wymagałoby uznanie go za przedmiot ochrony OSO). Jezioro Wielki Bytyń jest istotnym siedliskiem żerowym rybołowa, ponadto w obszarze lub (częściej) blisko granic po 1 parze bielika, kani rudej, orlika krzykliwego, bociana czarnego i puchacza, 10-15 par gągoła, wg Kujawy i Mizery 8-12 nurogęsia, 5-6 żurawia. Tafla jeziora, a zwłaszcza część wolna od żeglarstwa, jest wykorzystywana przez ptaki wodne także w sezonie pozalęgowym; w tym okresie na jeziorze przebywa także regularnie kilkaset kormoranów.
W lądowej części obszaru regularnie pojawiają się żubry *Bison bonasus*, z wolnościowego stada zachodniopomorskiego. W rezerwacie Wielki Bytyń, w rej. Próchnowa, istniała dawniej zagroda aklimatyzacyjna dla żubrów. Dla ochrony żubrów wyznaczono sąsiadujący obszar Natura 2000 „Mirosławiec".
Wśród chronionych gatunków zwierząt znajdują się: wydra, bóbr europejski, ortolan, gąsiorek, muchołówka mała, jarzębatka, lerka, dzięcioł czarny, zimorodek, puchacz, rybitwa zwyczajna, żuraw, błotnika stawowy, kania ruda, kania czarna, trzmielojad, bielik, rybołów, orlik krzykliwy, bocian czarny, bąk, nur czarnoszyi, kumak nizinny, traszka grzebieniasta, koza i różanka.

II. Specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 „Mirosławiec", PLH320045.

Obszar zajmuje pola, łąki i lasy, położone na zachód od jeziora Wielki Bytyń, będące biotopem wolnościowego stada żubrów. Jest to jedno z pięciu stanowisk wolno żyjących stad w Polsce. Obszar, który zasiedla stado żubrów obejmuje leśnictwa Betyń, Nieradź, Hanki i Toporzyk Nadleśnictwa Mirosławiec oraz pola miejscowości Piecnik, Próchnowo, Hanki i Marcinkowice w gminach Mirosławiec i Wałcz. Żubry regularnie widywane są także w Nadleśnictwie Świerczyna, w kompleksach leśnych sąsiadujących z Leśnictwem Toporzyk w Nadleśnictwie Mirosławiec. Żubry najchętniej penetrują tereny łąk, pastwisk i nieużytków rolnych, przylegających do kompleksów leśnych. Rozległe pola oraz bliskość lasów powodują, że teren ten jest dla żubrów bardzo atrakcyjny. Wiosną, gdy rozpoczynają się prace polowe, żubry przenoszą się w bardziej spokojne miejsce (m.in. nieużytki rolne) w okolicach wsi Piecnik, Toporzyk, Laski Wałeckie.

Lasy tworzą głównie gatunki iglaste lub drzewostany mieszane na żyźniejszych siedliskach. Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna, ale występują także drzewostany bukowe i dębowe. Obszar obejmuje także silnie przekształcone, lecz wciąż cenne przyrodniczo, torfowiska niskie między Rzeczycą, Płocicznem i Marcinkowicami, zajęte głównie przez użytki zielone – wśród których zachowały się unikatowe w regionie pozostałości łąk trzęślicowych i stanowiska rzadkich gatunków roślin. Na piaszczystych wyniesieniach wśród łąk występują niewielkie, lecz lokalnie cenne florystycznie murawy. Występują także niewielkie śródpolne oczka wodne oraz niewielkie jeziora śródleśne.

Podstawowym zagrożeniem dla zamieszkujących tu żubrów jest: kłusownictwo, wypadki drogowe oraz brak wyobraźni u ludzi.

Istniejącą tu formą ochrony przyrody jest rezerwat przyrody „Rosiczki Mirosławskie" i użytek ekologiczny – bagna na gruntach Nadleśnictwa Mirosławiec.

Ważne dla Europy typy siedlisk przyrodniczych:

a) zbiorowiska: starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki widne ze zbiorowiskami z *Nympheion, Potamion*, ciepłolubne śródlądowe murawy bliźniczkowe, górskie i niżowe murawy bliźniczkowe, zmienno wilgotne łąki trzęślicowe, kwaśne buczyny, grąd subatlantycki, pomorski kwaśny las brzozowo-dębowy,
b) zwierzęta: żubr.

III. Specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 „Uroczyska Puszczy Drawskiej", PLH320046.

Ostoja obejmuje większą część dużego kompleksu leśnego, położonego na równinie sandrowej, w środkowym i dolnym biegu rzeki Drawy. Najcenniejszym przyrodniczo obszarem jest centralna część ostoi, położona w widłach rzek: Drawy i Płocicznej. Ich koryta i doliny zachowały charakter zbliżony do naturalnego. Obie rzeki meandrują, a doliny obramowane są wysokimi skarpami. Występują tu liczne jeziora, zróżnicowane pod względem trofizmu wód. W lasach dominują drzewostany sosnowe, jednak duży jest udział buczyn i dąbrów, a niektóre ich płaty mają charakter zbliżony do naturalnego. Dobrze zachowały się cenne siedliska przyrodnicze, w tym 23 z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Występują tu także liczne populacje wielu rzadkich i zagrożonych gatunków – 25 z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, m.in. silne populacje: bobra, wydry i żółwia błotnego. Szczególnie bogata jest ichtiofauna, w tym reofilia wodna, z zagrożonymi gatunkami.

Zagrożeniem dla obszaru jest: presja związana z rozwojem turystyki, zmiana stosunków wodnych, pozyskiwanie piasku i żwiru, zamiary budowy zbiorników wodnych, wielkoprzemysłowe hodowle trzody chlewnej, zanieczyszczenia wód i kłusownictwo (zwłaszcza dotyczące ryb i dużych ssaków). Problemem może być spadek poziomu wód gruntowych, zagrażający ekosystemom hydrogenicznym.

Ważne dla Europy typy siedlisk przyrodniczych:

a) z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej – zbiorowiska: twardo wodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic Charetea, starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki widne ze zbiorowiskami z *Nympheion, Potamion*, naturalne dystroficzne zbiorniki wodne, nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników *Ranunculion* fluitantis, suche wrzosowiska, ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne, niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe), torfowiska przejściowe i trzęsawiska, torfowiska nakredowe, górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, kwaśne buczyny, żyzne buczyny, grąd subatlantycki, grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny, bory i lasy bagienne, łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe, sosnowy bór chrobotkowy, wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi, ciepłolubne śródlądowe murawy napiaskowe, górskie i niżowe murawy bliźniczkowe, torfowiska wysokie zdegradowane lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji, obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporion*, pomorski kwaśny las brzozowo-dębowy;

b) z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej – zwierzęta: bąk, bocian biały, bocian czarny, łabędź krzykliwy, trzmielojad, kania czarna, kania ruda, bielik, rybołów, jarząbek, derkacz, żuraw, rybitwa czarna, sóweczka, lelek, zimorodek, kraska, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, jarzębatka, muchołówka mała, nocek *Bechsteina*, nocek duży, bóbr europejski, wydra, kumak nizinny, traszka grzebieniasta, żółw błotny, minóg rzeczny, minóg strumieniowy, łosoś atlantycki, różanka, piskorz, koza, wilk i inne.

IV. Specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 „Jezioro Lubie i Dolina Drawy", PLH320023.

Obszar obejmuje jedno z największych jezior Pojezierza Drawskiego – Lubie, przez które przepływa Drawa, oraz odcinek doliny Drawy i Starej Drawy poniżej jeziora, wraz z przyległymi łąkami i lasami, aż po jezioro Grażyna koło Drawna. W granicach obszaru znajdują się także: fragment doliny Studzienicy, z bardzo dobrze rozwiniętymi zjawiskami źródliskowymi oraz najlepiej w regionie wykształconymi płatami grądów, fragmenty Puszczy Drawskiej z rozproszonymi torfowiskami mszarnymi i jeziorkami dystroficznymi, a także płaty rozległych wrzosowisk na poligonie drawskim. Jezioro Lubie to jezioro sielawowe, ramienicowe (3140), z reliktową fauną wodnych bezkręgowców. Odznacza się unikatową różnorodnością biologiczną związaną z tym siedlskiem: jest miejscem życia dwóch, bardzo rzadkich gatunków skorupiaków, uważanych za relikty polodowcowe: Mysis relicta i Pallasea quadrispinosa. Jezioro Lubie jest także cenną ostoją ptaków związanych z krajobrazem leśno-jeziornym, tak lęgowych jak i migrujących. Nad brzegiem rosną kwaśne buczyny i lasy olszowe o charakterze pośrednim między olsami i łęgami. We wsch. części pn. brzegu liczne wysięki wód podziemnych. W lasach rozproszone torfowiska przejściowe i jeziorka dystroficzne z płem mszarnym (np. jez. Okoń – projektowany rezerwat). Wśród lasów i wrzosowisk rozmieszczone są dobrze wykształcone torfowiska mszarne (7140) z rozległymi łanami turzycy bagiennej Carex limosa, przygiełki białej Rhynchospora alba, bagnicy torfowej Scheuchzeria palustris, z licznie występującymi: rosiczką okrągłolistną Drosera rotundifolia, modrzewnicą zwyczajną Andromeda polifolia, bagnem Ledum palustre. W jeziorkach dystroficznych rośnie pływacz pośredni Utricularia intermedia. Wykształciły się także torfowiska alkaliczne (7230), niektóre z nich mają wręcz charakter torfowisk nakredowych (7210). W kilku miejscach na torfowiskach przejściowych i mechowiskach rośnie lipiennik loesela Liparis loeseli, dla którego jest to jeden z najważniejszych obszarów w województwie zachodniopomorskim. Jest to obszar ważny dla ochrony wydry, bobra, kumaka nizinnego, traszki grzebieniastej i 3 gatunków ryb z Załącznika II Dyrektywy siedliskowej, a także dla ochrony regionalnych zasobów lipiennika Loesela i sierpowa błyszczącego. Doskonale wykształcone są kompleksy torfowiskowych siedlisk przyrodniczych, dla których obszar jest ważny przynajmniej w skali regionalnej. Na poligonie drawskim są rozległe płaty wrzosowisk.

V. Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Lasy Puszczy nad Drawą", PLB320016.

Obszar ten zajmuje znaczną część dużego kompleksu leśnego na równinie sandrowej, położonej w środkowym i dolnym biegu rzeki Drawy. W lasach dominują bory sosnowe z domieszką brzozy, dębu i topoli. Zostały one znacznie przekształcone w wyniku prowadzenia gospodarki leśnej na tym terenie przez kilkaset lat. Tylko fragmenty lasów zachowały swój naturalny charakter. Najcenniejszym przyrodniczo terenem jest centralna część ostoi, położona w widłach rzek: Drawy i Płocicznej. Są tu liczne jeziora. W rzeźbie terenu odznaczają się meandry obu rzek, obramowane wysokimi skarpami.

Występuje tu co najmniej 27 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 7 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. Jest to jedna z najważniejszych ostoi puchacza oraz kilku gatunków ptaków drapieżnych w Polsce, ponadto jest to ważne zimowisko łabędzia krzykliwego.

W okresie lęgowym obszar ten zasiedla powyżej 2 % populacji krajowej bielika i puchacza, co najmniej 1 % populacji krajowej następujących gatunków ptaków: błotniak stawowy, bocian czarny, kania czarna, kania ruda, orlik krzykliwy, lelek, muchołówka mała, rybitwa czarna, rybołów, trzmielojad i gągoł; w stosunkowo wysokich zagęszczeniach występują: bąk, dzięcioł

czarny, lerka, zimorodek i żuraw. Jesienią liczebność żurawi przekracza 1 % populacji szlaku wędrownego; w wysokim zagęszczeniu zimą występuje łabędź krzykliwy.
Bogata fauna, m.in. silne populacje: bobra, wydry, żółwia błotnego. Bogata ichtiofauna, a szczególnie reofilna fauna wodna z takimi zagrożonymi gatunkami, jak: łosoś, minoga rzecznego, certy oraz stosunkowo liczne i trwałe populacje gatunków rzadkich w naszym kraju, jak: głowacz biało płetwy, strzebla potokowa, pstrąg potokowy i lipień.
Dobrze zachowane cenne zbiorowiska roślinne, bogate populacje wielu rzadkich i zagrożonych gatunków roślin.
Do najważniejszych zagrożeń należą: odkrywkowa eksploatacja surowców naturalnych, zmiana stosunków wodnych, zabudowa rekreacyjna miejsc atrakcyjnych krajobrazowo, wyrąb starodrzewi i drzew dziuplastych, sadzenie monokultur drzew, zręby zupełne, zanieczyszczenie i eutrofizacja wód, naturalna sukcesja roślinności i zalesianie obszarów porolnych oraz rekreacja pobytowa i kłusownictwo.

VI. Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Puszcza nad Gwdą”, PLB300012.

Obszar ostoi to rozległy kompleks leśny (bory sosnowe, a na dnie i zboczach dolin – lasy liściaste i mieszane). Rzeźba terenu jest postglacjalna, silnie urozmaicona. Wokół jezior utrzymują się rozległe torfowiska niskie, przejściowe i wysokie oraz tereny podmokłe. Swoje źródła ma tu kilka rzek. W obrębie ostoi znajdują się także połacie łąk kośnych; pola orne mają niewielki udział powierzchniowy.
Występuje co najmniej 28 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, z tego 21 to gatunki lęgowe bądź prawdopodobnie lęgowe, co najmniej 10 to gatunki z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Bardzo ważna ostoja lęgowa lelka, lerki i włochatki. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1 % populacji krajowej (C3 i C6) następujących gatunków ptaków: gągoł, włochatka, kania czarna (PCK), kania ruda (PCK), lelek, lerka, puchacz (PCK) i rybołów (PCK).
Rozległy zwarty kompleks leśny z dobrze zachowanymi naturalnymi zbiorowiskami wodno-błotnymi; stanowiska rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt i roślin naczyniowych. Bogata flora mszaków i roślin naczyniowych.
Czyste nizinne rzeki – dopływy Gwdy (Płytnica, Rurzyca i Piława) o charakterze "pstrągowym". Częste jest występowanie dobrze wykształconych rozległych kompleksów źródliskowych ze specyficzną szatą roślinną.
Cenne lasy liściaste (głównie buczyny), z licznymi oczkami wytopiskowymi w okolicach Wałcza (Bukowina).

VII. Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Ostoja Drawska”, PLB320019.

Obszar obejmuje część Pojezierza Drawskiego z ponad 50 jeziorami (10 % pow. terenu), reprezentującymi wszystkie typy jezior. Teren został ukształtowany w wyniku działalności lądolodu podczas ostatniego zlodowacenia bałtyckiego. Pozostałościami tej działalności są między innymi: wały moreny czołowej, ozy, liczne jary, doliny rzek, jeziora rynnowe i wytopiskowe. Jeziora należą do najgłębszych w Polsce (Drawsko – 79,7 m). Największe to Drawsko (powierzchnia 1872 ha), Siecino, Żerdno, Komorze i Wilczkowo. Mają one urozmaiconą linię brzegową, na niektórych są wyspy. Brzegi jezior są wysokie, porośnięte lasem, głównie łęgami i buczyną, lub niskie, z roślinnością przybrzeżną. Lasy pokrywają ok. 25 % terenu. Dominują tu bory, duże powierzchnie zajmują drzewostany bukowe, dębowe. Rzeźba terenu jest zróżnicowana, z licznymi wąwozami, parowami, niewielkimi, bezodpływowymi zbiornikami wodnymi, bagnami i torfowiskami. Największą rzeką jest Drawa, mająca tu swoje źródła. Swój początek biorą tutaj także inne rzeki, jak: Dębnica, Wogra, Piławka, Kokna i Rakon. Znaczna część obszaru jest użytkowana rolniczo.
Występuje co najmniej 37 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 6 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Bardzo ważna ostoja dla kilku gatunków ptaków drapieżnych. W okresie lęgowym obszar zasiedla powyżej 3 % populacji lęgowej (C6) puchacza (PCK), co najmniej 1 % populacji krajowej (C3 i C6) następujących gatunków ptaków: bielik (PCK), błotniak

stawowy, bocian czarny, kania czarna (PCK), kania ruda (PCK), orlik krzykliwy (PCK), trzmielojad, czapla siwa, gągoł, krakwa; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występują bąk (PCK) i bocian biały. Ostoja ta jest także jedną z trzech najważniejszych w Polsce ostoi lęgowego żurawia.

Istniejące na rzece Drawie, poniżej obszaru, elektrownie wodne stanowią barierę dla migracji ryb i innych organizmów wodnych i powodują ubożenie ichtiofauny reofilnej. Z tego powodu w wodach Drawy na terenie ostoi nie spotyka się między innymi troci wędrownej i łososia. Spływ wód ze stawów rybnych położonych w zlewni jeziora Siecino (drugiego pod względem powierzchni na terenie ostoi) powoduje szybszą eutrofizację jeziora. Silna presja turystyczno-rekreacyjna; presja inwestycyjna dotycząca zabudowy brzegów jezior, powoduje ubożenie przyrodnicze i krajobrazowe terenu. Utrudnia także rozród i migracje zwierzętom związanym z terenami wodnymi i wodno-błotnymi. Potencjalne zagrożenie stanowi przewidywana intensyfikacja gospodarki rolnej. Z nią związane jest między innymi: likwidacja odłogów, stosowanie znacznej ilości nawozów sztucznych i środków ochrony roślin i nawożenie pól gnojowicą.

Ponadto, zgodnie z danymi Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, na terenie gminy Mirosławiec zlokalizowane są korytarze ekologiczne. Stanowią je obszary, umożliwiające migrację zwierząt, roślin i grzybów. Jest to ciąg dzikiej roślinności, zadarnione pasy wzdłuż dróg i cieków, a także nieuprawiane obrzeża pola, które łącząc się z innymi pasami roślinności, tworzą sieć, stanowiącą schronienie dla zwierząt, będącą swoistym szlakiem komunikacyjnym dla wielu gatunków roślin i zwierząt, które nie wytworzyły mechanizmów do przemieszczania się. Na analizowanym obszarze wskazuje się na następujące korytarze:

- „Pojezierze Wałeckie – Pojezierze Drawieńskie";
- „Środkowa Dolina Noteci".

Korytarz ekologiczny to to obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów. Korytarze ekologiczne są ważnym elementem sieci Natura 2000, gdyż umożliwiają przemieszczanie się organizmów między siedliskami. Na skutek działalności człowieka niegdyś rozległe siedliska zwierząt i roślin zostały rozdrobnione i często odizolowane od siebie. Korytarze ekologiczne są to liniowe pasy lasów, terenów porośniętych krzewami lub trawami umożliwiające zwierzętom przemieszczanie się oraz dające schronienie i dostęp do pożywienia. Istnienie tych terenów warunkuje prawidłowy rozwój gatunku, umożliwia znalezienie terytorium, ułatwia ucieczkę przed drapieżnikami.

3.2. Obszary chronione na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska, Prawo wodne oraz ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych

Zgodnie z art. 98 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2019 r., poz. 1396, ze zm.) wody podziemne i obszary ich zasilania podlegają ochronie, polegającej zwłaszcza na zmniejszaniu ryzyka zanieczyszczenia tych wód poprzez ograniczenie oddziaływania na obszary ich zasilania oraz utrzymywaniu równowagi zasobów tych wód. Do celów tych tworzy się w szczególności, na zasadach określonych ustawą, obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych.

Prawie cała gmina Mirosławiec, poza niewielkim fragmentem północno-zachodnim położona jest w obrębie czwartorzędowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 125 (GZWP) o nazwie Wałcz – Piła. Szacunkowe zasoby i średnie głębokości ujęć opisano w części „warunki hydrograficzne i zasoby wód podziemnych" (2.3.).

Zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1161, ze zm.) ochrona gruntów rolnych i leśnych polega na ograniczaniu przeznaczania ich na cele nierolnicze i nieleśne. Ochroną objęte są grunty rolne I-III klasy bonitacyjnej oraz grunty leśne.

Lasy ochronne

Zgodnie z decyzją Ministra Środowiska z dnia 16.11.2015 r. w **Nadleśnictwie Mirosławiec** za lasy ochronne uznano lasy o łącznej powierzchni 3 882,98 ha, w tym:

a) lasy glebochronne, o łącznej powierzchni 15,61 ha, w oddziałach: 4a; 14d; 265f; 370a; 414j;
b) lasy glebochronne, wodochronne, stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, o łącznej powierzchni 2,23 ha, w oddziałach: 369g; 483f,o;
c) lasy glebochronne, stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, o łącznej powierzchni 95,97 ha, w oddziałach: 4b; 14a-c; 84b; 85c,g; 86d,g; 87d; 191a; 264c,g; 265d; 369b,d,k,m,n; 370b,f; 371f,g; 372b; 414f,m; 382a,f; 383a,c; 488i; 489d;
d) lasy wodochronne, o łącznej powierzchni 161,12 ha, w oddziałach: 3d,h; 13b,c,g; 74i; 119c-f; 120a, 176h,i; 222h; 253t; 254a,g; 265g; 266d; 264a,b; 268c,f; 298f; 309f,h; 313j; 325d,h,l,n,o,w; 374j; 380j; 412a, 413w; 417b; 418f; 437a,r,s,w; 441o; 445s-w; 476c; 477a,c; 478k; 481c; 482a,c,h,o,p; 484f; 485c,d; 513d; 519i; 520c,g; 522i,j,l; 523d,f,i; 524d,k,m,n; 528k; 530f; 531a,b; 532a,c; 533c-g,j,l,m; 542c; 545a;
e) lasy wodochronne, stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, o łącznej powierzchni 253,72 ha, w oddziałach: 73f; 176a; 247g; 254o; 255g; 290a-f,h; 340d,f; 341b,c,j; 354a,h,i; 362a; 363a,g; 364a; 380h; 382d,h; 383g; 385b,d; 386a,f,h; 387f; 398f; 410f-j; 411a; 412f,i; 413k; 437b,d,n-p; 438f-h; 441d; 443a,b,g; 445g,r; 449c; 450b,c; 476f; 481d; 482g; 484d; 486k; 503h; 512n,o; 520d; 525d; 528c,f; 529c,d; 533a; 534a,b; 535g; 536b,n,o,r; 543a,b,d,f,i,j; 544b,c; 545d,g-i,k; 553b,i,j; 554a,c; 564b; 565f,i; 566g; 567c-f; 568c,g-i,m; 569a,f; 580c; 589g,i; 590g,j,k;
f) lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, o łącznej powierzchni 3 277,77 ha, w oddziałach: 5a,d; 6c-f; 7b; 8c-f; 15a,d,h; 16a,c; 17a; 18a; 19a,b; 29a; 30a; 32b,g; 33a,h; 34h; 54h,i; 55c-f; 56a-g; 57a,g; 58d,f; 59h-l; 70c; 73g; 76f; 82b-d,g-j,l,m,o; 83a-g; 84a,c-f; 85a,b,f; 86a-c; 87a-c,f; 119g; 127h; 170a; 171a; 172d,g,j,m-o; 185b; 186b; 188g; 189b; 190b-f; 191b,d; 192d; 195b,f; 197b,c; 199a,b; 203a,b; 204a,b,d; 208k; 209g; 210h,i; 228j; 229d; 231b; 245d; 246a; 247a-d; 254h; 263h,j; 265c; 266a-c; 268a; 274c; 290i; 309i,j; 325p-s; 326f; 329a,b; 330a-j; 331a-f; 332a-f; 333a-f; 334a-g; 335a-d; 336a-d; 337a,b; 338a,b; 339a-c; 340c; 341d-h,k,l,o-r; 342a-d,g-k; 343a-f,i-p; 344a-d,g-m; 345a,b,d-g; 346a,b,d-i; 347a,b,d-i; 348a,b,d-k; 349a,b,d; 350a,b,d-g; 351a,b,d-j; 352a,b,d-i; 353a,b,d,h-k; 354f,g,k,o,r; 355a-j; 356a-f; 368d; 371c; 372d; 380n; 382i; 383b,d,f,h; 384a-l; 385a,f,h-o; 386c,i-o; 387a,d,g-m; 388b-o; 389b-k; 390b-j; 391c-h; 392b-j; 393b-i; 394b-k; 395b-h; 396b-k; 397b,d; 398c,d,i; 399b-d,g-j; 400b-j; 401c,d,g; 402c,d,g; 403b,d-h,j,l,m; 414c; 437b,x; 444m; 450a,d-g,i-l; 451a-h,j,k; 453c,j; 454a-h; 455a-k; 456a-l; 457a-i; 458a-l; 459a-i; 460a-c; 461a-h; 462a-g; 463a-i; 464a-f; 465a-k; 466a-d,g-i; 467a,b,d,f,i,j; 468b,c,g,h; 469b,c,f-h; 481f,g; 482b,d,i; 483c; 484a; 485b,f,i; 487f; 488c,h; 489a-c,f; 490a-g; 491a-j; 492a,b; 493a-g; 494a-c; 495a-n; 496a-h; 497a-i; 498a-h; 499a-g; 500a-f; 501a,b; 502a-g; 503a-d,g,i,j; 504a,c,g-i; 512m; 514a,b; 515a-f; 516a-j; 517a-f; 522n; 535b-f; 536c,d,g-m; 537a; 543g,h; 544a; 553a,c-h,k-n; 554b,f; 557a-i,k; 558b-f,h; 559a,b; 560a,c-g,i-l; 561b-g; 562c-l; 563a-d; 564a,f-h,j,k; 565a,d,j; 566a-c,f,h,j,k; 567a,b,g,j,k; 568a,b,d,f,k; 569c; 574a-d; 575a-f; 576a-f; 578b-d; 580a,b,d-g,k,l; 581b,j; 582a-i; 583b,d; 584a,b; 585a,c-n; 588a-d,g-i; 589a,b,d,f,h,j,l-n; 590a,b,d,f,i,n,o; 592a; 593a; 594f-h; 596d-g; 597a-f; 598a-f; 600a,i;
g) lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, ostoje zwierząt polegających na ochronie gatunkowej, o łącznej powierzchni 58,38 ha, w oddziałach: 451i,l; 452a-i; 453a,b,d-i;
h) lasy stanowiące drzewostany nasienne wyłączone z użytkowania rębnego, o łącznej powierzchni 18,18 ha, w oddziałach: 119h; 120f; 121c.

Zgodnie z decyzją Ministra Środowiska z dnia 10.03.2015 r. w **Nadleśnictwie Wałcz** za lasy ochronne uznano lasy o łącznej powierzchni 6 050,81 ha, w tym:

a) lasy wodochronne, o łącznej powierzchni 1 996,84 ha, w oddziałach: 50a; 52f-i; 53d-f; 54b-c; 68b,d-f,k; 69d,g-h,l-m,r,t; 96g-h; 97b-c; 98b-c; 99b; 100b; 101j-k; 102j; 105m;

106h-j; 107d-f; 108g-i; 124j-l; 125c; 130d,g; 131b; 148a; 166a; 173b; 174i; 177k; 182a,s-t; 183d,ix,jx; 184b-d,h-i; 191a-h; 192a-b,d-g,j; 195h; 198d-h,o; 199a,c,f; 207a,d-f,h-k; 208c; 215h,j,n; 216a,d,g,i; 217g; 218m; 225b,d; 226a,c,g-h,j-m; 227g-k; 234f,m; 235b-f,h-j; 241a,d-f,h-i,l-o; 242a-f,h-k; 243d; 248c; 249b-d; 253a-h; 254b,d-r; 255f-g,j; 257f,h,j,m; 258b-d,g-m; 259a-b,f-h; 265b-c; 266a,g-j; 268a,c; 272n; 273a-c; 274a-c; 275a-c,f-h; 283b; 284a,f,i,l,n,p; 285h; 286a-c,f-k; 287a-b,d; 288b-g; 292a-c,f-g; 293a-d; 294a-j,l-p; 302f; 303a,c-g,j-k; 304l; 305d; 310f,i,k; 312i; 313a-g; 319a-b; 321a,d-f,h-k; 322c,g-h; 323a-f; 331c; 332a,i,m; 333d-f; 336b,d; 337a-k; 338b-c,h-k; 345c,g,i; 346h,l; 349f-g,j; 350c,j; 351c; 353a,h; 357f,h-j; 358a; 360b; 361k-l; 362a-b,f-g; 367c,f; 368a; 371g,j-k; 372a,d-f,j-k; 375a-b,g-h; 376a; 377b; 378a; 379b-f,k; 381a,d; 382a,d,i; 383h-i,l,o; 384b-c,m; 385f,h; 386c; 387a,c,i; 388g; 391c-f; 392a-b,g-h; 395d,g; 396a; 400d-f,o,r; 401a,d-g; 402a,d; 404a-f; 407b-c; 408a; 409g-i; 410d-g; 411c-d,g; 412a,d; 413a,k-l; 414m,o; 415d-f; 416j; 419m; 420w,cx,gx,hx,jx; 421w-x,bx,cx,gx; 422i; 423j; 424g,o; 425i; 426f; 431a; 432d-f; 433a; 434g; 435c,i; 436d,i; 437b-c,g-h; 438b-c,k; 439c,g,i-j,m,t; 440a,d-g; 441a,c-d,g,i,k,m-o; 442g,j,l-n; 443f-g,i; 444a,d,h,j,l; 445h; 446b,f; 447g; 448h; 449a,c,i; 450a,d-g; 451g; 452a-h; 453a-d,h-i; 454a,g,n,p; 455d,g,i,m; 456a; 457b,k; 458a-b; 459a-b; 467a,d; 468a-d; 469a; 470c,f; 471a; 472a,c-d,l-m,cx,dx,fx,gx; 473a-c; 477a-h,j; 478a-b,g; 482a-d,j,p-t,y-z,ax,bx,cx; 484bx; 485a,f-h,j-t; 486a-c,g-l; 489g,k; 490i; 491b,k; 492m-o; 501d; 502b-c,f,h-j; 503a-b,d-g; 504f-h; 505a-b,f; 506c-d; 507c-g; 508f; 509d; 510a,g-h; 511a,c-d,g-h,j; 512a-b; 513i,l; 514a-b,i,k; 515a-b; 516a,j; 517b,k; 518a-b,g-h; 520a,i; 521g; 522c; 523c-g; 524c; 525a-b; 526h; 527c-d; 528l,o; 529t; 530l; 531f-g; 532b,g,j; 533f-g; 534h-i; 535f; 540a,d-f,h-i; 541a-f; 542a-c,k,n,r,w,z,dx; 543d; 545d-f; 547h-i; 548d-g; 549g-h; 551a; 552a,d; 555a-c; 556d-g; 557f,j; 559c; 560a; 566b-c,f,i; 567b,h-i,k; 568b,d,h; 572b; 573d,h,j-k; 574b-g,i-j; 575b,d-f; 576b; 577g; 583b; 584j; 591b; 599b,h-j,l-m; 600a-b,f-i; 601c-d; 602a,d-f; 609d-g,i,k; 619c-d; 620a; 621b,f; 622a,c-d,g; 623b,d,g; 624c,f; 625c-f; 626d,g; 627d,i-j; 628c-j; 629a-k; 641a,i; 642d; 643a-f,h; 644a-h; 645a-g; 648i-m; 649d; 650a-f; 651c; 652a-m; 653f;

b) lasy wodochronne, stanowiące drzewostany nasienne wyłączone z użytkowania rębnego, położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców, o łącznej powierzchni 8,02 ha, w oddziale 636h-i;

c) lasy wodochronne, stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, o łącznej powierzchni 44,02 ha, w oddziałach: 320a,c-d; 335a-g,i; 336a; 346a-b,g; 533j; 558d,h; 559b;

d) lasy wodochronne, mające szczególne znaczenie dla obronności i bezpieczeństwa państwa, o łącznej powierzchni 377,96 ha, w oddziałach: 1a-d,l-n,p,t; 2f; 3a; 4a-b; 5a-b,j; 6a-b; 7a; 8a-b,l,o; 9c; 12g; 13a; 16d; 17a,j-k; 31a,c-f,h,j; 32a-b,i,p; 37a-c,n; 42h; 49b-c; 55b,d,h-i,m-p; 58k,p; 80b-h,j-k; 85a,c-f,h,j-k,n; 86a-i,k-m,o,r-s; 87c; 109a-k; 115b-c,f-g,j-m; 116a; 133a,c-f; 138f; 139a-g,k; 140g; 147f; 151a-c,f-g; 156c-g,k-n; 157a; 158a,d; 167a-h,j-l; 172c.f-h; 185a-c,f-i; 190b-f,h; 201a-d,g-j; 206b-c,f-g; 220b-g;

e) lasy wodochronne, stanowiące lasy położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców, o łącznej powierzchni 198,84 ha, w oddziałach: 461a-b; 462a; 463a; 464a,c; 465a-b,d; 484t; 540g,j; 541h,j; 542y; 589i-j; 590a-c; 592a-g,i; 610a-b; 611a-g; 612b,f,h-j; 613h-i; 634a-j; 635a; 636a-g; 646a-d,g;

f) lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, mające szczególne znaczenie dla obronności i bezpieczeństwa państwa, o łącznej powierzchni 149,87 ha, w oddziałach: 28a-b,f-h; 29a-d; 44a-d,g; 45a-c,f; 62a-g; 63a-b;

g) lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, o łącznej powierzchni 101,29 ha, w oddziałach: 335h; 336f-h; 346c-f; 347a; 533h; 534f; 557c-d; 558a-c,f-g,i-k; 559a,f-i,k;

h) lasy stanowiące drzewostany nasienne wyłączone z użytkowania rębnego, o łącznej powierzchni 5,20 ha, w oddziale 637d,n;
i) lasy mające szczególne znaczenie dla obronności i bezpieczeństwa państwa, o łącznej powierzchni 2 840,82 ha, w oddziałach: 1h,w; 2a-b,d,g; 5c-i,k; 6c-f,h-l; 7b-i; 8d-f,k; 9a-b,d-f; 10a-m; 11a-n; 12a-b,d,h,j-m; 13b-l; 14a-f; 15a-h,j; 16a-c,f-h; 17b-d,g-i; 22a-f; 23a-l; 24a-k; 25a-g; 26a-k; 27a-l; 30a-f; 31g,i,k-s; 32d-h,k-o,r; 37f-h,m,o-r; 38a-g,i-j; 39a-l; 40a-h; 41a-t; 42a-g,j-m; 43a-i; 46a-h; 47a-g; 48a-g; 49a,d-g; 55c,f,j-k,r-s; 56a,c-d; 57a-k; 58a-i,l-o,r; 59b-k; 60a-g; 61a-i,k-m; 62h-j; 63c-f; 64a-k; 65a-m; 66a-g; 67a-g; 81a-h; 82a-f; 83a-j; 84a-f; 85g,l; 87a-b,d-i; 88a-i; 89a-l; 90a-g; 91a-k; 92a-h; 93a-h; 94a-d; 110a-g; 111a-l; 112a-k; 113a-m; 114a-k; 116b-i; 117b-c; 118a-d; 119a-f; 120a-d; 121a-g; 122a-g; 123a-c; 133b,g-h,j; 134a-i; 135a-d; 136a-b; 137a-f; 138a-d,g-h; 139h-j; 140a-f; 141a-d; 142a-g; 143a-b,f; 144a; 145a-c; 146a-f; 147a-d,g-h; 151d; 152a-g; 153a-f; 154a-g; 155a-f; 156a-b,h-j; 157b-c; 158c,f-h; 159a-h; 167i; 168a-j,l-p; 169a-d; 170a-d; 171a-g; 172a-b,i-l; 186a-j; 187a-c; 188a-c; 189a-f; 190a,g; 202a-i; 203a-c; 204a-d; 205a-d; 206a,d; 221a-f; 222a-c; 223a-g; 224a-f;
j) lasy położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od miast powyżej 50 tys. mieszkańców, o łącznej powierzchni 327,95 ha, w oddziałach: 460a-c,f-j; 461c-k; 462b-i; 463b-h; 464b,d-f; 465c,h-j,n-p; 484r-s,w-x; 488j; 492x-z,ax,bx,cx,dx,fx,gx; 493a-m; 497t; 498a-c; 540b,k; 541g,i,m-n; 589a-b,d; 592h,j; 612a,c,g; 613a,c-f; 615a-g; 631a-c; 632a-c; 633a-d.

Zgodnie z decyzją Ministra Środowiska z dnia 30 czerwca 2010 r. w **Nadleśnictwie Złocieniec** za lasy ochronne uznano lasy o łącznej powierzchni 322,94 ha, w tym:

a) lasy wodochronne, o łącznej powierzchni 256,08 ha, w oddziałach: 494a-d,g,h,j; 512a,b; 517a-d,f,g; 518a-c; 519a; 523a-d,f,g,Ab,Bj; 524a-d,f,g,h; 525a-d,f,g,h,j-l; 526a; 530a-b,d,f,h; 531b-d; 536a-d,f; 537a-d,g,h,i,k; 541a-d,g,j; 547c,g-k; 548f,h,i; 549h,j;
b) lasy wodochronne mające szczególne znaczenie dla obronności i bezpieczeństwa państwa, o łącznej powierzchni 66,86 ha, w oddziałach: 538a-c,f,h; 539a-c,g; 540a-d,g-i; 546a,b; 547d.

4. Uwarunkowania kulturowe gminy Mirosławiec

4.1. Rys historyczny

W XII i XIII w. na ziemię wałecką, na której leży Mirosławiec, sięgało osadnictwo wielkopolskie. Pod koniec XIII wieku ziemie te zostały zajęte przez margrabiów brandenburskich z dynastii Askańczyków i włączone do Marchii Brandenburskiej. Margrabiowie sprowadzili na teren pogranicza Marchii, państwa polskiego i księstwa zachodniopomorskiego rycerzy rodu von Wedel nadając im rozległe dobra ziemskie.

Lokacja Mirosławca nastąpiła na początku XIV w. Po raz pierwszy Mirosławiec wymieniony jest w przywileju wystawionym dnia 2 lutego 1314 roku przez Henryka i Jana z rodu Wedlów, dzięki któremu ulokowano miasto na prawie magdeburskim. Znajdujemy w nim informacje o położeniu miasta, granicach gruntów przynależnych miastu oraz o prawach i obowiązkach ludności. Dokument powyższy stworzył pomyślne warunki dla rozwoju miasta.

Miasto założono na skrzyżowaniu dwóch ważnych szlaków komunikacyjnych i handlowych: drogi marchijskiej, łączącej Brandenburgię z Królewcem, oraz szlaku solnego z Wielkopolski do Kołobrzegu.

Ochronę miastu zapewniało położenie między szerokim pasmem mokradeł a bagnistą doliną rzeki Korytnica. Prawdopodobnie nie posiadało masywnych murów obronnych a jedynie wały ziemne. Wjazd do miast prowadził przez trzy bramy: Grobelną (na północnym wschodzie), Młyńską (na południowym wschodzie) i Łowicką (na zachodzie). Nad ciekiem wodnym na południe od miasta znajdował

się młyn. Z 1338 r. pochodzi informacja o plebanie i wikarym z parafii w Mirosławcu (Nova Wrienwald). Prawdopodobnie z wraz z lokacją miasta wzniesiony został kościół.

W 1368 r. tereny te ponownie przyłączono do Polski, a król Kazimierz Wielki przekazał testamentem ziemię wałecką księciu zachodniopomorskiemu Kazikowi, co było przyczyną długotrwałych zamieszek na tych terenach.

Dopiero w 1391 r. ziemia wałecka została wykupiona przez Jagiełłę i przyłączona na stałe do Polski. Nadal trwały spory o tereny przygraniczne między Polakami a Krzyżakami, którzy w 1402 roku nabyli pobliską Nową Marchię i rościli pretensje do ziemi wałeckiej.

Po pokoju toruńskim w 1466 r. tereny te przestały pełnić rolę wąskiego korytarza oddzielającego ziemie zakonne od Rzeszy Niemieckiej oraz zostały w pełni poddane wpływom polskim. Od tego czasu aż do rozbiorów, z wyjątkiem wojen szwedzkich, ziemia wałecka pozostawała we względnym spokoju. Dzięki temu mogły rozwijać się miasta, handel i rzemiosło, zwiększyła się liczba ludności. Wyraźny rozwój można zaobserwować w 2 poł. XVI w., kiedy Wałcz został grodem starościańskim i stolicą znacznego powiatu.

Powiat wałecki wraz z terenami wokół Mirosławca, przynależący administracyjnie do województwa poznańskiego, był terenem przygranicznym najdalej na północ wysuniętą częścią Wielkopolski i na północnym-zachodzie graniczył z Nową Marchią. Jego granice były od tej strony granicami państwowymi.

Starosta Andrzej (II) Górka otrzymał w 1554 r. od króla Zygmunta Augusta przywilej, podnoszący starostwo wałeckie do rangi starostwa grodzkiego, co pozwalało na załatwianie spraw administracyjnych i sądowych w Wałczu, zamiast w odległym Poznaniu.

Utworzenie starostwa grodzkiego znacznie ożywiło życie gospodarcze. Na terenie powiatu wałeckiego od XV w. do 1816 r. znajdowały się dwie enklawy administracyjne Nowej Marchii, obejmujące Piecnik i Próchnowo oraz tereny wokół nich.

Ród Wedlów – właścicieli Tuczna i Mirosławca, wywodzący się z niemieckiej rodziny, spolszczył się całkowicie przyjmując nazwisko Tuczyńskich. Odgrywał on znaczną rolę w życiu politycznym Wielkopolski.

W 1508 roku linia mirosławiecka Tuczyńskich oddzieliła się od tuczyńskiej i nazwała Frydlandzkimi (od Frydlandu – Mirosławca). Kiedy zaczęła się szerzyć reformacja wprowadzili oni w Mirosławcu i w ich dobrach protestantyzm w 1543 roku i pozostali przy nim w przeciwieństwie do właścicieli Tuczna.

W 1581 r. w wyniku małżeństwa, Mirosławiec wraz z kluczem dóbr przeszedł w ręce Henryka Blankemburga, rodzina ta posiadała dobra mirosławieckie do 1836 r.

Mirosławiec, podobnie jak Tuczno i Człopa, należał do miast prywatnych, gdzie samorząd ograniczała władza właścicieli. W mieście było trzech radnych, z których jeden pełnił rolę burmistrza.

Obok niego było czterech dziesiętników (tenematores), których zadaniem było ściąganie podatków. Początkowo władzę sądową sprawował wójt z czterema ławnikami, lecz właściciele miasta mocno ingerowali w sprawowanie wyroków, a później przywłaszczyli sobie funkcje sądownicze. Urzędy radnych i sędziów były w pewnym stopniu dziedziczne, gdyż mieszczanie wybierali na następców ich krewnych, a właściciele majątku ostatecznie ich zatwierdzali. Dopiero po 1772 r. Prusacy ustanowili sądy powiatowe, miejskie i ziemskie.

Przygraniczne położenie Mirosławca stwarzało korzystne warunki dla handlu, który zaczął rozwijać się w XVI wieku. W końcu XVI wieku licznie napływali tu Żydzi, Niemcy i Szkoci, którzy zajmowali się handlem. Właściciele miasta zezwalali na osiedlanie się Żydów pod warunkiem płacenia odpowiednich podatków. Początkowo zamieszkiwali oni przedmieścia, później liczba ludności żydowskiej wynosiła blisko połowę ogółu mieszkańców. Gmina żydowska miała w Mirosławcu własną synagogę, cmentarz, szkołę czteroklasową, a około 1800 r. istniała tu szkoła rabinacka. Tutejsi kupcy handlowali wełną, zbożem, skórami, wyrobami powroźnymi, suknem i miodem.

Duże znaczenie życiu gospodarczym odgrywało rolnictwo, piwowarstwo, sukiennictwo. Mirosławiec był największym w tej części Europy punktem skupu gęsich piór tzw. skrzydlaków oraz ich obróbki na pióra do pisania i dalszej ich rozsprzedaży. Ważną gałęzią produkcji było też bednarstwo.

Beczki mirosławieckie zakupował Szczecin, Berlin, Magdeburg. W końcu XVIII w. istniały tu 2 młyny należące do właścicieli miasta, folkusz, tartak, pracowało 90 rzemieślników.

Mirosławiec wielokrotnie dotykały klęski pożarów przed 1395 r., w 1554 r. w XVIII wieku trzykrotnie w 1719 r., 1758 r., 1796 r.

Po pierwszym rozbiorze Mirosławiec wraz z ziemią wałecką przeszedł pod panowanie pruskie i utracił swoje korzystne położenie nadgraniczne, sprzyjające szerokim kontaktom handlowym. Powiat wałecki został zreorganizowany i początkowo wszedł do okręgu nadnoteckiego, a w 1816 r. został przyłączony do prowincji Prus Zachodnich i stanowił najbardziej wysunięty na zachód cypel rejencji kwidzyńskiej. Na czele powiatu stanął landrat, któremu podlegali urzędnicy powiatowi i magistraty miast. Organizacją powiatową był sejmik powiatowy. Zaprowadzono sądownictwo w języku niemieckim.

W 1783 r. mieszkało w Mirosławcu 1305 osób, w 1826 r. – 2182 osoby, w tym 1000 Żydów, w 1859 r. liczba Żydów zmniejszyła się o połowę na skutek zarządzeń władz pruskich. W 1868 r. było tu 3100 mieszkańców, w 1900 r. – 2233. W mieście urzędowała komisja sądowa, urząd celny, poczta, apteka. W 1900 r. miasto otrzymało połączenie kolejowe z Drawskiem i Kaliszem Pomorskim i pośrednio z koleją wschodnią z Berlina do Królewca.

W latach 30-tych XX wieku Mirosławiec był miastem rolniczym, w którym odbywało się 16 jarmarków, m.in. na bydło i konie. Istniał tu także drobny przemysł drzewny. Miasto zaspokajało potrzeby okolicznych wsi. Na krótką przed II wojną światową Mirosławiec został włączony w system umocnień Wału Pomorskiego i został zdobyty 10 lutego 1945 r. przez Wojsko Polskie.

Zniszczeniu uległo część budynków w zabytkowym śródmieściu, tartak, betoniarnia, mleczarnia, rzeźnia, gorzelnia.

Mirosławiec posiada zachowany średniowieczny układ ulic. Zabudowy pochodzą głównie z końca XIX w. i pocz. XX w. Miasto usytuowane było od początku krótszymi bokami na osi północ – południe. Układ komunikacyjny miasta tworzyły przecinające się pod kątem prostym ulice (jak obecna ulica Sprzymierzonych i Kościuszki).

4.2. Charakterystyka zabudowy

4.2.1. Obszar miasta.

O najdawniejszej zabudowie miasta wiemy niewiele. Dla Mirosławca zachowało się niewiele zapisów dotyczących charakteru i sposobu jego zabudowy. Przez całe stulecia na terenie gminy Mirosławiec, podobnie jak w wielu mniejszych miasteczkach na terenie Polski, drewno było tanim i najłatwiej dostępnym materiałem budowlanym używanym do budowy domów mieszkalnych i czasem budynków użyteczności publicznej.

Od XVII wieku pojawia się na terenach zachodnich i północno-zachodnich Polski konstrukcja ryglowa zwana też szkieletową z różnym wypełnieniem: gliną i słomą, beleczkami okręconymi słomą i obrzuconymi gliną oraz cegłą. Były to na tym terenie aż do XIX wieku najpopularniejsze materiały budowlane.

Z okresem średniowiecza wiąże się jeden z najważniejszych zabytków Mirosławca. Jest nim średniowieczny plan miasta zbliżony do prostokąta z regularną siatką ulic przecinających się pod kątem prostym, z rynkiem w części północnej usytuowanym poprzecznie w stosunku do głównej osi miasta, wyznaczonej w kierunku północno-południowym. Kościół zlokalizowany został na południe od rynku. Równocześnie wraz z powstaniem miasta Jan i Henryk Wedlowie wznieśli prawdopodobnie na południowo-zachodnim obrzeżu miasta zamek, który spalił się w 1719 r.

W strukturze przestrzennej współczesnego miasta wyodrębniono historyczne układy przestrzenne wynikające z kolejnych etapów rozwoju miasta:

1) najstarsza część miasta z układem starego miasta o średniowiecznej proweniencji (obszar miasta lokacyjnego) z rynkiem, zabudową ulic Kościuszki, Sprzymierzonych i łączących je uliczek: Wileńską, Kościelną, Zamkową i Poznańską oraz powstałą później, ale związaną przestrzennie ze starym miastem ul. Wałecką;

2) przedmieście na południe od starego miasta – odcinek ul. Sprzymierzonych na południe od ul. Młyńskiej – wraz z miejscem lokalizacji młyna i synagogi;
3) XVIII-wieczne założenie pałacowo-parkowe i w świetle badań archeologicznych w 2015 r. także miejsce lokalizacji średniowiecznego zamku otoczonego mokrą fosą – na wschodnim zamknięciu ul. Zamkowej;
4) zachodnia część miasta w rejonie ul. Wolności i Parkowej (w obrębie której zawarte jest stare przedmieście przed średniowieczną bramą Łowicką) do torów;
5) osiedle mieszkaniowe założone w latach 20-30. XX w. po południowej stronie ul. Wolności przy ulicach Zamkowej i Nowej;
6) teren lokalizacji cmentarzy miejskich (ewangelickich i żydowskiego) po wschodniej stronie ul. Parkowej;
7) XIX-wieczny folwark na północnym krańcu miasta.

Teren starego miasta wraz z ulicą Wałecką

Jest to obszar o jednorodnej kompozycji przestrzenno-architektonicznej a jednocześnie zdewaloryzowany w wyniku istotnych ubytków w zabudowie, co skutkuje miejscowym zatarciem czytelności historycznego układu. Utrzymane zostały zasadnicze wysokości zabudowy – nie przekraczające dwóch kondygnacji oraz dominanta – masyw kościoła z wieżą.

W XVII i XVIII w. tylko budowle monumentalne, takie jak kościół, plebania – szkoła, pałac pański były wymurowane z cegły i kamienia. Obecny kościół będący dominantą architektoniczną miasta wzniesiony został wg starszej literatury w 1543 r. i odbudowany w 1721 r. po spaleniu i przekształcony z użyciem elementów barokowych, na przełomie XIX i XX wieku uzupełniony neoromańską wieżą. W bezpośrednim sąsiedztwie kościoła, przy ul. Kościelnej 2 (dawniej nr 6), znajduje się plebania pełniąca też funkcję szkoły parafialnej. Jej część parterową wzniesiono pomiędzy 1543 i 1641 rokiem i nadbudowano w 2 poł. XVIII lub pocz. XIX wieku.

W zabudowie Starego Miasta jeszcze na początku i w latach 30.XX w. występował znaczny procent domów w konstrukcji ryglowej, w tym wiele dwukondygnacyjnych kamienic. W latach 60-70.XX w. zlikwidowane zostały niemal wszystkie budynki ryglowe wokół rynku oraz w przylegających do nich kwartałach przy ul. Kościuszki i Sprzymierzonych (ryglowa dwukondygnacyjna kamienica z przejazdem bramnym przy ul. Sprzymierzonych 23 została rozebrana w 1963 r.). W budynku poczty przy ul. Sprzymierzonych 26 zachowano ukształtowanie bryły, ale tak przekształcono fasadę, że budynek utracił walor zabytku.

Obecnie istniejąca zabudowa historyczna to budynki murowane lub przemurowane w całości lub części domy ryglowe, tak jak np. dwie kamienice przy Placu Wolności 4 i 6, w murach, których widoczna jest oryginalna drewniana konstrukcja szkieletowa. Liczba historycznej zabudowy wskazuje na znaczny stopień jej zachowania w strukturze Starego Miasta. Jednak przebudowy tych obiektów doprowadziły do zatarcia historycznej formy architektonicznej. Ich jedyny obecnie walor to lokalizacja – wyznaczają historyczne linie zabudowy i szerokości parceli. Tak, więc pomimo niemałej liczby historycznych obiektów, walor zabytku posiada niewiele.

Do zabudowy o wartościach zabytkowych, posiadających dobrze zachowaną architekturę należą m.in.:

- kościół z 1721 r. (z reliktami starszej świątyni z 1543 r.),
- dom przy ul. Kościelnej 2 (dawnej nr 6) datowany na XVI-XVIII w. (pastorówka, szkoła),
- parterowe domy w konstrukcji ryglowej: przy ul. Wałeckiej nr 24 (z 1 ćw. XIX w.) i nr 32 (poł. XIX w.) oraz Kościuszki nr 30 (3 ćw. XIX w.),
- domy w płd. pierzei ul. Kościelnej (nr 1 i 3),
- domy w płd. pierzei ul. Poznańskiej (nr 3, 5, 7),
- dom przy ul. Wałeckiej nr 11,
- narożny budynek nr 24 i eklektyczna kamienica nr 31 przy ul. Sprzymierzonych (k. XIX w.),
- budynek straży pożarnej (remiza) z lat 20.-30.XX w.

Przedmieście na południe od starego miasta wraz z miejscem lokalizacji młyna

Historyczna kompozycja przestrzenno-architektoniczna tego obszaru, rozwiniętego wzdłuż ul. Sprzymierzonych, w znacznym stopniu została zdegradowana na skutek istotnych ubytków w zabudowie, przebudowy elewacji większości historycznych budynków oraz lokalizacji współczesnych obiektów mieszkalnych i produkcyjnych. Tradycyjne miejsce funkcjonowania młyna (udokumentowane na mapach archiwalnych i starych pocztówkach) jest słabo czytelne. Z rozległego stawu młyńskiego pozostał ciek wodny płynący wzdłuż ul. Młyńskiej, połączony w Młynówką. Budynek dawnego młyna (ul. Młyńska 1) obecnie jest budynkiem mieszkalnym i został znacznie przebudowany.

Z zabudowy przedmieścia skupionej wzdłuż ulicy Sprzymierzonych pozostało zaledwie kilka parterowych domów, z których tylko dwa (nr 52, 56) zachowały oryginalną architekturę z k. XIX – pocz. XX w. Miejsce po synagodze (spalonej w latach 30. XX w.) jest nieczytelne.

Do budynków o wartościach zabytkowych należą:

- budynki mieszkalne przy ul. Sprzymierzonych 52, 56,
- willa przy ul. Młyńskiej nr 3.

<u>XVIII-wieczne założenie pałacowo-parkowe i miejsce lokalizacji średniowiecznego zamku z mokrą fosą</u>

W latach 1731-38 i 1743-45 wzniesiono we wschodniej części miasta nowe barokowe założenie pałacowe dla ówczesnego właściciela miasta Dionizego Blankenburga. Pałac o układzie symetrycznym znajdował się na kwadratowej wyspie otoczonej fosą i został powiązany kompozycyjnie ze średniowiecznym miastem za pomocą wytyczonej osi ustalającej nowy kierunek zabudowy – obecna ul. Zamkowa. Pałac w 1890 r. został zniszczony przez pożar.

Barokowe założenie pałacowo-parkowe już w od końca XIX w. popadało w ruinę. Po II Wojnie światowej ruina pałacu niszczała, a samosiewy zarastały wyspę. Teren parku został rozparcelowany. Relikty pałacu ostatecznie rozebrano w latach 50.XX w.

W trakcie badań archeologiczno-architektonicznych prowadzonych w 2013 r. na terenie ograniczonym fosą odsłonięto fragmenty murów pałacu wraz z jego posadowieniem na drewnianych palach. Badania archeologiczne w 2015 r. udowodniły lokalizację na tym terenie starszego obiektu – średniowiecznego zamku. Odkryto m.in. południowo-zachodni narożnik zamku, fragment muru kurtynowego od strony zachodniej i część dojazdową do zamku (w osi ul. Zamkowej).

<u>Zachodnia część miasta w rejonie ul. Wolności i Parkowej do torów</u>

Architektura historycznej zabudowy tego fragmentu miasta odzwierciedla formy od końca XIX w. po lata 30.XX w.

Do najlepiej zachowanych należą: neogotycki gmach dawnego sądu z 1902 r. (obecnie siedziba Urzędu Miasta) oraz zespół budynków stacji kolejowej z pocz. XX w. składający się z głównego budynku dworca, wolnostojącego budynku magazynowego, budynku szaletu, dwóch budynków mieszkalnych (Wolności nr 34, Słoneczna 1), domku dróżnika przy skrzyżowaniu torów z ulica Wolności.

Budynek szkoły z 1914 r. (ul. Szkolna 21) posiada oryginalną architekturę, ale rozbudowano go o nową część dostawioną do płd. elewacji, przez co pierwotnie wolnostojąca bryła stała się elementem zabudowy ul. Szkolnej.

Budynki mieszkalne zostały w większości poddane modernizacjom (ocieplone elewacje, wymiana stolarki, zmiany kształtów okien, likwidacja detalu) zacierających ich oryginalną architekturę, jak np. domy przy ul. Dworcowej. Budynki o dobrze zachowanej architekturze to:

- kamienica przy ul. Wolności 14 (XIX/XX w.),
- kamienica na narożniku ul. Spokojnej (nr 1) i Orlej (l. 20. XX w.),
- wolnostojące domy (wille) – ul. Wolności 24, 28, 35 (l. 20-30. XX w.).

Spichlerz zbożowy z 1913/1914 r. (wpisany do rejestru zabytków w 2006 r.) wg projektu Waltera Gropiusa posiada zachowaną zasadniczą formę z czasu budowy, jednak wymaga rewaloryzacji w celu przywrócenia w pełni oryginalnej architektury.

Inne elementy zabytkowe:

- kamienne nawierzchnie ul. Dworcowej, placu przed dworcem i ciągu komunikacyjnego wzdłuż torów,

– lipowe obsadzenie ul. Dworcowej.

Osiedle założone w latach 20-30. XX w. po południowej stronie ul. Wolności przy ul. Zamkowej i Nowej

Osiedle z czytelnie zachowanym z czasu budowy planem ulic, lokalizacją i charakterem zabudowy (mieszkalnej o niewielkiej skali, wolnostojącej z ogrodami) wraz z istotnym komponentem wnętrz ulicznych – lipowymi alejami. W urbanistyce Mirosławca zwraca uwagę jednorodnością funkcji i form zabudowy, charakterystycznej dla przedmiejskiej zabudowy z okresu międzywojennego.

Pojedyncze budynki osiedla nie prezentują znaczących walorów architektonicznych. Ponadto wiele z nich poddano modernizacjom deformującym oryginalną formę (ocieplenie elewacji, zmiana kształtu i rozmieszczenia okien, dobudówki). Niemniej posiadają w większości zachowaną kompozycję brył i tworzą zespół architektoniczny o walorach kompozycyjnych i krajobrazowych.
Do wyróżniających się należą:

– wille przy ul. Zamkowej nr 18 i ul. Nowej nr 33.

Teren lokalizacji cmentarzy miejskich po wschodniej stronie ul. Parkowej

Cmentarz żydowski

Granice cmentarza czytelne. Licznie zachowane macewy (ok. 60, najstarsze z połowy XVIII w.). W latach 90. XX w. odbudowano kamienne ogrodzenie i podjęto prace porządkowe na terenie cmentarza. W północnej części cmentarza występuje starodrzew (w większości dęby). Przed wejściem na cmentarz postawiono tablicę informującą o historii Żydów mirosławieckich i cmentarza.

Stary cmentarz ewangelicki

Cmentarz został zlikwidowany. Jego teren zagospodarowano na funkcje parkowe (park miejski). Z historycznego zagospodarowania pozostał starodrzew, w tym aleja lipowa prowadząca od ul. Parkowej na północ.

Nowy cmentarz ewangelicki

Funkcjonuje obecnie jako cmentarz komunalny. Historyczne nagrobki usunięto. Z historycznego zagospodarowania nekropoli pozostały dwie aleje lipowe krzyżujące się w centrum na osi bramy, ceglane filary bramy i bramki oraz kaplica o formach modernistycznych, będąca kontynuacją nowoczesnej architektury na terenie Mirosławca, zapoczątkowanej przez W. Gropiusa spichlerzem zbożowym przy ul. Wolności. Przed bramą cmentarza postawiono tablicę informującą o historii miejsca.

XIX-wieczny folwark na północnym krańcu miasta

Folwark (Vw. Schäferei) założony na północ od miasta przy drodze na Złocieniec, po wschodniej stronie ul. Parkowej uległ dewaloryzacji. Układ czworobocznego dziedzińca otoczonego zabudową sytuowaną kalenicowo częściowo zaburzony w wyniku lokalizacji nowych obiektów. Budynki mieszkalne i gospodarcze, za wyjątkiem gorzelni, nie posiadają wartości zabytkowych.

4.2.2. Obszary wiejskie.

Wsie należące do gminy Mirosławiec należały do obszernych dóbr Tuczyńskich, a następnie Blankenburgów, a ich głównym ośrodkiem było miasto Mirosławiec.

Zdecydowana większość **wsi o metryce średniowiecznej** miała pierwotnie rozplanowanie owalnicowe (np. Hanki, Jabłonowo, Łowicz Wałecki, Orle, Piecnik), a oś kompozycyjna wpisana była w istniejące szlaki komunikacyjne, bądź była wyznacznikiem takich szlaków. Większość wsi owalnicowych zachowała współcześnie cechy historycznego rozplanowania – m.in. nawsie z obiegającymi je drogami. Wymienić tu można np. Hanki, Jabłonowo, Łowicz Wałecki czy Piecnik. W niektórych wsiach pierwotne rozplanowanie jest zatarte (np. Orle). Przeważa w nich zabudowa jednokondygnacyjna, usytuowana kalenicą do drogi, nakryta wysokim dachem dwuspadowym. Domy w konstrukcji ryglowej lub częściej murowanej, ceglane i otynkowane ze skromnym detalem architektonicznym. Za budynkami mieszkalnymi zabudowa gospodarcza często ustawiona w czworobok.

Przekształcenia przestrzenne następowały także w okresie współczesnym, po 1945 r., co najczęściej wiązało się z funkcjonowaniem zespołów Państwowych Gospodarstw Rolnych i potrzebą budowania obiektów przeznaczonych dla robotników w nich zatrudnionych. Niekiedy zabudowania takie powstawały przy nowo wytyczanych drogach śródwioskowych.

Strukturę osadniczą gminy Mirosławiec uzupełniają **miejscowości o metryce XIX-wiecznej**, choć w niektórych przypadkach dokładnej daty ich powstania – w świetle dostępnych materiałów źródłowych – nie udało się ustalić. W tej grupie wymienić można: Kolonię Hanki, Jabłonkowo, Jadwiżyn, Kierpnik, Polne i Setnicę. Strukturę takich osad tworzyły zespoły folwarczne i towarzyszące im mniejsze lub większe kolonie dla robotników rolnych.

Gmina Mirosławiec nie posiada znaczącej liczby obiektów zabytkowych, wpisanych do rejestru zabytków. Do 2015 roku **rejestr zabytków** zawierał 23 obiekty nieruchome (budynki, cmentarze, parki, zespoły) z tego terenu. Fakt ten wynika w znaczącej mierze z wojennych zniszczeń, ale i późniejszych wieloletnich zaniedbań opiekuńczych, dewastacji powstałej w skutek niewłaściwego gospodarowania czy użytkowania (dotyczy to np. zespołów pofolwarcznych) lub celowych, a nie przemyślanych do końca, wyburzeń.

Można przyjąć, że we wszystkich wsiach o metryce średniowiecznej istniały **kościoły.** Nietrwałość materiałowa, klęski żywiołowe i – powodowane różnymi uwarunkowaniami – nowe fundacje były przyczynami, w wyniku których w żadnej z miejscowości gminy Mirosławiec nie zachowała się świątynia średniowieczna. W miejscu sakralnych budowli średniowiecznych, w okresach późniejszych, często w tym samym miejscu, powstawały obiekty nowsze, wznoszone w innych technikach i odmiennych formach architektonicznych. Obecnie najstarszymi kościołami zachowanymi do dzisiaj w gminie Mirosławiec są obiekty ryglowe z Piecnika i Bronikowa (datowane na XVIII w.) oraz zrębowy z Toporzyka (także XVIII-wieczny). Pozostałe kościoły są neostylowymi obiektami o metryce XIX-wiecznej (np. w Jabłonowie, Próchnowie czy Łowiczu Wałeckim) lub XX-wiecznej (np. w Jadwiżynie z 1920 r. czy Hankach z lat 80. XX w.). To z reguły niezbyt duże – ceglane (np. w Jabłonowie) lub kamienne (np. w Łowiczu Wałeckim) salowe świątynie z trójbocznie zamkniętymi prezbiteriami (kościół w Łowiczu Waleckim bez wyodrębnionego prezbiterium) i wieżami wyprowadzonymi bądź z korpusu nawowego (np. w Próchnowie) bądź dostawionymi do ścian szczytowych (np. w Jabłonowie).

W zdecydowanej większości miejscowości gminy Mirosławiec znajdują się **cmentarze.** Te najstarsze zakładane były przy historycznych kościołach, lokowanych najczęściej w centralnym punkcie wsi i właśnie fakt takiej lokalizacji oraz względy epidemiologiczne były przyczynami zaniechania prowadzenia pochówków. W drugiej połowie XIX w. zakładano nowe cmentarze, usytuowane poza strefą zabudowy, na obrzeżach miejscowości. Cmentarze te przed 1945 r. użytkowane były przez żyjących na tych terenach katolików i ewangelików. Wiele cmentarzy wiejskich (np. w Jadwiżynie, Sadowie czy Toporzyku) jest zaniedbanych, nieużytkowanych, a istniejące tu niegdyś nagrobki są zniszczone lub zachowane śladowo. Kwestia ta wymaga dość pilnych działań porządkujących, a zasady takich poczynań winny być określone m.in. w gminnym programie opieki nad zabytkami.

W wielu wsiach mirosławieckich (np. Drzewoszewie, Jabłonowie, Jadwiżynie, Łowiczu Wałeckim, Nieradzu, Piecniku) funkcjonowały **zespoły folwarczne**, utworzone przez wielkokubaturowe budynki gospodarcze, rozlokowane przy dziedzińcach gospodarczych. W większości przypadków w ramach zespołu lokalizowano także dwory (np. w Hankach, Sadowie, Setnicy). Znacząca ilość budynków gospodarczych dawnych folwarków jest współcześnie w części lub całości wyburzona (np. w Bronikowie, Drzewoszewie, Orlu, Piecniku), podobna sytuacja dotyczy dworów (wyburzenia np. w Sadowie, Kierpniku). Takie efekty przyniosła nieracjonalna gospodarka, prowadzona przez istniejące po 1945 roku PGR-y, a także zaniechania wynikające z likwidacji tychże PGR-ów.

Najlepiej zachowany zespół **dworsko-parkowo-folwarczny**, z budynkami ceglanymi lub kamienno-ceglanymi o dość bogatym detalu architektonicznym, znajduje się w Próchnowie. Natomiast z grupy zachowanych siedzib dawnych właścicieli majątków należy wskazać na neoklasycystyczny dwór z Próchnowa (z lat 90. XIX w.) i eklektyczny w charakterze pałac z Orla (1907 r.). Wskazać należy na konieczność opracowania bądź odrębnego programu rewitalizacji zabudowy gospodarczej dawnych zespołów folwarcznych, bądź mocnego zaakcentowania tego problemu w gminnym programie opieki nad zabytkami.

Większości zespołów folwarcznych towarzyszyły **założenia parkowe,** najczęściej o charakterze krajobrazowym, niekiedy o znacznej powierzchni. Zespoły zieleni są zaniedbane, niekiedy w znaczący sposób zredukowane, a układy kompozycyjne zatarte. Wymienić tu można parki np. w Drzewoszewie, Jabłonkowie, Sadowie, Setnicy czy Orlu. Także kwestia rewaloryzacji zespołów parkowych winna znaleźć odzwierciedlenie w gminnym programie opieki nad zabytkami oraz studiach dendrologiczno-konserwatorskich.

Historyczna **zabudowa zagrodowa** we wsiach gminy Mirosławiec ma współcześnie tylko nieliczne elementy, wykazujące wartość kulturową lub zabytkową. Bardzo znaczna ilość budynków z okresu od 4. ćw. XIX po l. 20. XX w. została przebudowana lub zdewaloryzowana; wiele z nich jest również w złym stanie technicznym. Istotnym wyburzeniom uległy budynki gospodarcze (zwłaszcza stodoły); jest to wynikiem zaniku tradycyjnych form gospodarowana i funkcji rolniczych. Wśród budynków mieszkalnych dominują obiekty szerokofrontowe, murowane z cegły, pod wysokimi dachami dwuspadowymi, z 4-6-osiowym rozplanowaniem elewacji frontowych; sporo jest również dawnych budynków wielorodzinnych (dwojaków, czworaków), przeznaczonych niegdyś dla robotników rolnych folwarku, a współcześnie mocno przebudowanych (np. w Jabłonowie). Zdecydowanie najkorzystniej w tej grupie budynków prezentuje się wieś Bronikowo, w której zachowany został w dość znacznym stopniu ład przestrzenny i formy architektoniczne, a także zabudowania zagrody młynarza w Polnem.

4.3. Charakterystyka ważniejszych miejscowości i ich zabytków prawnie chronionych

MIROSŁAWIEC

Miasto założone poprzez nadania margrabiów brandenburskich rycerzom Henrykowi i Janowi Wedlom, którzy w dniu 2.02.1314 r. wystawili przywilej przyznający mu prawa miejskie magdeburskie. Przypuszcza się, że Mirosławiec występujący wcześniej w dokumentach jako Nowy Frydland, lokowany był już w 1303 r. Miasto średniowieczne wytyczono w kształcie prostokąta z regularną siatką ulic. Prostokątny rynek położony był asymetrycznie w części północnej założenia, poprzecznie do jego dłużnej osi. Ciągi uliczne poprowadzono równolegle do dłuższej osi założenia i połączono uliczkami gospodarczymi.

Miasto otoczone systemem strumieni odwadniających, które pełniły rolę fos obronnych. Nie wiadomo, czy istniały tu mury obronne, czy tylko wały ziemne. Wjazd do miasta prowadził przez trzy bramy: od pn.-wsch. Grobelną, od zachodu Łowiecką, od południa Młyńską. Prawdopodobnie wraz z powstaniem miasta, Wedlowie wznieśli na wschód od niego zamek obronny, który spalił się w 1719 r. W 1731 r., kolejny właściciel miasta Dionizy von Blankenburg, rozpoczął budowę nowej rezydencji w południowo-wschodniej części miasta. Wzniesiono pałac (spalony w 1890 r.) otoczony fosą i powiązany kompozycyjnie ze średniowiecznym miastem za pomocą osi ustalającej nowy kierunek zabudowy (obecna ul. Zamkowa).

Obiekty wpisane do rejestru zabytków:

1) Średniowieczny układ urbanistyczny śródmieścia miasta – pocz. XIV w. w granicach starej zabudowy, nr rej. A-27 z 4.09.1956 r.
   Granica ochrony biegnie od pn. zapleczami działek przy ul. Wileńskiej w kierunku wsch. aż do ul. Wałeckiej, następnie skręca na wsch. po tyłach działek przy ul. Wałeckiej łącznie z wyspą zamkową w otulinie ok. 50 m od zewnętrznego brzegu kanału, później biegnie na południe do ul. Młyńskiej (zapleczami działek) i dalej skręca na zachód po tyłach działek przy ul. Kościuszki obejmując strumień biegnący w kierunku północno-południowym i dalej na zach. prawie do zbiegu ul. Wolności i Parkowej, a później ku północy gdzie łączy się z tyłami parcel przy ul. Wieleńskiej. W części północnej układu znajduje się rynek a na południe od niego kościół parafialny, przy którym znajduje się plebania – szkoła. Układ dobrze zachowany.
2) Kościół paraf. p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP, nr rej. A-549.
   Zbudowany prawdopodobnie jako protestancki w 1543 roku, odbudowany w 1721 roku z elementami baroku po pożarze miasta, z przybudowaną neoromańską wieżą z przełomu XIX i XX wieku. Świątynia zbudowana z cegły, nawa na rzucie prostokąta (część zach. starsza), od zachodu wieża,

od północy i południa dobudowane kaplice, od wschodu zakrystia. Nawa nakryta dachem trójspadowym, wieża wysmukła z dachem iglicowym. Elewacje ze skromną dekoracją: lizeny, gzymsy. Nawa nakryta pozornym sklepieniem kolebkowym.

3) Plebania – budynek dawnej szkoły (pastorówka) ul. Kościelna 2, nr rej. A-50.
Przyziemie dawnej plebani zbudowane pomiędzy 1543 roku – 1641 roku, gdyż jej istnienie odnotowuje wizytacja z 1641 roku. Górną kondygnację nadbudowano w 2 poł. XVIII lub na pocz. XIX wieku. Budynek na rzucie prostokąta, murowany z cegły z użyciem kamienia, nakryty dachem naczółkowym, jednotraktowym, z sienią pośrodku, za którą dawna „czarna kuchnia" przekryta sklepieniem kolebkowym. Budynek jest rzadkim przykładem tego typu budownictwa na terenie okolicznych ziem.
4) Cmentarz żydowski z ogrodzeniem, nagrobkami i starodrzewem, o powierzchni 1,6 ha, nr rej. A-636.
Pochodzi z początku XVIII wieku, ma dobrze zachowany układ i większość nagrobków. Najstarsze macewy pochodzą z pocz. XVIII wieku., najmłodsze z lat 20-tych XX wieku.
5) Cmentarz rodowy ewangelicki z aleją prowadzącą do niego od zamku (działki nr 34-212, 34-235, 34-236 oraz część działki LP 8277/1), o pow. 0,04 ha, nr rej. A-636.
Założenie przestrzenne grobowca rodzinnego z 1 poł. XIX w.(?) położone na Górze Piaskowej, krypta grobowa zniszczona. Powiązane osią widokową z wyspą, na której znajdował się barokowy pałac Blankenburgów.
6) Majdan zamkowy otoczony mokrą fosą z reliktami zamku i barokowego zespołu pałacowo-parkowego (działka nr 347 w części, nr 348 i 349), nr rej. A-175 z 2004 r.
Budowany w latach 1731-1738. Ze względu na podmokły grunt budowlę posadowiono na palach. W latach 1743-1745 dobudowano jeszcze dwa skrzydła. Nie miał charakteru obronnego, lecz był wielkopańską rezydencją. Zamek był budowlą ceglano-kamienną, o wymiarach 20x40 m, dwukondygnacyjną, otoczoną sztuczną fosą o szerokości 5 m, wzniesiony w stylu holenderskim. Na zapleczu zamku znajdowały się rozległe tereny parkowe, na końcu których na wzgórzu znajdował się stary rodzinny grobowiec rodu Blankenburgów. Zamek został zniszczony w wyniku pożaru w 1890 roku.
7) Dom (ryglowy) wraz z parcelą w historycznych granicach (działka nr 328), ul. Wałecka 24, nr rej. 237 z 2005 r.
Budynek o konstrukcji szkieletowej z ceglanym wypełnieniem, parterowy z użytkowym poddaszem i dwuspadowym dachem. Zachowana pierwotna bryła, częściowo również stolarka okienna i drzwiowa oraz snycerka klatki schodowej, a także piece, komin i stiukowa dekoracja sufitu w głównym pokoju.
8) Spichlerz zbożowy wraz z otoczeniem w granicach działki nr 127, ul. Wolności 32, nr rej. 260 z 2006 r.
Powstał w latach 1913/14 według projektu W. Gropiusa, stylistyką nawiązuje do dzieł Petera Behrensa. Jest to budynek 3-kondygnacyjny, murowany z cegły, z parą bocznych ryzalitów w elewacji frontowej i centralnym pseudoryzalitem w elewacji tylnej. Partia centralna zaakcentowana trójkątnym naczółkiem.

BRONIKOWO

Wieś wzmiankowana po raz pierwszy w dokumentach z 1337 r. W XIV wieku należała do Wedlów z Tuczna, liczyła 64 łany, w tym 4 łany przeznaczone były na wyposażenie parafii. W końcu XVI wieku przeszła na własność rodziny Anklam, która spolonizowawszy się przyjęła nazwisko Bronikowskich. W 1610 r. wieś została zniszczona przez pożar. Po likwidacji dóbr tuczyńskich Bronikowo należało do klucza marcinkowickiego.

Wieś położona na pn.-wsch. od Mirosławca, przy drodze Tuczno-Mirosławiec. Bezpośrednio do wsi przylegają podmokłe łąki. Wieś ma układ dwustronnie obudowanej ulicówki, z drogą boczną odchodzącą na wschód. Od strony południowej układ ruralistyczny ograniczony był zabudową zespołu folwarcznego, a od strony północno-zachodniej dwoma niewielkimi stawami.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków:

1) Kościół filialny p.w. św. Jakuba, nr rej. A-533.
   Usytuowany w centrum wsi na łagodnym stoku, wznoszącym się ku północnemu-zachodowi, zbudowany w 1775 roku, o konstrukcji szachulcowej, wypełnionej murem. Świątynia salowa z trójbocznym zamknięciem od wschodu i kwadratową wieżą od zachodu, w jej przyziemiu wejście główne, od południa kruchta. Dach dwuspadowy, na zamknięciu nawy trójspadowy, wieża nakryta dachem namiotowym. Wewnątrz strop płaski, od zachodu chór muzyczny wsparty na dwóch słupach.
2) Cmentarz przykościelny o pow. 0,13 ha, nr rej. A-533.
   Założony około 1775 roku wraz z powstaniem kościoła jako katolicki. Od frontu mur z bramą. Zachowany drzewostan: jesiony i klony. Brak nagrobków.
3) Cmentarz katolicki o pow. 0,32 ha, nr rej. A-677.
   Przylega od wschodu do cmentarza przykościelnego, założony w poł. XIX wieku, na planie prostokąta. Ma czytelne granice oraz zachowane ślady rzędów mogił. Najstarszy nagrobek pochodzi z 1936 r. Na terenie cmentarza znajduje się ceglana kapliczka. Drzewostan złożony z jesionów.

HANKI

Wieś istniała w XIV wieku i wzmiankowana była w przywileju dla miasta Mirosławca w 1314 r., a następnie w 1337 i 1349 roku. Miała wtedy 64 łany. Wieś należała do dóbr zamkowych w Mirosławcu. W 1789 roku liczyła 29 dymów.

Wieś o pierwotnym założeniu owalnicowym z wrzecionowatym nawsiem, zakomponowana na osi NW-SE. Pierwotnie zabudowa rozmieszczona była wokół niezabudowanego nawsia (posadowiony był na nim jedynie kościół z przyległym cmentarzem). Taki stan utrzymał się co najmniej do 3. ćw. XVIII w.; później nastąpił osiowy rozwój wsi w kierunkach południowo-wschodnim i północno-zachodnim. Zespół folwarczny usytuowany był w środkowej części wsi, po południowo-zachodniej stronie drogi. Jego skala i rozplanowanie nie wpłynęły degradująco na formę założenia ruralistycznego. Zabudowa zlokalizowana przy głównym trakcie.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków:

1) Cmentarz ewangelicki, obecnie katolicki przykościelny, o pow. 0,33 ha, nr rej. A-689.
   Założony w poł. XIX wieku. Znajduje się na niewielkim wzniesieniu w centrum wsi, otoczony rzędem lip. Na jego terenie znajduje się nagrobek poświęcony żołnierzom poległym w I wojnie światowej (ok. 1920 r.), aktualnie z nową inskrypcją upamiętniającą żołnierzy polskich poległych w walkach o Hanki.
   Na terenie cmentarza wybudowano w latach 80-tych XX w. nowy kościół.

JABŁKONKOWO

W pobliskiej osadzie rolniczej Jabłonkowo, w odległości 0,6 km od drogi Wałcz – Mirosławiec park krajobrazowy założony na początku XIX wieku, dwór zniszczony, rozebrany w 1945 roku.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków:

1) Park dworski, I poł. XIX w.; nr rej. 1160.
   Rozległy, o dość regularnym rozplanowaniu, zlokalizowany po południowo-zachodniej stronie zespołu folwarcznego; od strony północno-zachodniej ograniczony drogą. Założony być może w 1. poł. XIX w. Pow. ok. 3,51 ha (w granicach działek nr 409/1, 409/2). Czytelny szpaler grabowy – starodrzew. Duże ubytki w historycznym drzewostanie – pozostały nieliczne klony i świerki; liczny podrost, samosiewy.

JABŁONOWO

Wieś przy drodze między Wałczem i Mirosławcem, w VIII w. nastąpiło założenie grodu słowiańskiego. Wieś wzmiankowana po raz pierwszy w dokumentach w 1586 roku (założenie we wsi gminy ewangelickiej i budowa kościoła). Jej dawna nazwa brzmiała Obelin.

Wieś o pierwotnym owalnicowym układzie ruralistycznym, z wrzecionowatym nawsiem, zorientowanym na osi W–E i wypełnionym w znacznej części stawem. Na nawsiu, w południowej części, od co najmniej XVI w. posadowiony był neogotycki kościół pw. Św. Jadwigi (dawniej ewangelicki

z 1874 r.); pozostała część nawsia była niezbudowana. Wokół nawsia, przy obiegających go drogach, ulokowana była zabudowa kalenicowa. W związku z powstaniem (być może w wieku XVIII) i rozbudową zespołu folwarcznego zatarciu uległa wschodnia część nawsia, na której pobudowano budynki majątku.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków:

1) Kościół św. Jadwigi, nr rej. 1204 z 2013 r.;
   Kościół był wzmiankowany od XVI w. Zlokalizowany był zapewne w tym samym miejscu co obecny, tj. w środkowej części nawsia. Świątyni towarzyszył cmentarz. Brak informacji o konstrukcji i formie architektonicznej. W 1874 r. wybudowano nowy kościół.
2) Cmentarz przykościelny, nr rej. 1204 z 2013 r.
   Pierwotnie w obrębie historycznej działki kościelnej na nawsiu.

ŁOWICZ WAŁECKI

Wieś istniała już w 1337 roku, liczyła wówczas 64 łany, w tym 4 łany kościelne. Była tu też karczma i młyn. W XIV wieku Łowicz należał do rodziny Gunsterberg z Kalisza, która osadziła w nim 3 rycerzy wasali na prawie lennym.

W 1550 roku należała do rodziny Wedlów z Mirosławca. Łowicz leżał w bezpośredniej bliskości granicy polsko- brandenburskiej i często tu dochodziło do licznych konfliktów granicznych.

Średniowieczny układ owalnicowy z wrzecionowatym – pierwotnie niezabudowanym – nawsiem zorientowanym w osi NW–SE. Zabudowa rozmieszczona była przy drogach obiegających nawsie. Zapewne od średniowiecza na nawsiu posadowiony kościół; w XVIII w. – być może na jego miejscu – wybudowano dom modlitewny, a w połowie XIX w. ponownie kościół (1837 r.).

Obiekty wpisane do rejestru zabytków:

1) Cmentarz ewangelicki, przykościelny o pow. 0,15 ha, nr rejestru zabytków, A-688. Założony w 2 ćw. XIX wieku, znajduje się w centrum wsi przy kościele filialnym, na niewielkim wzniesieniu, otoczony murem kamiennym. Na cmentarzu w l. 20. XX w. ustawiono pomnik w formie obelisku z orłem, poświęcony ofiarom I wojny światowej.

NIERADZ

Pierwsza wzmianka o wsi pochodzi z 1314 r. – wówczas wieś została wymieniona w przywileju dla Mirosławca, przy wyznaczaniu terenów nadanych miastu.

W końcu XIX w. osada miała charakter niewielkiego folwarku charakteryzującego się zgeometryzowaną kompozycją, zlokalizowanego po północnej stronie jez. Nieradź. W pewnym oddaleniu, w kierunku na zachód, po północnej stronie drogi prowadzącej do Mirosławca znajdowała się również niewielka kolonia dla robotników rolnych, zatrudnionych w folwarku (zagrody dwubudynkowe).

Obiekty wpisane do rejestru zabytków:

1) Cmentarz ewangelicki, nr rejestru zabytków, A-690.
   Odnotowany na mapie z końca XIX w., zlokalizowany na wypiętrzeniu terenu, pomiędzy zabudową zespołu folwarcznego a kolonią mieszkalną dla robotników rolnych, w odległości kilkudziesięciu metrów na północ od drogi Mirosławiec – Piecnik. Częściowo zatarte rozplanowanie, z aleją świerkową od południa oraz fundamentami nagrobków i kilkoma żeliwnymi krzyżami.

PIECNIK

Wieś wzmiankowana w 1337 roku. Wraz z niedalekim Próchnowem była enklawą brandenburską i do powiatu wałeckiego przyłączona została w 1816 roku. W 1663 roku Piecnik i Próchnowo należały do rodzin Anklam i Benkendorf.

Wieś znajduje się przy drodze o znaczeniu ponadregionalnym, łączącą Pomorze z Wielkopolską. Leży na terenie o bogatej rzeźbie: niskich obszarach jezior i wzniesień wykorzystywanych jako pola uprawne.

Pierwotnie wieś Piecnik miała formę owalnicową z niewielkim – najpewniej niezabudowanym – wrzecionowatym nawsiem, zorientowanym na osi NE–SW. Zabudowania rozmieszczone były przy

drogach obiegających nawsie. Układ ruralistyczny nieznacznie przekształcony w związku z powstaniem i rozwojem zespołu folwarcznego, być może dopiero od wieku XIX. Rozległy folwark – na zachodnim brzegu jez. Piecnik – miał w końcu XIX i początkach XX w. zgeometryzowaną kompozycję o charakterze zamkniętym; jego komunikację z wsią zapewniała wytyczona droga, dzieląca pierwotnie jednodzielne nawsie na dwie części. Dość zwarta zabudowa wiejska rozmieszczona była przy drogach obiegających nawsie (większe zagrody – trzy- i czterobudynkowe) i głównej drodze NE–SW (głównie mniejsze zagrody dwubudynkowe). W końcu XIX w. w odległości ca 1 km na południowy-wschód od pierwotnego układu ruralistycznego, po obu stronach drogi prowadzącej do Wałcza, powstała niewielka kolonia z zagrodami dwubudynkowymi.

We wsi zachowana zabudowa jednokondygnacyjna z wysokimi dwuspadowymi dachami równoległymi do drogi. Układ dość dobrze zachowany.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków:

1) Kościół filialny p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego, nr rej. A-1144.
   Wzniesiony jako protestancki w końcu XVIII wieku, o konstrukcji szachulcowej, otynkowanej. Świątynia na rzucie prostokąta, salowa, nakryta dachem naczółkowym, obecnie z eternitu. Wewnątrz strop belkowy, podparty rzędami drewnianych słupów.
2) Park dworski o pow. 3,3 ha, nr rej. A-558.
   Założony w 1 poł. XIX wieku w oparciu o istniejące warunki naturalne, charakter krajobrazowy. Znajduje się nad północno-zachodnią częścią Jeziora Piecnik. Pałac i zabudowa gospodarcza zniszczone w wyniku działań wojennych. W parku rośnie około 400-500 drzew liściastych i iglastych mających około 150 lat, w tym niektóre dęby, buki, lipy, jesiony są znacznie starsze, o wymiarach przekraczających 400 cm obwodu. W runie oprócz gatunków leśnych oraz antropofitów (m.in. niecierpek gruczołowaty) występuje konwalia majowa, śnieżyczka, przebiśnieg i bluszcz pospolity. Współcześnie park zaniedbany, z licznym odrostem korzeniowym, samosiewami i zakrzewieniem.

PRÓCHNOWO

Wieś wzmiankowana w 1337 roku w nowomarchijskim „Landbuchu" jako opustoszała, licząca 64 łany. Podobnie jak Piecnik była enklawą brandenburską i do powiatu wałeckiego została włączona w 1816 roku. Od poł. XVI wieku do poł. XVII wieku należała do rodziny Borków, którzy wprowadzili tu luteranizm. W okresie późniejszym Próchnowo należało do rodzin Anklam, Beckendorf, Brocke, Schmiedeberg i innych.

Pierwotna kompozycja przestrzenna osady Próchnowo – w świetle dostępnego materiału kartograficznego i przekazów źródłowych – jest nieczytelna. Próchnowo mogło być pierwotnie niewielką wsią zaułkową, zorientowaną na osi NNE–SSW; w jej północnym zamknięciu ulokowano kościół, a dojazd do wsi stanowiła droga prowadząca z Jamienka. W końcu XIX w. rozległy folwark o zgeometryzowanej kompozycji o charakterze zamkniętym zlokalizowany był na południowo-wschodnim krańcu osadu i południowym brzegu jeziora Bytyń Wielki. Po północno-zachodniej stronie folwarku, po obu stronach drogi NW–SE zlokalizowana była niewielka kolonia mieszkalna (zabudowania dla robotników rolnych zatrudnionych w majątku oraz dwie większe zagrody trzy- i czterobudynkowa. Zabudowa wsi jednokondygnacyjna z wysokimi dachami kalenicowymi równoległymi do drogi

Obiekty wpisane do rejestru zabytków:

1) Pałac, II poł. XIX wieku, nr rej. 1151.
   Pałac zbudowany z użyciem form neoklasycystycznych na rzucie prostokąta, dwukondygnacyjny, nakryty dachem dwuspadowym, od północnego-zachodu parterowa weranda z tarasem. Budynek posiada skromną dekorację architektoniczną: boniowania, gzymsy.
   Usytuowany w południowo-wschodniej części wsi, na północno-wschodniej granicy dziedzińca gospodarczego zespołu folwarcznego, w niewielkiej odległości od jez. Bytyń Wielki.
2) Park dworski, nr rej. 1151.
   Założony najprawdopodobniej w początkach XIX w., pomiędzy strefą zabudowy wiejskiej a Jez. Bytyń, po północnej stronie zespołu folwarcznego.

Park krajobrazowy, o cechach naturalistycznych, schodzący aż do pobliskiego brzegu Jeziora Bytyń Wielki. Pow. ok. 4,0 ha. Jego układ przestrzenny złożony jest z dziedzińca otoczonego ceglano-kamienną zabudową folwarczną i owalnego gazonu przed pałacem, terenu dawnego sadu i warzywnika, zadrzewionych skarp i parowów nad brzegiem jeziora. Drzewostan rodzimego pochodzenia: wyróżniają się 2 dęby o cechach pomników przyrody o obwodzie pni 450 i 600 cm. Granice ogrodu użytkowo-ozdobnego słabo czytelne, zachowało się jedynie kilka starych drzew (kasztanowce, klony).

3) Kościół filialny p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa, zbudowany w 2 poł. XIX w., nr rej. 1307.
Kościół o charakterystycznej dla tego terenu eklektycznej architekturze inspirowanej neoromanizmem i neogotykiem. Zbudowany z cegły z dodatkiem granitu łamanego, jednonawowy z węższym prezbiterium i dwoma bocznymi kaplicami. Elewacja frontowa z centralnie usytuowaną wieżą nakrytą wysokim ostro-słupowym hełmem. Elewacje ze skromną dekoracją architektoniczną, otwory zamknięte półkoliście, prezbiterium i kaplice nakryte sklepieniami murowanymi, nad nawą strop. Kościół stanowi dominantę architektoniczną wsi i terenów przyległych do niej.

TOPORZYK

Pierwsza wzmianka źródłowa o wsi pochodzi z 1596 r. – Elisabeth von Dewitz wznosi we wsi swoją siedzibę. W 1609 roku wieś przechodzi do dóbr mirosławieckich Blankenburgów. Pod koniec XVI wieku wieś liczy 18 łanów: 12 szlacheckich i 4 kościelne.

Pierwotnie osada miała najprawdopodobniej rozplanowanie liniowe, w formie krótkiej ulicówki. Zespół folwarczny, założony być może współcześnie z budową kościoła (1 poł. XVIII w.), rozbudowany został w końcu XIX w. do formy dwudziedzińcowej; zabudowania zespołu zlokalizowane były w południowo-wschodniej części wsi, po wschodniej stronie głównej drogi wiejskiej NE–SW. Od strony południowej układ ruralistyczny zamknięty był kościołem z przyległym doń cmentarzem. Zabudowa zagrodowa rozmieszczona była w tym okresie głównie po północno-zachodniej stronie głównej drogi wiejskiej (dwie większe zagrody czterobudynkowe i mniejsze, dwubudynkowe).

Obiekty wpisane do rejestru zabytków:

1) kościół pw. Św. Jana Chrzciciela – I poł. XVIII w., nr rej. A-552.
Stanowi dominantę architektoniczną i wysokościową układu ruralistycznego. Jest to niewielki XVIII-wieczny kościół salowy trójbocznie zamknięty od strony wschodniej, wzniesiony w konstrukcji zrębowej, orientowany na osi NWW–SEE. Obiekt posadowiony na kamiennym cokole; ściany od zewnątrz oszalowane deskami. Dach kryty gontem. Wnętrze nakryte stropem belkowym mieści ołtarz oraz ambonę z drugiej połowy XVII w. i starsze wyposażenie o cechach renesansowych. Przy kościele znajduje się drewniana dzwonnica kozłowa.
2) cmentarz przykościelny – I poł. XVIII w., nr rej. A-552.
Zlokalizowany przy XVIII-wiecznej świątyni, po południowo-zachodniej stronie drogi. Powierzchnia ok. 0, 16 ha; teren nieznacznie wypiętrzony ponad poziom drogi, trawiasty, nieogrodzony. Brak zachowanych nagrobków.

Spis obiektów objętych ochroną konserwatorską znajduje się w załączniku nr 1 do niniejszego Studium.

4.4. Zagadnienia archeologiczne

Z terenu gminy Mirosławiec znanych jest dotychczas 130 stanowisk archeologicznych. Uchwycony podczas badań obraz osadnictwa sugeruje, że w przeszłości był to teren pokryty w dużej mierze zwartym kompleksem leśnym, penetrowany sporadycznie w epoce kamienia, natomiast osadnictwo o charakterze stacjonarnym pojawiło się w epoce brązu i wczesnej epoce żelaza.

W olbrzymiej większości są to tzw. stanowiska wziemne, które na powierzchni mogą być mało czytelne, a dla laika nierozpoznawalne. Działania inwestycyjne na terenie tych stanowisk są często

trudne do uniknięcia i pomimo dążności służb konserwatorskich do zachowania stanowisk archeologicznych w stanie nienaruszonym, dopuszcza się tam prowadzenie robót ziemnych. Zachowany musi być jednak warunek wykonania pełnej i fachowej dokumentacji naukowej odkrywanych obiektów oraz eksploracji zabytków ruchomych.

Najstarsze ślady osadnictwa pochodzą z środkowej epoki kamienia – mezolitu (8000-4500 l p.n.e.). Z okresu tego znamy około 30 stanowisk archeologicznych. Bujniejszy rozwój osadnictwa następuje w epoce brązu i wczesnej epoce żelaza, w czasach tak zwanej kultury łużyckiej (1300-400 l p.n.e.), a następnie w czasach kultury pomorskiej (600-300 l p.n.e.). W tym okresie pod osadnictwo zajęte zostają wszystkie atrakcyjne ekumeny, przede wszystkim doliny rzek Płociczny, Korytnicy i innych mniejszych cieków, a także strefy brzegowe jezior Łowicz, Bytyń, Kosiakowo oraz rejon obniżenia Mirosławca. Poza śladami i punktami osadniczymi kultury łużyckiej i pomorskiej znane jest cmentarzysko kultury pomorskiej odkryte w Łowiczu Wałeckim. Słabiej reprezentowane jest osadnictwo w okresie wpływów rzymskich (pierwsze wieki naszej ery). Z tego okresu pochodzi osada kultury wielbarskiej, położona w dolinie rzeki Płociczny, w rejonie Jadwiżyna oraz osada kultury oksywskiej położona w rejonie Mirosławca.

Najliczniej reprezentowane jest osadnictwo z okresu średniowiecza. Zajmowane są wtedy nie tylko rejony dolin rzecznych, ale i tereny wysoczyzny. W tym czasie kształtuje się obecny układ miejscowości, stąd koncentracja osadnictwa średniowiecznego w rejonie większości miejscowości jak: Mirosławiec, Jabłonowo, Hanki, Bronikowo, Jadwiżyn, Sadowo. Z tego okresu pochodzi grodzisko wczesnośredniowieczne w Jabłonowie.

Wszystkie stanowiska zlokalizowane na terenie gminy podlegają ochronie konserwatorskiej w myśl przepisów o ochronie dóbr kultury.

Na 130 znanych dotychczas stanowisk zarejestrowano 171 jednostek osadniczych datowanych od epoki kamienia do późnego średniowiecza, w tym jedno grodzisko st.1 Jabłonowo (AZP 33-21/1), 19 osad, 1 cmentarzysko, 38 punktów osadniczych oraz 116 śladów osadniczych z różnych okresów pradziejowych.

W epoce kamienia (głównie są to zabytki neolityczne) osadnictwo koncentrowało się w okolicy dzisiejszego Łowicza Wałeckiego, tam też zamieszkała ludność kolejnej epoki – epoki brązu (głównie znaleziska przynależne do kultury łużyckiej), w okresie halsztackim, kończącym epoką brązu, a rozpoczynającym wczesną epokę żelaza ludność (kultury pomorskiej) zamieszkiwała okolice dzisiejszej wsi Jadwiżyn, choć to właśnie w Łowiczu Wałeckim zlokalizowane jest najciekawsze stanowisko tej kultury – cmentarzysko ciałopalne, datowane na początki okresu lateńskiego.

Stosunkowo niewielka ilość znalezisk datowanych na epokę żelaza (okres lateński, okres wpływów rzymskich) następującą po dość dobrze reprezentowanym tutaj okresie wcześniejszym – epoce brązu i okresie halsztackim, może świadczyć o zmianie warunków osadniczych około 500 r. p.n.e. Oczywiście jest też możliwe, że przynajmniej część stanowisk (opisane jako *Star*.), których bliższa chronologia nie została określona z powodu braku odpowiedniego materiału, należałoby przypisać temu okresowi, lub też stanowisk tzw. rzymskich należałoby szukać na terenach obecnie zalesionych.

O ile niewielka ilość stanowisk z epoki żelaza zdarza się dość często, o tyle mała ilość stanowisk datowanych na wczesne średniowiecze jest prawdziwym ewenementem. Zazwyczaj wraz ze znaleziskami średniowiecznymi masowo znajdowane są one w okolicach wsi i na terenie miast o średniowiecznej metryce, jednak tutaj zadziwiająco zabytki wczesnośredniowieczne nie towarzyszą zabytkom średniowiecznym i wcale nie są znajdowane w takich miejscach. Doskonałym przykładem jest okolnicowa wieś Hanki z olbrzymią ilością znalezisk średniowiecznych, przy całkowitym braku zabytków wczesnośredniowiecznych.

Najciekawszym stanowiskiem wczesnośredniowiecznym jest grodzisko położone w lasach, przy północnym krańcu jez. Bytyń (obr. Jabłonowo), z kolei spośród dużej liczby zabytków średniowiecznych na uwagę niewątpliwie zasługują pozostałości zamku z XIV-XVIII w. w Mirosławcu, ze swoimi doskonale czytelnymi ziemnymi fortyfikacjami. Obiekt ten uznany jest zarówno za zabytek archeologiczny (wciągnięty do ewidencji AZP), jak i za zabytek architektury (wpisany do rejestru A pod nr 175).

Wśród wszystkich stanowisk z gminy Mirosławiec, znanych głównie z badań powierzchniowych, a więc rozpoznanych tylko wstępnie, część uznano za stanowiska o dużej wartości poznawczej.

Jednakże dopiero pełne rozpoznanie stanowiska poprzez prace wykopaliskowe pozwoli dokładnie sprecyzować jego wartość poznawczą. Także zasięg stanowiska wyznaczony na podstawie badań powierzchniowych nie zawsze dokładnie odpowiada występowaniu pozostałości pradziejowego osadnictwa pod ziemią. Tak więc wyznaczony zasięg stanowiska należy traktować orientacyjnie, może bowiem się okazać, że obiekty archeologiczne zalegają także w sąsiedztwie wyznaczonego na podstawie obserwacji powierzchniowych zasięgu stanowiska.

Zalecane jest więc operowanie pojęciem strefy intensywnego występowania stanowisk archeologicznych w przypadku koncentracji stanowisk na danym obszarze. Sytuacja taka występuje w dolinach cieków wodnych, szczególnie w rejonach rzeki Płociczny i Korytnicy oraz nad mniejszymi ciekami wodnymi, jak również w dolinie – wzdłuż drogi Hanki – Bronikowo. Strefa intensywnego występowania stanowisk archeologicznych istnieje wokół miejscowości: Mirosławiec, Jabłonowo, Hanki, Bronikowo, Jadwiżyn, Sadowo i Setnica.

Grodzisko w Jabłonowie – stanowisko o własnej formie krajobrazowej, wpisane do rejestru zabytków (AZP 33-21/1), objęte jest ścisłą ochroną konserwatorską.

Zestawienie stanowisk archeologicznych wraz z numerami odzwierciedlającymi lokalizację na planszy Studium ochrony wartości kulturowych Gmina Mirosławiec (2015), miejscowością i numerem AZP przedstawiono w poniższym wykazie.
Stanowiska datowane od epoki kamienia do wczesnej epoki żelaza (okres wpływów rzymskich), których bliższa chronologia na podstawie znalezisk nie była możliwa do określenia zostały opisane jako pochodzące z okresu starożytności (STAR).

Nie jest zasadne ukazywanie dokładnych lokalizacji ww. stanowisk w celu ich ochrony przed zniszczeniem. Należy wyłącznie wyznaczyć strefy ochrony konserwatorskiej.

Tabela 18. Wykaz stanowisk archeologicznych zewidencjonowanych na terenie gminy Mirosławiec

GMINA I MIASTO MIROSŁAWIEC								
SPIS STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH								
Nr	**Obręb**	**Nazwa stanowiska**	**nr w miejsc.**	**nr AZP**	**Funkcja**	**Datowanie**	**Strefa**	**Rejestr zabytków**
1	Bronikowo	Bronikowo	1	33-20/44	x	SR	3	
2	Bronikowo	Bronikowo	2	33-20/45	lx	EB/H	3	
3	Bronikowo	Bronikowo	3	33-21/4	lx	SR (późne)	3	
4	Bronikowo	Bronikowo	4	33-21/5	lx	SR (późne)	3	
5	Bronikowo	Bronikowo	5	33-21/6	lx	SR (późne)	3	
6	Bronikowo	Bronikowo	6	33-21/7	lx, lx	WS, Star	3	
7	Bronikowo	Bronikowo	7	33-21/8	lx	L/R	3	
8	Bronikowo	Bronikowo	11	33-21/12	lx	EB/H.	3	
9	Hanki	Hanki	1	33-20/2	x	SR	3	
10	Hanki	Hanki	2	33-20/3	x	SR	3	
11	Hanki	Hanki	3	33-20/4	x	SR	3	
12	Hanki	Hanki	4	33-20/5	O	SR	3	
13	Hanki	Hanki	5	33-20/6	x	SR	3	
14	Hanki	Hanki	6	33-20/7	x	SR	3	
15	Hanki	Hanki	7	33-20/8	x	SR	3	
16	Hanki	Hanki	8	33-20/9	lx	SR	3	
17	Hanki	Hanki	9	33-20/10	lx	SR	3	
18	Hanki	Hanki	10	33-20/11	x	SR	3	
19	Hanki	Hanki	11	33-20/12	x	SR	3	
20	Hanki	Hanki	12	33-20/13	lx	SR	3	
21	Hanki	Hanki	13	33-20/14	lx	SR	3	
22	Hanki	Hanki	14	33-20/15	lx	SR	3	

GMINA I MIASTO MIROSŁAWIEC								
SPIS STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH								
Nr	**Obręb**	**Nazwa stanowiska**	**nr w miejsc.**	**nr AZP**	**Funkcja**	**Datowanie**	**Strefa**	**Rejestr zabytków**
23	Hanki	Hanki	15	33-20/16	x	SR	3	
24	Hanki	Hanki	16	33-20/17	x	SR	3	
25	Hanki	Hanki	17	33-20/18	Ix, Ix	Star, SR	3	
26	Hanki	Hanki	18	33-20/19	x	SR	3	
27	Hanki	Hanki	19	33-20/20	O	SR	3	
28	Hanki	Hanki	20	33-20/21	Ix, O	Star, SR	3	
29	Hanki	Hanki	21	33-20/22	x	SR	2	
30	Hanki	Hanki	22	33-20/23	Ix	SR	2	
31	Hanki	Hanki	23	33-20/24	O, x	EB/H, SR	2	
32	Hanki	Hanki	24	33-20/25	Ix, x	EB/H, SR	3	
33	Hanki	Hanki	25	33-20/26	Ix	EB	3	
34	Hanki	Hanki	26	33-20/27	Ix	SR	3	
35	Hanki	Hanki	27	33-20/28	x	SR	3	
36	Hanki	Hanki	28	33-20/29	Ix	SR	3	
37	Hanki	Hanki	29	33-20/30	Ix	SR	3	
38	Hanki	Hanki	30	33-20/31	Ix	SR	3	
39	Hanki	Hanki	31	33-20/32	x	H	3	
40	Hanki	Hanki	32	33-20/33	Ix	Star	3	
41	Hanki	Hanki	33	33-20/34	Ix, x	EB/H, SR	3	
42	Hanki	Hanki	34	33-20/35	Ix	EB/H	3	
43	Hanki	Hanki	35	33-20/36	Ix	SR	3	
44	Hanki	Hanki	36	33-20/37	x	EB/H	3	
45	Hanki	Hanki	37	33-20/38	x	SR	3	
46	Hanki	Hanki	38	33-20/39	Ix, Ix	EB/H, SR	3	
47	Hanki	Hanki	39	33-20/40	x	H	2	
48	Hanki	Hanki	40	33-20/41	Ix	EB/H	3	
49	Hanki	Hanki	41	33-20/42	x	H	3	
50	Hanki	Hanki	42	33-20/43	O	EB/H	2	
51	**Jabłonowo**	**Jabłonowo**	**1**	**33-21/1**	**Grodzi-sko**	**WS(VIII-IX)**	**1**	**nr rej 788, dec.: Kl.IV.670/4/70 z dn. 16.03.1970**
52	Jabłonowo	Jabłonowo	2	33-21/13	Ix	SR (późne)	3	
53	Jabłonowo	Jabłonowo	3	33-21/14	X	SR (późne)	3	
54	Jabłonowo	Jabłonowo	4	33-21/2	Ix	Star	3	
55	Jabłonowo	Jabłonowo	5	33-21/3	Ix	EK	3	
56	Jabłonowo	Jabłonowo	8	33-22/19	Ix	SR (późne)	3	
57	Jabłonowo	Jabłonowo	12	33-22/23	Ix	SR (późne)	3	
58	Jabłonowo	Jabłonowo	14	33-22/25	Ix	WS	3	
59	Jadwiżyn	Jadwiżyn	1	34-20/17	Ix, Ix, Ix, Ix	EB/H., R, WS, Star	3	
60	Jadwiżyn	Jadwiżyn	2	34-20/18	Ix, Ix	EB/H., WS	3	
61	**Jadwiżyn**	**Jadwiżyn**	**3**	**34-20/19**	**O**	**WS**	**2**	
62	Jadwiżyn	Jadwiżyn	4	34-20/20	Ix	EB/H.	3	
63	Jadwiżyn	Jadwiżyn	5	34-20/41	Ix	EB/H.	3	
64	Jadwiżyn	Jadwiżyn	6	34-20/42	Ix	EB/H.	3	
65	Jadwiżyn	Jadwiżyn	7	34-20/43	Ix	EB/H.	3	

GMINA I MIASTO MIROSŁAWIEC								
SPIS STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH								
Nr	**Obręb**	**Nazwa stanowiska**	**nr w miejsc.**	**nr AZP**	**Funkcja**	**Datowanie**	**Strefa**	**Rejestr zabytków**
66	Jadwiżyn	Jadwiżyn	8	33-20/67	lx	Star?	3	
67	Jadwiżyn	Jadwiżyn	9	33-20/68	x	EB/H	3	
68	**Jadwiżyn**	**Jadwiżyn**	**10**	**33-20/69**	**x, O, lx, lx**	**EB/H, R, SR, Star?**	**2**	
69	**Jadwiżyn**	**Jadwiżyn**	**11**	**33-20/70**	**lx**	**EB/H**	**2**	
70	Jadwiżyn	Jadwiżyn	12	33-20/71	lx	EB/H	3	
71	**Łowicz Wałecki**	**Łowicz Wałecki**	**1**	**32-19/3**	**C**	**L**	**2**	
72	Łowicz Wałecki	Łowicz Wałecki	2	32-19/4	lx	EK	3	
73	Łowicz Wałecki	Łowicz Wałecki	3	32-19/5	lx	EK	3	
74	Łowicz Wałecki	Łowicz Wałecki	4	32-19/6	lx, lx	EK, SR	3	
75	Łowicz Wałecki	Łowicz Wałecki	5	32-19/7	lx	Star	3	
76	Łowicz Wałecki	Łowicz Wałecki	6	32-19/8	Ob	EK	3	
77	Łowicz Wałecki	Łowicz Wałecki	7	32-19/9	lx	EK	3	
78	Łowicz Wałecki	Łowicz Wałecki	8	32-19/10	lx, lx	EK, SR	3	
79	Łowicz Wałecki	Łowicz Wałecki	9	33-19/30	lx	SR	3	
80	Łowicz Wałecki	Łowicz Wałecki	10	33-19/31	lx, lx	EK, H	3	
81	Łowicz Wałecki	Łowicz Wałecki	11	33-19/23	lx, lx	EK, H	3	
82	Łowicz Wałecki	Łowicz Wałecki	12	33-19/24	lx, lx	EK, H	3	
83	Łowicz Wałecki	Łowicz Wałecki	13	33-19/25	lx	EK	3	
84	Łowicz Wałecki	Łowicz Wałecki	14	33-19/26	lx	SR	3	
85	Łowicz Wałecki	Łowicz Wałecki	15	33-19/27	lx, O, lx, lx	EK, H, WS, SR	3	
86	Łowicz Wałecki	Łowicz Wałecki	16	33-19/28	lx	EK	3	
87	Łowicz Wałecki	Łowicz Wałecki	18	31-19/8	lx	EK	3	
89	Mirosławiec	Mirosławiec	1	32-20/1	Zamek	SR(XIV-XVIII)	1	
90	Mirosławiec	Mirosławiec	6	32-20/6	lx, lx	Star, SR	3	
88	Mirosławiec	Mirosławiec	7	32-20/7	lx, O, O	EK, H, SR	3	
91	Mirosławiec 34	Łowicz Wałecki	17	33-19/29	lx, lx	EK, SR	3	
92	Mirosławiec 34	Mirosławiec	2	32-20/2	lx	EK	3	
93	Mirosławiec 34	Mirosławiec	3	32-20/3	lx, lx	EK, SR	3	
94	Mirosławiec 34	Mirosławiec	4	32-20/4	lx, lx	EK, SR	3	
95	Mirosławiec 34	Mirosławiec	5	32-20/5	lx	SR	3	
96	Mirosławiec 34	Mirosławiec	8	32-20/8	Ob, lx	EK, H	3	
97	Mirosławiec 34	Mirosławiec	9	32-20/9	lx	SR	3	
98	Mirosławiec 34	Mirosławiec	10	32-20/10	lx, O, O	L, R, SR	2	
99	Mirosławiec 34	Mirosławiec	11	32-20/11	O, lx, O	L, WS(XIII), SR	3	
100	Mirosławiec 34	Mirosławiec	12	32-20/12	lx	EK	3	
101	Mirosławiec 34	Mirosławiec	13	32-19/11	lx	SR	3	
102	Mirosławiec 34	Mirosławiec	14	33-20/1	lx, lx	EB/H, SR	3	
103	Piecnik	Piecnik	1	32-21/1	lx	SR	3	
104	Próchnowo	Bronikowo	8	33-21/9	lx	EK(N)	3	
105	Próchnowo	Bronikowo	9	33-21/10	lx	SR (późne)	3	
106	Próchnowo	Bronikowo	10	33-21/11	lx	SR (późne)	3	
107	Próchnowo	Piecnik	2	32-21/2	lx	EK	3	
108	Sadowo	Sadowo	1	33-20/46	x	SR	3	
109	Sadowo	Sadowo	2	33-20/47	lx	Star	3	
110	Sadowo	Sadowo	3	33-20/48	lx, x	Star, SR	3	

GMINA I MIASTO MIROSŁAWIEC								
SPIS STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH								
Nr	**Obręb**	**Nazwa stanowiska**	**nr w miejsc.**	**nr AZP**	**Funkcja**	**Datowanie**	**Strefa**	**Rejestr zabytków**
111	Sadowo	Sadowo	4	33-20/49	x	SR	3	
112	Sadowo	Sadowo	5	33-20/50	x	SR	3	
113	Sadowo	Sadowo	6	33-20/51	lx, x	EB/H, SR	3	
114	Sadowo	Sadowo	7	33-20/52	lx	SR	3	
115	Sadowo	Sadowo	8	33-20/53	x	SR	3	
116	Sadowo	Sadowo	9	33-20/54	lx	SR	3	
117	Sadowo	Sadowo	10	33-20/55	lx	EB	3	
118	Sadowo	Sadowo	11	33-20/56	lx, lx	WS?, Star	3	
119	Sadowo	Sadowo	12	33-20/57	lx	Star	3	
120	Sadowo	Sadowo	13	33-20/58	lx, lx	EB/H?, WS?	3	
121	Setnica	Letnica (Setnica)	1	33-20/59	lx	SR	3	
122	Setnica	Letnica (Setnica)	2	33-20/60	x	SR	3	
123	Setnica	Letnica (Setnica)	3	33-20/61	x	SR	3	
124	Setnica	Letnica (Setnica)	4	33-20/62	lx	Star	3	
125	Setnica	Letnica (Setnica)	5	33-20/63	lx, lx	Star?, SR	3	
126	Setnica	Letnica (Setnica)	6	33-20/64	lx	R	3	
127	Setnica	Letnica (Setnica)	7	33-20/65	lx, lx	WS?, Star	3	
128	Setnica	Letnica (Setnica)	8	33-20/66	x, lx, lx	EB/H, WS, Star?	3	
129	Toporzyk	Toporzyk	1	32-20/13	lx	SR	3	
130	Toporzyk	Toporzyk	2	32-21/3	lx	SR	3	

Źródło: Studium ochrony wartości kulturowych. Gmina Mirosławiec, 2015.

Wykaz użytych skrótów:
STAR – starożytność
EK (N) – epoka kamienia (Neolit)
C – cmentarzysko
G/Z – grodzisko / zamek
EB/H – epoka brązu / Halstatt (Halsztat)
L/R – La Tène (laten) / okres wpływów rzymskich
O/OB – osada, obozowisko
X – punkt osadniczy
LX -ślad osadniczy
WŚ – wczesne średniowiecze
ŚR – średniowiecze

4.5. Ocena wartości kulturowych i wnioski do ochrony konserwatorskiej

Teren miasta i gminy Mirosławiec posiada dużą ilość **obiektów i zespołów wpisanych do rejestru zabytków** świadczącymi o historii regionu. Do najważniejszych należą: średniowieczne rozplanowanie miasta Mirosławca z kościołem parafialnym i dawną plebanią oraz cmentarzem żydowskim na obrzeżach miasta. Na terenie gminy do cennych obiektów i coraz rzadziej zachowanych w dobrym stanie, należą drewniane kaplice w Toporzyku oraz ryglowy kościół w Bronikowie. Interesujące są także zespoły pałacowo-parkowe w Próchnowie (z parkiem) i Orlu.

Na terenie miasta Mirosławca należy zachować średniowieczny układ urbanistyczny, tj. istniejące rozplanowanie ulic z zachowaniem szerokości z historycznymi liniami zabudowy. Należy dążyć do zachowania historycznego podziału działek w centrum miasta.

Należy zachować wyspę zamkową z fosą i zadrzewieniem oraz osiami widokowymi w kierunku Góry Piaskowej i ul. Zamkowej.

Wszelka nowa zabudowa na terenie wpisanym do rejestru zabytków oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie winna być dostosowana do historycznej kompozycji urbanistycznej w zakresie skali (1-2 kondygnacji z dachem dwuspadowym krytym dachówką), bryły, linii zabudowy historycznej, podziałów architektonicznych oraz proporcji otworów.

Wszelkie zamierzenia inwestycyjne na terenie średniowiecznego miasta i wyspy zamkowej wraz z pracami ziemnymi, prace remontowe, rozbiórkowe przy obiektach architektury, oraz prace na terenie zabytkowych parków i cmentarzy (np. wycinka drzew, grodzenie, nowe nasadzenia, budowa nowych obiektów) wymagają odpowiedniej zgody Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Na terenach wiejskich należy dążyć do zachowania układu urbanistycznego wsi: Bronikowo, Piecnik, Łowicz Wałecki, Próchnowo, Orle.

Przed opracowaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miejscowości i obszarów wymienionych w tym rozdziale należy uzyskać od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków zbiór informacji zawartych w ewentualnych opracowaniach studium historyczno-urbanistycznego, studium konserwatorsko-urbanistycznego lub wytyczne i postulaty konserwatorskie, które powinny być uwzględnione i zawarowane w postaci przepisu gminnego w tych planach. Na ich terenie ścisłej ochronie konserwatorskiej podlegają obiekty wpisane do rejestru zabytków, dla których należy uzyskać odpowiednią zgodę Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na prowadzenie prac remontowych, porządkowych, pielęgnacyjnych itp. Nowa zabudowa winna być gabarytowo dostosowana do istniejącej historycznej zabudowy i krajobrazu, najczęściej 1 kondygnacyjna z wysokimi dachami pokrytymi dachówką.

Wszelkie zamierzenia inwestycyjne na obszarze **stanowiska archeologicznego** wpisanego do rejestru zbytków wymagają również odpowiedniej zgody Wojewódzkiego Konserwatora Zbytków.

Każda inwestycja przewidywana w strefie intensywnego występowania stanowisk archeologicznych powinna uzyskać wytyczne konserwatorskie, a na obszarze stanowisk archeologicznych luźno rozrzuconych na terenie gminy – opinii właściwego Konserwatora Zabytków.

Należy uwzględnić formę ochrony zabytków (stanowisk archeologicznych zewidencjonowanych metodą AZP) poprzez ustalenie obowiązku wyznaczenia stref ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych i ochronę w postaci ustaleń planu miejscowego.

Kierunki i zalecenia Planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego (2020) dotyczące ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego oraz ładu przestrzennego wskazują na Rozwój energetyki wiatrowej przy poszanowaniu wartości krajobrazowych.

W celu ochrony krajobrazu kulturowego i ładu przestrzennego wyklucza się z lokalizacji inwestycji wielkokubaturowych, wielkoprzestrzennych, dominat wysokościowych z obszarów zapewniających ekspozycję sylwetek historycznych jednostek osadniczych oraz dominant krajobrazowych.

4.6. Dobra kultury współczesnej

Na obszarze gminy Mirosławiec nie występują obiekty, stanowiące dobra kultury współczesnej.

5. Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym oraz granice krajobrazów priorytetowych

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przez krajobraz priorytetowy należy rozumieć krajobraz szczególnie cenny dla spo-

łeczeństwa ze względu na swoje wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne, architektoniczne, urbanistyczne, ruralistyczne lub estetyczno-widokowe. Krajobraz priorytetowy, jako taki, wymaga zachowania lub określenia zasad i warunków jego kształtowania.

Organy samorządu województwa sporządzają audyt krajobrazowy, dla obszaru województwa, nie rzadziej niż raz na 20 lat. Audyt krajobrazowy identyfikuje krajobrazy występujące na całym obszarze województwa, określa ich cechy charakterystyczne oraz dokonuje oceny ich wartości.

Na dzień uchwalenia Studium, brak jest audytu krajobrazowego dla województwa zachodniopomorskiego, a gmina Mirosławiec nie ma wyznaczonych krajobrazów priorytetowych. Obowiązek uchwalenia audytu powstał wraz z wejściem w życie w dniu 11 września 2015 r. tzw. „ustawy krajobrazowej" (ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu, Dz. U. z 2015 r. poz. 774, ogłoszona 10 czerwca 2015 r.), mającej na celu wzmocnienie narzędzi ochrony krajobrazu. Sejmiki poszczególnych województw uchwalą audyty krajobrazowe w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

6. Zagadnienia demograficzne

6.1. Warunki i jakość życia mieszkańców

6.1.1. Warunki mieszkaniowe

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2018 roku na terenie gminy Mirosławiec było 2 165 mieszkań, z czego 1 088 w samym mieście Mirosławiec. Średnia powierzchnia użytkowa mieszkań wynosiła 71,0 m^2, przy czym w mieście wielkość ta oscylowała w granicach 76,4 m^2.

Poniższa tabela ilustruje analizę zasobów mieszkaniowych gminy Mirosławiec w latach 2010-2018. Z analizy tej wynika, iż w gminie Mirosławiec mieszkania są większe niż w powiecie wałeckim i województwie zachodniopomorskim.

Tabela 19. Zasoby mieszkaniowe gminy Mirosławiec w latach 2011-2018

Zasoby mieszkaniowe		Gmina i miasto Mirosławiec			Powiat	Województwo
		Gmina ogółem	Miasto Mirosławiec	Obszar wiejski		
Liczba mieszkań	2011	2 114	1 039	1 075	18 445	618 718
	2012	2 121	1 046	1 075	18 550	624 304
	2013	2 126	1 051	1 075	18 592	628 889
	2014	2 136	1 060	1 076	18 656	633 935
	2015	2 143	1 065	1 078	18 736	638 897
	2016	2 152	1 074	1 078	18 825	645 465
	2017	2 160	1 083	1 077	18 938	652 549
	2018	2 165	1 088	1 077	19 038	660 026
Liczba izb	2011	8 089	4 012	4 077	70 299	2 378 865
	2012	8 126	4 049	4 077	70 731	2 399 992
	2013	8 149	4 072	4 077	71 000	2 418 910
	2014	8 202	4 120	4 082	71 322	2 438 037
	2015	8 237	4 143	4 094	71 677	2 457 498
	2016	8 280	4 186	4 094	72 118	2 481 501
	2017	8 320	4 230	4 090	72 601	2 506 512
	2018	8 347	4 257	4 090	73 036	2 532 063
Powierzchnia użytkowa mieszkań	2011	146 877	76 693	70 184	1 278 298	43 098 417
	2012	147 743	77 559	70 184	1 288 371	43 096 680
	2013	148 204	78 020	70 184	1 296 214	44 080 817
	2014	149 461	79 158	70 303	1 304 347	44 547 275

[m²]	2015	150 457	79 797	70 660	1 314 122	45 010 492
	2016	151 472	80 812	70 660	1 326 435	45 573 981
	2017	152 690	82 096	70 594	1 339 006	46 154 650
	2018	153 729	83 135	70 594	1 350 515	46 738 508

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.stat.gov.pl

Z uwagi na miejsko-wiejski charakter gminy zasoby mieszkaniowe gminy Mirosławiec to w głównej mierze zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wolnostojąca. Zabudowa wielorodzinna znajduje się w mieście Mirosławcu i w Mirosławcu Górnym (bloki Agencji Mienia Wojskowego).

Tabela 20. Warunki mieszkaniowe gminy Mirosławiec w latach 2011-2018

Wyszczególnienie		Gmina i miasto Mirosławiec			Powiat	Województwo
		Gmina ogółem	Miasto Mirosławiec	Obszar wiejski		
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania [m²]	2011	69,5	73,8	65,3	69,3	69,7
	2012	69,7	74,1	65,3	69,5	69,0
	2013	69,7	74,2	65,3	69,7	70,1
	2014	70,0	74,7	65,3	69,9	70,3
	2015	70,2	74,9	65,5	70,1	70,5
	2016	70,4	75,2	65,5	70,5	70,6
	2017	70,7	75,8	65,5	70,7	70,7
	2018	71,0	76,4	65,5	70,9	70,8
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę [m²]	2011	26,1	24,7	28,0	23,2	25,0
	2012	26,3	25,2	27,6	23,5	25,0
	2013	26,6	25,7	27,6	23,7	25,6
	2014	27,0	26,0	28,2	24,0	26,0
	2015	27,3	26,0	28,9	24,2	26,3
	2016	27,4	26,3	28,9	24,6	26,7
	2017	27,8	26,8	29,1	24,9	27,1
	2018	28,1	27,0	29,6	25,3	27,5
Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	2011	2,7	3,0	2,3	3,0	2,8
	2012	2,6	2,9	2,4	3,0	2,8
	2013	2,6	2,9	2,4	2,9	2,7
	2014	2,6	2,9	2,3	2,9	2,7
	2015	2,6	2,9	2,3	2,9	2,7
	2016	2,6	2,9	2,3	2,9	2,6
	2017	2,5	2,8	2,3	2,8	2,6
	2018	2,5	2,8	2,2	2,8	2,6
Przeciętna liczba osób na 1 izbę	2011	0,7	0,8	0,6	0,8	0,7
	2012	0,7	0,8	0,6	0,8	0,7
	2013	0,7	0,7	0,6	0,8	0,7
	2014	0,7	0,7	0,6	0,8	0,7
	2015	0,7	0,7	0,6	0,8	0,7
	2016	0,7	0,7	0,6	0,7	0,7
	2017	0,7	0,7	0,6	0,7	0,7
	2018	0,7	0,7	0,6	0,7	0,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.stat.gov.pl

Analizując wskaźniki określające warunki mieszkaniowe stwierdza się, że w gminie Mirosławiec są one wyższe niż wskaźniki dla województwa zachodniopomorskiego i powiatu wałeckiego. W mieście korzystniejsze są warunki pod względem powierzchni mieszkań (76,4 m² przekracza średnią w powiecie 70,9 m² i województwie 70,8 m² – stan na koniec 2018 r.). Pod względem przeciętnej liczby osób przypadających na 1 mieszkanie, w 2018 roku gmina Mirosławiec miała niższy wskaźnik (2,5) niż powiat (2,8) czy województwo (2,6), przy czym w mieście wskaźnik ten wynosił 2,8, a na terenach wiejskich

2,2. Od 2011 roku obserwuje się spadek liczby osób na jedno mieszkanie w mieście Mirosławiec, co świadczy o poprawie warunków mieszkaniowych. Na terenach wiejskich w latach 2011-2018 odnotowano skoki przedmiotowego wskaźnika. Wskaźnik osób przypadających na 1 izbę w gminie Mirosławiec w 2018 r. był taki sam jak wskaźnik dla miasta, powiatu czy województwa (0,7). Nieco lepiej sytuacja przestawiała się na terenach wiejskich – tu wskaźnik ten wynosił 0,6.

Dynamika rozwoju budownictwa w gminie Mirosławiec jest stała. W latach 2011-2018 w mieście Mirosławiec odnotowano coroczny przyrost liczby mieszkań (co rok o kilka sztuk), natomiast na terenach wiejskich zaobserwowano brak przyrostu liczny mieszkań w latach 2011-2013 i 2015-2016. Na ternach wiejskich w roku 2017 odnotowano spadek liczby mieszkań.

Warunki zamieszkania uzależnione są od wieku i standardu zabudowy. Na podstawie danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku stwierdza się, że w gminie Mirosławiec najwięcej jest mieszkań wybudowanych przed 1944 rokiem (763) – stanowią one 35 % wszystkich mieszkań. Większość z nich wymaga kapitalnych remontów.

W zasobach komunalnych w 2018 roku znajdowało się 135 mieszkań. W skład mieszkaniowego zasobu komunalnego gminy wchodzą między innymi mieszkania socjalne – na 135 mieszkań komunalnych, 30 z nich (o powierzchni 1 041 m^2) stanowią mieszkania socjalne.

Tabela 21. Wyposażenie mieszkań w urządzenia techniczno-sanitarne w 2018 roku

Rodzaj urządzenia	Ogółem		Miasto		Obszar wiejski	
	[szt.]	[%]	[szt.]	[%]	[szt.]	[%]
Wodociąg	2 142	98,9	1 085	99,7	1 057	98,1
Ustęp spłukiwany	2 118	97,8	1 080	99,3	1 038	96,4
Łazienka	2 053	94,8	1 052	96,7	1 001	92,9
Centralne ogrzewanie	1 774	81,9	904	83,1	870	80,8
Gaz sieciowy	1 099	50,8	848	78,0	251	23,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.stat,gov.pl

Jednym z aspektów wpływających bezpośrednio na jakość życia mieszkańców jest stan budynków mieszkalnych i budynków użyteczności publicznej. Standard zamieszkania w mieście i na obszarach wiejskich jest zróżnicowany. Duża część zasobów mieszkaniowych w mieście ma ponad 60 lat i wymaga remontów.

Na podstawie informacji zamieszczonych w „Planie Rewitalizacji dla Gminy i Miasta Mirosławiec na lata 2017-2024" stwierdza się, że średni odsetek budynków do remontu w gminie wynosi 36,24 %. Powyżej średniej dla gminy znalazły się jednostki: sołectwo Bronikowo, sołectwo Hanki, sołectwo Jadwiżyn, sołectwo Jabłonkowo, sołectwo Jabłonowo, sołectwo Toporzyk, sołectwo Łowicz Wałecki, sołectwo Kalinówka oraz część północna, wschodnia i południowo-wschodnia miasta Mirosławiec. Zaznaczyć przy tym należy, że największe zdegradowanie dotyczy sołectwa Jabłonowo (ponad 70 % budynków).

Tabela 22. Udział budynków do remontu w liczbie budynków danej jednostki w 2016 roku

Lp.	Jednostka analityczna	Udział budynków do remontu w liczbie budynków danej jednostki [w %]
1	Bronikowo	68,29
2	Hanki	43,59
3	Jadwiżyn	42,42
4	Próchnowo	22,22
5	Jabłonkowo	73,33
6	Jabłonowo	37,50
7	Piecnik	14,89
8	Toporzyk	54,55
9	Łowicz Wałecki	37,74

10	Mirosławiec Górny	0,00
11	Orle	7,14
12	Kalinówka	57,14
13	Mirosławiec Obszar I (cz. pn.)	42,86
14	Mirosławiec Obszar II (cz. centralna i pd-zach.)	23,84
15	Mirosławiec Obszar III (cz. zach.)	5,08
16	Mirosławiec Obszar IV (cz. wsch. i pd-wsch.)	50,88
17	Mirosławiec Obszar V (ul. Wolności)	34,55
Gmina Mirosławiec		36,24

Źródło: Plan Rewitalizacji dla Gminy i Miasta Mirosławiec na lata 2017-2024, 2017.

Pozytywną stroną lokali mieszkaniowych jest wysoki stopień wyposażenia w urządzenia techniczno-sanitarne (wodociąg, ustęp spłukiwany, łazienka, centralne ogrzewanie, gaz). W porównaniu do powiatu wałeckiego gminę i miasto Mirosławiec cechują mieszkania o niewielkiej powierzchni użytkowej w m^2 na 1 osobę, ale mniejszej liczbie osób na 1 mieszkanie.

Wpływ na jakość życia ma także dostęp do obiektów sportu i rekreacji (m.in. place zabaw, boiska sportowe, altany). Obiekty te pozwalają mieszkańcom odpocząć na świeżym powietrzu, są także miejsce aktywizacji fizycznej i integracji mieszkańców. Miejsca te są szczególnie cenne dla rozwoju dzieci. Takie obiekty znajdują się na terenie sołectw: Bronikowo, Hanki, Jadwiżyn, Próchnowo, Jabłonowo, Piecnik, Łowicz Wałecki, Orle oraz na terenie miasta Mirosławiec.

6.1.2. Oświata i kultura

Miasto Mirosławiec jest ośrodkiem administracyjno-usługowym. Wyposażony jest w liczne placówki i obiekty świadczące usługi ponadgminne i podstawowe dla mieszkańców miasta i gminy.

W 2019 roku w gminie Mirosławiec funkcjonowały 3 placówki oświatowo-wychowawcze oraz 1 punkt przedszkolny:

- Zespół Szkół w Mirosławcu (Szkoła Podstawowa im. Lotników Polskich), Mirosławiec, ul. Wolności 21;
- Zespół Szkół w Piecniku (Szkoła Podstawowa), Piecnik 8;
- Samorządowe Przedszkole „Słoneczko" w Mirosławcu z Oddziałem Zamiejscowym w Mirosławcu Górnym, Mirosławiec, ul. Zamkowa 12, Mirosławiec Górny, ul. Lotnictwa Polskiego 9;
- Punkt Przedszkolny „Akademia Malucha", Mirosławiec, ul. Lotnictwa Polskiego 4;
- Żłobek Bajkowo, Mirosławiec, ul. Wolności 15.

W latach 2011 – 2018 na terenie gminy funkcjonował jeden Ośrodek Kultury w Mirosławcu oraz jedna Miejska Biblioteka Publiczna w Mirosławcu.

W strukturach Ośrodka Kultury funkcjonuje:

- Muzeum Walk o Wał Pomorski;
- 6 świetlic wiejskich: w Bronikowie, w Hankach, w Jabłonowie, w Łowiczu Wałeckim, w Piecniku, w Próchnowie;
- 1 świetlica w Mirosławcu Górnym;
- 1 Regionalne Centrum Żubra.

Obecnie nie ma tu kina.

* Należy podkreślić, iż dane zamieszczone w niniejszym rozdziale są aktualne na czas opracowania studium. Z uwagi na zmieniającą się politykę państwa w zakresie struktury systemu oświatowego i związane z tym zmieniające się obowiązki samorządów w zakresie oświaty i wychowania, sytuacja jest dynamiczna i podlega ciągłym zmianom.

6.1.3. Sport i rekreacja

Uprawianiu sportu i rozwojowi kultury fizycznej w gminie sprzyja infrastruktura sportowa. W Mirosławcu znajduje się Stadion Miejski oraz kort tenisowy w parku i kompleks boisk sportowych Moje Boisko – Orlik 2012. Ponadto na terenie gminy Mirosławiec funkcjonuje 9 boisk sportowych (Jabłonowo, Bronikowo, Hanki, Jabłonkowo, Jadwiżyn, Łowicz Wałecki, Piecnik, Próchnowo, Orle). W gminie zlokalizowane są także place zabaw dla dzieci: 4 w Mirosławcu, 2 przy placówkach oświatowych, po 1 w miejscowościach: Bronikowo, Hanki, Jabłonkowo, Jadwiżyn, Łowicz Wałecki, Orle, Piecnik, Próchnowo, Toporzyk i 2 w Mirosławcu Górnym (1 ogólnodostępny i 1 przy Oddziale Zamiejscowym Przedszkola).

Ze względu na liczne jeziora w gminie istnieje tu możliwość uprawiania sportów wodnych. Amatorzy aktywnego spędzania wolnego czasu na sprzęcie pływającym korzystają z ośrodków żeglarskich w Drzewoszewie nad Jeziorem Bytyń Wielki, gdzie znajduje się przystań żeglarska i organizowane są regaty.

6.1.4. Zdrowie i opieka społeczna

W roku 2018 gminie Mirosławiec funkcjonowały 2 niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej świadczące usługi podstawowej opieki zdrowotnej, 1 niepubliczny zakład opieki zdrowotnej świadczący usługi w zakresie poradni chirurgii ogólnej oraz niepubliczne placówki opieki pielęgniarskiej, 2 gabinety stomatologiczne i 1 ambulatorium z izbą chorych. Ponadto w gminie działają 2 apteki.

Biorąc pod uwagę zachodzące zmiany w życiu społecznym i gospodarczym oraz wzrastające potrzeby ludności, należy dążyć do wzbogacenia i poszerzenia wachlarza usług umożliwiających mieszkańcom dostęp do wyspecjalizowanych placówek usługowych. Miejsko-wiejska gmina Mirosławiec z racji usytuowania w południowo-wschodniej części województwa zachodniopomorskiego, a także w bezpośrednim sąsiedztwie powiatowego miasta Wałcza, wykazuje związki funkcjonalne wynikające z układu administracyjnego i powiązań społeczno-gospodarczych.

Gmina Mirosławiec jest członkiem Stowarzyszenia Gmin Wałeckich.

6.2. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

Do szczególnych zagrożeń bezpieczeństwa ludności i jej mienia należą:

- awarie związane z transportem substancji niebezpiecznych,
- awarie urządzeń sieci energetycznej lub gazowniczej,
- awarie przemysłowe,
- promieniowanie elektromagnetyczne linii wysokiego napięcia,
- pożary lasów,
- hałas komunikacyjny,
- katastrofy komunikacyjne,
- katastrofy budowlane,
- mrozy, huragany, wichury, śnieżyce,
- zagrożenia powodziowe,
- możliwe zagrożenia zalaniem lub podtopieniami na terenach wzdłuż Korytnicy, Stawicy, Drawicy, Płocicznej (brak opracowań dotyczących ewentualnych zalewów tych rzek), w tym także w związku z wieloletnimi zaniedbaniami w zakresie melioracji wodnych.

W gminie Mirosławiec nie istnieje zagrożenie powodziowe – gmina położona jest poza zasięgiem obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi. Nie można wykluczyć ewentualnych zagrożeń związanych ze zwiększonymi przepływami cieków przepływających przez gminę, szczególnie w okresie wiosennych roztopów po śnieżnej zimie i przed rozmarznięciem ziemi, albo w przypadku

ekstremalnie nasilonych, w tym długotrwałych opadów atmosferycznych. Jednak do czasu rozpoznania problemu przez uprawnione podmioty, kwestia ta jest nierozpoznana.

W transporcie samochodowym największe zagrożenie występuje na drogach, po których odbywa się transport w ruchu tranzytowym. W efekcie dużego i stale rosnącego natężenia przewozów, w tym materiałów niebezpiecznych i toksycznych, złego stanu technicznego dróg oraz niejednokrotnie fatalnego stanu technicznego taboru ciężarowego rośnie ryzyko zagrożenia katastrofami, w tym komunikacyjnymi. Potencjalnym niebezpieczeństwem mogą być cysterny samochodowe przewożące niebezpieczne substancje chemiczne. Na terenie miasta i gminy Mirosławiec drogi o największym ryzyku wystąpienia zagrożenia związanego z przemieszczaniem niebezpiecznych związków to ulice w ciągu drogi krajowej oraz drogi wojewódzkiej. Wzrastający ruch komunikacyjny to także wzrastające zagrożenie wypadkami komunikacyjnymi zarówno z udziałem samochodów osobowych, jak i ciężarowych.

Z transportem komunikacyjnym nierozerwalnie wiąże się hałas, który temu towarzyszy. Fakt, że w Mirosławcu krzyżują się ważne szlaki komunikacyjne (droga krajowa i droga wojewódzka) sprawia, że jakość życia ludzi mieszkających przy tych szlakach jest niska. Poruszające się po drogach pojazdy generują hałas związany z pracą silnika, ale także wprawiają w wibracje drogi i budynki, co stanowi dodatkowy czynnik obniżający klimat akustyczny środowiska.

Innymi zagrożeniami bezpieczeństwa ludności i jej mienia są awarie urządzeń i sieci energetycznej i gazowej. Dla zabezpieczenia w zagospodarowaniu i zabudowie terenu należy zachować obowiązujące w przepisach odrębnych i normach branżowych minimalne odległości od ww. sieci i urządzeń.

Przemysł wykorzystujący w procesach technologicznych związki chemiczne jest potencjalnym zagrożeniem dla ludzi i środowiska, zarówno na obszarach zakładów, jak i na obszarach z nimi sąsiadujących. Na obszarze gminy Mirosławiec nie są zlokalizowane zakłady zaliczane, zgodnie z przepisami Prawa ochrony środowiska, do zakładów o dużym czy zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii. Należy jednak zaznaczyć, że zagrożenie spowodowania poważnej awarii wynikać może także z transportu substancji niebezpiecznych. Przez teren gminy Mirosławiec przebiegają m.in. droga krajowa nr 10 i droga wojewódzka nr 177. Wskazać przy tym należy, że paliwa płynne przewożone są praktycznie po wszystkich drogach, gdzie występują stacje paliw płynnych.

Napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia i stacje elektroenergetyczne, są źródłem, szkodliwego dla zdrowia ludzi, promieniowania elektromagnetycznego. Zachowanie bezpiecznej lokalizacji zabudowy i miejsc dostępnych dla ludzi od ww. sieci i urządzeń

Zagrożenie pożarowe (pożary przestrzenne i blokowe) może wystąpić głównie w zwartej zabudowie miasta. Potencjalne zagrożenie pożarowe stwarzają duże obiekty handlowe, budynki wysokie i zamieszkania zbiorowego oraz użyteczności publicznej. Należy liczyć się również z zagrożeniami stwarzanymi przez zakłady, które posiadają obiekty zagrożone wybuchem lub wtórną emisją toksycznych środków przemysłowych spowodowanych uszkodzeniami rurociągów gazu, zbiorników na stacjach baz paliw, stacjach LPG i punktach dystrybucji gazów propan-butan. Największe zagrożenie pożarowe w gminie stwarzają głównie kompleksy leśne, ale także parki i ogrody.

Na terenie gminy znaczny jest udział zabudowy starej. Zły stan techniczny budynków i brak prowadzenia nadzoru budowlanego nad nimi to realne zagrożenie katastrofami budowlanymi.

Innym istotnym zagrożeniem jest zlokalizowane w Mirosławcu wysypisko odpadów. Obecność tego typu obiektu wiąże się z zagrożeniem pożarowym oraz zanieczyszczeniem gleb, wód i powietrza.

Oprócz ww. zagrożeń należy liczyć się także z zewnętrznym niebezpieczeństwem związanym z eksploatacją elektrowni jądrowych w Europie (6 czynnych elektrowni znajduje się w odległości około 350 km od granicy Polski).

7. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy

Szczegółowe analizy potrzeb i możliwości rozwoju gminy przedstawione zostały w „Strategii rozwoju gminy Mirosławiec na lata 2016-2025”. Mieszkańcy gminy wskazali na następujące cele strategiczne:

1) stworzenie wysokiej jakości miejsc pracy,
2) stworzenie dogodnych warunków dla osadnictwa,
3) zwiększenie atrakcyjności turystycznej gminy,
4) rozwój gospodarczy wsi poprzez wykorzystanie potencjału gospodarstw rolnych i dywersyfikację źródeł dochodu mieszkańców wsi,
5) poprawa jakości środowiska życia mieszkańców wsi,
6) budowa silnej i rozpoznawalnej marki Bioregion Mirosławiec.

<u>Wśród atutów gminy Mirosławiec wskazano na:</u>

a) zasoby mieszkaniowe na osiedlu wojskowym, w konkurencyjnej cenie w stosunku do mieszkań w gminach ościennych,
b) szansę na pracę dla mężczyzn w zawodach mechanicznych i technicznych,
c) atrybut przyrodniczy w postaci żyjącego na wolności stada żubrów,
d) zagroda pokazowa żubrów, która stanowi bardzo silną atrakcję turystyczną o znaczeniu ponadgminnym,
e) otoczenie środowiska naturalnego bogatego w skupiska leśne,
f) wysoki stopień więzi emocjonalnych mieszkańców z miejscem zamieszkania,
g) potencjał rozwoju indywidualnych form turystyki w postaci agroturystyki, kempingów i pól namiotowych,
h) stabilny pracodawca – rodzima firma Metaltech.

<u>Najważniejsze problemy do rozwiązania:</u>

a) brak sprecyzowanej oferty pobytowej dla turystów (brak produktów turystycznych),
b) brak infrastruktury pobytowej nad jeziorem i brak zaplecza sanitarnego pól namiotowych i kempingów,
c) brak centrum informacji i koordynacji ruchu turystycznego,
d) brak produktów regionalnych,
e) brak znajomości atrybutów miejsca,
f) brak pracy zwłaszcza dla kobiet,
g) brak pracy dla wykształconych młodych ludzi.

Zgodnie z art. 10 ust. 2 pkt 7, w studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności z: potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniając w szczególności:

a) analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne,
b) prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego,
c) możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
d) bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Szczegółowo zagadnienia te zostały omówione poniżej.

7.1. Analizy ekonomiczne

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w Szczecinie (stan na 31 grudnia 2018 r.) dochody budżetowe gminy Mirosławiec wyniosły ogółem 31.092.845,69 zł, z czego dochody własne razem – 13.950.378,22 zł. W 2018 roku dochody gminy na 1 mieszkańca wynosiły 5.657,36 zł (a dochody własne 2.538,28 zł). Na dochody budżetowe ogółem składają się: dochody własne, subwencja ogólna, dotacje celowe z budżetu państwa oraz mogą być nimi: środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi, środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej i inne środki określone

w przepisach odrębnych. Subwencje ogólne są przekazywane przez organy państwowe na zadania własne gmin i stanowią, wraz z dochodami własnymi, podstawę do planowania wydatków budżetowych na dany rok. O przeznaczeniu środków przekazanych w ramach subwencji decyduje organ stanowiący, czyli Rada Miejska w Mirosławcu.

W strukturze dochodów własnych gminy Mirosławiec w 2018 roku (wg GUS) znaczące są:

1) dochody podatkowe – podatek od nieruchomości – 6.114.679,74 zł,
2) udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa – podatek dochodowy od osób fizycznych – 3.956.884,00 zł,
3) wpływy z usług – 38.144,84 zł.

Podatek rolny stanowi zaledwie 1,02 % dochodów własnych gminy (318.963,94 zł), a podatek leśny 1,20 % dochodów (374.620,94 zł) – stan na dzień 31.12.2018 r.

Tabela 23. Dochody i wydatki budżetu gminy w latach 2010-2018

ROK	2011	2015	2018
DOCHODY			
Dochody budżetu ogółem [zł]	18 656 469,08	22 567 567,86	31 092 845,69
Dochód na 1 mieszkańca [zł]	3 299,11	4 090,55	5 657,36
WYDATKI			
Wydatki budżetu ogółem [zł]	18 034 471,67	21 769 741,02	29 494 069,36
Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem [%]	12,7	10,5	11,6
Wydatki na 1 mieszkańca [zł]	3 189,12	3 945,94	5 366,46

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.stat.gov.pl

Wydatki gminy Mirosławiec związane są z realizacją zadań, do których należą, zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów oraz zadania własne zaspokajające zbiorowe potrzeby gminy. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w 2018 roku stanowił 3.424.841,92 zł (11,6 % wydatków ogółem). W strukturze wydatków bieżących największy udział mają wydatki bieżące na wynagrodzenia (źródło: www.stat.gov.pl).

Dochody gminy Mirosławiec rosną systematycznie od 2011 roku – największy wzrost odnotowano w 2016 roku. W latach 2011-2013 następował spadek wydatków inwestycyjnych (z 2.292.823,52 zł w 2011 r., do 1.989.653,15 zł w 2013 r.). Największy wzrost wydatków inwestycyjnych odnotowano w roku 2017 (z 2.546.862,82 zł w 2016 r., do 6.062.040,98 zł w 2017 r.). Uruchamianie nowych terenów przeznaczonych pod zainwestowanie powinno wynikać z możliwości realizacji niezbędnej infrastruktury technicznej, obsługi komunikacyjnej i dostępności usług publicznych. Jednocześnie nowe inwestycje powinny stać się źródłem nowych dochodów budżetowych gminy, przede wszystkim w zakresie podatków od nieruchomości oraz udziału w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa.

Uchwałą Nr XIII/134/2019 z dnia 30.12.2019 r. Rada Miejska w Mirosławcu przyjęła „Wieloletnią Prognozę Finansową Gminy i Miasta Mirosławiec na lata 2019-2026", obejmującą dochody i wydatki bieżące, dochody i wydatki majątkowe, wydatki budżetu, sposób finansowania deficytu lub przeznaczenia nadwyżki, przychody i rozchody budżetu, kwotę długu oraz sposób finansowania spłaty długu.

Wielkości zaplanowanych wydatków bieżących w poszczególnych latach prognozy (2021-2026) nie przekraczają wielkości dochodów bieżących, natomiast w latach 2019-2020 przewidywany jest deficyt dochodów w stosunku do wydatków. W okresie objętym prognozą wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłat nie przekracza dopuszczalnych górnych wysokości. Wydatki majątkowe zaplanowane na lata 2019-2026 przeznaczone są w większości na zadania jednoroczne. Od roku 2021 ustalono, iż środki

pozostałe po spłacie zadłużenia i pokryciu wydatków bieżących, będą przeznaczane na nowe inwestycje. Wielkość tych wydatków w dużym stopniu uzależniona będzie od możliwości pozyskania środków z funduszy unijnych oraz z pozostałych źródeł na dofinansowanie inwestycji. Obecnie jednak brak jest dostatecznej ilości informacji o wysokości dotacji przewidzianych na inwestycje zarówno z funduszy unijnych, jak i w budżecie państwa, co ogranicza przyjmowanie założeń dla programów inwestycyjnych w dłuższej perspektywie czasowej.

Zgodnie z prognozą finansową, w najbliższych latach, poczynając od roku 2021, planowane jest coroczne zwiększanie dochodów gminy. Wydatki gminy z roku na rok również będą ulegać powiększeniu, jednak, jak wskazuje poniższy wykres, nie będą przewyższać dochodów gminy.

Wydatki ogółem, przedstawione na poniższym wykresie, zawierają wydatki bieżące i wydatki majątkowe. Wydatki bieżące na przestrzeni prognozy wynoszą od 88,4 % do aż 95,8 % wszystkich wydatków gminy Mirosławiec.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych wydatki bieżące jednostek budżetowych obejmują: wynagrodzenia i uposażenia osób zatrudnionych w państwowych jednostkach budżetowych oraz składki naliczane od tych wynagrodzeń i uposażeń, zakupy towarów i usług, koszty utrzymania oraz inne wydatki związane z funkcjonowaniem jednostek budżetowych i realizacji ich zadań statutowych oraz koszty zadań zleconych do realizacji jednostkom zaliczanym i niezaliczanym do sektora finansów publicznych, z wyłączeniem organizacji pozarządowych. Z kolei wydatki majątkowe obejmują: wydatki na zakup i obcięcie akcji oraz wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego oraz wydatki inwestycyjne państwowych jednostek budżetowych oraz dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowywanie kosztów inwestycji realizowanych przez inne jednostki.

Rycina 3. Prognoza dochodów i wydatków gminy Mirosławiec na lata 2019-2026

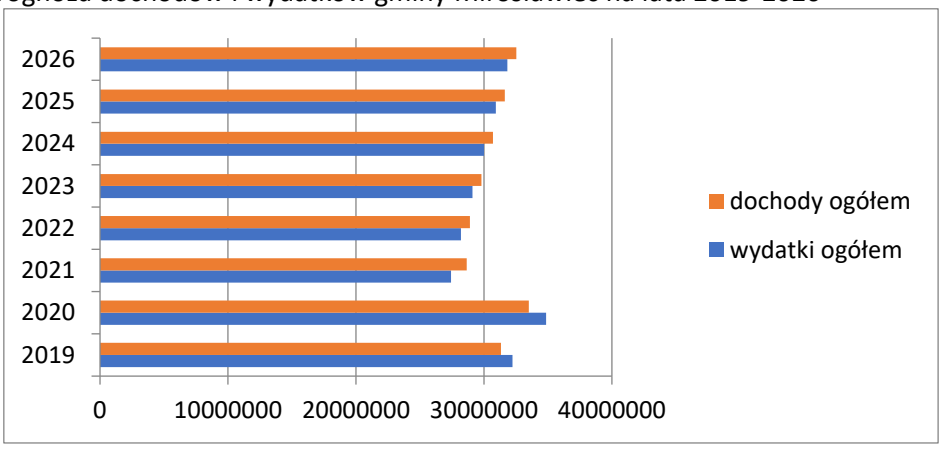

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Wieloletniej prognozy finansowej Gminy i Miasta Mirosławiec na lata 2019-2026".

7.2. Analizy środowiskowe

Uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy należy ocenić na podstawie występujących możliwości i ograniczeń rozwojowych poszczególnych jednostek osadniczych.

Na terenie gminy Mirosławiec identyfikuje się przyrodnicze i antropogeniczne bariery i ograniczenia rozwoju przestrzennego.

Do **barier przyrodniczych** zalicza się zajęcie znacznej powierzchni gminy przez lasy. Innym ograniczeniem przyrodniczym są występujące na terenie gminy obszarowe formy ochrony przyrody – obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy", obszary Natura 2000, rezerwaty, użytki ekologiczne oraz pomniki przyrody.

Gmina posiada niewielki udział gleb wysokich klas bonitacyjnych. Największe ich powierzchnie występują w rejonie Próchnowa, Bronikowa i Jabłonowa. Zgodnie z przepisami odrębnymi, gleby te chronione są przed zmianą ich użytkowania. Ograniczeniem o charakterze fizyczno-geograficznym i technicznym są gleby organiczne, występujące w obszarach zawilgoconych obniżeń, niekiedy podmokłych – gleby organiczne nie są już przedmiotem ochrony, ale towarzyszące im warunki litologiczne i hydrologiczne powodują, że gleby te nie są w zasadzie przydatne do zainwestowania.

Innym ograniczeniem rozwojowym są tereny, na których zlokalizowane są surowce mineralne – kruszywa (miasto Mirosławiec, Bronikowo, Jadwiżyn, Łowicz Wałecki i Piecnik) oraz torfy i kreda jeziorna (Hanki).

Istotnym ograniczeniem dla rozwoju zabudowy są **czynniki antropogeniczne**. Związane są one z przeprowadzonym już rozwojem zabudowy, prowadzeniem na terenie gminy działalności gospodarczej, przebiegiem infrastruktury technicznej oraz przebiegiem dróg. Innym rodzajem istniejącego zainwestowania terenu, ograniczającego rozwój zabudowy, jest przebieg linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia, których w gminie jest dużo ze względu na obecność Głównego Punktu Zasilania (GPZ). Pasy technologiczne linii, wyłączone z zabudowy wynoszą nawet kilkadziesiąt metrów.

Część wsi oraz miasto Mirosławiec posiada możliwości rozwojowe w ramach istniejącej zwartej zabudowy, w formie zabudowy uzupełniającej. Rozwój tego typu zabudowy jest najbardziej pożądany ze względów ekonomicznych i ekologicznych.

Miasto Mirosławiec posiada ponadto znaczne rezerwy terenowe, które ze względu na swoją lokalizację i uwarunkowania środowiskowe predysponowane są pod aktywizację gospodarczą gminy.

Pomimo, iż lokalnie czynniki środowiskowe mogą stanowić ograniczenia dla rozwoju zagospodarowania, to w praktyce zdecydowana większość miejscowości, w tym miasto Mirosławiec, posiadają możliwości rozwoju zagospodarowania na większą skalę przestrzenną – przekraczającą obecne i prognozowane zapotrzebowanie. Aspekt środowiskowy nie może więc być postrzegany jako czynnik ograniczający rozwój zagospodarowania w gminie, choć oczywiście lokalnie takim czynnikiem może być.

Pomimo występujących problemów środowiskowych oraz ograniczeń w lokalizacji zabudowy, poprzez występowanie znacznych połaci lasów, uznać należy, iż gmina Mirosławiec w dalszym ciągu dysponuje rezerwami terenów pod nowe inwestycje budowlane. Przeprowadzenie tych inwestycji możliwe jest w zgodzie ze zrównoważonym rozwojem gminy, w poszanowaniu istniejącego środowiska przyrodniczego.

7.3. Analizy społeczne

7.3.1. Ludność

W 2019 roku 5 474 osoby (wg faktycznego miejsca zamieszkania na dzień 31.12.2018 r.), w tym 2 789 kobiet i 2 685 mężczyzn. Wśród mieszkańców gminy 56,4 % stanowiła ludność miejska (3 089), a pozostałe 43,6 % ludność zamieszkująca obszar wiejski (2 385). W gminie Mirosławiec, podobnie jak w wielu innych gminach w województwie, zauważalna jest tendencja spadkowa w liczbie ludności. Ludność gminy Mirosławiec koncentruje się w dwóch jednostkach: w mieście Mirosławcu i w Mirosławcu Górnym. Dynamika zmian zaludnienia gminy Mirosławiec w latach 2011-2018 przedstawia się następująco:

Tabela 24. Dynamika zmian zaludnienia gminy Mirosławiec w latach 2011-2018

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Cała gmina								
Ogółem	5 617	5 614	5 577	5 530	5 516	5 524	5 494	5 474
Mężczyźni	2 791	2 779	2 741	2 720	2 695	2 693	2 687	2 685
Kobiety	2 826	2 835	2 836	2 810	2 821	2 831	2 807	2 789
Miasto Mirosławiec								
Ogółem	3 111	3 072	3 037	3 040	3 071	3 076	3 065	3 089
Mężczyźni	1 550	1 525	1 496	1 496	1 515	1 519	1 506	1 518
Kobiety	1 561	1 547	1 541	1 544	1 556	1 557	1 559	1 571
Obszar wiejski								
Ogółem	2 506	2 542	2 540	2 490	2 445	2 448	2 429	2 385
Mężczyźni	1 241	1 254	1 245	1 224	1 180	1 174	1 181	1 167
Kobiety	1 265	1 288	1 295	1 266	1 265	1 274	1 248	1 218

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.stat.gov.pl

Jak wynika z powyższego zestawienia, liczba ludności gminy Mirosławiec wykazuje zmiany dynamiki, generalnie zauważa się tendencję malejącą w liczbie mieszkańców, co spowodowane jest głównie ujemnym saldem migracji oraz spadkiem przyrostu naturalnego. Wahający się przyrost naturalny i ujemne, również wahające się, saldo migracji świadczą o znacznej dynamice zmian. Tak duże wartości ujemnego salda wewnętrznych migracji świadczą o tym, że część ludności poszukuje miejsca do zamieszkania poza granicami gminy Mirosławiec.

Tabela 25. Przyrost naturalny oraz migracje wewnętrzne i zagraniczne na pobyt stały w latach 2011-2018

Wskaźnik	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Gmina i miasto Mirosławiec								
Przyrost naturalny na 1000 ludności	1,24	-2,68	-1,62	1,44	2,72	0,00	-0,36	4,73
Saldo migracji wewnętrznych	-106	-36	-58	-56	0	-13	-20	-3

Saldo migracji zagranicznych	0	1	-1	1	0	3	0	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.stat.gov.pl

Gęstość zaludnienia wynosi 27 osób na 1 km^2 i jest ponad czterokrotnie niższa niż średniej krajowej (123 osoby/km^2). Wielkość współczynnika wynika ze znacznej powierzchni lasów w strukturze gminy.

Mieszkańcy gminy Mirosławiec zawarli w 2018 roku 26 małżeństw, co odpowiada 4,7 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to nieznacznie więcej od wartości dla powiatu wałeckiego (4,4) i nieznacznie mniej od wartości dla województwa zachodniopomorskiego (4,8).

Tabela 26. Małżeństwa zawarte w latach 2011-2018

Wskaźnik	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Gmina i miasto Mirosławiec								
Liczba małżeństw ogółem	20	29	30	26	21	37	27	26
Liczba małżeństw na 1000 ludności	3,5	5,2	5,4	4,7	3,8	6,7	4,9	4,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.stat.gov.pl

W 2018 roku zarejestrowano 70 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 73 wymeldowania, co dało ujemne saldo migracji wewnętrznych gminy na poziomie -3. W tym samym roku odnotowano 1 zameldowanie z zagranicy, przy zerowym wymeldowaniu za granicę.

Struktura ludności wg płci wykazuje zmiany. W ogólnej liczbie ludności przeważają kobiety. Współczynnik feminizacji, określający liczbę kobiet przypadającą na 100 mężczyzn wynosił w 2018 roku 104. Liczba mężczyzn w roku 2018 przewyższała liczbę kobiet w przedziałach wiekowych 0-9, 20-34 i 40-59, natomiast odsetek kobiet był wyższy wśród osób po 59 roku życia.

Tabele 27. Współczynnik feminizacji gminy Mirosławiec w latach 2011-2018

Wskaźnik	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Gmina i miasto Mirosławiec								
Współczynnik feminizacji	101	102	103	103	105	105	104	104

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.stat.gov.pl

Kolejną cechą charakteryzującą mieszkańców gminy Mirosławiec jest przewaga osób z grup wiekowych 20-24, 25-29 i 30-34. Fakt ten może mieć istotne znaczenie z punktu widzenia potencjalnych możliwości rozwojowych gminy. Najmniejszą grupę ludności stanowią osoby w wieku powyżej 85 lat, choć ich udział stale zwiększa się. Poniższa tabela obrazuje udział ludności w poszczególnych grupach wiekowych.

Tabela 28. Ludność gminy Mirosławiec wg grup wiekowych w latach 2011-2018

Przedziały wiekowe	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Gmina i miasto Mirosławiec								
0-4	334	324	298	277	276	263	255	287
5-9	343	324	348	346	329	342	326	293
10-14	348	368	355	347	346	344	329	334
15-19	379	375	338	332	320	312	334	305
20-24	386	384	392	393	397	391	377	365
25-29	458	447	426	394	386	387	381	388
30-34	468	477	470	463	463	452	418	396

35-39	450	456	464	474	447	439	466	456
40-44	327	349	358	379	417	437	430	445
45-49	333	318	305	285	288	296	318	331
50-54	416	396	390	370	332	321	302	277
55-59	459	444	425	413	419	391	375	373
60-64	349	375	391	395	401	418	410	398
65-69	173	195	222	278	311	321	334	340
70-74	116	120	129	117	129	147	174	204
75-79	125	110	106	105	93	94	99	108
80-84	101	99	98	97	93	94	88	84
85 i więcej	52	53	62	65	69	75	78	90

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.stat.gov.pl

Ludność gminy Mirosławiec starzeje się. Stopniowo zwiększa się udział osób starszych, m.in. w wieku powyżej 60 roku życia. Na koniec 2018 roku liczba ludności w przedziale wiekowym 60-64 lata wynosiła 398 osób (7,3 % ludności gminy Mirosławiec), a powyżej 65 roku życia – 826 osób (15,1 % ludności). W stosunku do roku 2017 liczba ludności w wieku powyżej 65 roku życia (2017 rok – 773) zwiększyła się o 53 osoby, a odsetek tych osób w ogólnej liczbie ludności gminy (5 494) wynosił 14,1 %.

Ryc. 5. Piramida wieku mieszkańców gminy Mirosławiec

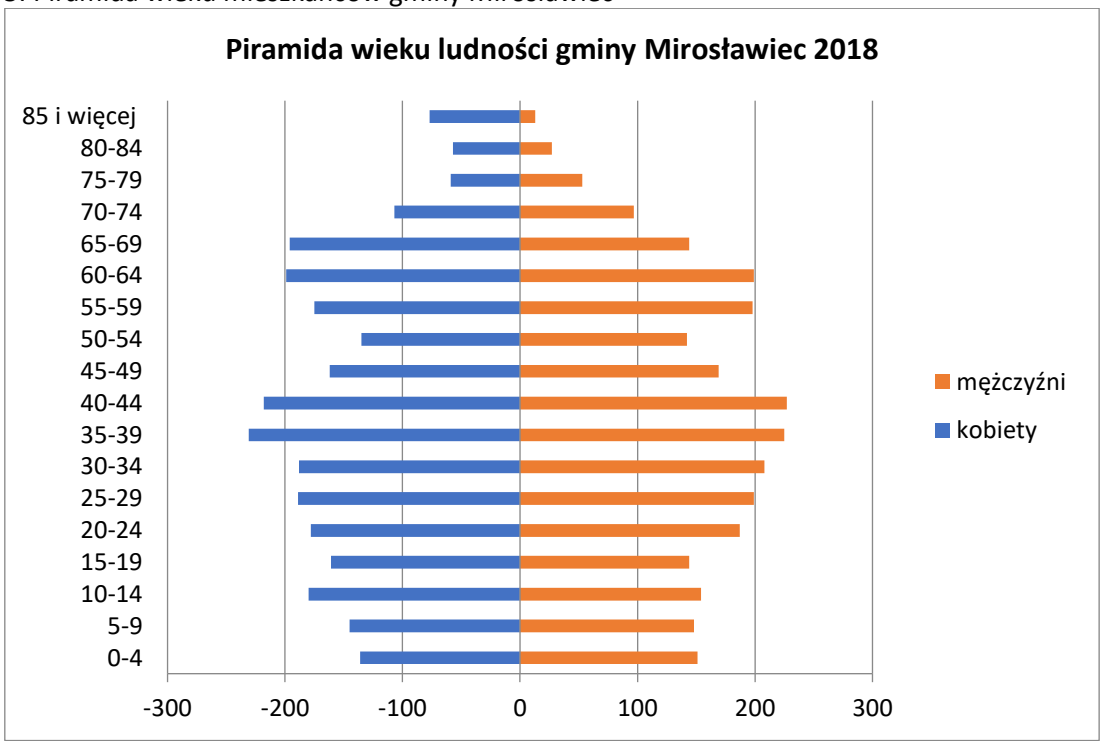

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.stat.gov.pl

Przedstawiony wariant jest wariantem optymistycznym, aczkolwiek zjawisk tych nie można postrzegać liniowo. Należy też zwrócić uwagę na niestabilność demograficzną kraju – na podstawie danych przedstawionych w powyższych tabelach stwierdza się, że wskaźniki demograficzne dla gminy Mirosławiec w latach 2011-2018 cechowała duża dynamika zmian. Niepewność procesów, które mogą zachodzić w najbliższej przyszłości nie pozwala na jednoznaczne prognozowanie wzrostu lub spadku ilości urodzeń, miejsca tych urodzeń, miejsca zamieszkania osób dzietnych itp. Wiąże się to z dostępem do miejsc pracy, szkół, mieszkań i wieloma innymi zmiennymi, których dokładne ustalenie nie jest możliwe. Nie można też wykluczyć ewentualnego boomu gospodarczego, pojawienia się nowych miejsc pracy w gminie itp. pozytywnych zjawisk na terenie gminy.

7.3.2. Zatrudnienie

Wskaźnik obciążenia ludności w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym) na 100 osób w wieku produkcyjnym (od 18 lat do wieku emerytalnego) wynosi 62,9 % (stan na dzień 31.12.2018 r.). Dla porównania, w 2011 roku wynosił on 55,4 %, a w 2015 roku – 59,3 %. Od 2012 roku obserwuje się systematyczny wzrost przedmiotowego wskaźnika, co świadczy o starzeniu się społeczeństwa i spadku przyrostu naturalnego. Według informacji pochodzących z Głównego Urzędu Statystycznego w Szczecinie, w latach 2011-2018, sytuacja przedstawiała się następująco:

Tabela 29. Wskaźnik obciążenia demograficznego w latach 2011-2018

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym							
55,4	54,3	55,7	58,9	59,3	61,5	61,5	62,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.stat.gov.pl

Struktura ludności miasta i gminy Mirosławiec nie odbiega od struktury innych gmin na obszarze kraju. Z poniższej tabeli wynika, że społeczeństwo gminy Mirosławiec ulega postępującemu starzeniu się. Na podstawie danych zamieszczonych w poniższej tabeli stwierdza się, że od 2011 roku maleje liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, a wzrasta liczba ludności w wieku poprodukcyjnym. Rośnie także wskaźnik obciążenia demograficznego, wyrażony zwiększającą się liczbą osób w wieku nieprodukcyjnym przypadającą na 100 osób w wieku produkcyjnym. W latach 2011-2018 wartość tego wskaźnika w gminie Mirosławiec wzrosła z 55,4 % do 62,9 %.

Tabela 30. Ludność gminy Mirosławiec według zdolności produkcyjnej w latach 2011-2018

Ludność w wieku	Rok							
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Przedprodukcyjnym	1 262	1 222	1 192	1 165	1 152	1 144	1 107	1 089
	22,5 %	21,8 %	21,4 %	21,1 %	20,9 %	20,7 %	20,1 %	19,9 %
Produkcyjnym	3 614	3 619	3 560	3 481	3 445	3 421	3 401	3 360
	64,3 %	64,4 %	63,8 %	62,9 %	62,5 %	61,9 %	61,9 %	61,4 %
Poprodukcyjnym	741	773	825	884	919	959	986	1 025
	13,2 %	13,8 %	14,8 %	16,0 %	16,7 %	17,4 %	17,9 %	18,7 %

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.stat.gov.pl

W 2018 roku w wieku produkcyjnym było 62,02 % mieszkańców, w wieku przedprodukcyjnym 19,46 %, natomiast w wieku poprodukcyjnym 18,52 %. W ogólnej liczbie mieszkańców gminy w wieku produkcyjnym 84,8 % należy do grupy mobilnej (w wieku od 18 do 44 lat) – rozkład wg płci przedstawia się następująco: 51 % mężczyźni, 49 % kobiety. Zauważalna tendencja spadku liczy dzieci w wieku 0-14 będzie tę sytuację w dalszych latach tylko pogłębiać.

7.3.3. Rynek pracy

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego w Szczecinie, na koniec 2018 roku liczba pracujących ogółem w gminie Mirosławiec wynosiła 1 093 osób, co stanowiło 19,0 % mieszkańców gminy. Liczba osób bezrobotnych wynosiła wówczas 165 osób (3,0 %), z czego 118 stanowiły kobiety (71,5 %). Na przestrzeni lat 2011-2018 liczba pracujących w gminie Mirosławiec wzrosła o 17 %.

Tabela 31. Rynek pracy gminy Mirosławiec w latach 2011-2018

Jednostka miary	Rok							
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018

PRACUJĄCY [l. osób]								
Ogółem	890	954	938	885	898	996	1 010	1 039
Mężczyźni	585	645	628	566	576	640	679	682
Kobiety	305	309	310	319	322	356	331	357
BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI [l. osób]								
Ogółem	378	394	372	318	280	238	191	165
Mężczyźni	145	165	145	116	113	100	68	47
Kobiety	233	229	227	202	167	138	123	118
Ogółem	10,5	10,9	10,4	9,1	8,1	7,0	5,6	4,9
Mężczyźni	7,5	8,5	7,6	6,2	6,1	5,4	3,7	2,6
Kobiety	14,0	13,7	13,8	12,6	10,5	8,7	7,9	7,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.stat.gov.pl

Na podstawie ww. danych stwierdza się, że aktywność zawodowa mieszkańców miasta i gminy Mirosławiec od 2014 roku wzrasta. Skutkiem opisanych pozytywnych zmian jest spadek bezrobocia – od 2012 roku obserwuje się spadek udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (z 10,9 % w 2012 roku, do 4,9 % w 2018 roku). Przyczyn pozytywnych przemian należy upatrywać w tworzeniu przez gminę warunków dla rozwoju przedsiębiorstw oraz rozwoju sektora prywatnego. Dużą szansą na dalszą poprawę sytuacji w gminie jest wykorzystanie walorów turystycznych gminy i wzrost zatrudnienia w obsłudze ruchu turystycznego.

Proces starzenia się społeczeństwa jest nie tylko istotnym problemem społecznym, ale także gospodarczym. Im większa skala problemu, tym większy wpływ na jakość życia mieszkańców. Sytuacja ta stanowi poważne wyzwanie dla polityki gospodarczej i socjalnej. Duży wzrost odsetka ludzi starszych prowadzi do zachwiania równowagi pomiędzy warstwą ludności pracującej, w wieku produkcyjnym, a tymi warstwami, które żyją na koszt ludności pracującej (dzieci, młodzież ucząca się, emeryci i renciści).

Głównymi czynnikami warunkującymi stan gospodarki gminy Mirosławiec są:

- lesistość – ok. 64 % powierzchni gminy zajmują lasy (w większości Państwowe),
- występowanie złóż kruszyw mineralnych, zwłaszcza w mieście Mirosławiec,
- dogodne położenie komunikacyjne gminy, zwłaszcza miasta – położenie na skrzyżowaniu ważnych szlaków komunikacyjnych,
- duże rezerwy terenowe, które mogą zostać zagospodarowane pod nowe inwestycje, zwłaszcza w mieście,
- duże zasoby wolnej siły roboczej.

Mirosławiec jest gminą silnie rozwijającą się. W związku ze znacznym udziałem lasów w ogólnej powierzchni gminy, rozwinął się tu przemysł drzewny – tartaki. Przewiduje się rozwój strefy produkcyjno-usługowej, przyciągnięcie nowych inwestorów i utworzenie nowych miejsc pracy.

Poza dużymi zakładami na uwagę zasługują niewielkie prywatne firmy – świadczące usługi – zarówno podstawowe – dla ludności, jak i wyspecjalizowane dla innych firm. Na szczególną uwagę zasługują występujące gospodarstwa agroturystyczne i obsługa ruchu turystycznego – w tym tranzytu, transport oraz transport publiczny.

Liczba podmiotów gospodarczych, zarejestrowanych w systemie REGON w 2018 roku na terenie miasta i gminy wynosiła 481, przy czym:

- 468 w sektorze prywatnym (w tym 376 to osoby fizyczne prowadzące dział. gosp.),
- 13 w sektorze publicznym.

Według danych rejestru REGON Głównego Urzędu Statystycznego, liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wg sekcji PKD cechuje zmienność. W 2011 roku zarejestrowano 357 podmiotów, w 2015 roku 383 podmioty, natomiast w kolejnych latach nastąpił spadek liczby podmiotów.

Tabela 32. Liczba podmiotów gospodarczych w latach 2011-2018

Wskaźnik	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
liczba podmiotów – ogółem	457	455	476	492	504	489	481	481

Liczba podmiotów – sektor publiczny	16	18	17	19	18	18	14	13
Liczba podmiotów – sektor prywatny ogółem	441	437	459	473	484	471	467	468
Liczba podmiotów – sektor prywatny – osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	357	352	368	376	383	366	360	376
Liczba podmiotów – sektor prywatny – spółki handlowe	20	20	22	24	26	30	28	17
Liczba podmiotów – sektor prywatny – spółdzielnie	4	4	4	4	4	4	4	1
Liczba podmiotów – sektor prywatny – stowarzyszenia i organizacje społeczne	15	15	16	16	16	17	18	17

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.stat.gov.pl

Z ww. danych wynika, że aktywność gospodarcza gminy Mirosławiec skoncentrowana jest w sektorze prywatnym. Podmioty sektora publicznego stanowią zaledwie 2,7 % ogólnej liczby podmiotów gospodarczych (stan na dzień 31.12.2018 r.). Najpopularniejszą formą prowadzenia działalności gospodarczej na terenie gminy, podobnie jak w całym kraju, jest forma osoby fizycznej, a drugiej kolejności forma spółki handlowej.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w Szczecinie wskaźniki dla podmiotów gospodarki narodowej w latach 2011-2018 gminy Mirosławiec przedstawiają się następująco:

Tabela 33. Wskaźniki gospodarcze gminy Mirosławiec

Wskaźnik	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	814	810	854	890	914	885	876	879
Jednostki nowo zarejestrowane w systemie REGON na 10 tys. ludności	78	55	74	81	87	65	65	67
Jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	67	59	32	58	65	91	65	64
Podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	126,5	125,7	133,7	141,3	146,3	142,9	141,4	143,2
Osoby fizyczne prowadzące dział. gosp. na 1000 ludności	64	63	66	68	69	66	66	69
Osoby fizyczne prowadzące dział. gosp. na 100 osób w wieku produkcyjnym	9,9	9,7	10,3	10,8	11,1	10,7	10,6	11,2
Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	27	27	29	31	31	33	35	33

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.stat.gov.pl

Mieszkańców gminy Mirosławiec cechuje generalnie wysoki poziom przedsiębiorczości. W roku 2018 na 10 tys. mieszkańców przypadało 879 podmiotów gospodarczych. Jest to dość satysfakcjonujący wskaźnik, jeśli porówna się go ze średnią dla powiatu wałeckiego – 1 050. W analizowanym okresie najwięcej podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców przypadało w 2015 roku. Wskaźnik wynosił wówczas 914.

Przedsiębiorstwa produkcyjne działające na terenie gminy Mirosławiec reprezentują przede wszystkim branżę metalową, spożywczą, budowlaną i drzewną. Wśród największych pracodawców na terenie gminy Mirosławiec znajdują się:

1) Żywiec Zdrój S.A.,
2) Metaltech Sp. z o.o.,

3) BBC Sp. z o.o.,
4) ATF Sp. z o.o.,
5) Drut-Plast Fabryka kabli i przewodów Sp. z o.o.,
6) Jednostka Wojskowa (12. Baza Bezzałogowych Statków Powietrznych).

Gospodarkę leśną na terenie gminy prowadzą nadleśnictwa: Mirosławiec, Wałcz, Kalisz Pomorski i Złocieniec. Rolnictwo tymczasem nie jest w najlepszej kondycji ze względu na słabą koniunkturę na rynku rolnym w całym kraju. Mała ilość terenów rolniczych oraz generalnie słaba jakość gleb (najlepsze znajdują się w południowej części gminy) skutkuje tym, że niewielka ilość mieszkańców utrzymuje się z rolnictwa. Kopalnie kruszyw naturalnych są innym istotnym dla miasta, mającym udokumentowaną tradycję, motorem gospodarki – eksploatacja złóż będzie jednak możliwa do czasu wyczerpania zasobów.

7.4. Prognozy demograficzne

Zgodnie z art. 10 ust. 7 pkt 1, w związku z art. 10 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, prognoza demograficzna na potrzeby Studium, sporządzana jest w celu określenia maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na zabudowę.

W zasobie Głównego Urzędu Statystycznego w Szczecinie brak jest danych odnośnie prognozowanej liczby ludności dla gminy Mirosławiec na kolejne lata. Najbardziej adekwatną jest prognoza demograficzna dla powiatu wałeckiego z 2011 roku. Na jej podstawie przyjęto jaki procent z liczby ludności z końca 2018 roku w gminie i mieście Mirosławiec, stanowić będzie prognozowana liczba ludności dla gminy Mirosławiec w 2035 roku. Określając zapotrzebowanie na nową zabudowę bierze się bowiem pod uwagę perspektywę nie dłuższą niż 30 lat. Mając do dyspozycji prognozy demograficzne GUS na następne lata, sporządzone co 5 lat, wybrano rok 2045, zatem przyjęto perspektywę 25 lat.

Ponieważ prognoza liczby ludności GUS odnosi się do poziomu całego powiatu, zatem przyjęto dane charakteryzujące cały powiat łącznie i na tej podstawie obliczono liczbę ludności na obszarze gminy Mirosławiec. Prognozę demograficzną przedstawiono w założonym horyzoncie czasowym obejmującym najbliższe 15 lat. W pierwszej kolejności określono prognozowaną zmianę liczby ludności w latach 2018-2035 w ujęciu procentowym. Następnie uzyskane wartości wskaźników odniesiono do aktualnej liczby ludności na obszarze gminy Mirosławiec i w ten sposób określono prognozowaną liczbę ludności w założonej perspektywie czasowej. Poniższa tabela prezentuje prognozowaną liczbę ludności gminy Mirosławiec w perspektywie lat 2018-2035.

Tabela 34. Prognoza liczby ludności w powiecie wałeckim oraz gminie Mirosławiec 2018-2035

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2018	Prognoza demograficzna				
	2018	2020	2025	2030	2035	Saldo
Powiat wałecki	51 812	51 256	49 529	47 326	44 798	-7 014 (13,5 %)
Gmina Mirosławiec	5 474	5 382	5 201	4 969	4 704	-770 (14,0 %)

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.stat.gov.pl

Na podstawie analizy danych zamieszczonych w powyższej tabeli stwierdza się, iż w okresie perspektywicznym 15 lat (perspektywa nie dłuższa niż 30 lat), liczba ludności gminy Mirosławiec zmniejszy się i stanowić będzie 86 % liczby ludności z końca 2018 r. Wskazać jednak należy na niepewność prognozowania demograficznego, które nie jest w stanie przewidzieć faktycznych zjawisk w gminie, które w istotny sposób mogą odwrócić dotychczasowe tendencje zmian liczby ludności. Powyższe uwarunkowania wymagają powiązania wyników prognozy demograficznej z aktualnymi czynnikami rozwoju społeczno-gospodarczego. Pojawienie się w gminie kolejnych dużych inwestorów o istotnym zapotrzebowaniu na siłę roboczą w sposób korzystny przełoży się na stan i strukturę ludności.

Władze gminy podejmują działania mające na celu przyciągnięcie nowych inwestorów poprzez wyznaczenie w Studium nowych stref przemysłowych, zlokalizowanych w zachodniej części miasta Mirosławiec. Rozwój ww. stref wymaga opracowania dla nich miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz realizacji infrastruktury technicznej i drogowej, mającej obsłużyć wskazane obszary.

Wyznaczając nowe tereny inwestycyjne w gminie należy pamiętać, że pojawienie się nowych inwestorów zaowocuje także potrzebą pozyskania wykwalifikowanej siły roboczej. W związku z powyższym konieczne będzie także zaproponowanie nowych przestrzeni inwestycyjnych, przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową. Miasto i gmina Mirosławiec posiada rezerwy terenowe dla potrzeb budownictwa mieszkaniowego, jednak w sytuacji dynamicznego rozwoju gospodarczego gminy, mogą one okazać się niewystarczające.

Podsumowując powyższe rozważania należy stwierdzić, że uwarunkowania demograficzne stanowią istotny argument przemawiający za racjonalizacją polityki przestrzennej. Nowe tereny przeznaczone pod zainwestowanie, przede wszystkim pod zabudowę mieszkaniową, powinny uwzględniać faktyczne zmiany w zakresie przekształceń struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, tendencje w zakresie wzrostu średniej powierzchni mieszkań i potrzebę poprawy warunków zamieszkania w zakładanej perspektywie planistycznej, biorąc pod uwagę przede wszystkim nowe czynniki rozwojowe, które w sposób znaczący mogą wpłynąć na zmiany sytuacji demograficznej gminy Mirosławiec.

Na podstawie zgromadzonych danych demograficznych dla obszaru gminy Mirosławiec, od 2010 roku obserwowany był systematyczny spadek liczby ludności, z wahaniami wskaźnika przyrostu naturalnego i salda migracji. W związku ze zmienną dynamiką liczby ludności i przyrostu naturalnego trudno jest określić w sposób jednoznaczny trend demograficzny mieszkańców gminy Mirosławiec.

Poniższy wykres obrazuje zestawienie liczby ludności na przestrzeni lat 2008-2018.

Ryc. 6. Ludność gminy Mirosławiec w latach 2008-2018

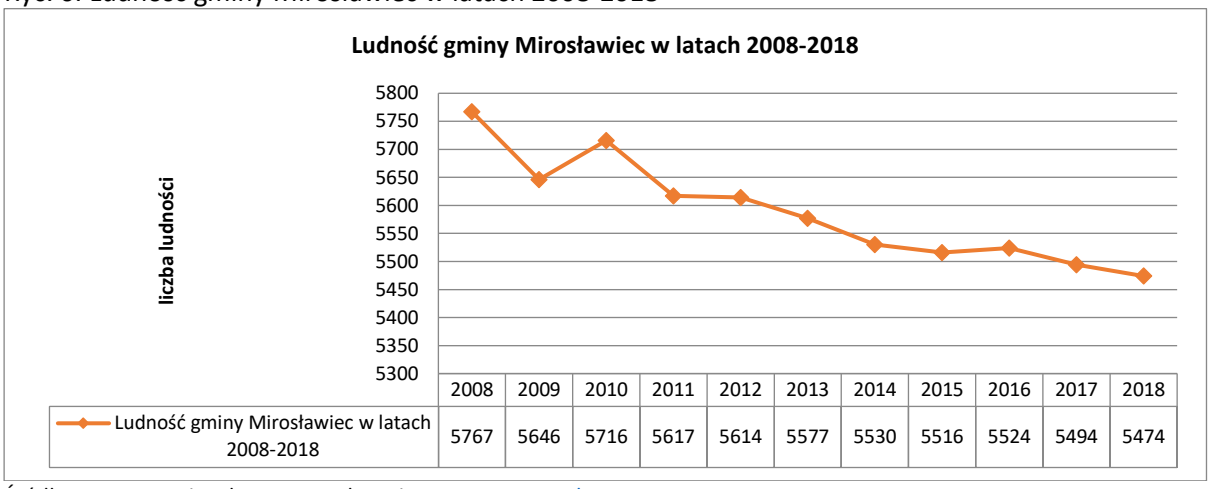

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ludność gminy Mirosławiec w latach 2008-2018	5767	5646	5716	5617	5614	5577	5530	5516	5524	5494	5474

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.stat.gov.pl

Zgodnie z danymi, zamieszczonymi w tabeli 24 (rozdział II.7.3), w całym analizowanym okresie liczba kobiet przewyższała liczbę mężczyzn. Analiza struktury wiekowej ludności gminy Mirosławiec w aspekcie ekonomicznych grup wieku wykazuje, że zdecydowana większość ludności gminy jest w wieku produkcyjnym (w 2018 roku ludność ta stanowiła 61,4 % wszystkich mieszkańców). Fakt ten należy uznać za zjawisko korzystne z punktu widzenia możliwości rozwoju działalności gospodarczej na terenie gminy.

Kolejną cechą, dotyczącą ludności gminy Mirosławiec, jest przewaga osób z grup wiekowych 20-24, 25-34, 35-39 i 40-44. Fakt ten może mieć duże znaczenie z punktu widzenia potencjalnych możliwości rozwoju gminy. Najmniejszą grupę ludności stanowią osoby w wieku powyżej 80 lat, należy jednak zaznaczyć, że ich udział systematycznie rośnie, co wskazuje na starzenie się społeczeństwa gminy Mirosławiec.

Przeprowadzone analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne upoważniają do planowania rozwoju liczby ludności gminy. Zakłada się ożywienie gospodarcze w związku z rozwojem stref przemysłowych i powstaniem w Mirosławcu 12. Bazy Bezzałogowych Statków Powietrznych. W związku z rozwojem na terenie gminy Mirosławiec bazy wojskowej przewiduje się, że będzie ona głównym czynnikiem kształtującym stan ludności w gminie i mieście Mirosławiec. Czynnik ten może stać się w kolejnych latach kluczowym aspektem struktury i liczby ludności.

Mirosławiec jest miastem przemysłowym, w którym północna i południowa strefa przemysłowa jest już niemalże zapełniona. Przewiduje się rozwój sfery produkcyjno-usługowej, przyciągnięcie nowych inwestorów.

Podsumowując, w najbliższych latach w gminie i mieście Mirosławiec prognozowane jest utworzenie nowych miejsc pracy na nowych terenach inwestycyjnych oraz napływ pracowników wojskowych i ich rodzin.

Niniejszą prognozę zmian liczby mieszkańców gminy Mirosławiec wykonano bazując na uśrednionych danych dotyczących zmiany liczby ludności gminy Mirosławiec w latach 2011-2018. Dodatkowo, w związku z rozwojem istniejącej jednostki wojskowej oraz zakładanym powstaniem nowych miejsc pracy na nowych terenach inwestycyjnych, przewiduje się zwiększenie liczby ludności gminy Mirosławiec. Na ich podstawie można przyjąć, że średni przyrost liczby ludności gminy na każdy kolejny rok wyniesie ok. 10 osób. Przyjmując taką wielkość przyrostu liczby ludności na kolejne lata, obliczono co następuje:

Tabela 35. Prognozowana liczba ludności gminy Mirosławiec w latach 2018-2045

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2018	Prognoza demograficzna						
	2018	2020	2025	2030	2035	2040	2045	Saldo
Gmina Mirosławiec	5 474	5 494	5 544	5 594	5 644	5 694	5 744	+270

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.stat.gov.pl

Ryc. 7. Prognoza demograficzna gminy Mirosławiec na lata 2018-2045

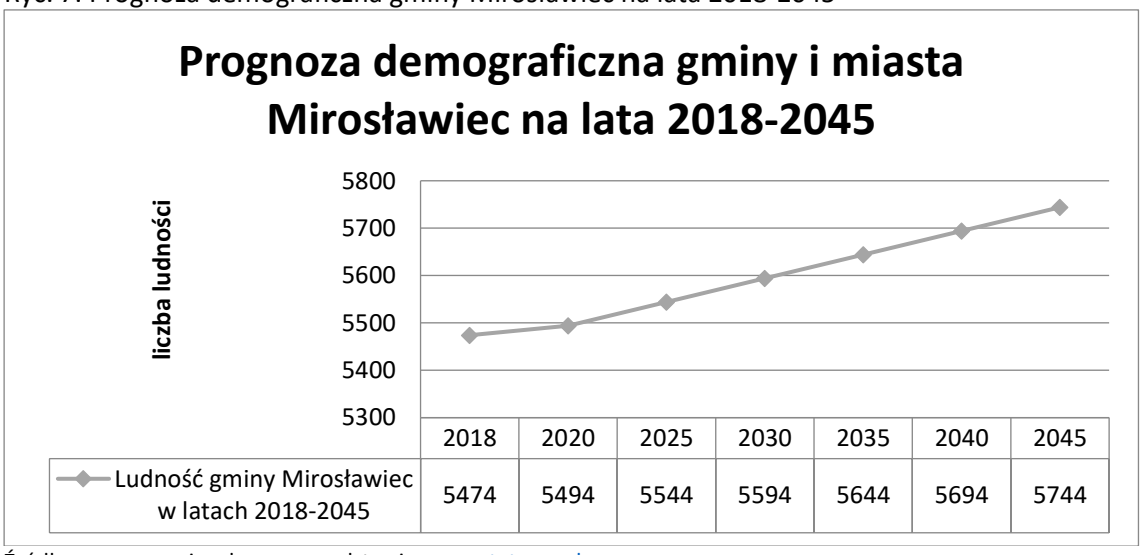

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.stat.gov.pl

Na podstawie wyliczonej linii trendu oszacowano prognozę demograficzną na lata 2018-2045, którą przedstawia powyższy wykres. Zgodnie z wyliczeniami, przy zachowaniu obecnego trendu nakreślonego powyżej skorygowanego o zachodzące zmiany gospodarcze w gminie, liczba mieszkańców gminy Mirosławiec będzie stopniowo wzrastać.

Powyżej przedstawiona analiza nie znajduje swojego potwierdzenia w Prognozie ludności na lata 2011-2035 opracowanej dla powiatu wałeckiego przez Główny Urząd Statystyczny w Szczecinie,

zgodnie z którą w latach 2011-2035 liczba ludności powiatu wałeckiego na przestrzeni lat będzie stale spadać. W związku z powyższym należy uznać, iż przyjęta metoda liczenia prognozy demograficznej, bazująca na danych szczegółowych dla gminy, a nie dla powiatu, wydaje się być bardziej wiarygodna, stąd została przeprowadzona w niniejszym przypadku.

Przy braku nadzwyczajnych czynników wpływających na zmianę trendów, zgodnie z obecnymi prognozami, do roku 2045 w gminie Mirosławiec mogą następować niewielkie zmiany liczby ludności. Biorąc pod uwagę uruchamianie na szczeblu ogólnokrajowym narzędzi finansowych, organizacyjnych i legislacyjnych mających na celu zwiększenie dzietności i pobudzenie przyrostu naturalnego, można przewidywać zahamowanie niekorzystnego procesu i, być może nawet, stopniowy przyrost liczby mieszkańców gminy. Uwzględniając wskazaną niepewność procesów rozwojowych, przyjmuje się, że na przestrzeni 25 lat – do roku 2045 w granicach gminy Mirosławiec nie nastąpi ubytek liczby ludności, lecz niewielki przyrost. Zakłada się, że będzie następował wzrost zainwestowania obejmującego zabudowę mieszkaniową, usługową i związaną z działalnością produkcyjną. Przewiduje się podnoszenie standardów zamieszkania, wyrażające się m.in. w zwiększaniu powierzchni użytkowej zasobów mieszkaniowych, przypadającej na 1 mieszkańca oraz zmniejszaniu intensywności zabudowy poprzez zwiększanie powierzchni działek budowlanych.

W ujęciu poszczególnych miejscowości należy zwrócić uwagę na zróżnicowane predyspozycje przestrzenne dla rozwoju zabudowy. Z tego powodu w największym stopniu nowych mieszkańców będzie absorbować miejscowość Mirosławiec Górny, Piecnik, Jabłonowo, Łowicz Wałecki i miasto Mirosławiec.

Ponieważ prognoza demograficzna GUS została sporządzona dla powiatów, w tym przypadku dla powiatu wałeckiego, w skład którego wchodzi 5 gmin cechujących się różnymi uwarunkowaniami rozwojowymi i krajobrazowymi, w tym również miastami, przyjęto, że powyższa analiza zaprezentowana w drugiej części niniejszego rozdziału jest bardziej dokładna, w związku z czym może stanowić podstawę do dalszych obliczeń, których wyniki zaprezentowane są w dalszych rozdziałach.

7.5. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

Niepewność procesów rozwojowych wyraża się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz nie więcej niż o 30 %. Analizy przeprowadzone w niniejszym Studium uzasadniają potrzebę przeznaczenia nowych terenów pod zabudowę. Niemniej sytuacja demograficzna, niepewność związana z sytuacją ekonomiczną, w kontekście możliwych kryzysów w skali światowej może spowodować spowolnienie procesów rozwojowych. Z drugiej jednak strony, w sytuacji prosperity, rozwoju rynku pracy, można spodziewać się zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz.

Gmina Mirosławiec posiada ograniczone możliwości rozwojowe. Istotną barierę stanowią kompleksy lasów, łąk oraz jeziora. Pod przyszły rozwój przeznacza się w pierwszej kolejności grunty niskich klas bonitacyjnych, przylegające do istniejącej zabudowy i leżące na niezalesionej, wysoczyznowej powierzchni gminy. Nowe inwestycje związane są głównie z uzupełnieniem zabudowy na terenach przylegających do istniejącej zabudowy oraz wyznaczeniem nowych terenów zabudowy produkcyjnej, usługowej i turystyczno-rekreacyjnej.

7.5.1. Określenie zapotrzebowania na nową zabudowę

Zgodnie z zapisami Krajowej Polityki Miejskiej 2030 rozproszona zabudowa mieszkaniowa generuje nieracjonalnie wysokie koszty realizacji i utrzymania infrastruktury, ponoszone przez wspólnoty samorządowe. Obok mechanizmów odszkodowawczych, cechujących się nadmiernym automatyzmem, a dotyczących często nieracjonalnie rozległych terenów pod zabudowę wyznaczonych w planach miejscowych, jest to drugi aspekt gospodarki przestrzennej negatywnie odbijający się na finansach gmin.

Kierując się powyższym oraz zgodnie z ustawą o rewitalizacji, określenia realnych potrzeb wyznaczania nowych obszarów pod zabudowę można dokonać porównując prognozowane zapotrzebowanie na nową zabudowę z istniejącymi możliwościami jej lokalizowania.

Określenie kierunków zagospodarowania, w tym obszarów przeznaczonych pod zabudowę oraz wyłączonych spod zabudowy, następuje po przeanalizowaniu istniejących uwarunkowań oraz dokonaniu prognoz dotyczących przyszłego rozwoju gminy. Z uwagi na ograniczone zasoby przestrzeni, jej ład oraz skutki ekonomiczne, które rodzi przeznaczenie terenów pod określone funkcje, należy racjonalnie nią dysponować, głównie w zakresie wyznaczania obszarów pod nową zabudowę.

Zgodnie z art. 10. ust. 5 pkt 1 Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym podczas sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego formułuje się, na podstawie analiz ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, prognoz demograficznych oraz możliwości finansowych gminy, o których mowa w ust. 1 pkt 7 lit. a–c, maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy.

Przy sporządzaniu bilansu przyjęto podział funkcjonalny na zabudowę mieszkaniową (M), zabudowę produkcyjną i usługową (PU) oraz turystyczno-rekreacyjną (T). Pozostałe funkcje, jak np. rolnicza, zostały uznane jako marginalne. Analiza zapotrzebowania na nową zabudowę została opracowana na podstawie danych źródłowych oraz na podstawie obowiązujących w gminie opracowań. Jednym z podstawowych opracowań, mających bezpośredni wpływ na koncepcję kierunków zagospodarowania przestrzennego jest „Strategia rozwoju gminy Mirosławiec na lata 2016-2025" (2015). Zapotrzebowanie szacowane jest na 30 lat.

Kierunki rozwoju gminy powinny w optymalny sposób bazować na istniejących uwarunkowaniach, lub, po prawidłowej diagnozie, dążyć do zmian niekorzystnych procesów tak, aby tworzyć dogodne warunki do pracy, zamieszkania i wypoczynku.

Przygotowanie optymalnych warunków dla funkcjonowania istniejących aktywności gospodarczych, tworzenie dogodnych warunków dla powstawania nowych obszarów, zapewni atrakcyjne miejsca pracy dla mieszkańców. Na jakość życia mieszkańców składa się wiele czynników. Są to czynniki ekonomiczne (dochody, możliwości podjęcia pracy, itd.), warunki mieszkaniowe, czyli sytuacja mieszkaniowa określona jako liczba mieszkań w stosunku do liczby ludności, wielkość mieszkań, stopień wyposażenia sanitarno-technicznego, ich stan techniczny, wiek, itp. Jakość zamieszkiwania jest powiązana z: dojazdem do miejsca pracy, dostępnością usług, dostępnością terenów rekreacji, możliwością wypoczynku, a także obsługą przez układ komunikacyjny.

1) **Funkcja mieszkaniowa**

Na podstawie analizy społecznej i prognoz demograficznych zostały przyjęte 2 podstawowe wskaźniki pozwalające najtrafniej określić zapotrzebowanie na nową zabudowę: planowana liczba ludności i planowana przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na mieszkańca.

Istniejący wskaźnik powierzchni użytkowej mieszkania na 1 osobę dla gminy Mirosławiec w 2018 roku wynosił 28,1. Jest to wskaźnik wyższy od średniej w powiecie (25,3) i województwie (27,5). Należy dążyć do poprawy warunków zamieszkania. Na podstawie występujących trendów przyjmuje się, że powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na 1 osobę będzie wzrastać. W celu poprawy jakości życia mieszkańców gminy Mirosławiec za przyszłą średnią powierzchnię użytkową przypadającą na jednego mieszkańca przyjęto wartość 35 m^2. Taka powierzchnia pozwoliłaby na zaspokojenie nie tylko podstawowych potrzeb przestrzennych, niezbędnych do realizowania funkcji mieszkalnych, ale także potrzeb indywidualnych zwiększających poczucie swobody, wolności, niezależności i bezpieczeństwa mieszkańców.

Dla uproszczenia obliczeń przyjęto, że wartość planowanego przyrostu powierzchni użytkowej mieszkań stanowi powierzchnię użytkową zabudowy określającą zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową.

Na podstawie przeprowadzonych analiz oraz w oparciu o sporządzone prognozy demograficzne, a także analizę powierzchni użytkowej lokali mieszkalnych, oszacowano, że zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w gminie i mieście Mirosławiec wyniesie **około 49 219 m^2** (25 lat).

Obliczenia:
[zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową] = [prognozowana liczba ludności x prognozowany wskaźnik powierzchni użytkowej mieszkania na 1 osobę] – obecna powierzchnia użytkowa mieszkań

[$Z_{M\ ogółem}$] = [5 474 x 35 m^2] -153 729 = 191 590 m^2 – 153 729 m^2 = 37 861 m^2

Na podstawie ww. założeń definiuje się maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową, przyjmując jako wskaźnik potrzeby wzrostu powierzchni zabudowy mieszkaniowej (30 lat), powiększony o maksymalny wskaźnik niepewności procesów rozwojowych, stanowiący 30 % wzrostu zapotrzebowania. Zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową wynosi wówczas:
[$Z_{M\ ogółem\ +30\%}$] = 37 681 m^2 + 30 % = 49 219 m^2

Biorąc pod uwagę utrzymujące się trendy rozwoju ruchu budowlanego na terenie gminy Mirosławiec wskazuje się, że największa ilość terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową powstanie w mieście Mirosławiec oraz w Mirosławcu Górnym, Piecniku, Jabłonowie i Łowiczu Wałeckim.

2) **Funkcja produkcyjna i usługowa**

Zgodnie z kierunkiem określonym w „Strategia rozwoju gminy Mirosławiec na lata 2016-2025" (2015), uznaje się za właściwe uzupełnienie powierzchni terenów wskazanych dla działalności gospodarczej. Biorąc pod uwagę ustalenia ww. dokumentu oraz aspekty demograficzne, gospodarcze, lokalizacyjne i połączenia komunikacyjne przewiduje się wzrost zapotrzebowania na powierzchnię użytkową działalności gospodarczej, obejmującej zarówno usługi komercyjne, jak i działalność produkcyjną, magazynową i logistyczną.

Zabudowa produkcyjna i usługowa są funkcjami integralnie związanymi z funkcją mieszkaniową. W związku z powyższym, wielkość zapotrzebowania na zabudowę produkcyjną i usługową obliczono wprost z potencjału demograficznego gminy Mirosławiec oraz uzupełniono bilans zapotrzebowania o 30 %, wyrażającego niepewność procesów rozwojowych.

Jako podstawę szacowania zapotrzebowania na nową zabudowę przyjęto analizę wielkości udziału powierzchni użytkowej zabudowy usługowej i produkcyjnej w stosunku do liczby ludności. Obliczenia wykazały, że wskaźnik ten wynosi 26,25 m^2/1 mieszkańca (powierzchnia użytkowa zabudowy produkcyjnej i usługowej w gminie w 2018 roku wynosiła 143 711 m^2).

Zakładając wzrost liczby ludności gminy Mirosławiec, określono zapotrzebowanie na zabudowę produkcyjną i usługową dla miasta i terenów wiejskich w sposób następujący:

[zapotrzebowanie na zabudowę PU] = (powierzchnia użytkowa zabudowy PU/1 os. x prognozowana liczba ludności) + 30 %

[$Z_{PU\ ogółem}$] = (26,25 m^2 x 5 744) + 30 % = 150 780,00 + 30 % = 196 014,00 m^2

3) **Funkcja turystyczno-rekreacyjna**

Walory środowiska przyrodniczego gminy (lasy, jeziora) determinują rozwój na jej obszarze także zabudowy turystyczno-rekreacyjnej. W stanie istniejącym wskaźnik zabudowy turystyczno-rekreacyjnej w stosunku do zabudowy mieszkaniowej wynosi 2 %.

Przyjmuje się, że dla dalszego rozwoju gminy i zapewnienia odpowiedniej bazy turystyczno-rekreacyjnej, zapotrzebowanie na zabudowę turystyczną, wyrażone w stosunku powierzchni zabudowy użytkowej o funkcji turystycznej (w tym letniskowej, rekreacyjnej) w stosunku do powierzchni zabudowy użytkowej funkcji mieszkaniowej wynosi 8 %. Zatem, aby osiągnąć 8 % wskaźnik powierzchni

turystyczno-rekreacyjnej na powierzchnię mieszkaniową, należy uzupełnić istniejącą strukturę zabudowy o 6 % powierzchni zabudowy związanej z obsługą ruchu turystycznego i wypoczynkowego, określając zapotrzebowanie na zabudowę turystyczną dla miasta i terenów wiejskich w sposób następujący:

[projektowana zabudowa] = proj. pow. zab. mieszkaniowej x 6 %

[$Z_{T\ ogółem}$] = 49 219 m^2 x 6 % = 2 953,0 m^2

Podsumowując, przyjmuje się następujące maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę w podziale na funkcje zabudowy:

Tabela 36. Zdefiniowane zapotrzebowanie na nową zabudowę w podziale na funkcje zabudowy

LP.	Funkcje zabudowy	Zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy w m^2
1	M – mieszkaniowa	49 219,00
2	PU – produkcyjne i usługowa	196 014,00
3	T – turystyczno-rekreacyjna	2 953,00

Źródło: Opracowanie własne

7.5.2. Ocena chłonności istniejącego zagospodarowania

Chłonność terenów to potencjalna powierzchnia użytkowa nowej zabudowy o danej funkcji, mogąca powstać na danym terenie. Chłonność tę oblicza się dla terenów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz dla obszarów przeznaczonych w obowiązujących planach miejscowych pod rozwój funkcji zabudowy.

Zgodnie z art. 10 ust. 5 pkt 2 ustawy o pzp szacuje się chłonność położonych na terenie gminy obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej w rozumieniu art. 2 pkt 1 Ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy.

I. Chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

W oparciu o szereg danych – dotyczących m.in. użytkowania gruntów, własności gruntów, lokalizacji budynków, dostępu do sieci transportowej, dostępu do infrastruktury społecznej, przeznaczenia terenów w planach miejscowych, pozwoleń na budowę, informacji o realizowanych inwestycjach – zostały wyznaczone obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej o powierzchni 146,7 ha.

Chłonność terenów mieszkaniowych została wyrażona powierzchnią użytkową zabudowy, która może być zrealizowana na danym obszarze, przy założeniu uśrednionego dla całej gminy wskaźnika intensywności zabudowy. Chłonność terenów mieszkaniowych to wielkość teoretyczna, z definicji maksymalna. Została ona wyliczona dla terenów niezabudowanych. Uznano, że tereny zabudowane nie posiadają praktycznie nadwyżki chłonności w stosunku do parametrów określonych w mpzp lub warunkach zabudowy.

W oparciu o istniejące rezerwy terenowe oraz na podstawie przyjętych współczynników intensywności zabudowy, wyliczono wartość chłonności obszarów o w pełni wykształconej zwartej struktu-

rze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej oraz chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę w powierzchni użytkowej zabudowy. Dla potrzeb bilansu założono następujące współczynniki intensywności zabudowy:

- dla zabudowy mieszkaniowej: obliczono faktyczny współczynniki intensywności zabudowy jedynie dla budynków mieszkalnych (bez zabudowy gospodarczej, garażowej i innej towarzyszącej). Współczynnik obliczono na podstawie dostępnych danych z BDOT – iloczyn powierzchni zabudowy budynków mieszkalnych [w m^2] w gminie i średniej ilości kondygnacji [przyjęto 1,94]. Wartość tą podzielono przez powierzchnię terenów zabudowanych i zainwestowanych o funkcji mieszkaniowej. Tak obliczony współczynnik intensywności (o wartości 0,16) wykorzystano do przeliczenia chłonności zabudowy w m^2.

współczynnik intensywności zabudowy = [pow. zab. budynków mieszkalnych x średnia ilość kondygnacji] / powierzchnia terenów zabudowanych i zainwestowanych o funkcji mieszkalnej

współczynnik intens. zab. = [120 471 x 1,94] / 1 507 520 = 233 713,74 / 1 507 520 = 0,16

- dla pozostałej zabudowy (produkcyjno-usługowej, letniskowej) przyjęto maksymalny współczynnik intensywności zabudowy na poziomie 0,2.

Tabela 37. Obliczenia wskaźników chłonności terenów w granicach jednostek osadniczych o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Lp.	Obszary funkcjonalne	Pow. terenu [m^2]	Pow. netto pomniesz. o 30 % [m^2]	powierzchnia [m^2]	Wskaźnik intens. zabud.	Oszacowana chłonność pow. użytkowej zabudowy [m^2]
1	M	1 507 520	452 256	1 055 264	0,16	168 842,24
2	PU	207 942	62 382,6	145 559,4	0,2	29 111,88
3	T	8 585	2 575,5	6 009,5	0,4	2 403,8

Źródło: opracowanie własne

II. Chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę

Gmina i miasto Mirosławiec pokryta jest w niewielkiej części (ok. 3 %) miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Tabela 38. Wykaz obowiązujących planów miejscowych w gminie i mieście Mirosławiec

WYKAZ PLANÓW MIEJSCOWYCH		
LP.	TREŚĆ I ZAKRES PLANU	NR I DATA UCHWALENIA
1	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów leśnych w pasie linii elektroenergetycznej 110 kV w obrębach geodezyjnych Mirosławiec 34 i Łowicz Wałecki	Uchwała Nr XXIII/198/2012 Rady Miejskiej w Mirosławcu z dnia 30.10.2012 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2012 r., poz. 2558, z dnia 22.11.2012 r.)
2	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Mirosławiec w obrębach geodezyjnych Hanki, Jadwiżyn i Setnica	Uchwała Nr XII/100/2015 Rady Miejskiej w Mirosławcu z dnia 28.10.2015 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2015 r., poz. 4864 z dnia 01.12.2015 r.)

Źródło: opracowanie własne

Rezerwy terenów budowlanych określone zostały w oparciu o dane dotyczące zasięgu terenów przeznaczonych do zainwestowania w obowiązujących planach miejscowych oraz dane dotyczące terenów zabudowanych, pochodzące z BDOT. Rezerwy wyliczone zostały w odniesieniu do poszczególnych kategorii terenów przeznaczonych do zainwestowania w planach miejscowych.

Tabela 39. Obliczenia szacunkowej chłonności terenów przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Lp.	Obszary funkcjonalne	Pow. terenu [m²]	Pow. netto pomniesz. o 70 % [m²]	Funkcja zabudowy	Udział funkcji zabudowy	powierzchnia [m²]	Wskaźnik intens. zabud.	Oszacowana chłonność pow. użytkowej zabudowy [m²]
1	MR	95 340	28 602	M	100 %	28 602	0,3	8 580

Źródło: opracowanie własne

III. Porównanie maksymalnej w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę oraz sumy powierzchni użytkowej zabudowy w podziale na funkcje zabudowy

Tabela 40. Bilans możliwości rozwoju zabudowy na terenie gminy Mirosławiec

Funkcja terenu	ZAPOTRZEBOWANIE NA NOWĄ ZABUDOWĘ W GMINIE [m²]	SZACUNKOWA CHŁONNOŚĆ [m²]			BILANS MOŻLIWOŚCI LOKALIZACJI NOWEJ ZABUDOWY poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funk.-przest. i przeznaczonych w mpzp pod zabudowę [m²]
		Obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej	Obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę	Suma chłonności obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funk.-przest. i przeznaczonych w mpzp pod zabudowę	
		Gmina ogółem	Gmina ogółem	Gmina ogółem	Gmina ogółem
M – mieszkaniowa	49 219,00	168 842	8 580	177 422	**-128 203**
PU – produkcyjno-usługowa	196 014,00	29 112	-	29 112	**166 902**
T – turystyczno-rekreacyjna	2 953,00	2 404	-	2 404	**549**

Źródło: opracowanie własne

Na podstawie ww. obliczeń oraz biorąc pod uwagę przyjęte w Studium wskaźniki intensywności zabudowy (rozdział 7.5.2, cz. I) przyjęto, że na obszarze gminy Mirosławiec występuje potrzeba wyznaczenia następującej powierzchni terenów, przeznaczonych pod konkretne funkcje:

- M – funkcja mieszkaniowa – 0,0 ha,
- PU – funkcja produkcyjno-usługowa –ok. 83,5 ha,
- T – funkcja turystyczno-rekreacyjna – ok. 0,14 ha.

Nowe tereny produkcyjne i usługowe zostały wyznaczone głównie na północny-wschód od miasta Mirosławiec oraz w miejscowości Jabłonowo, Jabłonkowo i Kalinówka. Część terenów, które zostały wyznaczone w poprzedniej edycji Studium na potrzeby działalności gospodarczej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej, została fizycznie zagospodarowana na potrzeby mieszkaniowe, w związku z czym ich ubytek został zrekompensowany wyznaczeniem terenów produkcyjnych i usługowych w innych częściach miasta Mirosławiec. Tereny, dla których zostały wydane decyzje o pozwoleniu na budowę na cele realizacji zabudowy produkcyjnej i usługowej oraz lokalizacji elektrowni słonecznych (m.in. w rejonie miejscowości Próchnowo i Kalinówka oraz w Mirosławcu), również zostały uwzględnione i wskazane na rysunku Kierunków Studium jako teren PU.

W zakresie terenów o funkcji turystyczno-rekreacyjnej należy wskazać, że na podstawie Planu zadań ochronnych dla obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Puszcza nad Gwdą PLB300012, w niniejszym Studium zrezygnowano z wyznaczania terenów turystycznych w rejonie jeziora Bytyń Wielki oraz jez. Drzewoszewskiego na działkach nr 277, 278, 280, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 354, 355, 356, 357, 358 w obrębie ewidencyjnym Jabłonowo. Ubytek przedmiotowych terenów zbilansowano jednak wyznaczeniem nowych terenów o funkcji T w rejonie jeziora Kosiakowo (obr. 34 miasta Mirosławiec). W związku z tym, że obszar gminy Mirosławiec znajduje się w zasięgu obszarów objętych ochroną przyrody, co wiąże się z dodatkowymi ograniczeniami w realizacji przedsięwzięć, nie wyznacza

się dodatkowych terenów o funkcji turystyczno-rekreacyjnej w gminie. Ocenia się, że ustalone w niniejszym Studium tereny o funkcji turystyczno-rekreacyjnej odpowiadają obecnym i przyszłym potrzebom gminy Mirosławiec.

Podsumowanie:

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, art. 10 ust. 5 pkt. 4, porównuje się maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę oraz sumę powierzchni użytkowej zabudowy obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, a następnie, gdy maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, nie przekracza chłonności zabudowy w granicach jednostek osadniczych oraz terenów zabudowy określonych w planach miejscowych, nie przewiduje się lokalizacji nowej zabudowy poza obszarami jednostek osadniczych oraz terenów zabudowy w planach miejscowych. Jeżeli maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, przekracza chłonności zabudowy w granicach jednostek osadniczych oraz terenów zabudowy określonych w planach miejscowych – bilans terenów pod zabudowę uzupełnia się o różnicę tych wielkości wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, i przewiduje się lokalizację nowej zabudowy poza obszarami jednostek osadniczych oraz terenów zabudowy w planach miejscowych, maksymalnie w ilości wynikającej z uzupełnionego bilansu.

Zgodnie z analizami i bilansami przeprowadzonymi powyżej, maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, przekracza chłonności zabudowy w granicach jednostek osadniczych oraz terenów zabudowy określonych w planach miejscowych, dlatego w Studium wyznaczono nowe tereny pod zabudowę poza granicami jednostek osadniczych oraz terenów zabudowy określonych w planach miejscowych (tereny na potrzeby rozwoju działalności produkcyjnych i usługowych oraz tereny turystyczno-rekreacyjne). Wyznaczona nowa zabudowa nie przekracza bilansu maksymalnego w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę.

Z przeprowadzonych obliczeń wynika, że zabezpieczone w obowiązujących planach rezerwy terenowe całkowicie pokrywają przewidywane zapotrzebowanie w zakresie zabudowy mieszkaniowej. W tym miejscu należy podkreślić, iż dla obliczenia chłonności terenów przyjęto bardzo niskie wskaźniki intensywności zabudowy, wynikające ze stanu istniejącego. Gdyby jednak przyjąć dopuszczalne wskaźniki intensywności wynikające z planu, możliwości zlokalizowania nowej zabudowy w ramach terenów już przeznaczonych w planach do zabudowy byłyby dużo większe. Oznacza to, że nie ma potrzeby wyznaczania nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową. Zmiany dotyczyć powinny jedynie zmian przeznaczeń w ramach terenów już przeznaczonych pod zabudowę lub ewentualnie miejscowych uzupełnień na terenach położonych pomiędzy terenami już zabudowanymi lub przeznaczonymi do zabudowy.

Zaprojektowany rozwój zabudowy w Studium jest zgodny z regulacjami ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, art. 10 ust. 5 pkt. 4.

7.6. Możliwości finansowania przez gminę inwestycji służących realizacji zadań własnych gminy

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. Jedną z kategorii spraw, jakie obejmują wspomniane zadania własne gminy, jest infrastruktura techniczna. Zadania własne z zakresu infrastruktury technicznej można podzielić na zadania dotyczące:

- wodociągów i zaopatrzenia w wodę,
- kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych,
- wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
- zaopatrzenia w gaz,
- zaopatrzenia w energię elektryczną i cieplną,
- gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,

- edukacji publicznej i innych wynikających z ustawy o samorządzie gminnym.
- Wśród źródeł finansowania przez gminy ww. inwestycji infrastrukturalnych wymienia się:
- dochody własne,
- subwencje,
- dotacje celowe,
- dotacje celowe z funduszy celowych,
- kredyty i pożyczki, obligacje komunalne,
- środki ze źródeł pozabudżetowych na zadania własne,
- źródła finansowania ze środków zewnętrznych (głównie fundusze europejskie).

Nie ulega wątpliwości, że istotnym uwarunkowaniem rozwoju zagospodarowania przestrzennego jest istniejąca lub potencjalna możliwość jego obsługi poprzez infrastrukturę. Kluczowe znaczenie ma więc zdolność samorządu do realizacji zadań własnych na terenach nowej zabudowy, w tym zwłaszcza finansowania rozwoju i utrzymania infrastruktury technicznej i społecznej oraz budowy dróg. W przypadku terenów rozwoju gospodarczego (usługowych, produkcyjnych) priorytetowe znaczenie odgrywa infrastruktura techniczna i dostępność komunikacyjna, natomiast dla terenów zabudowy mieszkaniowej, oprócz infrastruktury technicznej i dróg, istotne znaczenie odgrywa także infrastruktura społeczna (realizacja potrzeb mieszkańców poprzez placówki oświaty, instytucje kultury i instytucje opieki społecznej).

Prognozowane zmiany liczby ludności gminy Mirosławiec prawdopodobnie nie będą powodowały konieczności podjęcia nowych inwestycji w zakresie infrastruktury społecznej – przy czym potrzeby tego typu mogą pojawiać się w późniejszych okresach. Niezbędny będzie rozwój usług opieki nad małymi dziećmi (żłobki) oraz osobami starszymi (taka potrzeba pojawi się jednak na większą skalę dopiero w perspektywie co najmniej 10 lat).

Ocenia się, że dotychczasowe tempo rozwoju infrastruktury technicznej (zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków) wskazuje, że możliwy jest rozwój nawet kilku km sieci rocznie. Oznacza to, że z roku na rok zwiększać się będzie liczba gospodarstw domowych, przyłączanych do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej na terenach wiejskich, które obecnie korzystają z rozwiązań indywidualnych, dzięki czemu poprawie ulegnie stan środowiska.

Znacznie trudniej przewidywalna jest potrzeba ewentualnego rozwoju infrastruktury na potrzeby rozwoju terenów gospodarczych – będzie to zdeterminowane skalą i lokalizacją ewentualnej inwestycji. W tym miejscu należy zaznaczyć, iż miasto Mirosławiec posiada dobrze rozwiniętą sieć wodociągową, która może stanowić podstawę do jej łatwej rozbudowy, w przypadku zwiększenia liczby mieszkańców czy inwestorów.

Gmina Mirosławiec cechuje się względnie korzystną sytuacją budżetu gminy. Nie przewiduje się więc, by możliwości budżetu gminy ograniczały możliwości rozwoju przestrzennego zagospodarowania.

Tabela 41. Dochody i wydatki gminy Mirosławiec w latach 2011-2018

Rok	Dochody ogółem	Dochody własne	Subwencje	Dotacje	Wydatki ogółem
2011	18 656 469,08	9 162 774,19	6 066 672,00	3 427 022,89	18 034 471,67
2012	19 130 707,15	9 566 927,89	6 209 674,00	3 354 105,26	18 933 519,19
2013	21 082 013,47	10 878 621,69	6 206 392,00	3 996 999,78	19 648 247,53
2014	21 093 163,58	10 925 450,41	6 433 634,00	3 734 079,17	21 217 545,01
2015	22 567 567,86	12 008 479,04	7 043 768,00	3 515 320,82	21 769 741,02
2016	25 460 499,92	11 760 420,79	7 091 099,00	6 608 980,13	25 233 948,81
2017	26 754 956,93	11 780 263,31	6 814 693,00	8 160 000,62	30 485 416,69
2018	31 092 845,69	13 950 378,22	6 933 324,00	10 209 143,47	29 494 069,36

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.stat.gov.pl

Dla oceny możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej oraz infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy, kluczowa jest analiza wydatków inwestycyjnych. Z analizy wydatków budżetu gminy, przedstawionej w poniższej tabeli wynika, że znaczny udział w wydatków inwestycyjnych w latach 2011-2018 stanowią wydatki w zakresie oświaty i wychowania oraz pomocy społecznej. Wysoki poziom wydatków w ww. działach spowodowany jest wysokimi kosztami utrzymania szkół (podstawowych i przedszkola), z czego wydatki bieżące na wynagrodzenia stanowią znaczną część – ponad 62 % w roku 2011 i ponad 53 % w roku 2018.

Dość duży jest także udział wydatków inwestycyjnych w zakresie gospodarki komunalnej i ochrony środowiska – największy ich udział odnotowano w roku 2018 (7,8 % wydatków inwestycyjnych ogółem).

Wydatki inwestycyjne budżetu gminy wynikają przede wszystkim z wartości planowanych do realizacji inwestycji w danym roku oraz możliwości pozyskania środków zewnętrznych na ich współfinansowanie. Przedstawione uwarunkowania wskazują na duży, choć zmienny potencjał inwestycyjny gminy, pozwalający na dalsze wyposażanie gminy w niezbędną infrastrukturę techniczną i społeczną. Z ekonomicznego punktu widzenia, w pierwszej kolejności należy uruchamiać nowe tereny w zasięgu istniejącej infrastruktury technicznej, przede wszystkim sieci wodociągowej, elektroenergetycznej i kanalizacyjnej, posiadające dogodną dostępność komunikacyjną oraz gwarantujące właściwą obsługę mieszkańców w zakresie dostępności do usług publicznych. Przygotowanie nowych terenów przeznaczonych pod zainwestowanie powinno być poprzedzone prognozą skutków finansowych sporządzaną na etapie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, która określi bilans dochodów i wydatków wynikających z przygotowania określonego obszaru.

Tabela 42. Wybrane wydatki budżetu gminy wg działów klasyfikacji budżetowej w latach 2011-2018

Wyszczególnienie	Wydatki ogółem	Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem [w %]	Dział 600 – Transport i łączność	Dział 801 – Oświata i wychowanie	Dział 851 – Ochrona zdrowia	Dział 852 – Pomoc społeczna	Dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska
2011	18 034 471,67	12,7	294 209,06	6 446 636,67	136 372,50	bd	934 707,39
2012	18 933 519,19	11,1	1 033 387,53	7 054 447,17	112 675,26	3 410 396,83	685 397,53
2013	19 648 247,53	10,1	540 441,63	7 024 667,98	113 688,10	3 294 560,06	1 609 341,80
2014	21 217 545,01	13,5	721 070,11	7 725 166,41	78 979,09	3 448 385,35	2 152 162,11
2015	21 769 741,02	10,5	788 285,10	9 065 573,53	141 568,34	3 434 193,48	2 047 534,01
2016	25 233 948,81	10,1	692 331,79	8 775 521,02	128 890,02	6 971 875,16	2 728 110,53
2017	30 485 416,69	19,9	2 221 303,36	9 302 957,33	149 214,47	1 511 861,12	1 819 536,51
2018	29 494 069,36	11,6	909 635,30	10 336 888,04	120 465,89	1 612 139,71	2 298 908,66

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.stat.gov.pl

Realizacja inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej i komunikacyjnej oraz innych inwestycji mających na celu zaspakajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, należących do zadań własnych gminy i finansowanych przez gminę Mirosławiec, odbywać się będzie zgodnie z obowiązującymi przepisami i planem budżetu gminy. Wcześniejsza realizacja będzie możliwa jedynie w przypadku ich sfinansowania, za odrębnym porozumieniem, przez inwestora zewnętrznego.

W związku z tym, że przedsięwzięcia inwestycyjne z zakresu infrastruktury technicznej, zapisane w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy, nie są możliwe do zrealizowania w ciągu jednego roku, to powinny być rozważane w perspektywie dłuższej niż jeden rok. Roczny charakter budżetu nie pozwala na prezentację poszczególnych inwestycji w całym okresie ich realizacji, nie gwarantując jednocześnie, iż realizacja inwestycji znajdzie odzwierciedlenie w budżetach kolejnych lat. **Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy i Miasta Mirosławiec na lata 2019-2026** (WPF) zakłada w

najbliższych latach utrzymanie dochodów i wydatków gminy na podobnym poziomie, z zachowaniem odpowiedniego bufora. Od 2022 roku dokument ten zakłada wzrost dochodów i wydatków gminy, co pozwala przyjąć, iż zaistnieją możliwości finansowania zadań własnych gminy, wstępnie określonych przez dokument, jakim jest Studium. Zaznaczyć jednak należy, iż WPF nie obejmuje większości inwestycji, które są przewidziane w dokumencie jakim jest Studium, ponieważ są one dopiero planowane w tym dokumencie.

Wieloletnia Prognoza Finansowa na lata 2019-2026 (uchwała Nr XIII/134/2016 Rady Miejskiej w Mirosławcu z dnia 30.12.2019 r.) została określona przy następujących założeniach:

Tabela 43. Dochody i wydatki gminy Mirosławiec na lata 2019-2026

Rok	Dochody ogółem	W tym:		Wydatki ogółem	W tym:	
		Dochody bieżące	Dochody majątkowe		Wydatki bieżące	Wydatki majątkowe
2019	31 319 021,31	29 094 136,40	2 224 884,91	32 242 136,46	28 506 347,95	3 735 788,51
2020	33 499 476,00	32 045 848,00	1 453 628,00	34 846 146,00	31 688 280,08	3 157 865,92
2021	28 665 126,00	28 665 126,00	0,00	27 434 727,00	26 279 654,69	1 155 072,31
2022	28 909 932,00	28 909 932,00	0,00	28 212 357,00	26 661 959,00	1 550 398,00
2023	29 806 140,00	29 806 140,00	0,00	29 108 565,00	27 163 466,00	1 945 099,00
2024	30 700 324,00	30 700 324,00	0,00	30 002 749,00	27 676 662,00	2 326 087,00
2025	31 621 334,00	31 621 334,00	0,00	30 923 759,00	28 201 817,00	2 721 942,00
2026	32 538 353,00	32 538 353,00	0,00	31 840 778,00	28 738 232,00	3 102 546,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2019-2026 (2019)

Tabela 44. Przeznaczenie prognozowanej nadwyżki budżetowej wg Wieloletniej Prognozy Finansowej

Rok	Przeznaczenie prognozowanej nadwyżki budżetowej	w tym na:	Informacje uzupełniające o wybranych rodzajach wydatków budżetowych					
		Spłaty kredytów, pożyczek i wykup papierów wartościowych	Wydatki bieżące na wynagrodzenia i składki od nich naliczane	Wydatki związane z funkcjonowaniem organów jednostki samorządu teryt.	Wydatki objęte limitem, o którym mowa w art. 226 ust. 3 pkt 4 ustawy	Wydatki inwestycyjne kontynuowane	Nowe wydatki inwestycyjne	Wydatki majątkowe w formie dotacji
2019	0,00	0,00	10 728 984,34	3 229 554,22	4 462 819,01	1 602 938,89	1 540 849,61	112 000,00
2020	0,00	0,00	10 163 584,00	3 277 635,00	4 524 131,48	0,00	757 581,66	0,00
2021	1 230 399,00	497 575,00	10 290 629,00	3 359 576,00	840 792,00	0,00	1 155 072,31	0,00
2022	697 575,00	697 575,00	10 419 262,00	3 443 565,00	78 162,00	0,00	1 550 398,00	0,00
2023	697 575,00	697 575,00	10 549 503,00	3 529 654,00	0,00	0,00	1 945 099,00	0,00
2024	697 575,00	697 575,00	10 681 372,00	3 617 895,00	0,00	0,00	2 326 087,00	0,00
2025	697 575,00	697 575,00	10 814 889,00	3 708 342,00	0,00	0,00	2 721 942,00	0,00
2026	697 575,00	697 575,00	10 950 075,00	3 801 051,00	0,00	0,00	3 102 546,00	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2019-2026 (2019)

Finansowanie inwestycji z zakresu wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej służących realizacji zadań własnych gminy, dokonywane jest z wydatków budżetowych.

Szacując najistotniejsze inwestycje wynikające z ustaleń miejscowego planu (w tym przygotowywanego projektu planu dla miasta Mirosławiec) należy uwzględnić przede wszystkim budowę dróg służących do obsługi wyznaczonych terenów inwestycyjnych.

Niniejsze Studium wyznacza nowe tereny inwestycyjne na obszarach dobrze skomunikowanych, wymagających jedynie rozbudowy istniejącego układu komunikacyjnego i infrastruktury technicznej. W większości są to tereny będące własnością gminy Mirosławiec, zatem ich realizacja nie będzie wymagała poniesienia większych nakładów finansowych z tytułu wykupu nieruchomości.

Wyliczono, że gmina Mirosławiec winna uwzględnić wydatki związane z budową:

- około 2 000 m nowych dróg klasy zbiorczej lub lokalnej;
- około 4 000 m nowych dróg klasy dojazdowej;

Przyjęto koszt budowy 1 km infrastruktury drogowej na poziomie: dla drogi lokalnej i zbiorczej 1 500 000,00 zł/km oraz dla drogi dojazdowej 1 100 000,00 zł/km.

Nie licząc kosztów wykupu gruntów pod te inwestycje (wyznaczone nowe tereny inwestycyjne zlokalizowane są przy drogach, będących własnością gminy), sam koszt budowy ww. dróg to kwota rzędu około 7 400 000,0 mln zł.

Jednakże, jest to tylko niewielka część wydatków niezbędnych do wyposażenia terenów przeznaczonych w planach do zabudowy. Konieczne będzie także uzbrojenie terenów w zakresie infrastruktury technicznej, wykup terenów pod drogi publiczne (jeśli zaistnieje taka potrzeba), przebudowa i budowa nawierzchni na drogach już istniejących, a także remonty i utrzymanie infrastruktury już istniejącej, tj.: wszelkiego rodzaju systemów transportowych, energetycznych, łączności i wodno-sanitarnych, w których skład wchodzą: drogi, przystanki autobusowe, sieć gazowa, energetyczna, melioracyjna, obiekty telekomunikacji i poczty.

Jeszcze inną kwestią są koszty infrastruktury społecznej, w skład której wchodzą obiekty i urządzenia zaspokajające potrzeby ludności w zakresie oświaty, wychowania, pomocy społecznej, ochrony zdrowia, kultury i sztuki, a także szkoły, internaty, przedszkola, żłobki, domy dziecka, przychodnie i ośrodki zdrowia, organizacje społeczne, obiekty kultu religijnego, a których na obecnym etapie nie sposób ocenić. W związku z tym, że niniejsze Studium nie wyznacza nowych terenów mieszkaniowych, a jedynie inne tereny inwestycyjne, nie przewiduje się wydatków związanych z infrastrukturą społeczną, służącą realizacji zadań własnych gminy.

Na podstawie przeprowadzonych analiz ekonomicznych i społecznych oraz planów inwestycyjnych zawartych w planach budżetowych i opracowaniach branżowych przedsiębiorstw komunalnych wynika, że gmina Mirosławiec dysponuje oraz programami umożliwiającymi realizację zadań z zakresu infrastruktury technicznej i społecznej, która zaspokoi potrzeby obecnych i potencjalnych mieszkańców i przedsiębiorców gminy. Ponadto gmina i podległe jej przedsiębiorstwa dysponują programowymi opracowaniami branżowymi, które przewidują m.in. modernizację i budowę dróg oraz sieci infrastruktury technicznej, przy uwzględnieniu bieżących i przyszłych potrzeb rozwojowych gminy.

Ocenia się, że potrzeby inwestycyjne wynikające z konieczności realizacji zadań własnych gminy w zakresie budowy dróg, sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i infrastruktury społecznej, w tym zwłaszcza na obszarach lokalizacji nowej zabudowy, nie przekraczają w długim horyzoncie czasowym możliwości finansowych gminy. W związku z powyższym nie zachodzi potrzeba dokonania zmian w celu dostosowania zapotrzebowania na nową zabudowę do możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej i społecznej.

8. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych

Obszar miasta i gminy Mirosławiec położony jest poza zasięgiem naturalnych zagrożeń geologicznych.

9. Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych

Terenem górniczym jest przestrzeń objęta przewidywanymi szkodliwymi wpływami robót górniczych zakładu górniczego. Granice obszaru górniczego i terenu górniczego wyznacza koncesja.

Na obszarze gminy Mirosławiec tereny górnicze zlokalizowane są w Mirosławcu (Mirosławiec II i Mirosławiec MŁ) oraz na południe od Łowicza Wałeckiego (Łowicz Wałecki). Tereny górnicze zostały oznaczone na rysunku Studium.

Tereny górnicze należy wykluczyć z zainwestowania innego niż związane z eksploatacją złoża i funkcjonowaniem zakładu górniczego, poza ew. dotychczasowym użytkowaniem tych ich części, które

nie wchodzą w skład obszaru górniczego. W terenach górniczych można też wyznaczać tzw. filary ochronne. Po zakończeniu eksploatacji i zniesieniu terenu górniczego – należy dokonać rekultywacji zgodnie z jej kierunkiem określonym w koncesji. Jako kierunki rekultywacji sugeruje się kierunki leśne i wodno-leśne, przy czym nie można wykluczyć także zagospodarowania na potrzeby rekreacji i zabudowy usługowej.

10. Stan infrastruktury technicznej

10.1. Sieć kanalizacyjna

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Mirosławiec w 2018 roku wynosiła 14,8 km, przy czym korzystało z niej 3 947 mieszkańców, co oznacza, że 72,1 % ludności gminy miało dostęp do kanalizacji (99,3 % w mieście).

Na terenie gminy funkcjonuje 1 oczyszczalnia ścieków. Ścieki komunalne z miasta odprowadzane są kolektorem, a następnie dopływają do mechaniczno-biologicznej oczyszczalni. Oczyszczalnia ścieków odbiera także ścieki z Mirosławca Górnego. Obiekt ten posiada pozwolenie wodnoprawne na odprowadzanie ścieków oczyszczonych do odbiornika ważne do 30 listopada 2021 roku przy następujących dopuszczalnych stężeniach zanieczyszczeń w oczyszczonych ściekach: BZT5 – do 25,0 mg O_2/l, ChZt – do 125,0 mg O_2/l, zawiesina ogólna do 35,0 mg/l.

Oczyszczalnia ta jest oczyszczalnią mechaniczno-biologiczną o przepustowości rzeczywistej 1500,0 m^3/d. Obciążenie ww. oczyszczalni wynosi 450,0 m^3/dobę, z czego około 20 % stanowią ścieki dowożone. Funkcje odbiornika ścieków oczyszczonych pełni rzeka Korytnica (przez trzcinowisko i odcinek rowu melioracyjnego). Strefę ochrony sanitarnej ustalono na 150,0 m.

Tabela 45. Ścieki oczyszczone w ciągu roku

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018
Odprowadzone ogółem [dam^3]	246,0	229,0	210,0	238,0	216,0
Odprowadzane w czasie doby do kanalizacji [dam^3]	0,7	0,6	0,6	0,7	0,6
Oczyszczane łącznie z wodami infiltracyjnymi i ściekami dowożonymi [dam^3]	250	234	219	247	222
Oczyszczane razem [dam^3]	246	229	210	238	216
Oczyszczane biologicznie [dam^3]	246	229	210	238	216
Oczyszczane biologicznie i z podwyższonym usuwaniem biogenów w % ścieków ogółem [%]	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Odprowadzane na 1 mieszkańca	0,044	0,042	0,038	0,043	0,039

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.stat.gov.pl

Mieszkańcy miejscowości, do których nie doprowadzono sieci kanalizacyjnej, stosują indywidualne rozwiązania w zakresie gospodarki ściekowej – zbiorniki bezodpływowe, przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Tabela 46. Gromadzenie nieczystości ciekłych w gminie i mieście Mirosławiec

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018
Zbiorniki bezodpływowe [szt.]	345	345	349	351	351
Oczyszczalnie przydomowe [szt.]	53	55	57	57	57
Stacje zlewne [szt.]	1	1	1	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.stat.gov.pl

Dla poprawy stanu najważniejsze jest kontynuowanie rozbudowy sieci, gdzie standardy obsługi są niewystarczające. W pierwszej kolejności powinno nastąpić uzupełnienie wyposażenia oraz wyrównanie standardów w obrębie od dawna zurbanizowanych terenów mieszkaniowych Mirosławca.

10.2. Zaopatrzenie w wodę

Gmina i miasto Mirosławiec posiada stosunkowo dobrze rozwiniętą sieć wodociągową. Za gospodarkę wodno-ściekową gminy odpowiada Zakład Energetyki Cieplnej, Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Mirosławcu.

Według danych GUS za rok 2018 długość sieci wodociągowej na terenie gminy wynosiła 40,5 km, a liczba przyłączy w tym samym roku wynosiła 711. Oznacza to, że blisko 95 % mieszkańców ma dostęp do sieci wodociągowej. W mieście 99,1 % ludności korzysta z wodociągów komunalnych. Średnie roczne zużycie wody na 1 mieszkańca kształtuje się na poziomie 26,0 m^3 (stan na dzień 31.12.2018 r.).

Na terenie gminy funkcjonują następujące systemy wodociągowe eksploatowane przez Zakład Energetyki Cieplnej, Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Mirosławcu:

- wodociąg miejski w Mirosławcu z ujęciem wody przy ul. Ogrodowej. Znajdują się tam 3 studnie głębinowe (17,5 – 19,0 m) umożliwiające pobór wody z poziomu czwartorzędowego. Zasoby wód podziemnych zatwierdzono w kat. „B" na 90,0 m^3/h. Dla ujęcia wody zabezpieczono strefy ochrony sanitarnej bezpośredniej oraz pośredniej.
  Woda pobierana ze studni nie wymaga uzdatniania fizyko-chemicznego i w związku z tym w stacji wodociągowej zamontowano jedynie chlorator w celu doraźnej dezynfekcji wody oraz aerator do usuwania ponadnormatywnej zawartości związków Fe i Mn. Ciśnienie wody w sieci wodociągowej utrzymywane jest za pomocą 3 zbiorników hydroforowych o pojemności V=4,0 m^3 każdy. Zapas wody gromadzony jest w czterech zbiornikach wyrównawczych o objętości V=50,0 m^3. Woda tłoczona jest do sieci wodociągowej rurociągami o średnicy 90-200 mm. Stan techniczny urządzeń jest dobry;
- w Bronikowie – ujęcie wody z 1 studni o głębokości 34 m. Zasoby zatwierdzone w kat. „B" wynoszą 48,0 m^3/h. Woda nie wymaga uzdatniania, w stacji wodociągowej zamontowano 3 hydrofory o V = 4,0 m^3 każdy;
- w Hankach – woda pobierana z 1 studni o głębokości 49 m. Zasoby ujęcia w kat. „B" ustalono na 28,0 m^3/h. Ciśnienie w sieci wodociągowej utrzymują 2 hydrofory o pojemności V = 2,0 m^3 każdy. Woda nie wymaga uzdatniania;
- w Łowiczu Wałeckim – woda ujmowana z 1 studni o głębokości 50,0 m. Zasoby w kat. „B" zatwierdzono na 46,3 m^3/h. W stacji uzdatniania zainstalowano odmagneziacz, który nie jest wykorzystywane ze względu na dobrą jakość wody. Stabilizację ciśnienia w sieci zapewniają dwa zbiorniki hydroforowe o V = 3,5 m^3 każdy. Z wodociągu zasilana jest również Kolonia Łowicz Wałecki i Motel „Park";
- w Piecniku – czynne są 3 ujęcia wody:
  - dla wsi – 1 studnia o głębokości 55,5 m, Qh = 16,2 m^3/h,
  - dla Kolonii 1 studnia o głębokości 39,0 m, Qh = 4,2 m^3/h,
  - oraz indywidualne dla szkoły;
- w Toporzyku – ujęcie wody ze studni o głębokości 70,0 m.

Poza w/w systemami wodociągowymi czynne są lokalne ujęcia wody w Próchnowie, Jabłonkowie, Drzewoszewie i Orlu.

W pozostałym miejscowościach: Jadwiżyn, Sadowo, Setnica, Kierpnik, Jabłonowo mieszkańcy korzystają ze studni indywidualnych.

Analiza stanu wykazała, że niemal wszystkie tereny pełniące w mieście i gminie funkcje mieszkaniowe, produkcyjne i usługowe, pozostają w zasięgu sieci wodociągowej z systemu miejskiego lub

lokalnych systemów wodociągowych wiejskich. Poziom zaspokojenia potrzeb jest oceniany pod względem ilościowym jako wystarczający. Jakość wody nie budzi zastrzeżeń służb sanitarno-epidemiologicznych.

10.3. Odprowadzanie wód deszczowych

Przeważająca część obszaru gminy jest odwadniana przez spływ powierzchniowy do rzeki Korytnicy i innych rzek i cieków. Na terenie gminy Mirosławiec nie ma zorganizowanego systemu odprowadzania wód deszczowych. Jedynie miasto Mirosławiec posiada odcinki kanalizacji deszczowej. Wody deszczowe są odprowadzane do cieków powierzchniowych, przepływających przez miasto.

Na terenach wiejskich wody opadowe odprowadzane są powierzchniowo do gruntu – przez infiltrację, względnie za pośrednictwem rowów przydrożnych do istniejących cieków wodnych.

10.4. Zaopatrzenie w gaz

Przez teren gminy przebiega sieć gazowa wysokiego ciśnienia:

1) gazociąg DN250 relacji Wałcz – Stargard (rok budowy 1975) o maksymalnym ciśnieniu roboczym gazu powyżej 2,5 MPa, przesyłająca gaz ziemny wyskometanowy oznaczony symbolem E (GZ-50) ze złóż w rejonie Ostrowa Wlkp. do Szczecina;
2) gazociąg DN150 odboczka Mirosławiec (rok budowy 2008), o maksymalnym ciśnieniu roboczym gazu powyżej 1,6 MPa;
3) stacja gazowa Mirosławiec – na Świdwin – 8000;
4) stacja gazowa Mirosławiec – 1500.

Aktualnie jedynie mieszkańcy Mirosławca i ulicy Lotnictwa Polskiego korzystają z zasilania gazem przewodowym.

Do odbiorców gaz doprowadzany jest rurociągami rozdzielczymi o średnicach od DN 250 do DN 80 mm.

Lokalizacja obiektów budowlanych względem istniejącej sieci gazowe wysokiego ciśnienia powinna być zgodna z wymaganiami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie (Dz. U. z dnia 04.06.2013 r., poz. 640).

Tabela 47. Wskaźniki dotyczące sieci gazowej na terenie gminy Mirosławiec

Wskaźnik	2014	2015	2016	2017	2018
Długość czynnej sieci ogółem [m]	41 849	41 849	41 950	41 395	41 395
Długość czynnej sieci rozdzielczej [m]	22 001	22 001	22 109	21 554	21 554
Czynne przyłącza do budynków ogółem [szt.]	320	324	327	356	359
Odbiorcy gazu [gosp. dom.]	816	801	809	824	859
Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem [gosp. dom.]	83	205	305	312	320
Zużycie gazu [tys. m^3]	1 014,5	746,2	497,6	-	-
Zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań [tys. m^3]	801,7	590,2	193,3	-	-
Ludność korzystająca z sieci gazowej [osoba]	2 818	2 817	2 806	2 885	2 963
Ludność korzystająca z sieci w % ludności gminy	51,0	51,1	50,8	52,5	54,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.stat.gov.pl

10.5. Sieć elektroenergetyczna

Systemem elektroenergetycznym na terenie gminy Mirosławiec zajmuje się ENEA Operator Sp. z o.o. Sieć dystrybucyjna energii elektrycznej: sieć elektroenergetyczna wysokich, średnich i niskich napięć, za której ruch sieciowy jest odpowiedzialny operator systemu dystrybucyjnego (OSD) to zespół

połączonych wzajemnie linii i stacji elektroenergetycznych, przeznaczonych do przesyłania i rozdzielania energii elektrycznej. Do sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej OSD nie należy kwalifikować linii i stacji elektroenergetycznych nie będących własnością OSD.

Na obszarze gminy Mirosławiec zlokalizowana jest następująca infrastruktura elektroenergetyczna:

1) linia napowietrzna 110 kV relacji: GPZ Mirosławiec (MIR) – GPZ Wałcz Północ (WLP);
2) linia napowietrzna 110 kV relacji: GPZ Mirosławiec (MIR) – GPZ Czaplinek (CZP);
3) linia napowietrzna 110 kV relacji GPZ Mirosławiec (MIR) – GPZ Kalisz Pomorski (KPO);
4) stacja elektroenergetyczna 110 kV (GPZ) Mirosławiec (MIR);
5) linie napowietrzne i kablowe średniego napięcia (SN-15 kV);
6) linie napowietrzne i kablowe niskiego napięcia (nn-0,4 kV);
7) 79 stacji transformatorowych o mocy 15/0,4 kV (SN);
8) rozdzielnia sieciowa SN/SN 15/15kV.

Na odcinku 584 m od GPZ Mirosławiec do stanowiska nr 4/98 linie WN-110 kV relacji GPZ Mirosławiec (MIR) – GPZ Wałcz Północ (WLP) oraz GPZ Mirosławiec (MIR) – GPZ Czaplinek (CZP) są poprowadzone na wspólnych słupach jako linia dwutorowa.

Moc Głównego Punktu Zasilającego w gminie to 2x2,5 MW, który został zmodernizowany i rozbudowany wraz z liniami przesyłowymi 110 kV przyłączonymi do sieci sąsiedniego operatora Energa w GPZ Czaplinek i Kalisz Pomorski, dzięki czemu została zapewniona stabilność dostaw energii w tym zapewnienia dostaw na potrzeby zakładów produkcyjnych i samych mieszkańców.

Tabela 48. Zużycie energii elektrycznej o niskim napięciu w mieście Mirosławiec

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018
Odbiorcy energii elektrycznej [szt.]	1 587	1 592	1 604	1 710	1 763
Zużycie energii elektrycznej [MWh]	2 256,20	2 316,82	2 284,04	2 410,41	2 423,89
Zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca [kWh]	745,11	761,36	745,44	782,60	790,06

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.stat.gov.pl

Udział gospodarstw domowych przyłączonych do sieci elektrycznej w stosunku do ogólnej liczby gospodarstw domowych w gminie sięga 100 %, więc obecnie istniejąca sieć elektroenergetyczna zabezpiecza potrzeby mieszkańców.

Znaczna rezerwa mocy transformatorów pozwala na zabezpieczenie potrzeb rozwojowych obszaru i ewentualny rozwój lub możliwość przyłączenia nowych źródeł wytwórczych, w tym obiektów i instalacji wykorzystujących OZE. Z powodu uwarunkowań lokalizacyjnych – strefy intensywnego ruchu lotniczego rozwój odnawialnych źródeł energii w formie turbin wiatrowych jest mocno ograniczony dla obszaru gminy Mirosławiec.

10.6. Zaopatrzenie w ciepło

W gminie nie ma systemów ciepłowniczych. Mieszkańcy korzystają ze źródeł lokalnych. Jedynie w Mirosławcu funkcjonują kotłownie osiedlowe eksploatowane przez ZWCWiK Sp. z o.o. zasilane gazem ziemnym. Pozostali odbiorcy korzystają z indywidualnych źródeł ciepła: piece c. o., ogrzewanie etażowe itp.

Największą moc posiadają ciepłownie:

- przy ul. Parkowej – 600 kW,
- przy ul. Wolności – 152 kW,
- przy ul. Akacjowej – 120 kW.

Według danych GUS w 2018 roku długość sieci cieplnej przesyłowej i rozdzielczej wynosiła 0,8 km, natomiast długość przyłączy do budynków 0,4 km.

10.7. Odnawialne źródła energii

W gminie Mirosławiec funkcjonują obiekty wytwarzające energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii – farmy fotowoltaiczne. Gmina posiada także znaczny potencjał odnośnie pozyskiwania energii z biomasy. W odniesieniu do możliwości lokalizowania siłowni wiatrowych ich rozwój jest mocno ograniczony z powodu uwarunkowań lokalnych związanych z ruchem lotniczym.

Na obszarze opracowania, w rejonie miejscowości Hanki, Jadwiżyn i Setnica, obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w zakresie lokalizacji elektrowni wiatrowych (uchwała nr XII/100/2015 z dnia 28 października 2015 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mirosławiec w obrębach geodezyjnych Hanki, Jadwiżyn i Setnica; Dz. Urz. Woj. Zach. poz. 4864 z dnia 1 grudnia 2015 r.). Wspomniany plan miejscowy umożliwia realizację do 6 sztuk elektrowni wiatrowych o mocy do 3,5 MW każda.

Przy lokalizacji nowych jednostek (turbin) zespołów elektrowni wiatrowych należy zapewnić zachowanie odległości od skrajnych przewodów napowietrznych linii elektroenergetycznych, będących częścią sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej.

Wyznacza się odległości lokalizacji poszczególnych turbin wiatrowych od istniejących i projektowanych linii elektroenergetycznych dystrybucyjnych, w poziomie nie mniejsze niż:

- 10,0 m od osi linii nn-0,4 kV jednotorowej do średnicy koła wiatrakowego;
- 12,5 m od osi linii SN-15 kV (20 kV) jednotorowej do średnicy koła wiatrakowego;
- 12,5 m od osi linii nn-0,4 wielotorowej do średnicy koła wiatrakowego;
- 15,0 m od osi linii SN-15 kV (20 kV) wielotorowej do średnicy koła wiatrakowego;
- 3x średnica koła wiatrakowego od skrajnego przewodu linii o napięciu 110 kV nieposiadającej specjalnych amortyzatorów do tłumienia drgań do średnicy koła wiatrakowego;
- średnica koła wiatrakowego od skrajnego przewodu linii o napięciu 110 kV posiadającej specjalne amortyzatory do tłumienia drgań do średnicy koła wiatrakowego.

W gminie Mirosławiec istnieje kilka farm fotowoltaicznych. Zlokalizowane one są głównie w południowej i południowo-wschodniej części miasta Mirosławiec. Tereny te zostały oznaczone na rysunku Uwarunkowań jako tereny PU i obszary lokalizacji urządzeń wytwarzających energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczające 100 kW, wokół której wyznaczona została strefa ochronna. Kolejne elektrownie słoneczne są w trakcie realizacji.

Poza dużymi farmami fotowoltaicznymi, na terenie gminy licznie montowane są instalacje fotowoltaiczne na dachach domów jednorodzinnych i innych budynków.

10.8. Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami regulowana jest przez ustawę Prawo ochrony środowiska, a także ustawę o odpadach oraz ustawę o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Głównym celem gospodarowania odpadami jest zapobieganie lub minimalizowanie ich powstawania, a w przypadku, kiedy już zostały wytworzone, maksymalne zagospodarowanie, odzysk zawartych w nich surowców i materiałów oraz bezpieczne dla środowiska unieszkodliwienie.

Ilość powstających odpadów komunalnych zależy w dużym stopniu od poziomu i modelu konsumpcji indywidualnej oraz świadomości ekologicznej społeczeństwa. Wraz z rozwojem gospodarczym powodowanym przede wszystkim rozwojem technologii przemysłowych, następuje zwiększanie konsumpcji, powstają duże ilości odpadów. W dużych ośrodkach miejskich ilość wytwarzanych odpadów wynosi nawet 1,5 m^3 rocznie na mieszkańca, podczas gdy na niektórych terenach nie przekracza 0,5 m^3 na mieszkańca.

Według obowiązującego „Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2023-2028 wraz z załącznikiem Plan inwestycyjny" województwo zachodniopomorskie podzielone jest na dwa regiony gospodarki odpadami komunalnymi: region zachodni i region wschodni. Podział ten ma zagwarantować poprawne i efektywne działanie instalacji i systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie całego

województwa. Zapewnić ma to gospodarka odpadami wykorzystująca instalacje regionalne lub instalacje przewidziane do zastępczej obsługi regionów.

Gmina Mirosławiec należy do regionu wschodniego. Na jej terenie znajduje się Zakład Przetwarzania Odpadów, zarządzany przez firmę ATF Polska Sp. z o.o. Sp. K. Zagospodarowanie odpadów odbywa się tu kompleksowo w jednej instalacji, która to zapewnia mechaniczno-biologiczne przetwarzanie odpadów komunalnych, przetwarzanie selektywne zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów w procesie kompostowania oraz składowanie odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych i pozostałości po ich sortowaniu. Instalacja ta posiada status RIPOK (Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych) i cechuje ją następująca moc:

- części mechanicznej na poziomie 65 000 Mg/rok,
- części biologicznej na poziomie 16 500 Mg/rok.

Ponadto, na terenie gminy Mirosławiec oddano do użytkowania regionalną kompostownię odpadów zielonych i innych odpadów ulegających biodegradacji – w miejscowości Chojnica o maksymalnej mocy przerobowej na poziomie 1 400 Mg/rok, zarządzana przez ATF Polska Sp. z o.o. Sp. K., Chojnica 2.

W 2013 roku łącznie od 1 091 właścicieli nieruchomości z terenu gminy Mirosławiec odebrano 1 089,4 Mg wszystkich odpadów komunalnych. Dzięki działaniom podjętym na terenie gminy Mirosławiec udało się ograniczyć masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska o 24,52 % oraz osiągnąć poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia poszczególnych frakcji odpadów komunalnych na poziomie 17,01 %.

Informacje o składzie i ilości odpadów komunalnych, ulegających biodegradacji oraz poddanych recyklingowi, z obszaru gminy Mirosławiec przedstawia poniższa tabela.

Tabela 49. Gospodarka odpadami w gminie i mieście Mirosławiec w latach 2017-2018

Wyszczególnienie	**2017**	**2018**
Odpady zebrane w ciągu roku		
Ogółem [t]	1 123,54	1 372,99
Z gospodarstw domowych [t]	1 109,10	1 348,09
Z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji) [t]	14,44	24,90
Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku		
Ogółem [t]	234,01	310,41
Z gospodarstw domowych [t]	229,60	305,33
Z innych źródeł [t]	4,41	5,08
Szkło [t]	73,18	57,88
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne razem [t]	4,41	4,68
Wielkogabarytowe [t]	49,48	134,24
Opakowania wielomateriałowe [t]	106,94	0,00
Zmieszane odpady opakowaniowe [t]	0,00	112,74
Pozostałe [t]	0,00	0,87
Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku		
Ogółem [t]	889,53	1 062,58
Ogółem na 1 mieszkańca [kg]	161,0	193,3
Z gospodarstw domowych [t]	879,50	1 042,76
Odpady z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca [kg]	159,2	189,7
Jednostki odbierające odpady w danym roku wg obszaru działalności [szt.]	5	6
Z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji [t]	10,03	19,82

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.stat.gov.pl

10.9. Telekomunikacja

Na terenie gminy działa telefonia stacjonarna i komórkowa. Sieć telekomunikacyjna jest bardzo dobrze rozwinięta. Usługi telekomunikacyjne świadczy firma Orange Polska oraz Asta-Net S.A.

Poza siecią telekomunikacyjną na terenie gminy zlokalizowane są instalacje radiokomunikacyjne – stacje bazowe telefonii komórkowej:

- 6 szt. w Mirosławcu,
- 1 szt. w Kalinówce,
- 2 szt. w Mirosławcu Górnym,
- 1 szt. w Łowiczu Wałeckim,
- 1 szt. w Hankach,
- 2 szt. w Piecniku.

11. Stan systemów komunikacji

11.1. Komunikacja drogowa

System infrastruktury transportowej gminy Mirosławiec charakteryzuje się ogólnie dobrym stanem rozwoju. Mirosławiec jest ważnym węzłem komunikacji drogowej.

Sieć drogową gminy Mirosławiec buduje układ podstawowy i układ uzupełniający. Układ podstawowy tworzy droga krajowa nr 10 i droga wojewódzka nr 177. Układ uzupełniający tworzą drogi powiatowe i gminne.

Długość dróg ogółem w gminie Mirosławiec wynosi 141,371 km, w tym:

- drogi gminne 70,0 km
- drogi powiatowe 32,2 km,
- drogi wojewódzkie 15,5 km,
- drogi krajowe 23,671 km.

Przez teren gminy Mirosławiec przebiegają:

1) droga krajowa nr 10, łącząca granicę państwową z Niemcami w Lubieszynie z Mazowszem (relacja Szczecin – Bydgoszcz – Warszawa); przebiega przez województwa: zachodniopomorskie, wielkopolskie, kujawsko-pomorskie i mazowieckie;
2) droga wojewódzka nr 177 (Czaplinek-Wieleń), łącząca powiaty: drawski, wałecki i czarnkowsko-trzcianecki;
3) drogi powiatowe:
   - droga nr 1984Z: (Stara Studnica) – granica powiatu – Mirosławiec,
   - droga nr 2300Z: Łowicz Wałecki – granica powiatu – (Stara Korytnica),
   - droga nr 2301Z: od drogi wojewódzkiej 177 – Rzeczyca – do drogi wojewódzkiej 177,
   - droga nr 2306Z: od drogi 10 – Toporzyk – Kłosowo – Dębołęka,
   - droga nr 2308Z: Piecnik – Górnica – Karsibór – Golce,
   - droga nr 2310Z: Bronikowo – Próchnowo,
   - droga nr 2311Z: Piecnik – Marcinkowice,
   - droga nr 2312Z: Lubno – Nakielno.

Ponadto na obszarze opracowania istnieje rozbudowana sieć dróg gminnych, łączących okoliczne miejscowości.

Droga krajowa nr 10 wiodąca ze wschodu (Bydgoszcz) na zachód (Szczecin) prowadzi duży ruch tranzytowy i stanowi jednocześnie dogodne połączenie z krajem a także wschodem i zachodem Europy.

Parametry dróg są zróżnicowane – od bardzo dobrych dla drogi krajowej, dobrych dla drogi wojewódzkiej, do średnich i złych w odniesieniu do dróg powiatowych i gminnych.

11.2. Komunikacja kolejowa

Przez północno-zachodni obszar gminy przebiega tor podrzędnej linii kolejowej łączącej Choszczno, Kalisz Pomorski i Złocieniec. Linia ta została zamknięta w 1996 roku. Najbliższa czynna linia kolejowa znajduje się w gminie Kalisz Pomorski, łączy ona Szczecin Główny i Piłę.

11.3. Komunikacja powietrzna

Około 5 km na północ od Mirosławca zlokalizowana jest wojskowa 12. Baza Bezzałogowych Statków Powietrznych, dysponująca czynnym lotniskiem wojskowym. Baza ta znajduje się w granicach terenu zamkniętego.

11.4. Komunikacja rowerowa i piesza

Gmina Mirosławiec posiada bogatą ofertę dla miłośników aktywnego spędzania czasu – są to szlaki turystyczne o zróżnicowanym stopniu trudności.

Na szlaki turystyczne składają się: trasy piesze, rowerowe i dla zmotoryzowanych. Szlaki są oznakowane i wiodą przez najbardziej malownicze tereny gminy.

Przez gminę Mirosławiec przebiegają trzy szlaki piesze – niebieski, zielony i czarny:

1) Szlak pieszy niebieski, nr ZP-1127-n:
   Przebieg szlaku: Mirosławiec PKS – Muzeum Walk o Wał Pomorski – Mostek nad rzeką Korytnicą – jez. Orle Wielkie – Orle – jez. Gniewosz – Mirosławiec Górny – Jez. Pogorzalskie – Toporzyk – jez. Wuknik (Okuninek) – Hanki – jez. Hanki – Setnica – jez. Kosiakowo – Mirosławiec PKS.
   Szlak ma charakter pętli o długość: 31,35 km. Po drodze przecina się ze szlakiem pieszym czarnym oraz szlakiem pieszym zielonym. Prowadzi trasą, gdzie można napotkać liczne jeziora z miejscami odpoczynku. Po drodze na szlaku, nad jez. Kosiakowo warto zregenerować siły i odpocząć na dużej plaży z pomostem. Jest to miejsce z bardzo dobrze rozwiniętą infrastrukturą turystyczną. Również w tym miejscu znajduje się początek szlaku kajakowego rzeką Korytnicą. Odcinek na całej długości dostępny dla pieszych, rowerzystów i miłośników nordic walking.
2) Szlak pieszy zielony, nr ZP-1133z:
   Przebieg szlaku: Nakielno – Drzewoszewo – Próchnowo.
   Szlak ma charakter liniowy o długości 13,18 km. Zaczyna się w miejscowości Nakielno (gm. Wałcz) kończy w Próchnowie. Należy do szlaków dość łatwych, a jego długość pozwala na przebycie trasy pieszo w kilka godzin. Od wschodniej strony przebiega w większości terenami leśnymi rezerwatu przyrody „Wielki Bytyń" zaś od zachodu krętą drogą asfaltową. Po drodze występują liczne węzły z innymi szlakami. Odcinek na całej długości dostępny dla pieszych, rowerzystów i miłośników nordic walking.
3) Szlak pieszy czarny, nr ZP-1132-S:
   Przebieg szlaku: Wierzchowo PKS – Stadion Sportowy – Żabin – Toporzyk – Jez. Głębokie – Jez. Bobrowe – Piecnik – Próchnowo – okolice Stanicy Harcerskiej i przystani żeglarskiej – Rezerwat Przyrody Wielki Bytyń – Nakielno PKS.
   Jest to szlak o nazwie: Jednostek Pancernych Wojska Polskiego. Ma charakter liniowy o długości 44,44 km. Po drodze przecina się z wieloma innymi szlakami, m. in. szlak niebieski pętla wokół Mirosławca, szlak zielony Próchnowo – Nakielno oraz rowerowymi.

Ścieżka rowerowa „Mirosławieckie Lasy" ma długość ok. 22 km. Trasa przebiega przez najcenniejsze przyrodniczo obiekty. Wzdłuż ścieżki rozmieszczono kilkanaście tablic edukacyjnych zawierających informacje z zakresu ekologii i zachowania się na terenach leśnych. Z myślą o turystach na trasie wyznaczono miejsca wyposażone w ławki i stoły umożliwiające chwilowy odpoczynek i regenerację sił.

W przypadku grup zorganizowanych Nadleśnictwo Mirosławiec oferuje przejazd trasy z przewodnikiem i zapoznania się z obiektami niedostępnymi.

Ponadto w gminie istnieje szlak nordic walking pn. "Gniewnych Orłów". Punktem początkowym i końcowym ścieżki jest jezioro Gniewosz (Harcerskie). Po drodze znajduje się wiele ciekawych (niekoniecznie oznaczonych na mapie) miejsc. Pierwszy odcinek ścieżki prowadzi do niezwykle malowniczego jeziora Orla (Orłowo, Dęby) i przecina źródła rzeki Korytnicy. Ten odcinek prowadzi do wsi Orle i zawiera dwa miejsca odpoczynku. Ostatni odcinek, ze wsi Orle prowadzi do jeziora Gniewosz (Harcerskie).

Trasa szlaku przebiega także przy turystycznych szlakach: niebieskim szlaku pieszym oraz zielonym szlaku rowerowym.

Ostatnim szlakiem turystycznym w gminie Mirosławiec jest szlak żółty „Żubrowy", o długości 31,44 km. Przebieg szlaku: parking leśny przy drodze nr 177 – Drzewoszewo – Pilów – Dzika Zagroda w Jabłonowie – Jabłonowo – Jeziorko – Górnica – Laski Wałeckie – Lipie – Toporzyk.

Po drodze przecina się z innymi szlakami niebieskim, czerwonym, czarnym oraz zielonym. Na trasie można odpocząć we wsi Drzewoszewo nad jeziorem Bytyń Wielki, zatrzymać się w Dzikiej Zagrodzie w Jabłonowie, gdzie można poznać żubry, które żyją na terenie Gminy Mirosławiec. Na końcu szlaku zatrzymujemy się w miejscowości Toporzyk, gdzie można zobaczyć drewniany kościół z I poł. XVIII w. Z Toporzyka można dalej wyruszyć w kolejną trasę wybierając innych szlak m.in., niebieski, zielony oraz czarny.

12. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych

Cały obszar gminy Mirosławiec został zaliczony w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego (2020) do obszaru funkcjonalnego Wałcza jako miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka subregionalnego wraz ze strefą dalszego oddziaływania.

Dla rozwoju ww. obszaru funkcjonalnego istotne znaczenie ma realizacja odcinków drogi S10 Piła – Szczecin na terenie województwa zachodniopomorskiego.

W planowaniu miejscowym należy uwzględnić zasady zagospodarowania przestrzeni zawarte w Planie województwa, w tym zwłaszcza następujące zagadnienia dotyczące realizacji inwestycji celu publicznego:

- zwiększenie obszarów zieleni i zwiększanie retencji wód na terenach zurbanizowanych;
- ochronę udokumentowanych zasobów wód podziemnych (GZWP nr 125);
- ochronę udokumentowanych złóż kopalin niezagospodarowanych, służąca potrzebom ich przyszłej eksploatacji;
- ochronę krajobrazu kulturowego w ramach obszaru kulturowo-krajobrazowego OKK 23 – Śladami Gropiusa;
- budowę drogi S10 (od węzła Kijewo w kierunku wschodnim) z budową obwodnicy miasta Mirosławiec;
- utrzymanie ograniczeń zabudowy i zagospodarowania terenu w obszarze powierzchni ograniczających lotniska wojskowego;
- modernizację linii wysokiego napięcia WN 110 kW Wałcz – Mirosławiec;
- budowę stacji pomiarowej gazu w Mirosławcu;
- realizację inwestycji wynikających z Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych ze wsparciem z RPO WZ dla aglomeracji od 2000 do 10000 RLM.

Na obecnym etapie nie wskazuje się jeszcze konkretnych przebiegów poszczególnych inwestycji celu publicznego w zakresie infrastruktury technicznej. Inwestycje te zostały przewidziane w planie zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego, jednak bez wskazania ich konkretnej lokalizacji.

Ponadto, elementami struktury przestrzennej województwa o charakterze ponadlokalnym, wynikającymi z uwarunkowań przestrzennych i kierunków zagospodarowania, ustalonymi w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego, są:

- obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy”;
- obszary Natura 2000: PLH320023, PLH320021, PLB320016;
- lasy ochronne;
- złoża perspektywiczne piasku i żwiru oraz torfu i kredy;
- zbocza form rynnowych i stoki form glacjalnych;
- proponowany obszar kulturowo-krajobrazowy OKK23 „Śladami Gropiusa”;
- Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 125.

13. Uwarunkowania wynikające z wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej

Na podstawie analizy map zagrożenia powodzią oraz map ryzyka powodziowego, opracowanych przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie, na zlecenie Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie, stwierdza się, że teren gminy Mirosławiec znajduje się poza zasięgiem obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.

KIERUNKI
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

II. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego

Podstawę określenia kierunków zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy Mirosławiec stanowiły wnioski wynikające z analizy uwarunkowań stanu istniejącego, dotychczasowej polityki przestrzennej (dotychczas obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mirosławiec oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego), złożone wnioski o zmianę przeznaczenia terenów, wnioski Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego oraz wnioski z analizy potrzeb i możliwości rozwoju gminy.

Pojawienie się w granicach administracyjnych gminy Mirosławiec lotniska wojskowego i bazy lotniczej uzasadniało opracowanie nowego dokumentu Studium, uwzględniającego w swej polityce przestrzennej obecność nowych terenów oraz ich wpływ na rozwój całej gminy Mirosławiec.

Pozostała struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Mirosławiec, po uwzględnieniu nowego obszaru w jej granicach oraz wniosków, uległa niewielkiej zmianie – są to głównie zmiany związane z rozwijaniem i korektą istniejących już rozwiązań przestrzennych.

Przy określaniu kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów nie uwzględniono wyników audytu krajobrazowego, z uwagi na jego brak.

Dla ustalonych granic poszczególnych terenów ustala się tolerancję 50,0 m. Oznacza to, że w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dopuszcza się uszczegółowianie przebiegu linii rozgraniczających z przekroczeniem ustalonych w Studium granic terenów maksymalnie o odległość 50,0 m, pod warunkiem zachowania ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych oraz zakazów zabudowy ustalonych w Studium.

Na terenach istniejącej zabudowy oraz zabudowy ustalonej w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dopuszczalne jest zachowanie przeznaczenia i zasad zagospodarowania określonego w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Ustalenia dotyczące użytkowania oraz zagospodarowania terenów stosuje się do planowanych zmian istniejącego użytkowania oraz zagospodarowania i zabudowy terenów. Istniejącą zabudowę o funkcji niezgodnej z planowanymi kierunkami zmian można w planach miejscowych zachować zgodnie ze stanem faktycznym, a także dopuścić jej rozwój w granicach tej samej nieruchomości, jeśli nie koliduje to z planowanym użytkowaniem dominującym i zasadami ochrony środowiska. Istniejącą zabudowę kolidującą z planowanym użytkowaniem można w planach miejscowych zachować zgodnie ze stanem faktycznym, z zakazem jej rozwoju oraz ustaleniami ograniczającymi konflikty przestrzenne.

Obszary istniejącej zabudowy miejscowości adaptuje się z możliwością dokonywania uzupełnień, przekształceń i rehabilitacji oraz rozwoju zabudowy w sąsiedztwie zabudowy istniejącej – przyjmując jako nadrzędną zasadę dążenie do koncentracji osadnictwa w największych miejscowościach i przeciwdziałanie rozpraszaniu zainwestowania.

Rozwój nowego zagospodarowania winien odbywać się na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które powinny być sporządzane sukcesywnie, w miarę posiadanych środków i pojawiających się presji na zagospodarowanie danej przestrzeni.

Na terenie całej gminy dopuszcza się, by istniejącej lub nowo wyznaczanej zabudowie mieszkaniowej towarzyszyły usługi nieuciążliwe. Jako „usługi nieuciążliwe” należy rozumieć przedsięwzięcia niezaliczane do kategorii mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Powyższe ograniczenie nie dotyczy realizacji infrastruktury technicznej oraz inwestycji celu publicznego, na podstawie przepisów odrębnych oraz nie dotyczy przedsięwzięć z zakresu usług publicznych.

Dopuszcza się korekty przebiegu dróg ustalonych na rysunku Studium.

Na całym terenie opracowania dopuszcza się realizację sieci, urządzeń, obiektów infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej (drogi, ciągi piesze, ścieżki rowerowe, miejsca postojowe, parkingi itp.). Zapisy Studium o ograniczeniu lokalizowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na

środowisko – wymagających lub mogących wymagać sporządzenia raportu nie dotyczą infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

We wszystkich obszarach możliwa jest lokalizacja infrastruktury technicznej nie kolidującej z istniejącym i planowanym użytkowaniem, a także lokalizacja infrastruktury drogowej, służącej obsłudze planowanej zabudowy, w tym dróg i ulic dojazdowych, placów, ścieżek rowerowych i pieszych, którą należy projektować w planach miejscowych.

2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy

W części tej znajdują się kierunki polityki przestrzennej gminy Mirosławiec, która składa się z szeregu ustaleń z zakresu różnych dziedzin i sfer związanych ze sposobem zagospodarowania przestrzeni. Są to ustalenia dotyczące struktury funkcjonalno-przestrzennej, przeznaczenia terenów oraz parametrów i wskaźników regulujących sposób zabudowy i zagospodarowania terenów. Kolejne rozdziały odnoszą się do pozostałych kwestii, wynikających z przepisów Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

2.1. Kierunki polityki przestrzennej

Struktura przestrzenna gminy została ukształtowana w dużej mierze poprzez utrwalone elementy przyrodnicze.

Na podstawie przeprowadzonych analiz, na terenie gminy Mirosławiec wyznacza się następujące strefy funkcjonalno-przestrzenne:

- leśna – zlokalizowana w północnej części gminy. Strefa ta, w swojej wschodniej stronie, zawiera znaczne obszary lasów będących częścią obszarów chronionego krajobrazu;
- zurbanizowana, osadnicza –przebiega od Łowicza Wałeckiego poprzez miasto Mirosławiec, do rozproszonej zabudowy miejscowości Kalinówka. Obejmuje tereny zainwestowane o przemieszanej zabudowie mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej, produkcyjnej i usługowej. W strefie tej występują na ogół korzystne warunki do wprowadzania nowych inwestycji;
- rolnicza – we wschodniej części tej strefy wyodrębniają się jeziora Bytyń Wielki i Drzewoszewskie z rezerwatami przyrody i obszarami o predyspozycjach turystyczno-rekreacyjnych;
- specjalna – obejmująca tereny zamknięte wojskowe (w tym lotnisko wojskowe), zlokalizowane w północnej części gminy.

Ustalenia dotyczące kierunków i wskaźników zagospodarowania i użytkowania terenów stanowią główne wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Granice terenów rozwojowych na rysunku Studium zostały określono w sposób zgeneralizowany w odniesieniu do mapy topograficznej. Dlatego na etapie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dopuszcza się pewne korekty granic poszczególnych terenów przeznaczonych do zabudowy i zainwestowania, wynikające z indywidualnych analiz przeprowadzonych dla poszczególnych terenów. Ponadto, w planach miejscowych zawsze możliwe jest zmniejszenie powierzchni terenów wskazanych do zabudowy i zainwestowania oraz pozostawienie ich w dotychczasowym użytkowaniu rolnym lub leśnym.

Określone w Studium przeznaczenie, przypisane poszczególnym terenom, rozumieć należy jako podstawowe (wiodące). Zatem dopuszcza się również wprowadzanie na terenach o określonym przeznaczeniu funkcji uzupełniających, a niekolidujących z przeznaczeniem podstawowym, a więc nie-

powodujących powstania ponadnormatywnego oddziaływania dla terenów sąsiednich, zwłaszcza podlegających ochronie (np. akustycznej, konserwatorskiej lub związanej z ustanowionymi formami ochrony przyrody), przy jednoczesnym uwzględnieniu wpływu na zdrowie i bezpieczeństwo ludzi. W ramach każdej ustalonej funkcji na danym obszarze dopuszcza się ponadto wydzielenie terenów dla lokalizacji obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, dróg oraz zieleni, a także innych inwestycji celu publicznego.

Podczas sporządzania planów miejscowych na obszarach już zainwestowanych należy każdorazowo analizować stan prawny i faktyczny istniejącego zagospodarowania przestrzeni, co winno mieć odzwierciedlenie w zakresie zmian w strukturze przestrzennej i przeznaczeniu terenów.

Przebieg projektowych dróg określono na rysunku Studium w sposób orientacyjny, w związku z czym może być on zmodyfikowany na etapie projektowym w zależności od uwarunkowań rzeczywistych.

Ustala się, iż zespoły zabudowy, zwłaszcza w granicach miasta Mirosławiec, powinny tworzyć zwartą, pod względem wizualnym, przestrzeń zurbanizowaną. Ponadto, nową zabudowę należy lokalizować w odległości minimum 12 m od granicy lasu, a także odsunąć ją (wraz z ogrodzeniami) od rzek, cieków i zbiorników wodnych, ze względu na konieczność zapewnienia dostępu do wód oraz zachowania systemu ciągów ekologicznych w dolinach. Odległość ta jest zależna od przepisów odrębnych oraz uwarunkowań stanu istniejącego.

Zgodnie z informacjami zamieszczonymi w części uwarunkowań, na rysunku Studium zielonym szrafem informacyjnie oznaczono tereny lasów i gruntów leśnych, należące do Lasów Państwowych (zgodnie z ustawą o lasach). Odrębną warstwą jest pokrycie terenu (część uwarunkowań) oraz planowany kierunek (część kierunków), oznaczony jako tereny i uprawy leśne. Dzięki zastosowanemu podejściu, uwidocznione są tereny lasów i gruntów leśnych, a jednocześnie czytelne są miejsca wymagające uzyskania zgody właściwego ministra na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych, stanowiących własność Skarbu Państwa, na cele nierolnicze i nieleśne.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego określono w dużym stopniu na podstawie dotychczasowych sposobów zagospodarowania i użytkowania terenów. Wyznaczenie nowych terenów pod zainwestowanie podyktowane było przygotowaniem nowej oferty inwestycyjnej dla potencjalnych przedsiębiorstw, a także uzupełnienie oraz kontynuacja istniejącej zabudowy.

2.2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zabudowy i zagospodarowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy

Wyznacza się następujące tereny, dla których ustala się różne kierunki zagospodarowania przestrzennego:

1) tereny przeznaczone do zabudowy:
    - M – tereny mieszkaniowe – obejmują tereny istniejącej i projektowanej zabudowy mieszkaniowej (wielorodzinnej, jednorodzinnej i zagrodowej) i mieszkaniowo-usługowej. W uzupełnieniu zabudowa garażowa i gospodarcza, parkingi, drogi, place zabaw, boiska, obiekty i urządzenia sportowe i rekreacyjne, zieleń urządzona i zieleń izolacyjna, skwery.
    - U – tereny usług – obejmują tereny istniejących i planowanych usług publicznych i komercyjnych, w tym teren „Dzikiej Zagrody Żubrów". W uzupełnieniu zabudowa mieszkaniowa, garażowa i gospodarcza, parkingi, obiekty i urządzenia sportowe i rekreacyjne, zieleń urządzona i izolacyjna, drogi wewnętrzne.
    - PU – tereny produkcyjne i usługowe – obejmują tereny istniejących i planowanych terenów zabudowy produkcyjnej i usługowej, w tym istniejące farmy fotowoltaiczne oraz tereny obsługi produkcji rolniczej, hodowlanej i ogrodniczej, z zastrzeżeniem, że tereny obsługi produkcji rolniczej, hodowlanej i ogrodniczej mogą być lokalizowane jedynie na terenach wiejskich, poza miastem Mirosławiec. W przeznaczeniu dominującym znajdują się: zakłady przemysłowe,

produkcyjne i przetwórcze, bazy, składy i magazyny, budowle rolnicze, usługi komercyjne, rzemiosło, działalność gospodarcza o charakterze produkcyjnym, hodowlanym i ogrodniczym. W uzupełnieniu: mieszkania, zabudowa gospodarcza i garażowa, parkingi, zieleń urządzona i izolacyjna, drogi wewnętrzne, obiektu infrastruktury technicznej. W strefie tej dopuszcza się lokalizowanie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Dopuszcza się realizację urządzeń wytwarzających energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii – ogniw fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 100 kW oraz o mocy od 40 kW do 100 kW, w tym na dachach obiektów produkcyjnych, magazynowych i usługowych. Strefa ochronna związana z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu zamyka się w granicach terenów PU.

- PE – tereny eksploatacji surowców naturalnych – obejmują tereny obszarów górniczych dla złóż kruszywa naturalnego „Mirosławiec II", „Mirosławiec MŁ" i „Łowicz Wałecki" oraz udokumentowane złoża kruszywa naturalnego wskazanych obszarów górniczych" (na pozostałych terenach eksploatacja możliwa jest po udokumentowaniu złoża i uzyskaniu koncesji na eksploatację). Na terenach tych możliwe jest prowadzenie działalności wydobywczej oraz przeróbka pozyskanego surowca. Dopuszcza się realizację obiektów i urządzeń niezbędnych dla prowadzenia działalności eksploatacyjnej. W uzupełnieniu terenu dopuszcza się lokalizację zabudowy administracyjno-socjalnej, zieleni urządzonej, zieleni izolacyjnej, wewnętrznych dróg i parkingów oraz obiektów infrastruktury technicznej. Na terenach PE obowiązuje prowadzenie działalności związanej z eksploatacją na warunkach określonych w przepisach odrębnych. Obowiązuje zapobieganie szkodliwemu oddziaływaniu prowadzonej działalności wydobywczej na środowisko oraz likwidacja ich ewentualnych skutków. Po zakończeniu eksploatacji obowiązuje rekultywacja terenu, zgodnie z warunkami ustalonymi w decyzjach uzyskiwanych na podstawie przepisów odrębnych. Dodatkowo, po rekultywacji terenów dopuszcza się realizację urządzeń wytwarzających energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii – ogniw fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 100 kW oraz o mocy od 40 kW do 100 kW. Strefa ochronna związana z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu zamyka się w granicach terenów PE.
- T – tereny turystyczno-rekreacyjne – obejmują istniejące i planowane tereny turystyczno-rekreacyjne. W ramach terenów T możliwa jest lokalizacja zabudowy rekreacji indywidualnej i zbiorowej (pensjonaty, hotele, ośrodki wypoczynkowe, pola kampingowe) oraz zabudowy usługowej, związanej z obsługą ruchu turystycznego (usługi handlu, gastronomii, sportu i rekreacji). W uzupełnieniu zabudowa administracyjno-socjalna, parkingi, drogi wewnętrzne, zieleń urządzona, place zabaw, boiska sportowe, wiaty, altany, urządzenia sportowo-rekreacyjne oraz sieci i urządzenia infrastruktury technicznej.

  Dopuszcza się lokalizację usług turystyki i rekreacji na wszystkich terenach z ustalonym przeznaczeniem usługowym lub dopuszczonym przeznaczeniem usługowym.

  Na obszarze T, położonym w miejscowości Piecnik, przy południowo-zachodnim brzegu jez. Piecnik, który zlokalizowany jest w granicach obszaru chronionego krajobrazu „Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy", obowiązuje zakaz lokalizowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od brzegu jeziora.
- I – tereny infrastruktury technicznej – obejmują tereny istniejącej infrastruktury technicznej (elektroenergetyki, wodociągów, kanalizacji, gazownictwa,

itp.). w ramach terenów I dopuszcza się realizację nowych obiektów i urządzeń związanych z infrastrukturą techniczną.

- O – teren gospodarki odpadami – obejmuje teren składowiska i sortowni odpadów, instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów oraz kompostowni. Dopuszcza się realizację nowych obiektów, urządzeń, instalacji i sieci związanych z prowadzoną działalnością.

2) tereny wyłączone z zabudowy lub częściowo wyłączone z zabudowy:
   - Z1 – tereny i uprawy leśne oraz inne tereny służące do prowadzenia gospodarki leśnej, a także możliwe do użytkowania na cele: gospodarki łowieckiej, turystyki i rekreacji. Możliwa realizacja wiat, tablic informacyjnych, kładek, mostów, masztów i wież obserwacyjnych.
   - Z2 – tereny zieleni urządzonej (parki, cmentarze) oraz boiska i tereny sportowe. W uzupełnieniu parkingi, zieleń urządzona i izolacyjna, drogi wewnętrzne. W przypadku boisk i terenów sportowych dopuszcza się realizację obiektów i urządzeń sportowych i rekreacyjnych.
   - R – tereny rolnicze – obejmują tereny rolne, łąki, pastwiska, tereny zadrzewione i zakrzewione, nieużytki rolne oraz ogrody działkowe. Na terenach R możliwa jest realizacja zabudowy służącej do produkcji rolnej lub ogrodniczej, a także altan w ogrodach (w tym w Rodzinnych Ogrodach Działkowych).

Określone poniżej wskaźniki podlegają uszczegółowieniu na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (maksymalnie do 30 % wartości danego wskaźnika). W przypadku, gdy wskaźniki określone w obowiązujących planach miejscowych są inne niż wskazane w Studium, dopuszcza się utrzymanie wskaźników na poziomie określonym w planie.

W miejscach, w których graniczą ze sobą tereny o potencjalnie konfliktowym przeznaczeniu, należy w planach miejscowych przewidzieć pasy zieleni izolacyjnej.

Dla terenów, których istniejące zagospodarowanie przekracza określone w Studium parametry i wskaźniki, ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego mogą ustalać je zgodnie ze stanem istniejącym pod warunkiem, iż nie narusza to przepisów odrębnych oraz pozostałych ustaleń Studium.

Wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej na terenach przeznaczonych pod zabudowę określa się w stosunku do powierzchni działki budowlanej. W strefie ścisłego centrum miasta dopuszcza się mniejszy udział powierzchni biologicznie czynnej w przypadku istniejącego, większego niż 90 % udziału powierzchni zabudowanej.

Określona maksymalna wysokość zabudowy nie wyklucza sytuowania dominant o lokalizacji i wysokości określanej indywidualnie na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wynikającej z przesłanek kompozycyjnych, kształtujących atrakcyjne zamknięcia widokowe oraz formujące atrakcyjną sylwetę miasta czy wsi. Ze względu na zachowanie walorów krajobrazowych miasta i wsi, wysokość dominant musi komponować się z otoczeniem i nie może zaburzać ładu przestrzennego. W strefie ścisłego centrum miasta i wsi dopuszcza się również większą niż ustalona w studium wysokość dla obiektów pełniących funkcje publiczne. Dla obiektów przemysłowych i hal sportowych dopuszcza się większą wysokość niż ustalona w Studium ze względów konstrukcyjnych.

Określone minimalne powierzchnie działek budowlanych dotyczą wyłącznie nowo wydzielanych działek budowlanych.

Ustala się następujące wskaźniki zabudowy i zagospodarowania dla poszczególnych terenów:

1) Ustalenia dla terenów mieszkaniowych M1:
   - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i wielorodzinna, głównie pierzejowa w zwartych układach przestrzennych, z miejscowo występującą zabudową usługową;
   - wysokość zabudowy do 12,0 m npt.,

- dopuszcza się przekroczenie wysokości zabudowy, o której mowa powyżej, w przypadku uzasadnionej realizacji dominanty czy wyraźniejszego podwyższenia zabudowy, w sytuacjach podyktowanych względami kompozycyjnymi i przestrzennymi, np. dla podkreślenia miejsc szczególnie ważnych, wzdłuż ważnych ciągów komunikacyjnych, na zamknięciu osi widokowych,
- powierzchnia zabudowy działki do 80 %, w zależności od lokalnych uwarunkowań, na podstawie analizy zabudowy sąsiedniej,
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna działki 10 %,
- minimalna powierzchnia działki budowlanej 400 m^2.

2) Ustalenia dla terenów mieszkaniowych M2:

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, z miejscowo występującą zabudową zagrodową i wielorodzinną oraz zabudową usługową;
- wysokość zabudowy do 15,0 m npt.,
- dopuszcza się przekroczenie wysokości zabudowy, o której mowa powyżej, w przypadku uzasadnionej realizacji dominanty czy wyraźniejszego podwyższenia zabudowy, w sytuacjach podyktowanych względami kompozycyjnymi i przestrzennymi, np. dla podkreślenia miejsc szczególnie ważnych, wzdłuż ważnych ciągów komunikacyjnych, na zamknięciu osi widokowych,
- powierzchnia zabudowy działki do 50 %,
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna działki 30 %,
- minimalna powierzchnia działki budowlanej:
    - dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej 600 m^2,
    - dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej bliźniaczej 400 m^2,
    - dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej szeregowej 300 m^2,
    - dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej 1000 m^2,
    - dla pozostałej zabudowy – nie ustala się.

3) Ustalenia dla terenów mieszkaniowych M3:

- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna blokowa;
- wysokość zabudowy do 18,0 m npt.,
- powierzchnia zabudowy działki do 50 %,
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna działki 20 %,
- minimalna powierzchnia działki budowlanej dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej 1000 m^2, dla pozostałej zabudowy – nie ustala się,
- możliwość przeobrażenia w ramach działań rewitalizacyjnych terenów M3 w tereny zabudowy jednorodzinnej lub wielorodzinnej o innym charakterze, w tym realizację nowej, z zachowaniem parametrów określonych dla terenów mieszkaniowych M2.

4) Ustalenia dla terenów usługowych U oraz terenów sportowych na terenach Z2:

- wysokość zabudowy do 15,0 m npt.,
- powierzchnia zabudowy działki do 60 %,
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna działki 20 %,
- minimalna powierzchnia działki budowlanej 1000 m^2.

5) Ustalenia dla terenów produkcyjnych i usługowych, w tym produkcji rolnej PU:

- wysokość zabudowy do 20,0 m npt.,
- powierzchnia zabudowy działki do 60 %,
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna działki 20 %,
- minimalna powierzchnia działki budowlanej:
    - dla zabudowy usługowej 1500 m^2,
    - dla zabudowy produkcyjnej 2000 m^2.

6) Ustalenia dla terenów PE – tereny eksploatacji surowców:

- wysokość zabudowy do 14,0 m,
- powierzchnia zabudowy działki do 40 %,
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna 10 %.

7) Ustalenia dla terenów turystyczno-rekreacyjnych T:

- wysokość zabudowy do 9,0 m npt.,
- powierzchnia zabudowy działki do 50 %,
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna działki 30 %,
- minimalna powierzchnia działki budowlanej – w zabudowie letniskowej 200 m^2, dla pozostałej zabudowy – nie ustala się.

8) Ustalenia dla terenów infrastruktury technicznej I:

- wysokość zabudowy do 10,0 m npt.,
- powierzchnia zabudowy działki do 90 %,
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej działki 10 %,
- minimalna powierzchnia działki budowlanej 20 m^2.

9) Ustalenia dla terenu gospodarki odpadami O:

- wysokość zabudowy do 15,0 m npt.,
- powierzchnia zabudowy działki do 70 %,
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej działki 10 %.

Dla terenów znajdujących się w pobliżu lotniska wojskowego zakazuje się lokalizacji obiektów o wysokościach przewyższających powierzchnie ograniczające wysokość zabudowy wokół lotniska, jak również obiektów mogących mieć negatywny wpływ na działanie lotniczych urządzeń naziemnych, na zasadach określonych w przepisach odrębnych i zgodnie z obowiązującymi strefami od tych urządzeń. Szczegółowe zasady zostały przedstawione w rozdziale III.16 niniejszego Studium.

Tereny wyłączone z zabudowy.

Niezależnie od zasięgu ww. terenów, w tym także przeznaczonych pod zabudowę, wyłącza się spod zabudowy, ustalone odrębnie:

- grunty na glebach pochodzenia organicznego oraz grunty rolne najwyższych klas bonitacyjnych, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- obszary stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków;
- obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody;
- teren T, położony w obszarze chronionego krajobrazu „Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy", zlokalizowany w miejscowości Piecnik przy południowo-zachodnim brzegu jeziora Piecnik;
- ujęcia wód i strefy ochronne;
- strefy ochrony sanitarnej wokół cmentarzy, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- obszary nad lub pod liniami służącymi do przesyłania: wody, ścieków, energii elektrycznej i gazu ziemnego;
- tereny zamknięte (wojskowe i kolejowe);
- tereny w zasięgu obszarów powierzchni ograniczających lotniska wojskowego Mirosławiec;
- tereny i uprawy leśne (Z1), z wyjątkiem obiektów i urządzeń gospodarki leśnej;
- pasy techniczne wokół napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokiego i średniego napięcia, w zasięgu których mogą występować przekroczenia dopuszczalnego poziomu promieniowania elektromagnetycznego;
- strefy kontrolowane wokół gazociągów, w zasięgu których nie należy wznosić obiektów budowlanych, urządzać stałych składów i magazynów oraz podejmować działań mogących spowodować uszkodzenia gazociągu podczas jego użytkowania;
- złoża kopalin, za wyjątkiem obiektów i zakładów przeróbczych wynikających z eksploatacji złoża.

Wyłączenie spod zabudowy nie ma charakteru bezwzględnego. Dopuszcza się, o ile nie stoi to w sprzeczności z ustaleniami szczegółowymi dla konkretnych terenów:

- realizację: obiektów służących ochronie środowiska i przyrody, zabezpieczających przed osuwaniem się mas ziemnych i powodzią, urządzeń wodnych oraz sieci uzbrojenia terenu – na wszystkich ww. terenach;
- realizację obiektów służących produkcji leśnej na terenach Z1;
- realizację obiektów służących produkcji rolnej lub ogrodniczej, a także altan w ogrodach (w tym w Rodzinnych Ogrodach Działkowych);
- realizację obiektów służących produkcji energii elektrycznej i rekreacji, a także obiektów mostowych – na wodach powierzchniowych;
- realizację: ścieżek edukacyjnych, szlaków pieszych i rowerowych na wszystkich ww. terenach;
- realizację: linii przesyłowych energii elektrycznej, gazociągów, dróg publicznych i linii kolejowych na wszystkich ww. terenach – zgodnie z przebiegami i zasadami ustalonymi w niniejszym dokumencie.

Nie jest możliwe wprowadzenie zamkniętego katalogu obszarów wyłączonych spod zabudowy, ponieważ wiele tego typu obszarów wprowadzonych zostanie w toku prac nad sporządzaniem planów miejscowych.

2.3. Kształtowanie rozwoju turystyki, rekreacji i wypoczynku

Gmina i miasto Mirosławiec posiada bogate walory przyrodnicze i krajobrazowe, sprzyjające możliwości rozwoju turystyki i rekreacji. Na terenie gminy znajduje się także wiele zabytków i miejsc wartościowych ze względu na bogatą historię. Mimo to, istniejąca baza noclegowa i gastronomiczna jest tu nadal zbyt skromna w porównaniu do potencjału gminy.

Turystyka na terenie gminy powinna rozwijać się w sposób zrównoważony i zharmonizowany ze środowiskiem naturalnym. Podstawową potrzebą jest tworzenie nowych punktów umożliwiających zapoczątkowanie ruchu turystycznego. Istotne znaczenie ma również promowanie turystyki oraz działalność edukacyjna z wykorzystaniem stwierdzonych walorów przyrodniczych i kulturowych gminy. Wymaga to opracowania koncepcji rozbudowy infrastruktury – tras pieszych, rowerowych w oparciu o już istniejące oraz tworzenie nowych. Istnieje również możliwość tworzenia szlaków konnych, towarzyszących agroturystyce w oparciu o wycofane z użytkowania drogi gospodarcze i leśne. W związku z powyższym przy kształtowaniu oferty turystycznej gminy i tworzeniu wizerunku gminy Mirosławiec, przyjaznej i otwartej dla turysty, należy uwzględnić następujące formy turystyki:

a) komercyjna – pobytowa;
b) kwalifikowana – specjalistyczna, w formie: żeglarstwa, kajakarstwa turystycznego, łowiectwa, wędkarstwa, zbieractwa, turystyki pieszej, turystyki rowerowej, turystyki hippicznej, agroturystyki.

Na terenie gminy podjęto wiele inicjatyw dla rozwoju tego działu gospodarczego m.in. budowę ośrodków przywodnych, przygotowanie terenów pod budownictwo letniskowe, budowa infrastruktury technicznej na terenach turystycznych. Te działania należy kontynuować i wspierać inwestorów chcących rozwijać turystykę w gminie Mirosławiec. W najbliższym czasie planowana jest rewitalizacja ośrodka wypoczynkowego w Drzewoszewie wraz z budową nowych całorocznych budynków rekreacyjno-mieszkaniowych.

Oprócz wymienionych wcześniej i wskazanych na rysunku Studium obszarów przeznaczonych na tereny zabudowy turystyczno-wypoczynkowej, w możliwościach rozwojowych ruchu turystycznego należy uwzględnić:

- potencjał wynikający z planowanego obszaru kulturowo-krajobrazowego OKK 23 „Śladami Gropiusa”,
- zabezpieczenie cennych obiektów i wytyczenie wokół nich ścieżek dydaktycznych oraz pieszych i rowerowych, a także organizacja parkingów,
- wspieranie rozwoju bazy noclegowej, żywieniowej i rozrywkowej gminy, a także realizację specjalistycznych obiektów sportu i rekreacji,
- promowanie rozwoju agroturystyki,

- realizacja infrastruktury technicznej, niezbędnej dla rozwoju funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych i agroturystyki,
- wydłużenie sezonu turystycznego przez rozwijanie różnych form wypoczynku, krajoznawstwo i stosowania specjalnych ofert,
- zróżnicowanie usług wg potrzeb i możliwości klientów,
- stworzenie spójnego systemu gminnych szlaków pieszych i ścieżek rowerowych, powiązanych z obiektami atrakcyjnymi turystycznie i obiektami je obsługującymi,
- wspólne działania w powyższych kwestiach z gminami sąsiednimi, nadleśnictwami, stowarzyszeniami promującymi turystykę i innymi jednostkami.

Największe potencjalne możliwości rozwoju usług turystyczno-wypoczynkowych są w miejscowościach, w których są jeziora, tj. w Drzewoszewie, głównie na obrzeżu jeziora Drzewoszewo oraz na terenach położonych nad jeziorem Wielki Bytyń, w Mirosławcu nad Jeziorem Kosiakowo i w Piecniku. Jezioro Kosiakowo ma ponadto predyspozycje do rozwoju form wypoczynku weekendowego.

Ważnym kierunkiem rozwoju turystyki jest krajoznawstwo ściśle wiążące się z wypoczynkiem czynnym. W tym celu należy wykorzystać istniejące walory przyrodnicze, historyczne i kulturowe.

Działania powinny być ukierunkowane na zapewnienie korzystania z pieszych, wodnych i rowerowych szlaków turystycznych przez ich odpowiednie zagospodarowanie polegające na dobrym oznakowaniu, umieszczaniu tablic informacyjnych o historycznych i przyrodniczych obiektach istniejących w pobliżu, wyznaczeniu i odpowiednim wyposażeniu miejsc postojowych, pól biwakowych, stanic wodnych, miejsc noclegowych i punktów gastronomicznych.

Gmina powinna wspierać obsługę tranzytowego ruchu turystycznego, która powinna polegać na budowie parkingów, punktów gastronomicznych i miejsc noclegowych w miejscach zachęcających do zatrzymania np. w Piecniku i Łowiczu Wałeckim.

Bardzo atrakcyjnym kierunkiem rozwoju turystyki jest agroturystyka. Tego typu ofertę posiada rejon miejscowość Łowicz Wałecki, ale także inne rejony gminy, gdzie zabudowa zagrodowa graniczy z terenami atrakcyjnymi przyrodniczo.

W gminie Mirosławiec są duże możliwości rozwoju budownictwa letniskowego. Tereny atrakcyjne dla lokalizacji budownictwa letniskowego są w Piecniku, nad jeziorami Kosiakowo, Drzewoszewo, Gniewosz i Łowicz oraz w rejonie Próchnowa. Adaptowane na cele letniskowe mogą być budynki w miejscowościach Orla, Sadowo i Setnica.

2. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk

Opracowując plany miejscowe należy uwzględnić wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego. W tym celu należy uwzględnić poszczególne wymogi ochrony dla wyznaczonych w niniejszym studium obszarów oraz wymienionych obiektów niestanowiących obszarów, jak pojedyncze drzewa, głazy, aleje itp.

2.1. Ochrona zasobów geologicznych

Gmina Mirosławiec jest stosunkowo zasobna w surowce mineralne, szczególnie piaszczysto żwirowe, lecz ich eksploatacja wymaga dokładniejszego rozpoznania zasobów i uzyskania koncesji na eksploatację.

Aktualnie na terenie gminy właściciele posiadają dwie koncesje na wydobywanie surowców (piaski, żwiry) – w Mirosławcu i Łowiczu Wałeckim.

Na obszarach udokumentowanych złóż wskazane jest zachowanie istniejących zasobów, o ile złoża te nie zostały w niniejszym Studium lub w wydanej przez odpowiedni organ administracji geolo-

gicznej koncesji przeznaczone do eksploatacji. Również Plan zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego (2020) wskazuje na konieczność ochrony udokumentowanych złóż kopalin niezagospodarowanych, służącą potrzebom ich przyszłej eksploatacji.

W przypadku projektowania kopalni odkrywkowych wskazane jest uwzględnienie minimalizacji ich wpływu na krajobraz.

Rekultywacji wymagają tereny „dzikich" wysypisk, występujące w wielu miejscowościach.

Zgodnie z obowiązującym planem zadań ochronnych dla SOO Mirosławiec PLH320045 (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2014 r., poz. 1925; zm. z 2017 r., poz. 3568) ustala się obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko przed przystąpieniem do eksploatacji kruszyw na obszarze pomiędzy Bronikowem a Próchnowem.

2.2. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych

Obszar gminy Mirosławiec położony jest w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 125 Wałcz – Piła oraz Jednolitych Części Wód Podziemnych nr 25. Do czasu ustanowienia konkretnych zakazów w drodze aktu prawa miejscowego (rozporządzenia Dyrektora RZGW w Bydgoszczy), ochrona zasobów wód (zarówno powierzchniowych, jak i podziemnych) powinna polegać na eliminowaniu zanieczyszczeń wody i gleby, z których te zanieczyszczenia mogłyby do wód przeniknąć. W planach miejscowych należy umieścić odpowiednie ustalenia, gwarantujące zagospodarowanie terenu, które wykluczą zanieczyszczenie wód podziemnych.

Kluczową kwestią w ochronie wód powierzchniowych i podziemnych jest:

- uporządkowanie gospodarki ściekowej, polegającej na właściwym oczyszczeniu ścieków komunalnych i przemysłowych,
- oczyszczenie wód deszczowych przez budowę kanalizacji deszczowej, zakończonej urządzeniami oczyszczającymi,
- ochronę wód przed ściekami pochodzącymi z rolnictwa: gnojowicą i odciekami z obornika (eliminacja bezściołowego chowu zwierząt), właściwe rozdeszczowywanie gnojowicy, budowa płyt obornikowych),
- likwidacja lub przynajmniej ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i gruntowych z powierzchni użytkowanej rolniczo przez właściwe stosowanie nawozów i środków ochrony roślin,
- likwidacja zanieczyszczeń związanych z turystyczno-rekreacyjnym zagospodarowaniem terenów (dotyczy to terenów związanych z jeziorami, a zwłaszcza z jeziorem Wielki Bytyń, które wchodzi w skład rezerwatu przyrody),
- ograniczanie lokalizacji inwestycji mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko,
- zachowanie w stanie niezmienionym terenów zabagnionych i oczek wodnych,
- zachowanie istniejących i wprowadzenie nowych pasów trwałej szaty roślinnej,
- systematyczna konserwacja cieków i rowów melioracyjnych polegająca przede wszystkim na odmulaniu dna, udrażnianiu świateł przepustów, usuwaniu porastających skarpy krzewów, umacnianiu dna i skarp cieków i rowów.

Do zadań w zakresie poprawy środowiska wodnego należy powiększanie zasobów dyspozycyjnych wód powierzchniowych i oszczędne gospodarowanie zasobami wód podziemnych. Pomimo tego, że w gminie Mirosławiec nie ma potencjalnej potrzeby i możliwości retencjonowania wody, należy dbać o zachowanie stabilnego stanu hydrologicznego na ciekach i jeziorach.

2.3. Ochrona gleb i powierzchni ziemi

Obowiązek ochrony gleb wynika z ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Wskazuje ona, iż na cele nierolnicze i nieleśne można przeznaczyć gleby oznaczone w ewidencji gruntów jako nieużytki, a w razie ich braku inne grunty o najniższej przydatności produkcyjnej.

Przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne następuje w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego

Jakość gleb w gminie Mirosławiec jest średnia i niska, dlatego szczególną ochroną powinny być objęte gleby III i IV klasy bonitacyjnej, które stanowią tylko 53,5 % użytków rolnych.

Ochrona gruntów w gminie polegać winna na ograniczaniu lub eliminowaniu ich degradacji przez odpowiednie użytkowanie i zabiegi agrotechniczne, zakładanie zadrzewień śródpolnych, pasów zieleni izolacyjnej przy drogach, aby ograniczyć negatywny wpływ zanieczyszczeń komunikacyjnych na jakość gleb i upraw roślinnych. Glebom użytkowanym rolniczo powinno się zapewniać optymalne warunki powietrzno-wodne poprzez regulacje odpływu wody, zachowanie torfowisk i śródpolnych oczek wodnych, a także przez okresowe nawadnianie. Część terenów o najsłabszych glebach przeznaczać się będzie pod zalesianie, gdyż produkcja rolna jest tam nieopłacalna, a stosowane ewentualne wysokie nawożenie, szczególnie nawozami sztucznymi, prowadzi w konsekwencji do degradacji gleb i skażenia wód.

Tereny zdegradowane np. przez eksploatację powierzchniową m.in. w rejonie Mirosławca, Piecnika, Jadwiżyna i Próchnowa należy zrekultywować i przeznaczyć na cele gospodarcze.

2.4. Lasy ochronne

Na terenie gminy występują lasy ochronne. Stanowią one znaczną część lasów w gminie. Największe zwarte kompleksy znajdują się na północny-wschód i północny-zachód od miejscowości Orle, na południowy-wschód od jez. Orle Wielkie, na południe od Gniewosza, na południe od Setnicy oraz na wschód od Drzewoszewa. Lasy ochronne wyłącza się dane spod zabudowy, z wyłączeniem obiektów infrastrukturalnych, w tym dróg.

Lasy na terenie gminy Mirosławiec wykazują dobry stan zdrowotny. Podstawowe zagrożenia lasów w gminie to przede wszystkim szkody wywołane przez: niekontrolowany wzrost populacji szkodliwych owadów, występowaniem grzybów pasożytniczych, żerowaniem zwierzyny łownej, a także: pożary, emisja i immisja zanieczyszczeń powietrza, także spoza terenu gminy. Główne działania w celu ochrony lasów powinny więc polegać na przeciwdziałaniu tym zagrożeniom, m.in. przez dobór odpowiednich gatunków drzewostanu, dążenie do zmniejszania uciążliwości skupisk niskich emitorów zanieczyszczenia powietrza, a także realizowanie systemu małej retencji. Zakłada się gospodarowanie zasobami leśnymi wg planu urządzania lasu. Działania w sferze ochrony lasów określają przepisy odrębne (ustawa o lasach). Zaleca się zapewnienie nienaruszalności lasów ochronnych.

2.5. Ochrona powietrza atmosferycznego i ograniczenie hałasu

Powietrze atmosferyczne jest nośnikiem wielu zanieczyszczeń na bardzo duże odległości. Stan czystości powietrza atmosferycznego wpływa na jakość życia, a także na wyniki ekonomiczne z dziedzin gospodarczych ściśle związanych ze środowiskiem, takich jak: rolnictwo, leśnictwo, turystyka.

Na stan czystości powietrza atmosferycznego w gminie Mirosławiec mają wpływ zanieczyszczenia migrujące z zewnątrz, nieraz z bardzo dużych odległości oraz zanieczyszczenia lokalne. Stan czystości powietrza w gminie można uznać za dobry, gdyż nie ma przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń w powietrzu atmosferycznym.

Do zadań na terenie gminy Mirosławiec należy niedopuszczenie do pogorszenia się stanu czystości powietrza atmosferycznego w skali ogólnej oraz poprawę stanu w niektórych rejonach gminy.

Poprawę tą można uzyskać poprzez:

- upłynnienie ruchu pojazdów na drogach, szczególnie na drodze krajowej nr 10,
- zagospodarowania terenów wzdłuż dróg zielenią,
- zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery z kotłowni lokalnych i zakładów przemysłowych,
- zmniejszenie tzw. emisji niskiej z gospodarstw domowych poprzez spalanie lepszych gatunków

węgla, zwiększanie korzystania z gazu i energii elektrycznej, niespalanie odpadów i niewypalanie traw i chwastów,
- zakładanie pasów zieleni izolacyjnej przy uciążliwych obiektach: wysypisku odpadów, oczyszczalniach ścieków, przepompowniach ścieków, fermach hodowlanych itp.,
- promowanie i wykorzystanie energii z odnawialnych źródeł energii i gazu (z uwzględnieniem szeregu uwarunkowań, w tym barier i ograniczeń związanych z wymogami ochrony zasobów i walorów środowiska przyrodniczego).

Zagospodarowanie terenów powinno zapewnić głównie na terenie miasta korzystne warunki dla przewietrzania terenu, szczególnie tam, gdzie istnieje zagrożenie powstania nadmiernego poziomu tak zwanej emisji niskiej, co ma często miejsce w osiedlach domków jednorodzinnych oraz na terenach mieszkaniowo – rzemieślniczych z zastosowaniem tradycyjnego ogrzewania węglem. Zagrożenie to jest tym bardziej realne, ze względu na położenie Mirosławca w podmokłym obniżeniu.

Źródłem zanieczyszczenia powietrza oraz hałasu jest droga krajowa nr 10 o dużym natężeniu ruchu. Należy dążyć do zminimalizowania jej negatywnego wpływu, m.in. przez budowę obejść drogowych i wyprowadzanie tego ruchu poza tereny zabudowane. Tereny pod obwodnice należy przewidywać przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, przy uwzględnieniu stref uciążliwości, szczególnie w zakresie emisji hałasu. Obciążenia pozostałych dróg są nikłe, toteż rozważania te nie mają większego znaczenia.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego (2020) wskazuje, aby na terenach miejskich podejmowane były następujące działania, które przyczynią się do przeciwdziałania niekorzystnym zmianom klimatycznym oraz ograniczeniu emisji zanieczyszczeń do atmosfery:

1) zwiększenie obszarów zieleni;
2) zwiększenie retencji wód poprzez:
   - ustanowienie zwiększania retencji jako priorytetu projektowania systemów kanalizacji deszczowej,
   - wykorzystywanie zagłębień i oczek wodnych do retencji,
   - zwiększanie powierzchni biologicznie czynnej, przeciwdziałanie zasklepianiu grunty, w tym poprzez:
     - zwiększanie powierzchni biologicznie czynnej działek budowlanych,
     - wprowadzanie wtórnego wykorzystania wód w celach gospodarczych, zwłaszcza na terenach przeznaczonych pod funkcje usługowe i produkcyjne.

Problem nadmiernego hałasu dotyczy przede wszystkim mieszkańców obszarów sąsiadujących z drogą krajową nr 10 i drogą wojewódzką. Oprócz hałasu na terenach położonych przy wspomnianych trasach komunikacyjnych, występuje także narażenie na wibracje. Jest to zagrożenie nie tylko dla mieszkańców, ale także dla konstrukcji budowlanych. Szczególnie narażone na wibracje są budowle zabytkowe. W celu poprawy stanu klimatu akustycznego oraz ochrony przed wibracjami zaleca się:

- wyprowadzenie z miasta ruchu tranzytowego – budowa obwodnicy miasta Mirosławiec w ciągu drogi krajowej S10,
- wprowadzenie zieleni izolacyjnej wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych oraz wokół terenów przemysłowych i innych generujących hałas,
- modernizację dróg oraz zwiększenie przepustowości istniejących i projektowanych ulic,
- stosowanie tzw. „cichych nawierzchni" w przypadku nowo projektowanych tras komunikacyjnych, na odcinkach predysponowanych do takich rozwiązań,
- aby przy drogach, liniach kolejowych o szczególnej uciążliwości lokalizować budynki nie wymagające ochrony akustycznej, tak by pełniły funkcję ekranujące dla terenów zabudowy mieszkaniowej.

2.6. Ochrona przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego

Ochrona wartości przyrodniczych i krajobrazowych jest realizowana poprzez objęcie określonych obszarów i obiektów ochroną prawną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Występowanie na obszarze gminy form ochrony przyrody ogranicza możliwości inwestycyjne w obrębie ich granic.

Na terenie gminy Mirosławiec wskazuje się następujące obszary o wysokich walorach przyrodniczych:

- Obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy" – powstał na mocy Rozporządzenia nr 5/98 Wojewody Pilskiego z dnia 15 maja 1998 r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie pilskim (Dz. Urz. Woj. Pil. Nr 13, poz. 83), utrzymany w mocy obwieszczeniem Wojewody Wielkopolskiego z dnia 24.03.1999 r. (Dz. Urz. Woj. Wielk. Nr 14, poz. 246). Stan prawny dla ww. obszaru, w szczególności obowiązujące na jego obszarze zakazy reguluje obecnie uchwała nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15.09.2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 66, poz. 1804 ze zm.).

  Zgodnie z ww. uchwałą, na obszarze chronionego krajobrazu obowiązuje m.in. zakaz „lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej". Dalej, z § 4 ww. uchwały wynika, iż na „części obszarów chronionego krajobrazu, o których mowa w zał. 1 i 2, dla których plan zagospodarowania przestrzennego lub studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przewiduje możliwość lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych oraz obiektów budowlanych w pasie szerokości 200 m od linii brzegów klifowych oraz w pasie technicznym brzegu morskiego nie wprowadza się zakazu wymienionego w § 2 ust. 1 pkt 8 i § 3 ust. 1 pkt 8 i 9."

  W związku z powyższym, zakaz lokalizacji obiektów budowalnych w pasie szerokości 100 m od brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych obowiązuje na terenie turystyczno-rekreacyjnym (T), położonym w miejscowości Piecnik przy południowo-zachodnim brzegu jeziora Piecnik. Pozostałe obszary turystyczno-rekreacyjne, położone w zasięgu obszaru chronionego krajobrazu, wyłączone są z ww. zakazu.
- Obszary Natura 2000:
  - SOO „Jezioro Wielki Bytyń" Typ Ostoi B (PLH320011),
  - SOO „Mirosławiec" (PLH320045),
  - SOO „Uroczyska Puszczy Drawskiej" (PLH320046),
  - SOO „Jezioro Lubie i Dolina Drawy" (PLH320023),
  - OSO „Lasy Puszczy nad Drawą" (PLB320016),
  - OSO „Puszcza nad Gwdą" (PLB300012),
  - OSO „Ostoja Drawska" (PLB320019).

  Szczegółowe zasady zagospodarowania na terenach Natura 2000 określa ustawa o ochronie przyrody oraz indywidualne zapisy dla każdego z obszarów zawarte w planach zadań ochronnych, ustanawianych w drodze zarządzenia przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz w planach ochrony ustanawianych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego ds. środowiska. Plany zadań ochronnych oraz plany ochrony zawierają ustalenia konieczne do uwzględnienia w projektach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Dla obszarów Natura 2000: SOO „Jezioro Wielki Bytyń", SOO „Mirosławiec", SOO „Jezioro Lubie i Dolina Drawy", OSO „Ostoja Drawska" i OSO „Puszcza nad Gwdą" zostały ustanowione plany zadań ochronnych.

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody, na obszarach Natura 2000 zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności: pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami, od tych zakazów dopuszczalne są tylko i wyłącznie określone w ww. ustawach wyjątki.

Obowiązujący plan zadań ochronnych dla OSO Puszcza nad Gwdą PLB300012 ustala:

a) obowiązek zachowywania i chronienia przed zanikiem torfowisk, oczek wodnych i innych mokradeł w granicach obszaru Natura 2000 w obrębach ewidencyjnych Jabłonowo i Próchnowo,
b) w granicach obszaru chronionego krajobrazu „Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy", pokrywającego się powierzchniowo z obszarem Natura 2000, obowiązek utrzymania pasa szerokości 100 m od linii brzegowej rzek, jezior i innych zbiorników wodnych bez możliwości lokalizowania obiektów budowlanych za wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej (z wyłączeniem obszarów zabudowy lub przeznaczonych do zabudowy ujętych w studium w dniu wejścia w życie zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza nad Gwdą). Zapis dotyczy obrębów ewidencyjnych Jabłonowo i Próchnowo.
c) ze względu na niewielką powierzchnię terenów otwartych (łąk, pastwisk, gruntów ornych, nieużytków) w granicach obszaru Natura 2000, będących ważnymi siedliskami żerowiskowymi przedmiotów ochrony oraz w celu zmniejszenia antropopresji, pozostawić bez możliwości zabudowy: grunty rolne i nieużytki położone po wschodniej stronie jeziora Drzewoszewo, grunty rolne położone pomiędzy drogą Jabłonkowo-Drzewoszewo i jeziorem Drzewoszewo oraz grunty rolne położone na południe od miejscowości Drzewoszewo. Zapis dotyczy działek ewidencyjnych 277, 278, 280, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 354, 355, 356, 357, 358 w obrębie ewidencyjnym Jabłonowo.

Zgodnie z obowiązującym planem zadań ochronnych dla SOO Mirosławiec PLH320045 ustala się obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko przed przystąpieniem do eksploatacji kruszyw na obszarze pomiędzy Bronikowem a Próchnowem.

- Rezerwat „Rosiczki Mirosławskie" – został ustanowiony Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 8 grudnia 1989 r. Aktualnym aktem prawnym dla ww. obiektu jest zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 29 listopada 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Rosiczki Mirosławskie" (Dz. Urz. Woj. Zachodniopom. z 8 grudnia 2017 r., poz. 5139). Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie torfowiska pojeziornego o charakterze naturalnych trzęsawiskowych mszarów z bogatą florą mszaków oraz liczną populacją trzech gatunków rosiczek, jak też innych gatunków chronionych i rzadkich. Dla rezerwatu „Rosiczki Mirosławskie" obowiązują zapisy Rozporządzenia Nr 24/2008 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 maja 2008 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Rosiczki Mirosławskie" (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2008 r., nr 55, poz. 1243);
- Rezerwat krajobrazowy „Wielki Bytyń" – został ustanowiony Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 11 maja 1989 r. Aktualnym aktem prawnym dla ww. obiektu jest zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 28 sierpnia 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Zachodniopom. Z 2018 r., poz. 3972). Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie naturalnej różnorodności biologicznej, zarówno gatunkowej, jak i biocenotycznej, a także naturalnego zróżnicowania

krajobrazu rynny jeziora Wielki Bytyń z zatokami, jeziora Bytyń Mały, jeziora Bobkowego i Głębokiego oraz otaczających je wysoczyzn morenowych. Przedmiotem ochrony ww. obszaru jest krajobraz o cechach naturalnych.

- 6 pomników przyrody – wymagają pielęgnacji i zachowania;
- 111 stanowisk użytków ekologicznych – obowiązują na nich zakazy ustanowione zgodnie z przepisami o ochronie przyrody, a tereny te należy wyłączyć z zabudowy (z wyłączeniem obiektów służących ochronie przyrody i jej udostępnianiu).

Ochrona wyżej wymienionych obszarów wynika z przepisów o ochronie przyrody.

Ponadto specjalnej ochrony wymagają pomniki przyrody, pojedyncze drzewa i szpalery drzew przydrożnych, aleje, parki podworskie i ich pozostałości, zieleń cmentarna, ostoje zwierząt, gniazda rzadkich gatunków ptaków chronionych.

Na terenie gminy Mirosławiec zlokalizowane są korytarze ekologiczne:

- „Pojezierze Wałeckie – Pojezierze Drawieńskie";
- „Środkowa Dolina Noteci".

Priorytetowym kierunkiem działań w aspekcie korytarzy ekologicznych powinno stać się utrzymanie i zapewnienie ich ciągłości oraz uzupełnienie sieci obszarów chronionych (również występujących na terenach sąsiadujących z gminą Mirosławiec). Ponadto istnieje konieczność powiązania krajowego systemu korytarzy ekologicznych z system europejskim, dla którego konstrukcję nośną stanowić będą korytarze ekologiczne głównego systemu hydrograficznego kraju.

Istotne jest tworzenie warunków sprzyjających funkcjonowaniu korytarzy ekologicznych poprzez zapewnienie migracji zwierząt z ominięciem barier antropogenicznych, w szczególności komunikacyjnych. Na obszarach korytarzy ekologicznych proponuje się lokalizowanie zabudowy w taki sposób, aby nie stanowiła znaczących barier uniemożliwiających naturalną migrację zwierząt i roślin.

Ochrona obszarowa terenów o znacznych walorach przyrodniczych i krajobrazowych, nie objętych ochroną rezerwatową i parkową, wymaga ustanowienia ochrony w formie zespołów krajobrazowo-przyrodniczych oraz użytków ekologicznych – uchwałą Rady Miejskiej w Mirosławcu.

Gmina Mirosławiec należy do obszarów o szczególnie wysokich walorach krajobrazowych. Elementami krajobrazu wyróżniającymi gminę spośród innych obszarów jest: urozmaicona rzeźba terenu, wysoka lesistość i zróżnicowana szata roślinna oraz niska antropopresja.

Walorami krajobrazowymi obszaru gminy Mirosławiec są:

- zachowany zdecydowanie zabytkowy układ urbanistyczny i zabudowa, głównie domami o konstrukcji szachulcowej z XVIII w. z dominantą zabytków architektury sakralnej, kościoła p.w. Niepokalanego poczęcia NMP z neogotycką wieżą, cmentarz pożydowski oraz ozdobna fosa będąca pamiątką po pałacowym wzgórzu;
- zachowany młyn z muru pruskiego nad rzeką Korytnicą i właściwie eksponowane naturalne formy krajobrazowe – szeroka kotlina, na której rozpościera się Mirosławiec, a także malownicze doliny strumieni Korytnicy oraz otaczające miasto zalesione pagórkowate okolice, pofałdowane pola, łąki i pastwiska na południe od miasta;
- niewielkie połacie enklaw śródleśnych – polanki, łąki, pastwiska, wybudowania;
- czytelne w przestrzeni obszaru miasta otoczonego systemem rowów odwadniających, które w przeszłości spełniały także rolę fos obronnych;
- jezioro: Kosiakowo i jego brzegi.

Do nielicznych elementów lokalnie zakłócających harmonię krajobrazu i obniżających walory estetyczne przestrzeni należą:

- napowietrzne linie elektroenergetyczne,
- silosy paszowe i zbożowe,
- zdewastowane lub mocno zdekapitalizowane zabudowania,
- substandardowe budynki gospodarcze towarzyszące budynkom mieszkalnym oraz nieestetyczne ogrodzenia (na obszarach wiejskich).

Krajobraz tego obszaru to krajobraz stosunkowo harmonijny. Rozróżnianie krajobrazu przyrodniczego od kulturowego jest w tym przypadku bezcelowe. W zasadzie nawet krajobraz lasów czy dolin

rzecznych jest efektem ingerencji człowieka i przeobrażeń przestrzennych. Proces ten zapoczątkowany był już w epokach prehistorycznych, jednak dla krajobrazu największe znaczenie mają działania zainicjowane w średniowieczu i kontynuowane w okresie nowożytnym, a w szczególności: lokacja miasta, wykorzystanie okolicznych pól do uprawy zbóż, na łąki i pastwiska, zmiana stosunków wodnych, planowy wyrąb i urządzanie lasu, budowa dróg, linii energetycznych, umocnień obronnych związanych z położeniem na przedpolu pozycji ryglowej Wału Pomorskiego.

Kształtowanie krajobrazu w gminie Mirosławiec w ramach gospodarki przestrzennej polegać będzie przede wszystkim na usuwaniu lub maskowaniu elementów dysharmonizujących lub obniżających walory terenu (w miarę możliwości) oraz stosowaniu ogólnych zasad w tym zakresie, jak:

- unikanie zabudowy przedpoli widokowych,
- unikania zalesień przedpoli widokowych i terenów wzdłuż ciągów komunikacyjnych w granicach obszaru chronionego krajobrazu,
- harmonijne wkomponowanie nowej zabudowy w istniejące otoczenie,
- uwzględnienie formy architektonicznej, koloru elewacji, istniejących w panoramie dominant i akcentów,
- eksponowanie obszarów o najwyższych walorach przez realizację punktów widokowych.

Obszar gminy posiada wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe oraz bardzo dobry stan środowiska. Cechy te wyraźnie predestynują go do rozwoju turystyki i rekreacji.

Na terenie gminy nie występują tereny uzdrowiskowe, w związku z czym nie ustanawia się zasad ochrony uzdrowisk.

W Planie zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego (2020) określono obszary wyróżniające się w skali województwa, na których występują elementy historycznego zagospodarowania, stanowiące wraz z krajobrazem czytelne dokumenty historycznego kształtowania swoistej fizjonomii obszaru województwa w określonych uwarunkowaniach geograficznych. Nazwano je obszarami kulturowo-krajobrazowymi i założono ich ochronę, w tym zachowanie ich charakterystycznych cech kulturowych i krajobrazowych, w drodze łącznego stosowania przepisów dotyczących ochrony zabytków, krajobrazu i środowiska przyrodniczego.

Miasto Mirosławiec leży w granicach proponowanego do utworzenia obszaru kulturowo-krajobrazowego **OKK 23 „Śladami Gropiusa".** Walter Gropius (1883-1969) należy do czołowych architektów modernizmu w Europie. Magazyn zbożowy zbudowany wg projektu Gropiusa stanowi przykład budowli magazynowej, zrealizowanej według koncepcji znamionujących wczesny funkcjonalizm.

Obszar kulturowo-krajobrazowy „Śladami Gropiusa" zlokalizowany jest w środkowej części woj. zachodniopomorskiego, w obrębie gmin: Drawsko Pomorskie i Mirosławiec, w obrębie Pojezierza Drawskiego. Obszar z silnie zaakcentowanym szlakiem kulturowym na trasie: Drawsko Pomorskie – Jankowo – Żołędowo – Mirosławiec – Gudowo – Drawsko Pomorskie.

Elementem przedmiotowego OKK na terenie miasta Mirosławiec są zlokalizowane w jego wschodniej części pozostałości siedziby rodu von Blankenburg – czworokątne wyniesienie oblane fosą, które może być miejscem wcześniejszego średniowiecznego zamku i wczesnośredniowiecznego grodziska.

Obszar tematyczny (park tematyczny), związany z wczesnymi projektami architektonicznymi Waltera Gropiusa, wybitnego architekta, twórcy Bauhausu. Obiekty powstałe w latach 1906 – 1914 charakteryzują się połączeniem funkcjonalizmu z oszczędną formą architektoniczną oraz odejściem od historyzmu w kierunku nowoczesności.

Miejsca związane z projektami architektonicznymi Waltera Gropiusa na szlaku to: Drawsko – willa, bank, Jankowo – spichlerz, czworak, Żołędowo – czworak, Gudowo – krochmalnia, Mirosławiec – spichlerz 1913/14 r.), nawiązujący stylistyką do dzieł Petera Behrensa. Całość znajduje się wokół jez. Lubie, na trasie między Drawskiem a Mirosławcem.

Prawnej ochronie obszarowej podlega na tym terenie układ staromiejski w Mirosławcu.

OKK Śladami Gropiusa jest obszarem o wysokich walorach turystycznych, eksplorowany w oparciu o walory krajobrazowo-przyrodnicze. W obrębie tego obszaru wytyczone są: dwa szlaki piesze (walory krajobrazowe jez. Lubie), trzy szlaki rowerowe (walory krajobrazowe wzgórz morenowych i rzeki Drawy), szlak kajakowy Ks. Kardynała Karola Wojtyły oraz ścieżka przyrodnicza Dzikowo – Karwice (pałac i park). Nazwa tego obszaru (śladami Gropiusa), z zachowaną spuścizną architektoniczną, wyznacza kierunek działań o charakterze turystyczno-promocyjnych obu gmin (Drawsko i Mirosławiec).

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego (2020) w zakresie planowanego OKK 23 ustalono ochronę przedmiotowego obszaru, w tym zachowanie jego charakterystycznych cech kulturowych i krajobrazowych w drodze łącznego stosowania przepisów dotyczących ochrony zabytków, krajobrazu i środowiska przyrodniczego oraz poprzez:

1) ochronę historycznego układu siatki ulic, przestrzeni publicznych, linii zabudowy, gabarytów i formy obiektów budowlanych;
2) odpowiednie utrzymanie, zagospodarowanie, oznakowanie i wyeksponowanie obiektów historycznych;
3) ochronę otoczenia zabytków w celu właściwego wyeksponowania obiektu;
4) uszanowanie lokalnych tradycji budowlanych, w zakresie używanych materiałów, technik i tradycji budowlanych podczas remontów; renowacji, adaptacji, rozbudowy itp.;
5) kształtowanie nowej zabudowy w nawiązaniu do lokalnej tradycji budowlanej;
6) poprzedzanie lokalizacji obiektów wielkokubaturowych i dominant wysokościowych analizami wpływu tych inwestycji na krajobraz, w celu minimalizacji negatywnego oddziaływania;
7) ujednolicenie i dostosowanie elementów małej architektury, płotów, ogrodzeń, nawierzchni ciągów pieszych do lokalnej tradycji budowlanej;
8) porządkowanie, utrzymywanie i uzupełnianie zespołów zieleni; ochrona obsadzeń alejowych wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz uzupełnianie ich brakujących fragmentów;
9) zastosowanie zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych – zwłaszcza głównych wjazdów do miejscowości, w przypadku lokalizacji obiektów związanych z funkcją produkcyjną, magazynową itp.;
10) ochronę sylwet miejscowości;
11) odpowiednie ogrodzenie, uporządkowanie i oznakowanie cmentarzy;
12) w obrębie obszarów występowania reliktów osadnictwa pradziejowego zachowanie układu topograficznego, ograniczenie niekontrolowanego rozprzestrzeniania się dzikiej zieleni, odpowiednie oznakowanie, okresowe monitorowanie stanu;
13) ograniczenie zabudowy brzegów jezior i zbiorników wodnych poza miejscowościami oraz zapewnienie publicznego dostępu do ich brzegów;
14) przywrócenie miejscowościom związków z wodą: rewitalizacja nabrzeży oraz kształtowanie nowej zabudowy nadwodnej;
15) ochronę i utrzymanie historycznych elementów technicznej infrastruktury wodnej.

    Ponadto, w granicach OKK 23 ustalono:
    - utrzymanie historycznego składu gatunkowego zespołów zieleni komponowanej;
    - utrzymanie i uzupełnianie obsadzeń wzdłuż ciągów komunikacyjnych;
    - ochronę cech topografii terenu;
    - ochronę i eksponowanie otwarć krajobrazowych.

W opracowaniu pt. „Waloryzacja przyrodnicza województwa zachodniopomorskiego" (2010) wskazane zostały obszary do objęcia ochroną w formie użytków ekologicznych (6) i pomników przyrody (9). Proponowane obszary zlokalizowane są na obszarach leśnych i rolniczych. Są to obszary cenne, na których znajduje się duże nagromadzenie gatunków flory i fauny, dla których istnieje zakaz niszczenia i zabijania zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną (Dz. U. Nr 168, poz. 1764) oraz Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. (Dz. U. Nr 220, poz. 2237 r.) w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną.

3. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Podczas sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego niezbędne będzie uwzględnienie występujących na terenie gminy Mirosławiec zabytków nieruchomych. Ponadto, zarówno w planach miejscowych, jak i decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu należy wprowadzać formy ochrony w postaci ustaleń ochronnych dla zabytków zewidencjonowanych. Wykaz zabytków nieruchomych, a także zabytków nieruchomych objętych formą ochrony polegającą na wpisie do rejestru zabytków znajduje się w części II.4.6. niniejszego Studium. Wszystkie ww. zabytki należy objąć formą ochrony w postaci ustaleń ochronnych w planach miejscowych oraz w decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

3.1. Zasady ochrony konserwatorskiej

Obejmuje się ochroną konserwatorską następujące układy przestrzenne miasta Mirosławiec:

1) **Strefa A** – ścisłej ochrony konserwatorskiej historycznego układu urbanistycznego (teren starego miasta z otoczeniem).
   Wytyczne konserwatorskie obowiązujące w strefie:
   - zachowanie istniejących elementów historycznego układu, jak: rozplanowanie ulic, istniejąca zabudowa historyczna dokumentująca tradycyjne parcelacje, linie zabudowy i formy zabudowy od 1 ćw. XIX w. po lata 30. XX w., kamienne nawierzchnie ulic,
   - rewaloryzacja układu, polegająca m.in. na: uczytelnieniu historycznej sieci ulic, uzupełnieniu pierzei i kwartałowej zabudowy w nawiązaniu do dawnej kompozycji tego terenu,
   - zachowanie historycznych proporcji wysokościowych kształtujących sylwetkę zespołu wraz z dominantą – kościołem.

   Historyczny układ ruralistyczny wsi Próchonowo, wpisany do rejestru zabytków
2) **Strefa B** – częściowej ochrony konserwatorskiej (teren osiedla z lat 20. i 30. XX wieku wraz z placem, na którym stoi gmach przy ul. Wolności 37).
   Wytyczne do ochrony historycznego układu urbanistycznego osiedla:
   - zachowanie sieci ulic oraz ich przekrojów: szerokości pasa jezdnego, linii krawężników, pasa murawy obsadzonej szpalerem drzew, linii ogrodzeń, szerokości przedogródków, linii zabudowy,
   - utrzymanie skali zabudowy, z dominacją zabudowy parterowej ze stromymi dachami,
   - zakaz dogęszczania zabudowy,
   - utrzymanie proporcji zabudowy i zieleni na parcelach (domy w ogrodach),
   - przy wymianie nawierzchni chodników (obecnie z kostki betonowej) stosować płytki betonowe (typowe w obrębie układów przestrzennych z tego okresu),
   - zachowanie istniejącego obsadzenia ulic Zamkowej, Nowej i Szkolnej, w przypadku konieczności wycinki drzewa (ze względów zdrowotnych) wymagane nasadzenie uzupełniające przy zachowaniu gatunku,
   - ustalenie jednolitej wysokości, formy i materiału ażurowych ogrodzeń,
   - zakaz utwardzania terenu przedogródków,
   - zakaz lokalizacji nowej zabudowy towarzyszącej (garaże, bud. gospodarcze) w linii zabudowy frontowej (przy ulicy),

- zapewnienie ekspozycji neogotyckiego gmachu ob. UM: zakaz lokalizacji obiektów kubaturowych, dodatkowych nasadzeń, korekta korony istniejących drzew i krzewów,
- wymiana nawierzchni placu wokół budynku UM z obecnej kostki betonowej na kamienną;

3) **Strefa K** – strefa ochrony krajobrazu:
   - ❖ obszar lokalizacji XVIII-wiecznego założenia pałacowo-parkowego w Mirosławcu.

   Wytyczne konserwatorskie do ochrony i rewaloryzacji:
   - zachowanie istniejących elementów założenia wpisanych do rejestru zabytków,
   - kontynuacja badań archeologiczno-architektonicznych w celu określenia zasięgu zabudowy zamkowej i pałacowej. Wyniki badań wskażą kierunki zagospodarowania terenu (skansen archeologiczny, zaznaczenie w gruncie obrysu zamku i pałacu, ew. odbudowa elementów budowli),
   - przeprowadzenie badań archeologiczno-architektonicznych w obrębie przypałacowego dziedzińca gospodarczego na zachód od fosy w celu stwierdzenia zasięgu zabudowy. Lokalizacja tej zabudowy jest czytelna na mapach z 1926 r. i 1937 r. Do czasu zamknięcia badań pozostawienie tego terenu (wsch. części dz.nr 367, 366, 359/3, 359/2) niezabudowanym,
   - uczytelnienie drogi na osi ul. Zamkowej do mostu nad fosą,
   - rewaloryzacja założenia parkowego w historycznych granicach (do ochrony wpisem do rejestru zabytków) według odrębnego projektu.
   - ❖ zespół pałacowo-parkowy w Próchnowie.

   Wytyczne konserwatorskie do ochrony i rewaloryzacji:
   - zachowanie istniejącej kompozycji i struktury zespołu pałacowo-parkowo-folwarcznego,
   - wpisanie obiektów gospodarczych do rejestru zabytków,
   - zachowanie bryły, kształtu i pokrycia dachu, formy i kompozycji architektonicznej elewacji, detalu oraz stolarki okiennej i drzwiowej kościoła i pałacu,
   - rewaloryzacja założenia pałacowo-parkowego w historycznych granicach,
   - oznakowanie terenu cmentarza ewangelickiego,
   - wyłączenie spod zabudowy wielkokubaturowej obszaru po zachodniej stronie zespołu rezydencyjno-folwarcznego.

Poza zabytkowym układem urbanistycznym miasta Mirosławiec wskazuje się następujące wsie do ochrony strefowej historycznych układów przestrzennych: Bronikowo, Hanki, Piecnik, Próchnowo i Łowicz Wałecki. We wsi Próchnowo granicami strefy zabytkowego zespołu pałacowo-parkowego objęty został folwark, pałac i park, zlokalizowane w południowo-wschodniej części miejscowości.

Dla stref ochrony układu ruralistycznego ustala się:
- zakaz zabudowy historycznych: dróg, ulic, placów, obszarów wolnych od zabudowy,
- zakaz lokalizacji nowych ulic, dróg, placów w miejscach dawnej zabudowy,
- utrzymanie historycznych linii zabudowy, gabarytów zabudowy,
- utrzymanie zasad zagospodarowania działek budowlanych,
- zachowanie lub rekonstrukcję dominant kompozycyjnych, w tym zieleni wysokiej,
- zachowanie typu wsi – Bronikowo (ulicówka), Hanki, Łowicz Wałecki i Piecnik (układ owalnicowy z nawarstwieniami kulturowymi).

Zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, podstawową regulacją prawną w tym zakresie, formami ochrony są m.in.: wpis do rejestru zabytków i ustalenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w decyzjach o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego i decyzjach o warunkach zabudowy. Ochronę zabytków wpisanych do rejestru oraz zabytków

znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków obowiązkowo uwzględnia się w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania, w miejscowych planach oraz w decyzjach o ustaleniu warunków zabudowy i zagospodarowania terenu. Zobowiązane to wynika także z przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Zasady ochrony zabytków regulują także inne przepisy, jak m.in. ustawa Prawo budowlane.

Zasady ochrony zabytków wpisanych do rejestru zabytków:

Poprzez wpisanie do rejestru zabytków wskazuje się obiekt/obszar do trwałego zachowania jego historycznej struktury i formy.

Przy wszelkich działaniach w obrębie zabytku wpisanego do rejestru zabytków obowiązuje ustawowy wymóg uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków.

- *Ochronie na terenie starego miasta w Mirosławcu podlegają:*

- warstwy kulturowe (wziemne) dokumentujące zagospodarowanie terenu od lokacji miasta,
- relikty historycznej zabudowy staromiejskiej zachowane pod poziomem gruntu,
- zabudowa historyczna wpisana indywidualnie do rejestru zabytków,
- zabudowa historyczna wskazana do wpisu do rejestru zabytków i ujęcia gminnej ewidencji zabytków,
- zachowany układ i przekroje ulic i placów, linie zabudowy - czytelne dzięki zachowanej dawnej zabudowie oraz jej reliktom zachowanych pod poziomem terenu – do uczytelnienia poprzez rozpoznanie architektoniczno-archeologiczne,
- historycznie udokumentowana parcelacja (wg archiwalnych materiałów kartograficznych, ikonograficznych) do uczytelnienia w szerokości frontów zabudowy,
- zachowane (kamienne) nawierzchnie ulic i inne elementy historycznego zagospodarowania.

- *W obrębie zabytkowego historycznego układu urbanistycznego obowiązuje:*

- zachowanie istniejących elementów historycznego układu, jak: rozplanowanie i przekroje ulic, istniejąca zabudowa historyczna, formy zabudowy, zieleń komponowana, nawierzchnie ulic i inne,
- rewaloryzacja i rekonstrukcja historycznej kompozycji przestrzennej w nawiązaniu do dawnej kompozycji tego terenu, w oparciu o materiały archiwalne oraz badania archeologiczne i architektoniczne.

- *W obrębie zabytkowego obiektu budowlanego obowiązuje:*

- zachowanie wszystkich historycznych elementów architektonicznych i konstrukcyjnych: wysokość, forma i rodzaj pokrycia dachu, kompozycja elewacji wraz z detalem architektonicznym i stolarką, materiał budowlany. W przypadku zniszczenia / przekształcenia któregoś z elementów obiektu obowiązuje rewaloryzacja w oparciu o badania architektoniczne i konserwatorskie.

Właściciel zabytku jest zobowiązany do utrzymania go w dobrym stanie technicznym oraz utrzymania otoczenia zabytku zgodnie z historycznym zagospodarowaniem.

Zasady ochrony obiektów objętych ochroną konserwatorską:

- *Obszary – układy przestrzenne:*

- zachowanie kompozycji przestrzenno-architektonicznej: planu sieci ulic/dróg, rozmieszczenia historycznych elementów, proporcji wysokościowych,
- zachowanie istniejących historycznych obiektów budowlanych i innych składników obszaru (np. zieleń, wody powierzchniowe),
- dostosowanie nowych obiektów do kompozycji przestrzenno-architektonicznej,
- obowiązuje wymóg uzgodnienia działań mających wpływ na kompozycję przestrzenną z wojewódzkim konserwatorem zabytków (za pośrednictwem odpowiedniego organu budowlanego).

- *Obiekty budowlane:*

– utrzymanie kompozycji architektonicznej obiektu, w tym gabarytów wysokościowych, formy dachu, kompozycji elewacji, wystroju architektonicznego, formy stolarki,
– określenie zasad ochrony indywidualnie dla każdego obiektu w ustaleniach planów zagospodarowania przestrzennego,
– obowiązuje wymóg uzgodnienia działań mających wpływ na architekturę obiektu z wojewódzkim konserwatorem zabytków (za pośrednictwem odpowiedniego organu budowlanego).

3.2. Ochrona konserwatorska stanowisk archeologicznych

Na terenie gminy Mirosławiec zaewidencjonowano 2 stanowiska archeologiczne czytelne na powierzchni, tzn. posiadających własną formę terenową, które zaliczono do strefy **W.I**. **pełnej ochrony konserwatorskiej**, wykluczającej wszelką działalność inwestycyjną (stanowiska posiadające własną formę terenową, jak np.: grodziska, cmentarzyska kurhanowe lub/i wpisane do rejestru zabytków). Są to:

- grodzisko wczesnośredniowieczne w Jabłonowie, wpisane do rejestru zabytków – stan. 1 (AZP 33-21/1), datowane na VIII-IX w., wpisane do rejestru zabytków pod nr rej. 788, decyzją Kl.IV.670/4/70, z dnia 16.03.1970 r. (objęte ścisłą ochroną konserwatorską);
- pozostałości zamku średniowiecznego w Mirosławcu.

Granicami strefy **W.II** objęto przede wszystkim stanowiska, których stan zachowania oraz wartość naukowa rokują dalsze pozytywne wyniki (jest to 10 stanowisk – dużych osad, wraz z 4 mniejszymi stanowiskami, tworzącymi kompleksy osadnicze wraz z osadami oraz cmentarzysko ciałopalne kultury pomorskiej, datowane na okres lateński). Są nimi:

- 5 stanowisk we wsi Hanki;
- 3 stanowiska w Jadwiżynie;
- 1 stanowisko w Łowiczu Wałeckim;
- 1 stanowisko w Mirosławcu

Strefą **W.III objęto pozostałe** stanowiska archeologiczne.

W kilku przypadkach jedną strefą ochronną objęto położone blisko siebie osady, punkty osadnicze i ślady osadnicze, traktując je jako jeden kompleks osadniczy.

Warunki ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych:

➢ <u>Strefa „W.I." – pełnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej</u>, wykluczającej wszelką działalność inwestycyjną i inną. Strefa „W.I." obejmuje stanowiska wpisane do rejestru zabytków i ujęte w ewidencji konserwatorskiej.
Obowiązujące rygory w strefie „W.I.":
1) zakaz wszelkiej działalności inżynierskiej, budowlanej i innej związanej z pracami ziemnymi (np. kopanie studni, melioracji, karczunku i nasadzania drzew itd.).
2) zachowanie istniejącego układu topograficznego wraz z obiektami wpisanymi do rejestru zabytków i ujętych w ewidencji.
3) w przypadku podjęcia jakiejkolwiek działalności na terenie objętym granicami strefy, a wynikającej ze sposobu użytkowania terenu obowiązuje występowanie o szczegółowe wytyczne i uzyskanie stosownego pozwolenia od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

➢ <u>Strefa „W.II." – częściowej ochrony konserwatorskiej</u> stanowisk archeologicznych, dopuszczającej inwestowanie pod określonymi warunkami. Strefa „W.II." obejmuje stanowiska ujęte w ewidencji konserwatorskiej.
Obowiązujące rygory w strefie „W.II.":
1) zachowanie stanowiska ujętego w ewidencji służby ochrony zabytków.

2) uzgadnianie i opiniowanie wszelkich poczynań inżynierskich, budowlanych i innych przez służbę ochrony zabytków. Obowiązuje każdorazowo występowanie o szczegółowe wytyczne konserwatorskie i opinie przed podjęciem decyzji o jakiejkolwiek działalności.
3) w przypadku podjęcia decyzji o realizacji inwestycji na terenie objętym granicami strefy ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych obowiązuje przeprowadzenie badań ratunkowych na koszt Inwestora, wyprzedzających proces przygotowania inwestycji. Badania archeologiczne mają charakter sezonowy, w okresie od maja do października.
4) rozpoczęcie prac ziemnych związanych z realizacją inwestycji uzależnia się od uzyskania stosownego pozwolenia od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

- Strefa „W.III." – ograniczonej ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych, polegającej na prowadzeniu interwencyjnych badań archeologicznych w przypadku podejmowania prac ziemnych. Strefa „W.III." obejmuje stanowiska ujęte w ewidencji konserwatorskiej.
  Obowiązujące rygory w strefie „W.III.":
  1) uzgadnianie i opiniowanie wszelkich poczynań inżynierskich, budowlanych i innych podejmowanych w obrębie granic strefy ochrony stanowiska archeologicznego przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
  2) w przypadku podjęcia decyzji o realizacji inwestycji obowiązuje przeprowadzenie badań ratunkowych na koszt Inwestora. Badania archeologiczne mają charakter sezonowy, w okresie od maja do października.
  3) rozpoczęcie prac ziemnych związanych z realizacją inwestycji uzależnia się od uzyskania stosownego pozwolenia od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

3.3. Dobra kultury współczesnej

Na obszarze gminy Mirosławiec do dóbr kultury współczesnej nie wskazano żadnych budynków, obiektów czy terenów, które powinny być chronione w sposób szczególny ze względu na swoją formę architektoniczną czy funkcje.

4. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej

Infrastruktura techniczna stanowi element trwałego zagospodarowania, a zarazem jest czynnikiem przyciągającym kapitał, nowe inwestycje oraz poprawia jakość życia ludności w gminie. Sieci infrastruktury powinny tworzyć zintegrowany system obsługi i nie powinny być projektowane odrębnie.

4.1. Zaopatrzenie w wodę

Ze względu na wysoki stopień zwodociągowania całej gminy, do głównych zadań samorządu lokalnego na najbliższe lata będzie należało zachowanie istniejącej sieci wodociągowej, jej przebudowa i modernizacja oraz nieznaczna rozbudowa w związku z poprawą jakości wodociągów, a także w celu przyłączenia nowych obszarów inwestycyjnych. Szczegółowe rozwiązania w tym zakresie wskazywane będą w specjalistycznych opracowaniach branżowych.

Przyjmuje się następujące kierunki rozwoju i funkcjonowania sieci wodociągowej:

- wymóg pełnego uzbrojenia w sieć wodociągową terenów już zurbanizowanych;
- wymóg rozbudowy sieci wodociągowej na terenach przeznaczonych w Studium do zabudowy i zainwestowania;
- w sytuacjach uzasadnionych dopuszcza się korzystanie z indywidualnych źródeł zaopatrzenia w wodę;
- utrzymanie i ochronę podstawowych źródeł zaopatrzenia w wodę – ujęć wód podziemnych;

- wymóg przestrzegania przy zagospodarowaniu terenów wszystkich zakazów i nakazów dotyczących stref ochronnych ujęć wód podziemnych;
- niewyznaczanie nowych terenów budowlanych w strefie sanitarnej cmentarzy – w odległości 50 m od ich granic, przy zachowaniu możliwości przebudowy lub modernizacji już istniejących budynków oraz realizacji nowej zabudowy w terenach już pod nią przeznaczonych – zgodnie z przepisami odrębnymi;
- obowiązek podłączenia do sieci wodociągowej wszystkich korzystających z wody budynków, zlokalizowanych w odległości mniejszej niż 150 m od granic cmentarzy.

4.2. Odprowadzanie ścieków

Według stanu na rok 2018, gmina i miasto Mirosławiec była skanalizowana w 72 % (99,3 % miasto). Ponadto w gminie zlokalizowanych było 351 zbiorników bezodpływowych i 57 przydomowych oczyszczalni ścieków.

Dla poprawy stanu najważniejsze jest kontynuowanie rozbudowy sieci, gdzie standardy obsługi są niewystarczające. Możliwości rozwoju systemu kanalizacji grawitacyjnej lub grawitacyjno-pompowej są w Mirosławcu – ze względu na parametry oczyszczalni – znaczne. Istnieje jednak potrzeba modernizacji i przebudowy kolektorów i kanałów sanitarnych i ogólnospławnych, znajdujących się w złym stanie technicznym lub przepełnionych. Z uwagi jednak na duże koszty, osiągnięcie odpowiedniego standardu wymaga długiego okresu czasu i zawsze będzie limitowane ekonomicznymi możliwościami budżetu gminy. Granice tych możliwości wyznaczać powinny ogólne racjonalne zasady gospodarki miejskiej, a w szczególności ich powiązanie z hierarchią potrzeb. W pierwszej kolejności powinno nastąpić uzupełnienie wyposażenia oraz wyrównanie standardów w obrębie od dawna zurbanizowanych terenów mieszkaniowych Mirosławca.

Ustala się następujące kierunki w rozwoju sieci kanalizacji sanitarnej:

- rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej na terenach zwartej zabudowy miejskiej;
- rozbudowę i modernizację kanalizacji sanitarnej na terenach istniejącej i planowanej zabudowy;
- w miejscowościach, w których podłączenie do gminnej sieci kanalizacyjnej nie jest aktualnie ekonomicznie uzasadnione, należy przewidzieć rozwiązania lokalne (szczelne zbiorniki bezodpływowe, przydomowe oczyszczalnie ścieków);
- do czasu uzyskania możliwości podłączenia do sieci kanalizacji centralnej lub kanalizacji lokalnej dopuszcza się stosowanie rozwiązań indywidualnych w postaci przydomowych oczyszczalni ścieków oraz szczelnych zbiorników bezodpływowych;
- obiekty, z których ścieki odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych, po wybudowaniu sieci kanalizacyjnej winny być do niej podłączone;
- zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków gruntu, wód powierzchniowych i podziemnych;
- odprowadzanie ścieków z zakładów produkcyjnych powinno się odbywać do gminnej sieci kanalizacyjnej lub w oparciu o rozwiązania indywidualne, zgodne z przepisami odrębnymi.

Problematykę w zakresie budowy i rozbudowy systemów oczyszczania ścieków podejmuje także Plan zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego (2020). Plan ten ustala realizację inwestycji wynikających z Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, ze wsparciem z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego dla aglomeracji od 2 000 do 10 000 RLM (Równoważna Liczba Mieszkańców).

4.3. Odprowadzanie wód opadowych i roztopowych

Na obszarach występowania sieci ogólnospławnej i w obszarach, gdzie występują braki sieci powinno się dążyć do jej przebudowy i uzupełnienia – w pierwszym rzędzie w obrębie terenów zwartej

zabudowy śródmiejskiej, a następnie na obszarach peryferyjnych, zagospodarowanych dotąd ekstensywnie, a przewidzianych do urbanizacji.

Przyjmuje się następujące kierunki w rozwoju i funkcjonowaniu systemu odprowadzania wód opadowych i roztopowych:

- rozbudowa i modernizacja istniejącego systemu kanalizacji deszczowej na terenie miasta Mirosławiec;
- rozbudowa i modernizacja istniejącego systemu rowów odwadniających na terenach wiejskich;
- istniejące odcinki kanalizacji deszczowej w Mirosławcu, których wyloty są bezpośrednio włączone do wód płynących bez jakichkolwiek urządzeń oczyszczających, należy zaopatrzyć w urządzenia oczyszczające ścieki deszczowe;
- kanalizowanie wód opadowych i roztopowych pochodzących z powierzchni tego wymagających wraz z budową urządzeń podczyszczających wody opadowe i roztopowe z dróg, terenów parkingowych, baz transportowych, stacji paliw oraz obiektów obsługi pojazdów mechanicznych, zgodnie z przepisami Prawa wodnego i Prawa ochrony środowiska;
- w ramach działek budowlanych dopuszcza się odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do gruntu na warunkach określonych w przepisach odrębnych, a na terenach wiejskich gminy – budowę niewielkich zbiorników mikroretencyjnych;
- sposób odprowadzania wód opadowych i roztopowych musi nie może powodować ich stagnacji oraz niekontrolowanego spływu do odbiorników i na tereny przyległe.

4.4. Sieć gazowa

Należy wykorzystać fakt dobrego zaopatrzenia gminy w gaz ziemny. Przez teren gminy przebiega bowiem gazociąg wysokiego ciśnienia, DN250 relacji Wałcz – Stargard (rok budowy 1975) i gazociąg DN150 odboczka Mirosławiec oraz zlokalizowane są dwie stacje gazowe w Mirosławcu, co stwarza możliwość zaopatrzenia w gaz ziemny zaazotowany odbiorców z terenu gminy.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie (Dz. U. z 2013 r., poz. 640), po obu stronach gazociągu wyznacza się obszar strefy kontrolowanej, tj. pas, którego linia środkowa pokrywa się z osią gazociągu, w którym przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się transportem gazu (operator sieci gazowej) podejmuje czynności w celu zapobieżenia działalności mogącej spowodować uszkodzenie gazociągu lub mieć inny negatywny wpływ na jego trwałość i prawidłowe użytkowanie.

1. W strefach kontrolowanych, w określonych przepisami odległościach, nie należy wznosić wybranych obiektów budowlanych i terenowych, urządzać stałych składów i magazynów, podejmować działań mogących spowodować uszkodzenie gazociągu podczas jego użytkowania.
2. W strefach kontrolowanych nie mogą rosnąć drzewa w odległości mniejszej niż 3,0 m licząc od osi gazociągu do pni drzew. Minimalna odległość krawędzi jezdni drogi gminnej od istniejących gazociągów w terenie zabudowanym wynosi 6,0 m. w przypadku innych kategorii dróg obowiązują odległości wynikające z ustawy o drogach.
3. Dopuszcza się skrzyżowanie gazociągu z drogami i innymi inwestycjami liniowymi, jednak wszelkie prace w strefach kontrolowanych mogą być prowadzone po wcześniejszym uzgodnieniu sposobu ich wykonania z właściwym operatorem sieci gazowej.
4. Skrzyżowanie drogi z gazociągiem w/c wymaga dodatkowego zabezpieczenia / przebudowy przedmiotowego gazociągu. W związku z powyższym należy wystąpić do operatora sieci gazowej o wydanie warunków technicznych na zabezpieczenie / przebudowę ww. gazociągu.
5. Minimalny kąt skrzyżowania gazociągu z drogą gminną powinien wynosić 30°. Minimalny kąt skrzyżowania gazociągu z drogami wyższej kategorii niż droga gminna powinien wynosić 60°. Zaleca się, aby kąt skrzyżowania gazociągu z każdą drogą był zbliżony do 90°.

Zgodnie z ww. rozporządzeniem:

a) szerokość strefy kontrolowanej gazociągu wybudowanego przed 12.12.2001 r. w zależności od jego średnicy, ciśnienia nominalnego oraz rodzaju obiektu zlokalizowanego w jego sąsiedztwie:
   - dla gazociągu DN250 maksymalna szerokość strefy kontrolowanej wynosi 70 m (35,0 m na stronę od jego osi);

b) szerokość strefy kontrolowanej gazociągu wybudowanego po 12.12.2001 r. uzależniona jest od jego średnicy i maksymalnego ciśnienia roboczego (MOP):
   - dla gazociągu DN150 strefa kontrolowana wynosi 4,0 m (2,0 m na stronę od jego osi);
   - dla stacji gazowej strefy nie wyznacza się.

Wszelkie zamierzenia inwestycyjne na działkach, przez które przebiegają gazociągi, jak i w obszarze strefy kontrolowanej tych gazociągów mogą być prowadzone tylko po uzgodnieniu i na warunkach określonych przez operatora sieci gazowej.

Elektrownie wiatrowe należy projektować tak, aby odległość pomiędzy osią gazociągu wysokiego ciśnienia a zewnętrznym obrysem fundamentu wiatraka od strony gazociągu była nie mniejsza niż połowa szerokości strefy kontrolowanej, jednakże odległość ta nie może być mniejsza niż 10,0 m.

Zabudowa paneli fotowoltaicznych dla gazociągów wybudowanych po 2001 roku jest możliwa poza strefą kontrolowaną, a dla gazociągów wybudowanych przed 2001 rokiem w odległości min. 5,0 m od osi gazociągu do DN500 (włącznie) i 10,0 m powyżej DN500.

Przyjmuje się następujące kierunki rozwoju i funkcjonowania systemów zaopatrzenia w gaz przewodowy:

- możliwość budowy, rozbudowy i przebudowy sieci gazowej;
- możliwość zasilania w ciepło w oparciu o niskoemisyjne systemy ogrzewania, w szczególności z wykorzystaniem gazowych źródeł ciepła;
- możliwość zaopatrzenia zabudowy mieszkaniowej i usługowej w gaz ziemny do celów socjalno-gospodarczych lub grzewczych w oparciu o sieć gazową, na warunkach określonych przez zarządzającego siecią;
- możliwość lokalizacji sieci gazowych w liniach rozgraniczających dróg lub w terenach innym przeznaczeniu (mieszkaniowym, usługowym, przemysłowym, terenach zielonych itd.);
- dalsza rozbudowa sieci dystrybucyjnej – do jej realizacji niezbędne jest zabezpieczenie rezerwy terenu w liniach rozgraniczających dróg, a w przypadkach wyjątkowych dopuszcza się stosowanie innych przebiegów przewodów;
- zwiększenie udziału gazu przewodowego jako źródła zaopatrzenia w ciepło (stosowanie zachęt w postaci wdrażania programów modernizacji systemów ogrzewania).

Ponadto Plan zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego (2020) ustala budowę stacji pomiarowej w Mirosławcu w ramach budowy i rozbudowy sieci przesyłowych gazu oraz obiektów systemowych związanych z dywersyfikacją kierunków dostaw gazu do kraju. Zaleca przy tym budowę sieci dystrybucyjnej wysokiego ciśnienia (gazociągi i stacje gazowe) na obszarach deficytowych (gazociąg Mirosławiec – Tuczno – Człopa).

Rozwój i modernizacja sieci będzie odbywała się poprzez realizację programów inwestycyjnych.

4.5. Sieć elektroenergetyczna

Jako kierunek przyjmuje się zachowanie istniejących sieci i obiektów wysokich napięć, na które składają się 3 linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia 110 kV oraz GPZ.

W zakresie rozwoju sieci energetycznych średnich i niskich napięć planuje się budowę nowych oraz modernizację, rozbudowę i przebudowę sieci rozdzielczej 15 kV i 0,4 kV w zakresie niezbędnym dla poprawy warunków napięciowych wśród istniejących odbiorców oraz zaopatrzenia w energię elektryczną odbiorców na terenach rozwojowych, sukcesywnie, w miarę ich zabudowy.

Przyjmuje się następujące kierunki w rozwoju sieci elektroenergetycznej:

- zaopatrzenie z istniejących sieci elektroenergetycznych lub niekonwencjonalnych źródeł energii;
- budowę nowych oraz modernizację, przebudowę i rozbudowę sieci elektrycznych wraz z niezbędnymi urządzeniami technicznymi, zgodnie z technicznymi warunkami przyłączenia, uzgodnionymi z administratorem sieci, w tym możliwość przebudowy i rozbudowy linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia na linie wielotorowe i wielonapięciowe;
- przebudowę i rozbudowę stacji GPZ;
- budowę i modernizację stacji transformatorowych 15/0,4 kV;
- w przypadku kolizji planowanego zagospodarowania terenu z istniejącymi liniami elektroenergetycznymi dopuszcza się ich przebudowę;
- możliwość budowy nowych stacji transformatorowych wraz z możliwością wprowadzania/wyprowadzania do/z stacji linii elektroenergetycznych;
- planowane kubaturowe stacje elektroenergetyczne (w tym stacje transformatorowe SN/nn) będące własnością OSD będą realizowane jako obiekty naziemne, wolnostojące;
- dla napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokiego, średniego i niskiego napięcia ustala się pasy techniczne, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- rozwój alternatywnych źródeł energii (kolektorów słonecznych, ogniw fotowoltaicznych);
- rozbudowa sieci elektroenergetycznej powinna umożliwiać odbiór energii wytwarzanej ze źródeł odnawialnych.

W zakresie rozbudowy infrastruktury technicznej Plan zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego (2020), w zakresie budowy, rozbudowy i modernizacji sieci dystrybucyjnej wysokiego napięcia WN-110 kV ustala modernizację linii Wałcz – Mirosławiec. Ponadto plan ten zaleca ponadto budowę linii dystrybucyjnej wysokiego napięcia WN-110 kV Mirosławiec – Tuczno – Człopa – Drawski Młyn.

Należy przy tym podkreślić, iż budowa, rozbudowa i modernizacja sieci energetycznych jest niezbędna także dla wzrostu wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz rozwoju systemu rozproszonych źródeł energii (umożliwi przyłączenie powstających instalacji odnawialnych źródeł energii do sieci).

Wszystkie obiekty przewidywane do budowy, przebudowy lub remontu w zbliżeniu lub na skrzyżowaniu z istniejącą infrastrukturą techniczną elektroenergetyczną podlegają przepisom odrębnym.

W celu wydzielenia terenów dla lokalizacji stacji elektroenergetycznych wraz z możliwością wprowadzenia do stacji linii elektroenergetycznych, dopuszcza się prawo do podziału istniejących działek, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Zapewnia się swobodny dostęp i dojazd do infrastruktury technicznej elektroenergetycznej, w tym stacji elektroenergetycznych, linii elektroenergetycznych oraz konstrukcji wsporczych (słupów) w celu przeprowadzenia prac eksploatacyjnych lub usuwania awarii.

Należy zachować lokalizację istniejącej sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej oraz uwzględnić wynikające z jej istnienia obostrzenia w zagospodarowaniu terenu.

Wzdłuż przebiegu istniejących i planowanych linii elektroenergetycznych będących częścią sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej wyznacza się pasy technologiczne (pasy ochrony funkcyjnej) w celu prawidłowe obsługi linii elektroenergetycznej, w poziomie nie mniejsze niż:

- dla linii napowietrznych WN-110 kV – 22,00 m (po 11,0 m po każdej ze stron od osi linii);
- dla linii napowietrznych SN –14,0 m (po 7,0 m po każdej ze stron od osi linii);
- dla linii napowietrznych nn-0,4 kV – 7,0 m (po 3,5 m po każdej ze stron od osi linii);
- dla linii kablowych WN – 1,0 m (po 0,5 m po każdej ze stron od osi linii);
- dla linii kablowych SN i nn 0,4 kV – 0,5 m (po 0,25 m po każdej ze stron od osi linii).

Utworzenie pasów technologicznych wzdłuż linii nie powoduje wyłączenia terenu z zagospodarowania, jedynie może wprowadzić ewentualne obostrzenia.

W pasach technologicznych obowiązuje w szczególności zakaz sadzenia roślinności wysokiej i o rozbudowanym systemie korzeniowym, w tym obowiązuje szerokość pasa wycinki podstawowej na trasie linii wg przepisów odrębnych.

W przypadku projektowania zmian zagospodarowania terenu w pasach technologicznych należy dokonać uzgodnień branżowych z właścicielem tych linii.

Pasy technologiczne linii napowietrznych 110 kV uwidocznione są dodatkowo w części graficznej dokumentu. Pasy technologiczne nie są równoznaczne z pasami określanymi na potrzeby ustanawiania służebności przesyłu oraz strefami ochronnymi, które wyznacza się w oparciu o inne przepisy.

Zgodnie z obowiązującymi wymogami i przepisami wymagane szerokości pasów ochronnych wolnych od zabudowy wzdłuż elektroenergetycznych linii wynoszą:

- 39,0 m dla linii napowietrznych WN-110 kV (po 19,5 m od osi w obu kierunkach, oś symetrii wyznaczają słupy);
- 15,0 m dla linii napowietrznych SN-15 kV (po 7,5 m od osi w obu kierunkach, oś symetrii wyznaczają słupy);
- 3,0 m dla linii napowietrznych nn-0,4 kV (po 1,5 m od osi w obu kierunkach, oś symetrii wyznaczają słupy);
- 3,0 m dla linii kablowych SN-15 kV (po 1,5 m od osi w obu kierunkach);
- 2,0 m dla linii kablowych nn-0,4 kV (po 1,0 m od osi w obu kierunkach).

4.6. Odnawialne źródła energii

W zakresie wykorzystania energii odnawialnej przyjmuje się następujące kierunki i zalecenia dla rozwoju i funkcjonowania OZE:

- możliwość lokalizacji odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW (elektrownie wiatrowe, farmy fotowoltaiczne, instalacje do produkcji energii z biomasy i inne) w granicach terenów określonych na rysunku Studium (rejon miejscowości Hanki, Jadwiżyn i Setnica) – zaleca się realizacje instalacji hybrydowych;
- rozwój energetyki wiatrowej możliwy przy poszanowaniu wartości krajobrazowych;
- poza wyznaczonymi terenami służącymi do produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych o mocy powyżej 100 kW, na terenie całej gminy dopuszcza się lokalizowanie urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych w mikroinstalacjach oraz w instalacjach o mocy od 40 kW do 100 kW;
- umożliwienie wytwarzania energii elektrycznej i ciepła z energii promieniowania słonecznego (fotowoltaika, instalacje solarne) w mikroinstalacjach i o mocy od 40 kW do 100 kW na obszarze całej gminy bez ograniczeń oraz powyżej 100 kW na terenach PU;
- rozwój produkcji energii z biomasy bazującej na słomie i uprawach roślin energetycznych oraz biogazowni rolniczych (jako uzupełniający kierunek rozwoju gospodarki rolnej), z możliwością małych instalacji ze zbiornikami biogazu i komorami fermentacyjnymi o pojemności do 100 m^3 w gospodarstwach rolnych;
- wykorzystanie wód geotermalnych do celów rekreacyjnych (akwaparki), w produkcji rolniczej (szklarnie) i innych;
- propagowanie wykorzystywania energii odnawialnej do celów indywidualnego zaopatrzenia w ciepło (kolektory słoneczne, tzw. pasywne systemy słoneczne, pompy ciepła, kotły na biomasę stałą itp.).

Dla wzrostu wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz rozwoju systemu rozproszonych źródeł energii istotne są:

- budowa, rozbudowa i modernizacja sieci energetycznych umożliwiająca przyłączenie powstających instalacji odnawialnych źródeł energii;
- rozwój produkcji energii opartej na kogeneracji;
- wzmacnianie bezpieczeństwa energetycznego poprzez wspieranie energetyki prosumenckiej.

4.7. Zaopatrzenie w ciepło

Wymogi ochrony środowiska w zakresie jakości powietrza atmosferycznego wymuszają potrzebę podjęcia inicjatyw związanych ze zmianą obecnego rodzaju paliw używanych do celów grzewczych, zwłaszcza węgla i drewna, w kierunku szerszego wykorzystania paliw uznawanych za ekologiczne. Takim nośnikiem energii może stać się np.: gaz przewodowy.

W zakresie zaopatrzenia w ciepło przyjmuje się następujące kierunki w rozwoju i funkcjonowania systemów zaopatrzenia w ciepło:

- utrzymanie indywidualnych i lokalnych źródeł zaopatrzenia w ciepło jako źródeł podstawowych;
- prowadzenie działań w zakresie zaopatrzenia w ciepło ukierunkowanych na:
  - zwiększenie udziału paliw ekologicznych w produkcji ciepła, takich jak olej opałowy, gaz płynny oraz gaz ziemny – po zrealizowaniu gazyfikacji gminy,
  - wykorzystanie energii elektrycznej,
  - wytwarzanie ciepła z odnawialnych źródeł energii.

4.8. Sieć telekomunikacyjna

W zakresie zaopatrzenia w sieć telekomunikacyjną zakłada się utrzymanie i rozbudowę istniejących sieci i budowę nowych, w zależności od zapotrzebowania, na warunkach określonych przez administratora sieci.

Przyjmuje się następujące kierunki rozwoju sieci telekomunikacyjnych:

- budowa, rozbudowa i modernizację sieci kablowych i bezprzewodowych;
- objęcie całego obszaru gminy zintegrowanym systemem telekomunikacyjnym, połączonym z systemami sieci wojewódzkiej i krajowej;
- lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowej, mimo iż jest uregulowana przepisami odrębnymi, to przy ich lokalizacji należy uwzględnić potrzeby ochrony walorów kulturowych i krajobrazowych gminy;
- zapewnienie dostępu do szerokopasmowego internetu w technologii światłowodowej.

W obecnym stanie prawnym gmina nie ma kompetencji w zakresie ustalania kierunków rozwoju infrastruktury telekomunikacyjnej. Kierunki te wyznacza ustawa z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych oraz Urząd Komunikacji Elektronicznej. Zgodnie z przepisem art. 46 ust. 1 ww. ustawy gmina w planach miejscowych nie może ustanawiać zakazów lokalizowania inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej oraz przyjmować rozwiązań uniemożliwiających lokalizowanie takich inwestycji, jeżeli są one zgodne z przepisami odrębnymi.

4.9. Zagospodarowanie odpadów

W związku z nowelizacją ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach gmina zobowiązana jest do zapewnienie czystości i porządku na swoim terenie oraz tworzenia warunków niezbędnych do ich utrzymania.

Gospodarka odpadami na terenie gminy powinna być prowadzona w oparciu o ustalenia aktualnie obowiązujący przepisów odrębnych i regulaminów.

Przyjmuje się następujące kierunki w rozwoju i funkcjonowaniu systemu gospodarki odpadami:

- zachowanie z możliwością przebudowy i rozbudowy istniejącej instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych w Mirosławcu oraz regionalnej kompostowni odpadów zielonych i innych odpadów ulegających biodegradacji – w miejscowości Chojnica;
- utrzymanie istniejących oraz tworzenie nowych (w miarę pojawiających się potrzeb) punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych w liczbie zależnej od potrzeb gminy;
- dalsze zmniejszanie ilości odpadów zmieszanych;

- maksymalne zagospodarowanie odpadów ulegających biodegradacji na terenie gminy, na przykład poprzez zastosowanie technologii kompostowania, w celu ich późniejszego wykorzystania rolniczego;
- wykorzystywanie właściwości materiałowych i energetycznych odpadów, a w przypadku, gdy odpadów nie można poddać odzyskowi, ich unieszkodliwianie.

Cele i zadania związane z gminną gospodarką odpadami powinny być zgodne z wojewódzkim planem gospodarki odpadami.

Zgodnie z Planem zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego (2020) na terenie gminy Mirosławiec planowane są inwestycje o znaczeniu ponadlokalnym w zakresie gospodarki odpadami. Są to:

1) rozbudowa/modernizacja oraz planowane nowe instalacje do przetwarzania odpadów zielonych lub/i innych bioodpadów;
2) rozbudowa/modernizacja oraz planowane nowe instalacje do odzysku innego niż recykling odpadów budowlanych i rozbiórkowych;
3) planowane nowe instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych;
4) budowa/modernizacja w obrębie instalacji komunalnej w Mirosławcu w zakresie:
   - instalacji fotowoltaicznej,
   - laboratorium analitycznego,
   - interaktywnej Sali edukacyjnej i warsztatowej,
   - modernizacja instalacji odgazowania składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, w tym budowa instalacji do odzysku gazu składowiskowego oraz instalacji do produkcji energii elektrycznej;
5) budowa punktu zbierania odpadów selektywnych w Mirosławcu.

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji

Układ komunikacyjny, oprócz pełnienia funkcji obsługi komunikacyjnej, jest również elementem kształtującym strukturę przestrzenną obszaru gminy. Poprzez dostępność komunikacyjną wyznacza się wartość terenu, a poprzez zapewnienie odpowiedniego standardu obsługi komunikacyjnej, stymuluje jego rozwój.

Generalnym celem polityki komunikacyjnej gminy jest tworzenie poprawnych warunków podróżowania, zapewnienie właściwej obsługi komunikacyjnej mieszkańcom gminy, stworzenie warunków do rozwoju przestrzennego i ekonomicznego gminy oraz kształtowanie ładu przestrzennego.

Pochodnymi celami tej polityki winny być:

- zapewnienie sprawnych powiązań wewnątrz obszaru gminy, a także układu drogowego gminy z układem drogowym zewnętrznym,
- dbałość o nieobudowywanie obustronne ważnych ciągów drogowych, szczególnie dróg wojewódzkich, poprzez odpowiednie kierowanie ruchem budowlanym, lokalizując nową zabudowę w bezpiecznej odległości od dróg publicznych.

W tym celu niezbędne jest przeprowadzenie aktualizacji kategoryzacji dróg, a w dalszej kolejności przeprowadzenie prac dostosowujących je do wymogów klasy, do której zostaną zaklasyfikowane.

Przedstawiony na rysunku studium układ komunikacyjny uwzględnia zarówno drogę ekspresową, drogi zbiorcze i lokalne. Przedstawiony układ stanowi jedynie szkielet dla terenów inwestycyjnych tym samym nie uwzględnia on w pełni klasyfikacji technicznej istniejących i projektowanych dróg. Gmina nie dysponuje klasyfikacją techniczną wszystkich dróg gminnych znajdujących się w jej granicach. Klasy zostały przypisane jedynie do dróg znajdujących się na obszarach objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Określenie dokładnego przebiegu i klasy technicznej poszczególnych dróg gminnych nastąpi w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

5.1. System drogowy

Sieć drogowa gminy Mirosławiec tworzy system, na który składa się:

- **podstawowy układ komunikacyjny**, zapewniający połączenia o charakterze zewnętrznym, tworzony przez drogę krajową, drogę wojewódzką oraz drogi powiatowe,
- **uzupełniający układ komunikacyjny**, zapewniający gminie połączenia wewnętrzne oraz pełną obsługę terenów zabudowanych i planowanych do zabudowy, obejmujący drogi powiatowe i gminne klasy lokalnej i dojazdowej oraz pozostałe drogi.

Podstawowy układ komunikacyjny gminy Mirosławiec tworzą:

- droga krajowa nr 10 – zakłada się przebudowę drogi do parametrów drogi ekspresowej S10;
- droga wojewódzka nr 177 klasy technicznej głównej (G) i zbiorczej (Z);
- droga powiatowa nr 1984Z (Stara Studnica – granica powiatu – Mirosławiec) klasy technicznej zbiorczej (Z);
- droga powiatowa nr 2308Z (Piecnik – Górnica – Karsibór – Golce) klasy technicznej zbiorczej (Z).

Zakłada się docelowe klasy następujących dróg gminnych:

- droga gminna klasy technicznej zbiorczej (Z), z Mirosławca do Mirosławca Górnego;
- droga gminna klasy technicznej zbiorczej (Z) – od drogi wojewódzkiej (ul. Sprzymierzonych) do granicy gminy;
- droga wojewódzka (odcinek drogi krajowej nr 10 – po wybudowaniu obwodnicy) – klasy technicznej głównej (G) lub zbiorczej (Z).

<u>Dla drogi krajowej nr 10 ustala się:</u>

- wskazanie korytarza drogi nr S10 nastąpi po uzyskaniu ostatecznej i prawomocnej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (obecnie rozpatrywanych jest 5 wariantów jej przebiegu);
- parametry techniczne planowanej obwodnicy miasta Mirosławiec – droga ekspresowa S10,
- odległości między skrzyżowaniami zgodnie z rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie, tj. w zakresie braku możliwości bezpośredniej obsługi terenów przyległych z drogi klasy S oraz wyjątkowego dopuszczenia stosowania zjazdów do obsługi nieruchomości przyległych z drogi klasy GP*;*
- dla prowadzenia infrastruktury technicznej (kanalizacja sanitarna, sieć wodociągowa, energetyczna, gazowa, itp.) niezwiązanej z funkcjonowaniem drogi należy zarezerwować teren poza pasem drogowym drogi krajowej. W szczególnie uzasadnionych przypadkach infrastrukturę techniczną należy lokalizować w pasie drogowym, po uzyskaniu zgody zarządcy drogi;
- nowoprojektowane obiekty budowlane i urządzenia infrastruktury technicznej, niezwiązane z gospodarką drogową, lokalizowane przy istniejącej drodze krajowej nr 10 oraz przyszłej obwodnicy, powinny być sytuowane z zachowaniem minimalnych odległości od zewnętrznej krawędzi jezdni, zgodnie z art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych.

<u>Dla drogi wojewódzkiej nr 177 ustala się:</u>

- parametry techniczne drogi wojewódzkiej – droga główna (G) – od ul. Ogrodowej w Mirosławcu i zbiorcza (Z) – odcinek drogi, ul. Sprzymierzonych;
- połączenie komunikacyjne terenu, tj. częstotliwość zjazdów i odstępy między skrzyżowaniami powinny być zgodne z Rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej w dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie;

- zabrania się lokalizacji w pasie drogowym obiektów budowlanych, umieszczania urządzeń, przedmiotów i materiałów nie związanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego, zgodnie z ustawą z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych;
- lokalizacja obiektów budowlanych od strony drogi wojewódzkiej, w tym urządzeń reklamowych wymaga zachowania warunków odległości od zewnętrznej krawędzi jezdni drogi wojewódzkiej określonej w ww. punkcie;
- dostępność terenu do drogi wojewódzkiej należy zapewnić wewnętrznymi układami komunikacyjnymi, połączonymi z tą drogą poprzez drogi niższej kategorii, a w przypadku ich braku bezpośrednio z drogi wojewódzkiej, za pomocą istniejących lub projektowanych zjazdów z tych dróg. Dopuszcza się przebudowę włączeń do drogi wojewódzkiej (skrzyżowań i zjazdów) w uzgodnieniu z zarządcą drogi;
- obiekty budowlane przeznaczone na pobyt ludzi należy lokalizować poza zasięgiem uciążliwości drogi (jak: hałas, drgania i wibracja, zanieczyszczenie powietrza), określonym w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska i przepisach szczególnych do tej ustawy (np. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie);
- lokalizację infrastruktury technicznej, nie związanej z funkcjonowaniem drogi wojewódzkiej (np. kanalizacja sanitarna, sieć wodociągowa, energetyczna, gazowa, itp.) należy przewidzieć poza pasem drogowym. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dopuszcza się lokalizację infrastruktury w pasie drogowym, poza jezdnią, a w obrębie jezdni wyłącznie celem przejść poprzecznych.

Projektując budowę, przebudowę i rozbudowę drogi krajowej nr 10 oraz skrzyżowania drogi krajowej nr 10 z drogą wojewódzką nr 177 należy uwzględnić ustalenia § 23 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 lutego 2004 r. w sprawie warunków i sposobu przygotowania i wykorzystania transportu na potrzeby obronne państwa, a także jego ochrony w czasie wojny oraz właściwości organów w tych sprawach (Dz. U. z 2004 r., nr 34, poz. 294) i wydanego na jego podstawie „Zarządzenia nr 2 Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 17 stycznia 2017 r. – w sprawie wdrażania wymagań techniczno-obronnych w zakresie projektowania i użytkowania dróg i obiektów inżynierskich".

Dla dróg powiatowych ustala się:

- podniesienie standardów technicznych dróg powiatowych poprzez budowę chodników wzdłuż tych dróg oraz przebudowę dróg, które wymagają zmiany parametrów technicznych.

Uzupełniający układ komunikacyjny gminy Mirosławiec tworzą:

- drogi powiatowe klasy technicznej lokalnej (L):
  - nr 2306Z: od drogi 10 – Toporzyk – Kłosowo – Dębołęka,
  - nr 2312Z: Lubno – Nakielno,
  - nr 2301Z: od drogi wojewódzkiej nr 177 – Rzeczyca – do drogi wojewódzkiej nr 177,
  - nr 2300Z: Łowicz Wałecki – granica powiatu – (Stara Korytnica),
  - nr 2311Z: Piecnik – Marcinkowice,
  - nr 2310Z: Bronikowo – Próchnowo,
  - nr 1984Z: (Stara Studnica) – granica powiatu – Mirosławiec;
- drogi gminne klasy technicznej lokalnej (L),
- drogi gminne klasy technicznej dojazdowej (D),
- pozostałe drogi wewnętrzne, transportu rolnego oraz drogi leśne.

Dla wszystkich dróg ustala się:

- możliwość modernizacji oraz korekty przebiegu dróg z przystosowaniem do parametrów technicznych dla danej klasy dróg w miarę potrzeb i możliwości realizacyjnych,
- prowadzenie ścieżek rowerowych w miarę potrzeb i możliwości realizacyjnych.

W pierwszej kolejności ustala się podniesienie standardów technicznych tych dróg powiatowych i gminnych, które mają na celu zapewnienie prawidłowej obsługi komunikacyjnej projektowanych terenów inwestycyjnych w gminie, zwłaszcza terenów produkcyjnych i usługowych.

Oddziaływanie akustyczne istniejącego i prognozowanego ruchu pojazdów, prowadzonego ww. drogami na tereny przyległe nie może przekraczać standardów jakości środowiska określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14.06.2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

5.2. Transport kolejowy

Przez teren gminy przebiega tor linii kolejowej znaczenia państwowego nr 410 Złocieniec – Kalisz Pomorski. W chwili obecnej linia ta jest zaniedbana i nieużytkowana. Planowane jest ponowne uruchomienie przedmiotowej linii kolejowej – początkowo dla celów obsługi ruchu towarowego do jednostki wojskowej, a docelowo dla obsługi ruchu pasażerskiego. Również Plan zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego zaleca reaktywację ww. linii kolejowej.

Dla terenów sąsiadujących z terenami kolejowymi należy uwzględnić:

- postanowienia ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym w szczególności wymogi art. 53 ww. Ustawy w odniesieniu do odległości planowanej zabudowy i lokalizacji infrastruktury od obszaru kolejowego,
- Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 10 września 1998 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle kolejowe i ich usytuowanie (Dz. U. z 2016 r., poz. 124),
- Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymywania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych (Dz. U. 2014 r., poz. 1227),
- Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane,
- Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 20.10.2015 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać skrzyżowania linii kolejowych oraz bocznic kolejowych z drogami i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1744, ze zm.).

Oddziaływanie akustyczne istniejącego i prognozowanego ruchu kolejowego na tereny przyległe nie może przekraczać standardów jakości środowiska określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14.06.2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

5.3. Ruch rowerowy i pieszy

Przewiduje się dalszą realizację ścieżek rowerowych dla celów turystyczno-rekreacyjnych oraz stwarzających możliwość dojazdów do szkół, pracy itd., pozwalających na zapewnienie bezpieczeństwa ich użytkownikom.

Na terenie gminy wskazuje się na konieczność planowania w pasach drogi wojewódzkiej i dróg powiatowych pobocza, ścieżki rowerowej lub chodnika, które umożliwią bezpieczne poruszanie się rowerzystom i pieszym. W przypadku dróg o dużym natężeniu ruchu oraz klasy technicznej co najmniej zbiorczej (Z), postuluje się zapewnienie separacji ruchu rowerowego od samochodowego. Wzdłuż dróg

gminnych ruch rowerowy może pozostać nieoddzielony od samochodowego. Dla wyznaczonych szlaków rowerowych postuluje się konieczność oznakowania oraz zapewnienia możliwości bezpiecznego poruszania się rowerzystom.

W przypadku wytyczania nowych szlaków turystycznych należy dążyć do wyeksponowania lokalnych walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych przy jednoczesnym zachowaniu i zapobieganiu ich degradacji. Układ dróg rowerowych oraz szlaków turystycznych, powinien łączyć wszystkie tereny z programem rekreacyjnym gminy.

Innym miejscem, gdzie możliwe jest wytyczenie ścieżek rowerowych są dukty leśne.

Postuluje się rozbudowę połączeń ścieżkami następujących terenów i obiektów:

- szkół z miejscowościami obsługiwanymi,
- Mirosławca z pozostałymi miejscowościami gminy,
- terenów rekreacyjnych w całej gminie.

5.4. Inne rodzaje komunikacji

W celu zapewnienia prawidłowej obsługi ruchu samochodowego należy zapewnić rozwój systemu parkingów i miejsc obsługi.

Parkingi w centrum miasta Mirosławiec zlokalizowane są głównie w miejscach koncentracji usług publicznych i komercyjnych. Są to parkingi publiczne, funkcjonujące cały rok.

Dla całej gminy należy zapewnić dostateczną ilości miejsc parkingowych w celu zapewnienia zaspokajającej w pełni potrzeby wynikające ze sposobu użytkowania terenów.

Dopuszcza się urządzanie ogólnodostępnych miejsc postojowych dla pojazdów w obrębie terenów dróg – pod warunkiem zachowania odpowiednich parametrów technicznych, a także zgody zarządcy dróg. Niezbędne jest ponadto wyznaczenie terenów parkingów dla transportu ciężkiego w rejonie planowanych węzłów przy obwodnicy.

6. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym, przewidziane do realizacji w gminie i mieście Mirosławiec, rozmieszczone są na terenie całej jednostki.

Ustala się możliwość realizacji następujących inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym:

- inwestycji związanych z wydzielaniem gruntów pod drogi publiczne, drogi rowerowe i drogi wodne, budową, utrzymywaniem oraz wykonywaniem robót budowlanych tych dróg, obiektów i urządzeń transportu publicznego, a także łączności publicznej i sygnalizacji – w pasach istniejących i projektowanych w niniejszym studium pasach dróg publicznych o znaczeniu lokalnym – gminnych i powiatowych, na terenach telekomunikacyjnych – wyznaczonych w niniejszymi studium, a także poza tymi terenami, uwzględniając ograniczenia związane z ochroną przyrody, środowiska i zabytków;
- inwestycji związanych z budową nowych i modernizacją istniejących systemów infrastruktury technicznej, w tym ciągów drenażowych, przewodów i urządzeń służących do przesyłania m.in. pary, gazów i energii elektrycznej, a także innych obiektów i urządzeń niezbędnych do korzystania z tych przewodów i urządzeń;
- inwestycji związanych z budową i utrzymywaniem urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania;
- inwestycji związanych z budową nowych i modernizacją istniejących obiektów i urządzeń, służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń wodnych służących zaopatrzeniu

ludności w wodę, regulacji przepływów i ochronie przed zalewaniem terenów, a także regulacja i utrzymywanie wód oraz urządzeń melioracji wodnych, będących własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego;
- inwestycji związanych z ochroną i rewaloryzacją nieruchomości, stanowiących zabytki w rozumieniu przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
- inwestycji związanych z budową nowych i modernizacją istniejących pomieszczeń dla urzędów organów władzy, administracji, sądów i prokuratur, państwowych szkół wyższych, szkół publicznych, a także publicznych: obiektów ochrony zdrowia, przedszkoli, domów opieki społecznej i placówek opiekuńczo-wychowawczych;
- inwestycji związanych z budową placów zabaw dla dzieci;
- inwestycji związanych z budową i utrzymywaniem obiektów oraz pomieszczeń niezbędnych do realizacji obowiązków w zakresie świadczenia usług powszechnych przez operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2020 r, poz. 1041 ze zm.), a także innych obiektów i pomieszczeń związanych ze świadczeniem tych usług;
- inwestycji związanych z ustanawianiem i ochroną miejsc pamięci narodowej, a także z ochroną zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt lub siedlisk przyrody – co do zasady w miejscu występowania ww. obiektów;
- inwestycji związanych z budową nowych i modernizacją istniejących obiektów oraz urządzeń niezbędnych na potrzeby obronności państwa, a także do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego;
- inwestycji związanych z poszukiwaniem, rozpoznawaniem, wydobywaniem i składowaniem kopalin, stanowiących własność Skarbu Państwa.

Szczegółowe ustalenie lokalizacji inwestycji powinno nastąpić w planie miejscowym lub decyzji administracyjnej.

Zgodnie z art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym inwestycją celu publicznego jest działanie o znaczeniu lokalnym (gminnym) i ponadlokalnym (powiatowym, wojewódzkim i krajowym), stanowiące realizację celów, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.

7. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i programów, o których mowa w art. 48 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Na terenie gminy Mirosławiec występuje jedna inwestycja, przewidziana w rejestrze zadań rządowych – budowa drogi ekspresowej S10 Szczecin – Piła w ramach poprawy zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego.

Wśród zadań samorządowych w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego (2020) wskazano na następujące inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:

1) rozbudowa/modernizacja oraz planowane nowe instalacje do przetwarzania odpadów zielonych lub/i innych bioodpadów;
2) rozbudowa/modernizacja oraz planowane nowe instalacje do odzysku innego niż recykling odpadów budowlanych i rozbiórkowych;
3) planowane nowe instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych;
4) budowa/modernizacja w obrębie instalacji komunalnej w Mirosławcu w zakresie:
   - instalacji fotowoltaicznej,
   - laboratorium analitycznego,

- interaktywnej Sali edukacyjnej i warsztatowej,
- modernizacja instalacji odgazowania składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, w tym budowa instalacji do odzysku gazu składowiskowego oraz instalacji do produkcji energii elektrycznej;

5) budowa punktu zbierania odpadów selektywnych w Mirosławcu;
6) zapewnienie dostępu do szerokopasmowego internetu w technologii światłowodowej na obszarze powiatu wałeckiego.

Na terenie gminy Mirosławiec należy uwzględnić realizację zadań wynikających z członkostwa Polski w NATO (zadania z rejestru programów zawierających zadania rządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym: Program Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego w Dziedzinie Bezpieczeństwa [NSIP]). Zadanie to obejmuje modernizację lotniska wojskowego Mirosławiec.

W dokumentach strategicznych i planistycznych samorządów terytorialnych i administracji rządowej (dla obszarów morskich) należy ponadto uwzględnić rozmieszczenie i bezkolizyjne funkcjonowania obszarów, obiektów i urządzeń infrastruktury służącej obronności i bezpieczeństwu państwa (tereny zamknięte wraz z ich strefami ochronnymi) przy uwzględnieniu wytycznych *Strategii Bezpieczeństwa Narodowego RP*, *Strategii Obronności RP* oraz *Wizji Sił Zbrojnych RP do roku 2030* i przepisów odrębnych.

8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary przestrzeni publicznej

Na mocy art. 14 ust. 7 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym plan miejscowy sporządza się obowiązkowo, jeżeli wymagają tego przepisy odrębne.

8.1. Obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

Zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne wymagającego uzyskania zgody odpowiednich organów, dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Tereny te obejmują grunty rolne klas I-III oraz grunty leśne.

Wskazane zostały do zainwestowania niewielkie enklawy terenów położonych w obrębie gruntów leśnych, wymagające uzyskania zgody na przeznaczenie nierolnicze i nieleśne w procedurze sporządzania planu miejscowego. Tereny te zlokalizowane są w mieście Mirosławiec, w obrębie ewidencyjnym Mirosławiec 34, po południowej stronie drogi krajowej nr 10 oraz nad jeziorem Bytyń Wielki.

Na terenie miasta przewiduje się zmianę przeznaczenia gruntów leśnych położonych w granicach działki o numerze ewidencyjnym 117/2 (jako uzupełnienie istniejącej funkcji produkcyjno-usługowej PU), 32/62 (ze względu na istniejące zadrzewienia przewidziano funkcję zieleni urządzonej Z2) oraz działki nr 8215 obr. 34 (ze względu na sąsiedztwo terenów mieszkaniowych M2).

W rejonie jeziora Bytyń Wielki przewidziano zmianę przeznaczenia części działki nr 8289 pod funkcję turystyczno-rekreacyjną.

8.2. Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości

Na terenie gminy Mirosławiec nie występują obszary, wymagające scaleń i podziałów nieruchomości w rozumieniu ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.

8.3. Obszary przestrzeni publicznej

Zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, pod pojęciem obszaru przestrzeni publicznej należy rozumieć „obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, określony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy".

W 1998 r. przyjęta została w krajach Unii Europejskiej Nowa Karta Ateńska, zalecająca wprowadzanie w praktykę planowania i rozwoju terenów miejskich najnowocześniejszych rekomendacji Europejskiej Rady Urbanistów. Zawarte w Karcie rekomendacje będą wprowadzane do przyjętych ustaleń w *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mirosławiec*.

Poniżej podana rekomendacja dotyczy przestrzeni publicznych.

„Należy odtworzyć przestrzenie publiczne, tak aby znów mogło się tam rozwijać poczucie wspólnoty w spontanicznych działaniach społecznych. Należy dołożyć wszelkich starań, aby utrzymać i rozbudować system terenów otwartych, parków i terenów rekreacyjnych w miastach. Odnowa terenów zdegradowanych oraz zaniedbanych i opuszczonych budynków powinna nawiązywać do sieci przestrzeni publicznych oraz możliwości wprowadzenia funkcji społecznych na dawne tereny przemysłowe czy wojskowe" *(Nowa Karta Ateńska, 1998 r.).*

W niniejszym Studium wskazuje się następujące obszary przestrzeni publicznych:

- centrum Mirosławca, dawny rynek,
- centra wsi w rejonie: kościołów, parków, przystanków, placów zabaw, boisk, świetlic wiejskich, remiz OSP i sklepów,
- stadion miejski i park miejski przy ul. Parkowej w Mirosławcu,
- ruiny zamku w Mirosławcu,
- zabytkowy park w Jabłonkowie.

Zagospodarowanie przestrzeni publicznych powinna cechować wysoka jakość, którą należy osiągnąć poprzez:

- zapewnienie dostępności do terenu dla osób niepełnosprawnych,
- poprawę kompozycji przestrzennej poprzez wprowadzenie zieleni,
- szczególną dbałość o reprezentacyjny charakter, poprzez odpowiednie ukształtowanie nawierzchni (place, chodniki, aleje) z zastosowaniem materiałów wysokiej jakości, wyposażenie w elementy małej architektury (siedziska, ławki, latarnie, ogrodzenia, gazony, rzeźby, pomniki, fontanny),
- eliminacja niepożądanych elementów, takich jak rozmieszczone w sposób niekontrolowany na elewacjach budynków i ogrodzeniach reklamy i anteny,
- eksponowanie najbardziej wartościowych elewacji budynków przez odpowiednia iluminację,
- wprowadzenie czytelnego systemu informacji miejskiej, w tym turystycznej,
- zachowanie czystości poprzez rozmieszczenie właściwej ilości pojemników na odpady oraz worki i odchody zwierzęce,
- zabezpieczenie budynków przed graffiti.

Należy uwzględnić potrzebę oznakowania nieistniejących już nekropolii jako miejsc pamięci, na przykład w postaci tablic informacyjnych.

9. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

W związku z tym, że gmina i miasto Mirosławiec są w niewielkim stopniu pokryte planami miejscowymi, głównym narzędziem kształtowania polityki przestrzennej na terenach, gdzie nie obowiązują plany, są decyzje o warunkach zabudowy. Efektem braku planów miejscowych jest prowadzenie polityki przestrzennej w sposób nieprzemyślany, bez kompleksowych rozwiązań w zakresie kształtowania zabudowy i obsługi inżynieryjnej.

Ze względu na istniejące uwarunkowania wskazuje się docelowo następujące obszary do objęcia planami miejscowymi:

1) tereny zainwestowane – wymagające uporządkowania, w tym określenia czytelnych reguł ich dalszego przekształcania lub rozwoju, w tym:
   - tereny zurbanizowane, wymagające ochrony ze względu na szczególne wartości przestrzenne i funkcjonalne (miasto Mirosławiec),
   - tereny przeznaczone do dalszego rozwoju w powiązaniu z obszarami już zurbanizowanymi (zachodnia i południowa część Mirosławca);
2) tereny przeznaczone pod zainwestowanie, nie objęte obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, dla których należy ustalić zasady zabudowy i zagospodarowania:
   - obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu,
   - tereny w pasach planowanych inwestycji liniowych – w celu wyłączenia ich spod zabudowy lub ograniczenia zabudowy na tych terenach,
   - tereny usługowe i produkcyjno-usługowe, w tym turystyczno-rekreacyjne – w celu zwiększenia oferty inwestycyjnej gminy oraz zwiększenia bazy miejsc pracy i bazy turystycznej;
3) tereny, na których niniejsze Studium przewiduje odmienne zagospodarowanie – odmienne funkcje podstawowe lub odmienne zasady zagospodarowania niż w dotychczasowych opracowaniach planistycznych.

Na terenie gminy Mirosławiec występują grunty rolne klas III, które wymagają uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w związku z zamiarem przeznaczenia ich na cele budowlane. Na obszarze miasta Mirosławiec nie występują użytki rolne klasy III. Nie ma zatem zastosowania przepis dotyczący uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze i nieleśne (art. 10a ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych).

W stosunku do gruntów leśnych, w Studium nie wskazuje się obszarów wymagających zmiany tych gruntów na cele nieleśne. Zmiana taka może dotyczyć incydentalnych sytuacji pojedynczych działek oznaczonych w ewidencji gruntów jako leśne, a stanowiących działki zainwestowane (aktualizacja ewidencji gruntów) lub lokalizacji inwestycji liniowych celu publicznego (drogi, sieci infrastruktury technicznej), czy turystyczno-rekreacyjnych. Zgodnie z przepisami odrębnymi, dokonane to może być w procedurze sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod warunkiem uzyskania stosownej zgody odpowiednio Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego lub Ministra Środowiska.

Zakłada się, w miarę występowania potrzeb, opracowywanie nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w celu wprowadzania zmian w istniejącej lub projektowanej strukturze przestrzennej, zgodnie z kierunkami zagospodarowania przestrzennego gminy Mirosławiec, określonymi w *Studium*.

10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Atrakcyjność krajobrazu naturalnego, obszary leśne, polne oraz doliny rzeczne stanowią dobro gminy, o które należy zadbać w odpowiedni sposób. Dbałość o ład przestrzenny należy do zadań samorządu, gdyż w interesie gminy jest zapewnienie jak najatrakcyjniejszych warunków mieszkańcom, jak i turystom. Uporządkowanie przestrzeni rolno-leśnej powinno polegać na docelowym określeniu na terenie gminy sposobu użytkowania gruntów w kierunku rolnym lub leśnym, poprzez prawidłowe określenie linii rozgraniczającej lasy od gruntów przeznaczonych wyłącznie na cele rolne.

Rolnictwo

Rolnictwo nie jest priorytetową działalnością w gminie. Głównymi barierami rozwoju rolnictwa są gleby, rozdrobnienie struktury własnościowej gospodarstw i niski udział ludności utrzymującej się z rolnictwa. W strukturze gruntów ornych na terenie gminy Mirosławiec dominują gleby średnie i słabe, co w znacznym stopniu ogranicza dobór roślin uprawnych i ich plony. To samo dotyczy trwałych użytków zielonych, które położone są w siedliskach charakteryzujących się wadliwymi stosunkami wodnymi.

Głównymi kierunkami kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej są:

- ochrona gruntów rolnych przed rozproszoną zabudową, z wyjątkiem zabudowy zagrodowej;
- intensyfikacja wykorzystania gruntów przeznaczonych do zainwestowania w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- ochrona przed zmianą przeznaczenia na cele nierolnicze gruntów III klasy bonitacyjnej – przeznaczanie pod zabudowę tego typu gleb może nastąpić po uzyskaniu odpowiednich zgód w toku prac nad miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z przepisami szczególnymi;
- ochrona gleb przed zanieczyszczeniem, zmniejszeniem produktywności i naruszaniem warunków wodnych;
- utrzymanie istniejących zbiorników wodnych, łąk i pastwisk;
- utrzymanie dotychczasowego sposobu użytkowania dolin rzecznych jako ciągów naturalnej zieleni łąkowo-pastwiskowej z lokalnymi skupiskami zieleni łęgowej, wraz z możliwością realizacji w ich obrębie zbiorników małej retencji wodnej;
- zwiększanie zasobów wód powierzchniowych dla celów rolniczych poprzez poprawę zdolności retencyjnych na obszarach o deficytach wód powierzchniowych;
- przeznaczanie pod zalesienie gruntów o niskiej produktywności rolnej, z uwzględnieniem wymogów ochrony przyrody i przepisów odrębnych;
- utrzymanie i wprowadzanie nowych zadrzewień śródpolnych oraz zachowanie w stanie naturalnym miedz, w celu ograniczenia erozji wietrznej gleb;
- przy budowie, rozbudowie lub modernizacji obiektów związanych z działalnością rolniczą, a także innych obiektów budowlanych, należy stosować takie rozwiązania, które ograniczają skutki ujemnego oddziaływania na grunty;
- ograniczenie lokalizacji nowych wielkostadnych ferm chowu i hodowlanych na obszarach pojezierzy i na obszarach objętych dyrektywą azotanową i fosforanową;
- ekologizacja rolnictwa;
- udostępnianie terenów rolniczych dla potrzeb rekreacji i turystyki, w tym prowadzenia działalności agroturystycznej;
- ochrona przyrodniczej struktury zieleni wysokiej, średniej i niskiej, cieków, użytków ekologicznych, w tym wszystkich terenów stanowiących lub mogących stanowić system lokalnych węzłów i korytarzy ekologicznych, mających wpływ na funkcjonowanie przyrody i odtwarzanie jej zasobów poprzez zdecydowane ograniczenie zabudowy.

Leśnictwo

W lasach Skarbu Państwa działalność gospodarczą regulują plany urządzenia lasów, natomiast w przypadku lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa uproszczone plany urządzania lasów i inwentaryzacja lasów.

W „Programie Ochrony Środowiska dla gminy Mirosławiec na lata 2019-2021 z perspektywą na lata 2022-2025” jako cel do roku 2025 w zakresie lasów wskazano ochronę lasów i utrzymanie odpowiedniego poziomu lesistości na terenie gminy Mirosławiec. Strategii działań w tym zakresie obejmuje następujące zadania:

- „uwzględnienie w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego obszarów przeznaczonych pod zalesianie;
- Zalesianie terenów o niskich klasach bonitacyjnych gleb i gruntów porolnych;

- Realizacja zadań wynikających z planów urządzania lasów;
- Realizacja Krajowego Planu Zwiększania Lesistości na terenie gminy Mirosławiec".

Głównymi kierunkami kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej są:

- utrzymanie istniejących lasów, które powiększają udział terenów biologicznie czynnych oraz stanowią ogniwo systemu ekologicznego gminy;
- ochrona wartości przyrodniczych i krajobrazowych lasów;
- zwiększanie zalesienia na glebach o niskich wartościach rolniczych, w szczególności przyległych do lasów i stanowiących korytarze powiązań przyrodniczych;
- dążenie do wykluczenia z zabudowy terenów leśnych, wyjątek może stanowić zabudowa letniskowa;
- prowadzenie właściwej gospodarki leśnej na terenie lasów wodochronnych oraz w ich otoczeniu, nie powodującej osuszenia tych terenów;
- odbudowa i utrzymanie retencji wodnej w lasach;
- zachowanie dotychczasowej produkcji leśnej i obiektów związanych z prowadzeniem gospodarki leśnej;
- udostępnianie terenów leśnych dla potrzeb rekreacji i turystyki – racjonalne wyposażenie lasów i terenów przyleśnych w małą infrastrukturę turystyczną, wytyczanie ścieżek rowerowych i pieszych – zgodnie z ustaleniami planu urządzenia lasu;
- dopuszcza się przeznaczanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gruntów leśnych na cele nieleśne, szczególności z przeznaczeniem na parki leśne, przeznaczone do bezpośredniej penetracji ludności, z zachowaniem naturalnego drzewostanu.

11. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią

W celu zapewnienia ochrony ludności i mienia przed powodzią, obszary szczególnego zagrożenia powodzią uwzględnia się w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz w decyzji o warunkach zabudowy (art. 166 ust. 1 ustawy Prawo wodne).

Na obszarze miasta i gminy Mirosławiec nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego (2020) zaleca jednak podejmowanie następujących działań, mających na celu zahamowanie wzrostu i obniżenia istniejącego ryzyka powodziowego oraz przeciwdziałania skutkom suszy:

- zwiększanie retencji na obszarach zurbanizowanych, leśnych i rolniczych;
- realizację planów i programów przeciwdziałania skutkom suszy;
- zwiększenie stopnia retencji gruntowej poprzez stosowanie nowoczesnych systemów zagospodarowania wód opadowych.

12. Obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych

Na obszarze gminy Mirosławiec nie stwierdzono występowania obszarów osuwania się mas ziemnych, aczkolwiek ich występowania nie można wykluczyć. Należy unikać zabudowy na stokach, w pobliżu krawędzi dolin rzecznych, a także w obszarach moreny czołowej. Kierunki ustalone w niniejszym opracowaniu uwzględniają te okoliczności.

13. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

Na obszarze miasta i gminy Mirosławiec nie występują obszary oraz obiekty, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.

14. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych

Na terenie gminy Mirosławiec nie są zlokalizowane obszary pomników zgłady, o których mowa w ustawie o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Ustawa z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady – Dz. U. Nr 41, poz. 412 ze zm.).

15. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji i remediacji oraz obszary zdegradowane

Na terenie gminy Mirosławiec nie stwierdzono dotąd występowania obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji i remediacji. Zidentyfikowano natomiast obszary zdegradowane.

Obszar zdegradowany to obszar, na którym zidentyfikowany został stan kryzysowy, tj. stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (ubóstwo, przestępczość, bezrobocie, niski poziom edukacji, mała aktywność społeczna) oraz co najmniej jednym negatywnym zjawiskiem z zakresu sfery gospodarczej, technicznej, środowiskowej lub przestrzenno-funkcjonalnej. Może być on podzielony na podobszary, w tym podobszary, które nie posiadają wspólnych granic, warunkiem jest jednak występowanie sytuacji kryzysowej na każdym podobszarze.

W opracowaniu pt. „Dobra przestrzeń – Plan Rewitalizacji dla Gminy i Miasta Mirosławiec na lata 2017-2024" wśród obszarów zdegradowanych wskazano następujące tereny sołectw i fragmenty miasta:

- Jabłonowo,
- Piecnik,
- Toporzyk,
- Mirosławiec Górny,
- Mirosławiec Obszar I,
- Mirosławiec Obszar IV,
- Mirosławiec Obszar V.

Najbardziej zdegradowaną jednostką analityczną jest sołectwo **Jabłonowo**. Jabłonkowo to obszar w 100% popegeerowski (wszystkie mieszkania w miejscowości to mieszkania popegeerowskie), cechujący się bardzo dużym udziałem budynków wymagających remontu (73,33 % budynków).

Problemem jest także mała powierzchnia do życia – na jednego mieszkańca przypada nieco ponad 20 m^2. W Jabłonkowie brak jest nowych inwestycji, które zachęcałyby do osiedlania się tam nowych mieszkańców, w złym stanie jest także droga. Stan infrastruktury jednak ulega systematycznej poprawie – w ostatnich latach wybudowano kanalizację sanitarną oraz chodniki, co znacznie poprawiło jakość życia mieszkańców. Ponadto sołectwo Jabłonkowo charakteryzuje się wysokim udziałem wyrobów azbestowych w przeliczeniu na jeden budynek.

Zdaniem mieszkańców, największym problemem miejscowości jest zły stan drogi, brak obiektów usług kulturalnych, brak zagospodarowania przestrzeni w zieleń i małą architekturę oraz brak obiektów usługowo-handlowych i lokali gastronomicznych.

Obszar **Mirosławiec Górny** to tzw. „wyludnione osiedle wojskowe". Wiele problemów infrastrukturalnych spowodowała reorganizacja jednostki wojskowej. Konsekwencją odpływu znacznej

liczby osób są między innymi pustostany. Obiekty użyteczności publicznej albo zostały rozebrane (Klub Garnizonowy), albo wymagają remontu – przedszkole oraz kasyno (nieczynne). Modernizacji wymagają także chodniki i skwery, zaś całkowicie brakuje terenów rekreacyjno-sportowych.

Mirosławiec Górny był najczęściej wskazywanym sołectwem w obszarze problemów infrastrukturalnych. Wśród problemów o najwyższym natężeniu wskazywano na zły stan dróg i chodników, brak zagospodarowania przestrzeni, w tym brak ławek, małej architektury czy zadbanej zieleni. Niewiele niższy odsetek wskazań otrzymały brak terenów rekreacyjno-sportowych oraz brak obiektów usługowo-handlowych i lokali gastronomicznych.

Mirosławiec Obszar I zlokalizowany jest w północnej i północno-wschodniej części miasta Mirosławiec. Mirosławiec Obszar I tworzą ulice: Dworcowa, Orla, Parkowa, Plac Wolności, Słoneczna, Spokojna, Wałecka i Wileńska. Jednym z głównych problemów infrastrukturalnych Obszaru I jest duża liczba budynków wymagających remontu (ponad 42 % wszystkich budynków). Mieszkańcy Obszaru I mają też mniejszą niż pozostali mieszkańcy przeciętną powierzchnię użytkową lokalu (25,52 m^2).

Na Obszarze I występuje wiele terenów zdegradowanych i niewykorzystanych, m.in. zaniedbany teren byłego dworca PKP, baza zlikwidowanego GS „Samopomoc Chłopska", budynki po byłym Państwowym Zakładzie Rolnym oraz niezagospodarowane parki: park przy Cmentarzu Komunalnym i pomiędzy Orlą a Parkową oraz park miejski. Poza tym zlokalizowane są tam 2 budynki socjalne. Mirosławiec Obszar I tworzą także obszary popegeerowskie – mieszkania tego pochodzenia stanowią niespełna 10 % zasobu mieszkaniowego obszaru (m.in. ulica Orla oraz Spokojna) i wymagają remontu oraz dostosowania do potrzeb mieszkańców.

Do największych zjawisk kryzysowych w sferze infrastrukturalnej Obszaru I, podobnie jak w przypadku Jabłonkowa, zaliczono zły stan dróg i chodników. Ponad 1/4 badanych wskazała także na brak zagospodarowania przestrzeni, brak usług kulturalnych, brak dostosowania przestrzeni publicznych do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz zły stan środowiska naturalnego.

Wyżej wymienione obszary wskazuje się jako obszary wymagające jednocześnie przekształceń i rehabilitacji.

Obszarami wymagającymi rekultywacji są tereny, które w wyniku eksploatacji górniczej lub wydobywczej uległy przekształceniu. Na terenie gminy Mirosławiec eksploatacja surowców prowadzona jest na niewielką skalę. W przypadku wyrobisk istniejących postuluje się rekultywację tych obszarów w kierunku rolnym i leśnym.

16. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

Tereny zamknięte, zgodnie z art. 2 ust. 9 Ustawy prawo geodezyjne i kartograficzne, to tereny o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, określone przez właściwych ministrów i kierowników urzędów centralnych.

Na obszarze gminy Mirosławiec rozróżnia się następujące rodzaje terenów zamkniętych:

1) tereny zamknięte ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa (tereny wojskowe),
2) tereny zamknięte kolejowe.

Tereny zamknięte w Mirosławcu zostały wyszczególnione poniżej i pokazane na rysunkach Studium.

16.1. Tereny wojskowe

Zgodnie z decyzją Nr 27/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 15 marca 2021 r. zmieniającą decyzję w sprawie ustalenia terenów zamkniętych w resorcie obrony narodowej (Dz. Urz. MON z 2021 r., poz. 34), terenami zamkniętymi na terenie gminy Mirosławiec są następujące kompleksy wojskowe:

1) działki nr 192/5 i 546/5 obręb Mirosławiec 34 oraz działki nr: 27/2, 27/4, 28/3, 33/1, 33/2, 39/13, 39/14, 39/16, 39/12, 540/10, 540/2, 540/3, 540/11, 540/12, 540/13, 540/6, 540/7, 168/2, 540/4, 546/3 obręb Mirosławiec 127;
2) działki nr: 413/1, 8546/7, część 8546/8, 8546/9, część 8547/2, 8536/3 obręb Mirosławiec 34 oraz działki nr: 530/2, 3/3, 21/3, 39/17, 39/10, część 523/3, 523/2, 511/9, 512/5, 519/6, 169, 511/8, 512/6, 518/4, 115/2, 115/4, 511/7, 519/5, 537/4, 524/2, 524/3, 540/9, 3/8, 20/3, 21/9, 3/13, 3/12, 21/11, 27/8, część 530/3, część 537/3, część 538/3, 538/4, część 517/1, 518/6, 540/15, część 540/16, 540/17, część 541, 539/4, 523/4, 523/8, część 524/4, część 525/1, część 536/1, 537/5, 537/6, część 539/3 obręb Mirosławiec 127;
3) działka nr 50/67 obręb Mirosławiec 34.

Na terenie gminy Mirosławiec zlokalizowany jest kompleks wojskowy K-6009 Mirosławiec, w granicach którego występują:

- lotnisko wojskowe,
- ZPiER Mirosławiec (Zespół Przechowywania i Elaboracji Rakiet Mirosławiec),
- strzelnica Mirosławiec,
- AVIA-W Mirosławiec.

Lotnisko wojskowe Mirosławiec posiada parametry powierzchni ograniczających lotnisk lotnictwa państwowego dla samolotów klasy II (lotnisko wojskowe Mirosławiec wpisane jest do rejestru lotnisk i lądowisk wojskowych decyzją nr 9/Org./SSRLSZRP Ministra Obrony Narodowej z dnia 17 kwietnia 2013 r.). Zatem, przy projektowaniu przeznaczenia terenu oraz wskaźników kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów, należy uwzględnić zapisy wynikające z rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2003 r. w sprawie warunków, jakie powinny spełniać obiekty budowlane oraz naturalne w otoczeniu lotniska (Dz. U. Nr 130, poz. 1192) oraz rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2003 r. w sprawie sposobu zgłaszania oraz oznakowania przeszkód lotniczych (Dz. U. Nr 130, poz. 1112).

Dla lotniska wojskowego wyznacza się powierzchnie ograniczające wysokość zabudowy w otoczeniu lotniska wojskowego Mirosławiec, wykraczające poza granice terenu zamkniętego. W zasięgu ww. powierzchni obowiązują ograniczenia w użytkowaniu w zakresie zabudowy wysokościowej dla terenu objętego zasięgiem tych powierzchni, ograniczeń określonych w § 3 i § 4 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2003 r. w sprawie warunków, jakie powinny spełniać obiekty budowlane oraz naturalne w otoczeniu lotniska.

Obiekty budowlane i obiekty naturalne w otoczeniu lotniska nie mogą stanowić zagrożenia dla startujących i lądujących statków powietrznych, a ponadto muszą być zgodne z ustawą z dnia 03 lipca 2002 r. Prawo lotnicze.

W zasięgu kompleksu wojskowego K-6009, w garnizonie Mirosławiec, zlokalizowany jest Zespół Przechowywania i Elaboracji Rakiet Mirosławiec (ZPiER). Użytkownikiem przedmiotowego kompleksu jest Jednostka Wojskowa nr 4224. Ustala się strefę ochronną dla ww. kompleksu, wykraczającą poza granice terenu zamkniętego:

1) obręb 0003 Toporzyk, część działki nr 8005;
2) obręb 0034 Mirosławiec, działki nr: cz. 413/2, cz. 8037, cz. 8038, cz. 8039, cz. 8539/2, 8538/2, 8537/2, 8536/4;
3) obręb 0127 Mirosławiec, działki nr: cz. 536/1, cz. 537/3, cz. 538/3, cz. 539/3.

Ryc. 8. Schemat powierzchni ograniczających lotniska lotnictwa państwowego dla samolotów

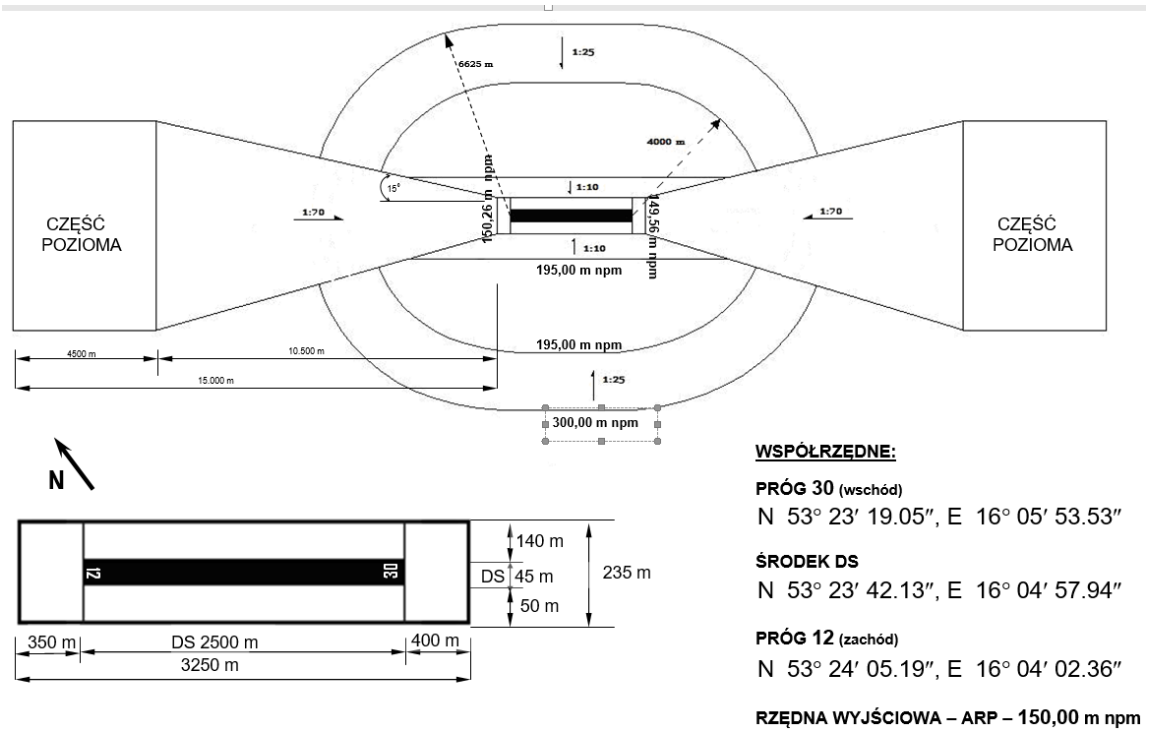

Źródło: WSW, 2015 r.

W ww. strefie ochronnej obowiązują następujące ograniczenia w użytkowaniu terenu objętego zasięgiem strefy, polegające na:

1) w strefie zagrożenia „A" (1 kPa) – zakaz wnoszenia obiektów użyteczności publicznej, w których gromadzi się duża liczba ludzi;
2) w strefie zagrożenia „B" (3 kPa) – zakazy strefy zagrożenia „A" oraz dodatkowo zakaz wznoszenia zabudowy zwartej oraz dróg o dużym natężeniu ruchu i autostrad;
3) w strefie zagrożenia „C" (5 kPa) – zakazy strefy zagrożenia „A" i „B" oraz dodatkowo zakaz wznoszenia zabudowy rozproszonej.

Na terenie kompleksu wojskowego K-6009 Mirosławiec znajduje się ponadto strzelnica Mirosławiec, której użytkownikiem jest Jednostka Wojskowa nr 3299 Mirosławiec. Wokół strzelnicy ustala się strefę ochronną o promieniu R-800 m, wykraczającą poza granice terenu zamkniętego, która obejmuje część działki nr 523/3, obręb 0127 Mirosławiec. W ww. strefie ochronnej obowiązują następujące ograniczenia w użytkowaniu terenu:

1) zakaz budowy obiektów i pomieszczeń przeznaczonych na stały lub czasowy pobyt ludzi, w rozumieniu przepisów określających warunki techniczne jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie;
2) zakaz budowy magazynów środków bojowych, materiałów toksycznych, promieniotwórczych, łatwo palnych i innych materiałów niebezpiecznych;
3) zakaz budowy obiektów użyteczności publicznej, w szczególności miejsc wypoczynku, placów zabaw, ośrodków sportu, boisk sportowych, miejsc parkingowych, cmentarzy i kąpielisk;
4) zakaz budowy obiektów służących do prowadzenia działalności gospodarczej lub hodowlanej.

Kolejnym obiektem wojskowym, zlokalizowanym w zasięgu kompleksu wojskowego K-6009, w garnizonie Mirosławiec, jest stacja radiolokacyjna AVIA-W Mirosławiec. Użytkownikiem jest Jednostka Wojskowa nr 3775 Chojnice. Dla ww. obiektu ustala się strefę ochronną wykraczającą poza granice terenu zamkniętego, obejmującą następujące działki w obrębie 0127 Mirosławiec: 20/2, 33/3, 33/2, 33/1, 27/2, 27/4, cz. 28/3, 115/3, cz. 3/15, cz. 512/8, cz. 512/3, 511/5, 519/4, 519/2, cz. 517/1, cz. 525/1, cz. 524/1, cz. 530/3, cz. 540/16, 526/2, 526/3, 531 i cz. 541.

W zasięgu ww. strefy ochronnej obowiązują następujące ograniczenia w użytkowaniu terenu, polegające na:

1) lokalizowaniu nowych obiektów budowlanych o konstrukcji stałej lub tymczasowej, przekraczających wysokość 176 m npm., nie związanych z obiektami wojskowymi;
2) wokół radiolokatora nie powinny występować kąty zakrycia przekraczające 1° (liczony od wysokości środka energetycznego anteny). Środek energetyczny lustra anteny znajduje się na wysokości 23,7 m npt. (147,1 m npm.).

Strefa ochronna urządzenia AVIA-W ma kształt okręgu o promieniu 1400 m, wytyczonego z miejsca o współrzędnych ϕ=16°04'16.14", λ=53°23'31.79".

Ustanowienie ww. strefy ochronnej nie wyklucza prowadzenia działalności leśnej na terenie leśnym w pełnym zakresie, a na gruntach rolnych nie wyklucza prowadzenia gospodarki rolnej.

Obecność lotniska wojskowego w Mirosławcu wiąże się z ograniczeniami w zabudowie i zagospodarowaniu terenów znajdujących się w jego pobliżu. W związku z powyższym każda planowana lokalizacja zabudowy i innych obiektów wymaga dodatkowo uzgodnienia z właściwym Wojewódzkim Sztabem Wojskowym.

Ponadto wszelkie projektowane stałe oraz tymczasowe obiekty o wysokości równej i wyższej niż 50 m n.p.t., przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę, podlegają zgłoszeniu do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP.

W zagospodarowaniu terenów należy dodatkowo uwzględnić ograniczenia wynikające z lokalizacji (pomiędzy Węzłem Teleinformatycznym Mirosławiec a ul. Spokojną w Mirosławcu) infrastruktury telekomunikacyjnej resortu obrony narodowej w kanalizacji dzierżawionej od operatora Orange S.A. Wszelkie prace projektowe oraz budowlane w ww. rejonie należy prowadzić w uzgodnieniu z Regionalnym Centrum Informatyki w Bydgoszczy.

16.2. Tereny kolejowe

Zgodnie z Decyzją nr 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych (Dz. Urz. MI. z 2014 r., poz. 25 ze zm.) – za tereny zamknięte uznaje się, zastrzeżone ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, tereny, na których usytuowane są linie kolejowe. Na obszarze gminy Mirosławiec są to:

1) obręb Łowicz Wałecki, działka nr 418;
2) obręb Mirosławiec, działki nr: 26, 267, 413/2, 599;
3) obręb M. Mirosławiec, działki nr: 115/21, 126, 189/1, 189/2, 189/3, 632.

Dla terenów zamkniętych (kolejowych) nie ustanowiono stref ochronnych

Na rysunku studium wskazano granice terenów zamkniętych kolejowych. Dopuszcza się wyłączenie poszczególnych terenów z terenów zamkniętych w związku z porządkowaniem rzeczywistego stanu użytkowania i zainwestowania działek. Dla terenów wyłączonych z terenów zamkniętych dopuszcza się zmianę przeznaczenia terenu i nadanie mu funkcji jak dla terenów sąsiadujących z nim, które nie będą negatywnie oddziaływać na tereny zlokalizowane w sąsiedztwie lub funkcji komunikacyjnych.

Należy rozważyć dokonanie stosownych podziałów, tak by wydzielić grunty nie związane z linia kolejową, a następnie przeprowadzić czynności mające na celu ich wyłączenie z ewidencji terenów zamkniętych. W związku z powyższym, przy opracowaniu planów miejscowych każdorazowo należy zweryfikować ich status w celu stwierdzenia, czy zaliczają się do terenów zamkniętych. Zmiana statusu prawnego działek stanowiących tereny zamknięte nie spowoduje nieważności studium w tym zakresie.

17. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym

Obszarem funkcjonalnym, zgodnie z ustawą z dnia 23 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, jest obszar szczególnego zjawiska z zakresu gospodarki przestrzennej lub występowania konfliktów przestrzennych, stanowiący zwarty układ przestrzenny składający się z funk-

cjonalnie powiązanych terenów, charakteryzujących się wspólnymi uwarunkowaniami i przewidywanymi jednolitymi celami rozwoju. Inaczej, są to obszary funkcjonalne o istotnym znaczeniu dla polityki przestrzennej gminy.

W granicach gminy Mirosławiec nie wyznacza się obszarów funkcjonalnych o znaczeniu lokalnym, jako wymagających lub mogących wymagać wieloaspektowych i interdyscyplinarnych rozstrzygnięć i długofalowych działań.

18. Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW wraz ze strefami ochronnymi

Na terenie gminy Mirosławiec wyznacza się obszary lokalizacji urządzeń wytwarzających energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW. Wokół ww. terenów wyznacza się strefę ochronną związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

Na wskazanych obszarach lokalizacji urządzeń wytwarzających energię elektryczną ze źródeł odnawialnych o mocy przekraczającej 100 kW zaleca się realizację instalacji hybrydowych. Zgodnie z art. 2 pkt 11a ustawy o odnawialnych źródłach energii, hybrydowa instalacja OZE stanowi zespół co najmniej dwóch potencjalnie samodzielnych instalacji OZE, wykorzystujących wyłącznie źródła odnawialne, różniących się charakterystyką dyspozycyjności wytwarzanej energii i tworzących w wyniku połączenia spójny funkcjonalnie oraz obszarowo zestaw, zapewniający odbiorcy stały dostęp do energii elektrycznej, stosownie do wymagań jakościowych określonych w przepisach prawa energetycznego. Taki zespół instalacji może być wspomagany magazynem energii wytworzonej z tego zespołu i wówczas oddawana z niego energia elektryczna jest traktowana jako pochodząca z OZE.

Farmy wiatrowe oraz ich strefy oddziaływania (strefy ochronne) wyznacza się w rejonie miejscowości Hanki, Jadwiżyn i Setnica. Na znacznej części wyznaczonego obszaru obowiązuje uchwała Nr XII/100/2015 Rady Miejskiej w Mirosławcu w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mirosławiec w obrębach geodezyjnych Hanki, Jadwiżyn i Setnica (Dz. Urz. Woj. Zach. poz. 4864 z dnia 1 grudnia 2015 r.). Plan ten dopuszcza realizację maksymalnie 6 sztuk elektrowni wiatrowych. Strefy ochronne obejmują obszary, na których wyklucza się możliwość zabudowy, w szczególności zabudowy przeznaczonej na stały pobyt ludzi, w związku z nadmierną emisją na te tereny hałasu spowodowanego pracą elektrowni wiatrowych. W przypadku lokalizacji elektrowni wiatrowych należy ponadto zachować przepisy dotyczące zasad lokalizowania elektrowni wiatrowych w stosunku do zabudowy mieszkaniowej.

Potencjalne farmy wiatrowe, z zastrzeżeniem przepisów odrębnych, a także farmy fotowoltaiczne oraz instalacje do produkcji energii z biomasy, wraz ze strefami ochronnymi, można lokalizować w maksymalnych zasięgach wyznaczonych w niniejszym Studium (rejon miejscowości Hanki, Jadwiżyn i Setnica oraz Jabłonowo i Jabłonkowo), o ile możliwość ich realizacji wynikać będzie z prowadzonych odrębnie postępowań dotyczących oceny oddziaływania na środowisko przy sporządzaniu dalszych dokumentów lokalizacyjnych, a także szczegółowych opracowań dotyczących wpływu ww. farm na krajobraz, w tym ekspozycje obiektów zabytkowych.

O ile w przypadku lokalizacji elektrowni wiatrowych, obowiązują ograniczenia odległości lokalizowania elektrowni wiatrowych od zabudowy mieszkaniowej, zgodnie z przepisami odrębnymi w tym zakresie, o tyle dla pozostałych rodzajów odnawialnych źródeł energii ograniczenia należy ustalić osobno dla każdego rodzaju źródła.

Możliwa jest ponadto lokalizacja urządzeń służących do produkcji energii odnawialnej z energii słońca o mocy przekraczającej 100 kW na wyznaczonych terenach produkcyjnych i usługowych (PU), w tym na dachach obiektów produkcyjnych czy usługowych oraz innych budynkach z nimi związanych

oraz na terenach eksploatacji surowców naturalnych (PE) – po ich rekultywacji. Strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu zamykają się w granicach wyznaczonych terenów PU i PE.

Poza wyznaczonymi obszarami lokalizacji urządzeń wytwarzających energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 100 kW oraz terenami PU i PE, na których dopuszcza się lokalizację ogniw fotowoltaicznych (zgodnie z ustaleniami dla terenów PU i PE), na terenie całej gminy dopuszcza się lokalizowanie urządzeń wytwarzających energię elektryczną ze źródeł odnawialnych w mikroinstalacjach oraz w instalacjach o mocy od 40 kW do 100 kW, z zastrzeżeniem przepisów odrębnych.

Realizacja inwestycji na terenach objętych ochroną przyrody, z zachowaniem przepisów odrębnych.

19. Obszary, na których przewiduje się lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2

Na terenie gminy Mirosławiec nie wyznacza się obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży, powyżej 2000 m^2, zwanych inaczej wielkopowierzchniowymi obiektami handlowymi.

III. UZASADNIENIE ROZWIĄZAŃ PRZYJĘTYCH W STUDIUM WRAZ Z SYNTEZĄ

Niniejszy dokument został opracowany na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2021 r., poz. 741, ze zm.) oraz w oparciu o przepisy wykonawcze do ww. ustawy, jakim jest Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy z dnia 28 kwietnia 2004 r. (Dz. U. Nr 118, poz. 1233).

Ustalenia kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mirosławiec zostały opracowane w oparciu o wspomniane wyżej dokumenty strategiczne i szczegółowe, obowiązujące przepisy prawa oraz wnioski wynikające z analizy uwarunkowań stanu istniejącego, w tym dotychczasowej polityki przestrzennej gminy, wyrażonej zwłaszcza w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Istotne dla wyznaczenia kierunków zagospodarowania gminy były wnioski wynikające z analizy uwarunkowań, w tym szczegółowych inwentaryzacji całego terenu gminy. Studium jest dokumentem sporządzonym dla całego obszaru gminy.

Głównym jego celem jest określenie polityki przestrzennej oraz kierunków zagospodarowania przestrzennego. Określenie polityki przestrzennej należy rozumieć jako formułowanie celów w zakresie zagospodarowania przestrzennego oraz sposobów ich osiągania z uwzględnieniem istniejących uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego.

W 2003 roku w granice gminy Mirosławiec włączony został teren lotniska wojskowego, który dotąd należał do gminy Wierzchowo. Pojawienie się w strukturach gminy przedmiotowego obszaru wymagało aktualizacji w kierunku wyznaczenia zasad polityki przestrzennej dla nowego terenu.

Wprowadzana zmiana ma na celu doprowadzenie Studium do zgodności ze współczesnymi wymogami dotyczącymi tego dokumentu oraz wprowadzenie zmian w kierunkach zagospodarowania przestrzennego gminy Mirosławiec. Przede wszystkim wprowadzono zmiany dotyczące ponownego rozplanowania kierunków zagospodarowania przestrzennego, co pociągało za sobą konieczność wykonania analiz demograficznych i bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę na terenie gminy.

Na podstawie analiz ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, prognoz demograficznych oraz możliwości finansowych gminy, ustalono maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy. Ustalono, że, maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę przekracza sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, w związku z tym istnieje możliwość uzupełnienia bilansu terenów pod zabudowę o tereny wskazane do lokalizacji nowej za udowy poza obszarami, o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych, w ilości wynikającej z uzupełnionego bilansu o różnicę tych wielkości wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy i przewiduje się możliwość lokalizacji nowej zabudowy poza tymi obszarami, maksymalnie w ilości wynikającej z uzupełnionego bilansu.

Biorąc pod uwagę wyniki ww. analiz i bilansu wyznaczono tereny, dla których przyjęto możliwość zabudowy o danej funkcji. Z wykonanego bilansu wynikało, że poza funkcją mieszkaniową, biorąc pod uwagę perspektywę najbliższych 30 lat, a także dopuszczalną tolerancję 30 %, możliwe jest powiększenie ponad obecnie przewidziane w planach miejscowych i obecnie zagospodarowanie, a nie objęte ustaleniami planów tereny – obszarów inwestycyjnych – o funkcji usługowej, produkcyjnej i turystyczno-rekreacyjnej. Obszary te wyznaczono w miejscach już rezerwowanych na te cele albo w nowych – uzbrojonych, lub łatwych i tanich do uzbrojenia, dogodnie skomunikowanych.

Wprowadzono też bardziej elastyczne ustalenia dotyczące planowanych dróg, a zarazem fakt przewidywania w planie zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego budowy drogi ekspresowej S10 oraz obwodnicy miasta Mirosławiec w ciągu drogi krajowej nr 10. W Studium zaprezentowano 5 wariantów przebiegu planowanej drogi S10.

W niniejszym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mirosławiec, zgodnie z art. 10 ust. 2a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustalono rozmieszczenie urządzeń wytwarzających energię elektryczną ze źródeł odnawialnych o mocy powyżej 100 kW. W rejonie miejscowości Hanki, Jadwiżyn i Setnica wyznacza się obszary urządzeń wy-

twarzających energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW. Dodatkowo możliwa jest lokalizacja ww. urządzeń o mocy powyżej 100 kW – ogniw fotowoltaicznych na wyznaczonych terenach produkcyjnych i usługowych (PU), w tym na dachach obiektów produkcyjnych, magazynowych i usługowych oraz terenach eksploatacji surowców naturalnych (PE) – po ich rekultywacji. Granice projektowanych obszarów tożsame są z granicami stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

Poza wyznaczonymi obszarami lokalizacji urządzeń wytwarzających energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 100 kW oraz terenami PU i PE, na których dopuszcza się lokalizację ogniw fotowoltaicznych (zgodnie z ustaleniami dla terenów PU), na terenie całej gminy dopuszcza się lokalizowanie urządzeń wytwarzających energię elektryczną ze źródeł odnawialnych w mikroinstalacjach oraz w instalacjach o mocy od 40 kW do 100 kW.

Zaktualizowano ponadto ustalenia dotyczące: ochrony środowiska, w tym zagadnienia dotyczące przyrody, udokumentowanych złóż kopalin, jak również zabytków. Przeanalizowano możliwość lokalizacji na terenie gminy obiektów służących do produkcji energii ze źródeł odnawialnych. Wyznaczono obszary rozmieszczenia tego typu obiektów oraz ich stref ochronnych.

Aktualizacja Studium wiązała się także z ujęciem w nim kwestii zabezpieczenia potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa. Na terenie gminy Mirosławiec funkcjonują bowiem tereny wojskowe – jednostka wojskowa (12. Baza Bezzałogowych Statków Powietrznych) oraz lotnisko wojskowe. Uwzględnione zostały aktualne granice terenów zamkniętych oraz strefy ochronne od kompleksów wojskowych, powierzchnia ograniczająca wysokość zabudowy w otoczeniu lotniska wojskowego oraz strefa zagrożenia strzelnicy.

Ustalenia Studium obejmują obszar całej gminy Mirosławiec oraz całkowicie nową redakcję dotychczasowych ustaleń tego dokumentu. Zachowano istniejącą strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy, dopuszczając jej uzupełnienie o nowe tereny inwestycyjne, jak również podtrzymano zasadniczy szkielet dotychczasowych ustaleń kierunkowych Studium. Doprecyzowano poszczególne kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy, a także zweryfikowano przebiegi przyszłej drogi krajowej. W związku z ustaleniami planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza nad Gwdą PLB300012, w stosunku do poprzedniej polityki przestrzennej gminy, tereny, które dotychczas przeznaczone były pod rozwój funkcji letniskowych w rejonie jeziora Drzewoszewskiego, w niniejszym Studium pozostawiono je w użytkowaniu rolniczym. Nowe tereny turystyczno-rekreacyjne wyznaczono w rejonie jeziora Kosiakowo w Mirosławcu.

Ustalony układ funkcjonalno-przestrzenny regulujący wzajemne powiązania podstawowych funkcji – mieszkalnictwa, produkcji, usług, w tym turystki i zieleni, zapewnia uporządkowane kształtowanie przestrzeni gminy.

Przyjęte rozwiązania kierunkowe wynikają z ustalonych uwarunkowań, w tym z przeprowadzonych analiz i bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę na terenie gminy (wyznaczone tereny pod zabudowę mieszczą się w odpowiednich rodzajach w wielkościach stanowiących różnicę pomiędzy zapotrzebowaniem, a zabudową już istniejącą i wyznaczoną w planach), a także uwzględniają zmiany wprowadzone od daty uchwalenia Studium i jego późniejszej, częściowej zmiany – w aktach planistycznych i strategicznych wyższego rzędu, jak również w przepisach prawa.

ZAŁĄCZNIK NR 1

1. Spis obiektów chronionych

I. Spis obiektów prawnie chronionych – wpisanych do rejestru zabytków

Zabytki w Gminie i Mieście Mirosławiec wpisane do rejestru zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecnie:

1. Bronikowo:
    a) cmentarz przykościelny – koniec XVIII w.,
    b) kościół św. Jakuba – z 1775 r.,
    c) cmentarz katolicki (czynny) – I poł. XIX w.;
2. Hanki: cmentarz przykościelny – XIX w. (pomnik ok. 1920 r.);
3. Jabłonkowo: park dworski – I poł. XIX w.;
4. Jabłonowo:
    a) kościół św. Jadwigi – z 1874 r.,
    b) cmentarz przykościelny – z 1874 r.;
5. Łowicz Wałecki: cmentarz przykościelny – z XIX w.;
6. Mirosławiec:
    a) cmentarz żydowski – z XVIII w.,
    b) cmentarz rodowy z duktem widokowym – z XIX w.,
    c) spichlerz ul. Wolności 32 – z 1913-1914 r.,
    d) majdan zamkowy – czas powstania XIV w / XVIII w.,
    e) kościół Niepokalanego Poczęcia NMP – z 1721 r.,
    f) dom, ul. Kościelna 2 – (dawny numer 6) XV w, XVIII,
    g) teren Starego Miasta – XIV – XX w.,
    h) dom ul. Wałecka 24 /otoczenie/ – I poł XIX w.,
    i) relikty dawnego założenia ogrodowo – parkowego – z XVIII w.;
7. Nieradz: cmentarz – poł. XIX w.;
8. Piecnik:
    a) park dworski – I poł. XIX w.,
    b) kościół Podwyższenia Krzyża Św. – pocz. XVIII w.;
9. Próchnowo:
    a) pałac – II poł. XIX w.,
    b) kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa – II poł. XIX w.,
    c) park dworski – II poł. XIX w.;
10. Toporzyk:
    a) kościół pw. Św. Jana Chrzciciela – I poł. XVIII w.,
    b) cmentarz przykościelny – I poł. XVIII w.

II. Spis obiektów objętych ochroną konserwatorską

Zabytki w Gminie i Mieście Mirosławiec wpisane do ewidencji zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie

1. Drzewoszewo: park dworski – z XIX w.;
2. Hanki:
    a) cmentarz ewangelicki – poł. XIX w.,
    b) dwór – II poł. XIX w.;
3. Jabłonowo:
    a) -zespół folwarczny – XIX w.,

b) cmentarz – z XIX w.;

4. Jadwiżyn:
   a) cmentarz – XIX w.,
   b) zespół folwarczny – II poł. XIX w.;
5. Łowicz Wałecki: cmentarz – II poł. XIX w.;
6. Kol. Polne:
   a) dom młynarza – pocz. XX w.,
   b) młyn – pocz. XX w.;
7. Mirosławiec:
   a) cmentarz komunalny – I poł. XX w.,
   b) cmentarz ewangelicki, ob. park miejski – XIX w.,
   c) zespół folwarczny – II poł XIX w.,
   d) cmentarz (obecnie park miejski) – z XIX w.;
8. Orle:
   a) park dworski – z 1906 r.,
   b) cmentarz – II poł. XIX w.,
   c) pałac – z 1906 r.;
9. Piecnik:
   a) cmentarz – z XIX w.,
   b) młyn z zagrodą – pocz. XX w.;
10. Pilów: cmentarz – z XIX w.;
11. Próchnowo:
   a) cmentarz – XIX w.,
   b) obora (29) w zespole folwarcznym – II poł XIX w.,
   c) spichlerz, wozownia, kuźnia (26) w zespole folwarcznym – II poł XIX w.,
   d) stajnia (25) w zespole folwarcznym – II poł XIX w.,
   e) stodoła (22) w zespole folwarcznym – II poł XIX w.,
   f) obora (21) w zespole folwarcznym – II poł XIX w.,
   g) zespół folwarczny – II poł XIX w.,
   h) chlewnia (19) w zespole folwarcznym – II poł XIX w.;
12. Sadowo:
   a) park dworski – XIX w.,
   b) cmentarz – poł XIX w.;
13. Setnica:
   a) park dworski – poł XIX w.,
   b) cmentarz – II poł. XIX w.;
14. Toporzyk:
   a) cmentarz – poł XIX w.,
   b) zespół folwarczny – z XIX w.

Pozostałe obiekty objęte ochroną konserwatorską:

BRONIKOWO

1. Kapliczka, mur., 2 poł. XIX w.;
2. Kapliczka, mur., 2 poł. XIX w., obok domu nr 52;
3. Dom nr 4, mur., pocz. XX w.;
4. Dom nr 10, mur., pocz. XX w.;
5. Dom nr 13, mur., kam., pocz. XX w.;
6. Dom nr 18, mur., 1910-20 r.;
7. Zagroda nr 20:
   a) dom, mur., l. 20-te XX w.,
   b) obora, mur., 1928 r.;

8. Dom nr 22, mur., pocz. XX w.;
9. Zagroda nr 24:
    a) dom, szach., 1858 r.,
    b) obora, mur., kam., 1908 r.;
10. Dom nr 26, szach., 2 poł. XIX w.;
11. Zagroda nr 28:
    a) dom, mur., k. XIX w.,
    b) stodoła, drewn., k. XIX w.;
12. Dom nr 33, mur., kam., XIX/XX w.;
13. Dom nr 39, mur., k. XIX w.;
14. Zagroda nr 41:
    a) dom, mur., pocz. XX w.,
    b) stodoła, mur., 1901 r.;
15. Dom nr 45, mur., pocz. XX w.;
16. Dom nr 46, mur., 1910-20 r.;
17. Dom nr 47-49, mur., pocz. XX w.;
18. Dom nr 49, mur., 2 poł. XIX w.;
19. Dom nr 54, mur., ok. 1930 r.

HANKI

1. Szkoła, mur., l. 20-30-te XX w.;
2. Dom nr 2, mur., 1920 r.;
3. Dom nr 6/7, mur., l. 20- 30-te XX w.;
4. Dom nr 7, mur., ok.1930 r.;
5. Dom d. plebania nr 20, mur., szach., 1 poł. XIX w., obecnie zrujnowany;
6. Dom nr 22, mur., szach., XIX/XX w.;
7. Dom nr 24, mur., pocz. XX w.;
8. Dom nr 31, mur., 1 ćw. XX w.;
9. Dom nr 36, mur., 1 poł. XIX w.;
10. Zagroda nr 42:
    a) dom, mur., 4 ćw. XIX w.,
    b) obora, mur., 1927 r.;
11. Dom nr 45, mur., k. XIX w.;
12. Dom nr 46, mur., k. XIX w.;
13. Dom nr 52, mur., pocz. XX w.;
14. Zagroda nr 59:
    a) dom, mur., l. 20-te XX w.,
    b) obora, mur., 1 ćw. XX w.;
15. Dom nr 66, mur., k. XIX w.;
16. Dom nr 67, mur., pocz. XX w.;
17. Budynek sklepu GS, l. 30-te XX w.;
18. Gorzelnia, 1 ćw. XX w.

JABŁONOWO

1. Kościół filialny p.w. św. Jadwigi, mur., 1874 r.;
2. Zespół folwarczny 2 poł. XIX w.:
    a) dwór, mur. 2 poł. XIX w.;
3. Dom nr 7, mur./szach., 3 ćw. XIX w.;
4. Dom nr 10, mur., k. XIX w.;
5. Dom nr 17, mur., pocz. XX w.;
6. Dom nr 22, mur., pocz. XX w.;
7. Dom nr 27, mur., drew., 4 ćw. XX w.;

8. Cmentarz komunalny, poł. XIX w.

JADWIŻYN

1. Dom nr 1, mur., 1. 30-te XX w.;
2. Dom nr 7, mur., l. 30-te XX w.;
3. Dom nr 14, mur., 4 ćw. XIX w., przebud.;
4. Dom mieszkalno-gospodarczy nr 15, mur., 1867 r.;
5. Cmentarz przykościelny.

ŁOWICZ WAŁECKI

1. Kościół filialny p. w. Zesłania Ducha św., mur., kam., 1837 r.;
2. Cmentarz ewangelicki poł. XIX w.;
3. Dom nr 3, mur., k. XIX w.;
4. Dom nr 4, mur., 1923 r.;
5. Dom nr 5, mur., k. XIX w.;
6. Dom nr 7, mur., l. 20-te XX w.;
7. Dom nr 10., mur., szach., pocz. XX w.;
8. Dom nr 16, mur., 2 poł. XIX w.;
9. Dom nr 17, mur., pocz. XX w.;
10. Dom nr 18, mur., 2 poł. XIX w.;
11. Dom nr 19, mur., 4 ćw. XIX w.;
12. Dom nr 22, mur., pocz. XX w.;
13. Dom nr 24, mur., pocz. XX w.;
14. Dom nr 25, mur., l. 20-te XX w.;
15. Dom nr 26, mur./szach., 2 poł. XIX w.;
16. Dom nr 27, mur., k. XIX w.;
17. Dom nr 28, mur., pocz. XX w.;
18. Dom nr 31, mur., pocz. XX w.;
19. Dom nr 32, mur., 1918 r.;
20. Dom nr 32, mur., szach., poł. XIX w.;
21. Dom nr 38, mur., pocz. XX w., przebud.;
22. Dom nr 46, mur., pocz. XX w.

MIROSŁAWIEC

1. Sąd ob. Urząd Gminy, mur., pocz. XX w.;
2. Szkoła podstawowa, ul. Wolności 21, mur., pocz. XX w.;
3. Dworzec PKP, mur., XIX/XX w.;
4. Park przypałacowy, 1 poł. XVIII w.;
5. Cmentarz komunalny k. XIX w.;
6. Cmentarz ewangelicki ob. park poł. XIX w. (ul. Parkowa);

<u>ul. Dworcowa</u>

7. Dom nr 3, mur., pocz. XX w.;
8. Dom nr 4, mur., l. 30-te XX w.;

<u>ul. Kościuszki</u>

9. Dom nr 1, mur., k. XIX w.;
10. Dom nr 3, mur., pocz. XX w.;
11. Dom nr 4, mur., pocz. XX w.;
12. Dom nr 7, mur., 2 poł. XIX w.;
13. Dom nr 8, mur., l. 20-te XX w.;
14. Dom nr 10, mur., pocz. XX w.;
15. Dom nr 15, mur., k. XIX w.;
16. Dom nr 20, mur., k. XIX w.;

17. Dom nr 30, szach., poł. XIX w.;
18. Dom nr 36, mur., pocz. XX w.;
19. Dom nr 38, mur., pocz. XX w.;
20. Dom nr 40, mur./szach., poł. XIX w., przebud.;
21. Dom nr 44, mur., k. XIX w.;
22. Dom nr 49, mur., k. XIX w.;

ul. Kościelna

23. Dom nr 1, mur., k. XIX w.;
24. Dom nr 5, mur., k. XIX w.;

ul. Młyńska

25. Dom nr 3, mur., l. 30-te XX w.;

ul. Nowa

26. Dom nr 33, mur., l. 30-te XX w.;

ul. Orla

27. Dom nr 1 (narożnik z ul. Spokojną), mur., pocz. XX w.;

ul. Parkowa

28. Dom nr 1, mur., 1 poł. XIX w.;
29. Dom nr 2, mur., 2 poł. XIX w.;

ul. Poznańska

30. Dom nr 1, mur., 2 pał. XIX w.;
31. Dom nr 3, mur., 2 poł. XIX w.;
32. Dom nr 5, mur., 2 poł. XIX w.;
33. Dom nr 7, mur., 4 ćw . XIX w.;

ul. Szkolna

34. Dom nr 4, mur., l. 20-te XX w.;
35. Dom nr 6, mur., l. 20-te XX w.;

ul. Sprzymierzonych

36. Dom nr 24, mur., 2 poł. XIX w.;
37. Dom nr 28, mur., 4 ćw. XIX w.;
38. Dom nr 31, mur., 4 ćw. XIX w.;
39. Dom nr 35, mur., 4 ćw. XIX w.;
40. Dom nr 39, mur., k. XIX w.;
41. Dom nr 44, mur., pocz. XX w.;
42. Dom nr 47, mur., pocz. XX w.;
43. Dom nr 49, mur. , pocz. XX w.;
44. Dom nr 48/50, mur., 2 poł. XIX w.;
45. Dom nr 52, mur., 3 ćw. XIX w.;
46. Dom nr 53, mur., 1 ćw. XX w.;
47. Dom nr 56, mur., poł. XIX w.(?);

ul. Wałecka

48. Dom nr 6, mur., 2 poł. XIX w.;
49. Dom nr 9, mur., k. XIX w.;
50. Dom nr 11, mur., 4.ćw. XIX w.;
51. Dom nr 12, mur., 4 ćw. XIX w.;
52. Dom nr 13, mur., k. XIX w.;
53. Dom nr 14, mur., szach., 2 poł. XIX w., przebudowany;
54. Dom nr 16, mur., k. XIX w.;
55. Dom nr 22, mur., 1 poł. XIX w.;
56. Dom nr 26, mur., poł. XIX w.;
57. Dom nr 32, mur., 1 poł. XIX w.;
58. Dom nr 38, mur., poł. XIX w.;

ul. Wileńska

59. Dom nr 10, mur., k. XIX w.;
60. Dom nr 12, mur., 2 poł. XIX w.;
61. Dom nr 16, mur., 2 poł. XIX w.;

ul. Wolności

62. Dom nr 4, mur./szach., poł. XIX w.;
63. Dom nr 5, mur., l. 30-te XX w.;
64. Dom nr 6, mur./szach., poł. XIX w.;
65. Dom nr 14, mur., pocz. XX w.;
66. Dom nr 18, mur., l. 30-te XX w.;
67. Dom nr 24, mur., l. 20-te XX w.;
68. Dom nr 28, mur., l. 30-te XX w.;
69. Dom nr 33, mur., l. 30-te XX w.;
70. Dom nr 34, mur., pocz. XX w.;
71. Dom nr 35, mur., l. 30-te XX w.;
72. Dom nr 36, mur., pocz. XX w.;

ul. Zamkowa

73. Dom nr 2, mur., pocz. XX w.;
74. Dom nr 3, mur., pocz. XX w.;
75. Dom nr 4, mur., pocz. XX w.;
76. Dom nr 8, mur., 2 poł. XIX w.;
77. Dom nr 10, mur., 2 poł. XIX w.;
78. Dom nr 12, mur. 1910-20 r.;
79. Dom nr 13, mur., pocz. XX w.;
80. Dom nr 14, mur., l. 30-te XX w.;
81. Dom nr 16, mur., l. 30-te XX w.;
82. Dom nr 20, mur., pocz. XX w.;
83. Dom nr 41, mur., l. 30-te XX w.;

NIERADZ

1. Dom nr 1, mur., k. 2 poł. XIX w.;
2. Dom nr 2, mur., poł. XIX w.(?), przebudowany.

ORLE

1. Zespół folwarczny 2 poł. XIX w.:
   a) pałac, mur., 1907 r.,
   b) park;
2. Dom nr 5, mur., l. 30-te XX w.;
3. Budynek gospodarczy nr 6, kam., 2 poł. XIX w.;
4. Cmentarz przykościelny.

PIECNIK

1. Szkoła, mur., l. 30-te XX w.;
2. Młyn, mur., pocz. XX w.;
3. Remiza nr 38, mur., l. 30-te XX w.;
4. Oficyna przy kościele, mur./szach., XIX/XX w.;
5. Dom nr 16, mur., pocz. XX w.;
6. Dom nr 31, mur., pocz. XX w.;
7. Dom nr 40, poł. XIX w. szach.;
8. Dom nr 41, mur., l. 30-te XX w.;
9. Dom nr 43, mur., l 20-te XX w.

PILÓW

1. Cmentarz ewangelicki 2 poł. XIX w.

POLNE

1. Dwór nr 2, mur., ok. 1910 r.;
2. Stodoła, mur., ok. 1910 r.;
3. Młyn, mur., 1907 r.

PRÓCHNOWO

1. Zespół obiektów folwarku poprzedzającego pałac – 2 poł. XIX w.:
   a) chlewnia, mur., k. XIX w.,
   b) stodoła, mur., kam., XIX/XX w.,
   c) obora, mur., kam., XIX/XX w.,
   d) magazyn techniczny (dawna stajnia), mur., ok. 1880 r.,
   e) spichlerz (wozownia, kuźnia, magazyn, stolarnia), mur., kam., k. XIX w.,
   f) obora, mur., ok. 1880 r.;
2. Dom nr 13, mur., 1900-10 r.;
3. Dom nr 17, mur., 1909 r.

TOPORZYK

1. Dom nr 1, mur., 1911 r.

SADOWO

1. Park dworski 1 poł. XIX w.;
2. Cmentarz ewangelicki poł. XIX w.

SETNICA

1. Cmentarz połowa XIX w.;
2. Założenie parkowo-dworskie.

Bibliografia

1. Rocznik statystyczny województwa zachodniopomorskiego 2019, Szczecin, 2020;
2. Prognoza dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2011-2035, Warszawa, 2011;
3. Plan gospodarki odpadami dla województwa zachodniopomorskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2023-2028, Szczecin, 2016;
4. Wieloletnia prognoza finansowa gminy i miasta Mirosławiec na lata 2019-2026, Mirosławiec, 2019;
5. Strategia rozwoju gminy Mirosławiec na lata 2016-2025, Mirosławiec, 2015;
6. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy i miasta Mirosławiec na lata 2016-2020, Mirosławiec, 2016;
7. Program ochrony środowiska dla gminy Mirosławiec na lata 2019-2021 z perspektywą na lata 2022-2025, Mirosławiec, 2019;
8. Dobra przestrzeń – Plan Rewitalizacji dla Gminy Mirosławiec na lata 2017-2024, Mirosławiec, 2017;
9. Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Mirosławiec, Wałcz, 2019;
10. Waloryzacja przyrodnicza gminy Mirosławiec (Operat generalny), Szczecin, 2004;
11. Waloryzacja przyrodnicza województwa zachodniopomorskiego, BKP, Szczecin, 2010;
12. Matuszkiewicz J. M., Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne Polski, PAN, Prace geograficzne nr 158, Wrocław, Warszawa, Kraków, 1993;
13. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, Dziennik Ustaw z 2016 r., poz. 1967;
14. Gmina Mirosławiec. Studium ochrony wartości kulturowych, szczecin, 2015;
15. Plan urządzenia lasu. Nadleśnictwo Mirosławiec, stan na 1 stycznia 2016 roku, Kraków, 2016;
16. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego, Szczecin, 2010;
17. Stan środowiska w województwie zachodniopomorskim. Raport 2018, Szczecin, 2018;
18. Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2019, GIOŚ, 2020;
19. Bilans złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2019 r., PIG, Warszawa, 2020;
20. Woś A., 1999. Klimat Polski, Wyd. Nauk. PWN, Warszawa.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MIROSŁAWIEC

UWARUNKOWANIA | ZAŁĄCZNIK NR 3

OZNACZENIA GRANIC
- Granica Gminy
- Granica Miasta

UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE

Ochrona przyrody
- Obszar Chronionego Krajobrazu
- Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków NATURA 2000
- Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk NATURA 2000
- Rezerwaty przyrody
- Użytki Ekologiczne
- Pomniki Przyrody

Surowce naturalne
- Granice udokumentowanych złóż surowców naturalnych
- Granice obszarów górniczych
- Granice terenów górniczych

UWARUNKOWANIA KULTUROWE
- Zabytek archeologiczny
- Zabytek nieruchomy
- Zabytek nieruchomy - granice

UWARUNKOWANIA SIECI KOMUNIKACYJNEJ

Sieć drogowa
- Drogi Gminne
- Drogi Powiatowe
- Droga Wojewódzka
- Droga Krajowa
- Tereny zamknięte - kolejowe
- Linia kolejowa
- Szlaki turystyczne

UWARUNKOWANIA OCHRONY I BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA

Strefa ochronna "Zespołu Przechowywania i Eksploracji Rakiet Mirosławiec"
- Granica strefy ochronnej
- Nadciśnienie fali uderzeniowej 3kPa
- Nadciśnienie fali uderzeniowej 2kPa
- Nadciśnienie fali uderzeniowej 1kPa
- Strefa ochronna urządzenia AVIA-W
- Granica powierzchni ograniczających wysokość zabudowy w otoczeniu lotniska wojskowego
- Obszary mogące się w strefie zagrożenia strzelnicy
- Tereny zamknięte - wojskowe

- Tereny lasów i gruntów leśnych
- Wody powierzchniowe

Użytkowanie terenów
- Tereny mieszkaniowe
- Tereny usługowe i przemysłowe
- Tereny rolnicze, łąki, sady
- Tereny sieleń
- Tereny rekreacyjno-turystyczne
- Tereny komunikacyjne
- Tereny pozostałe

OZNACZENIA INFORMACYJNE
- Obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej
- Cmentarz
- Obszary lokalizacji urządzeń wytwarzających energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW
- Strefa ochronna wokół obszarów lokalizacji urządzeń wytwarzających energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW
- Strefa oddziaływania wysypiska odpadów
- Pasy technologiczne napowietrznych linii elektroenergetycznych
- Gazociąg wysokiego ciśnienia
- Napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia

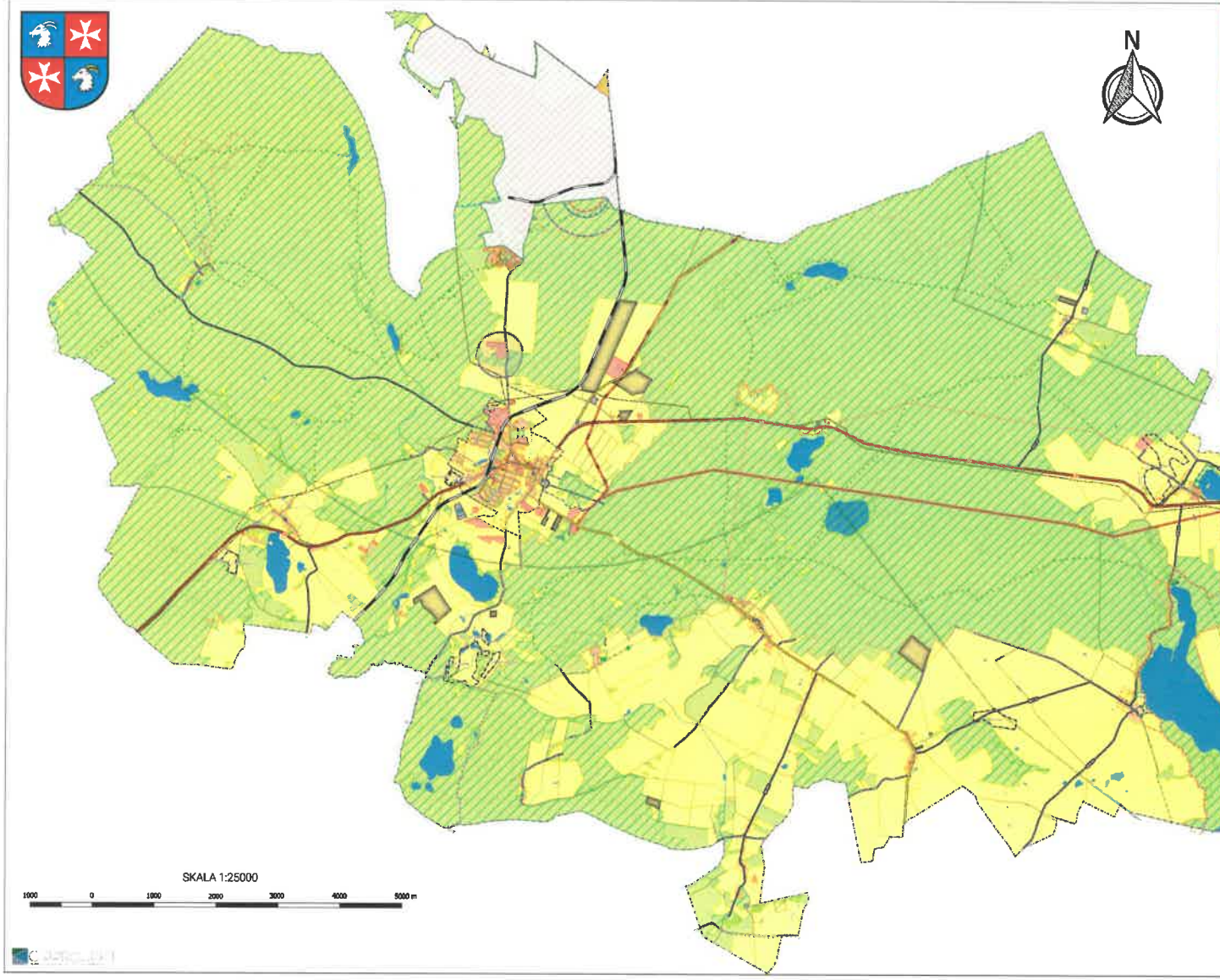

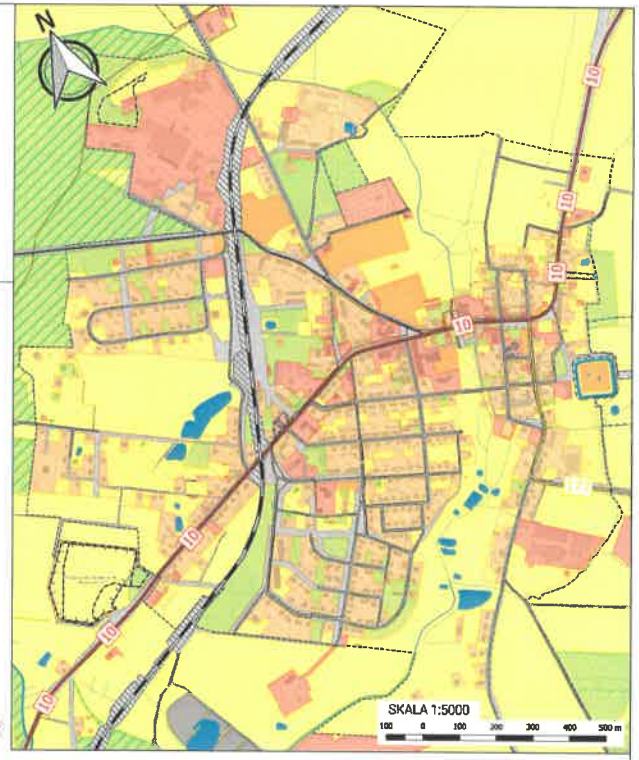

Mirosławiec BIOREGION

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MIROSŁAWIEC

ZAŁĄCZNIK NR 3
KIERUNKI

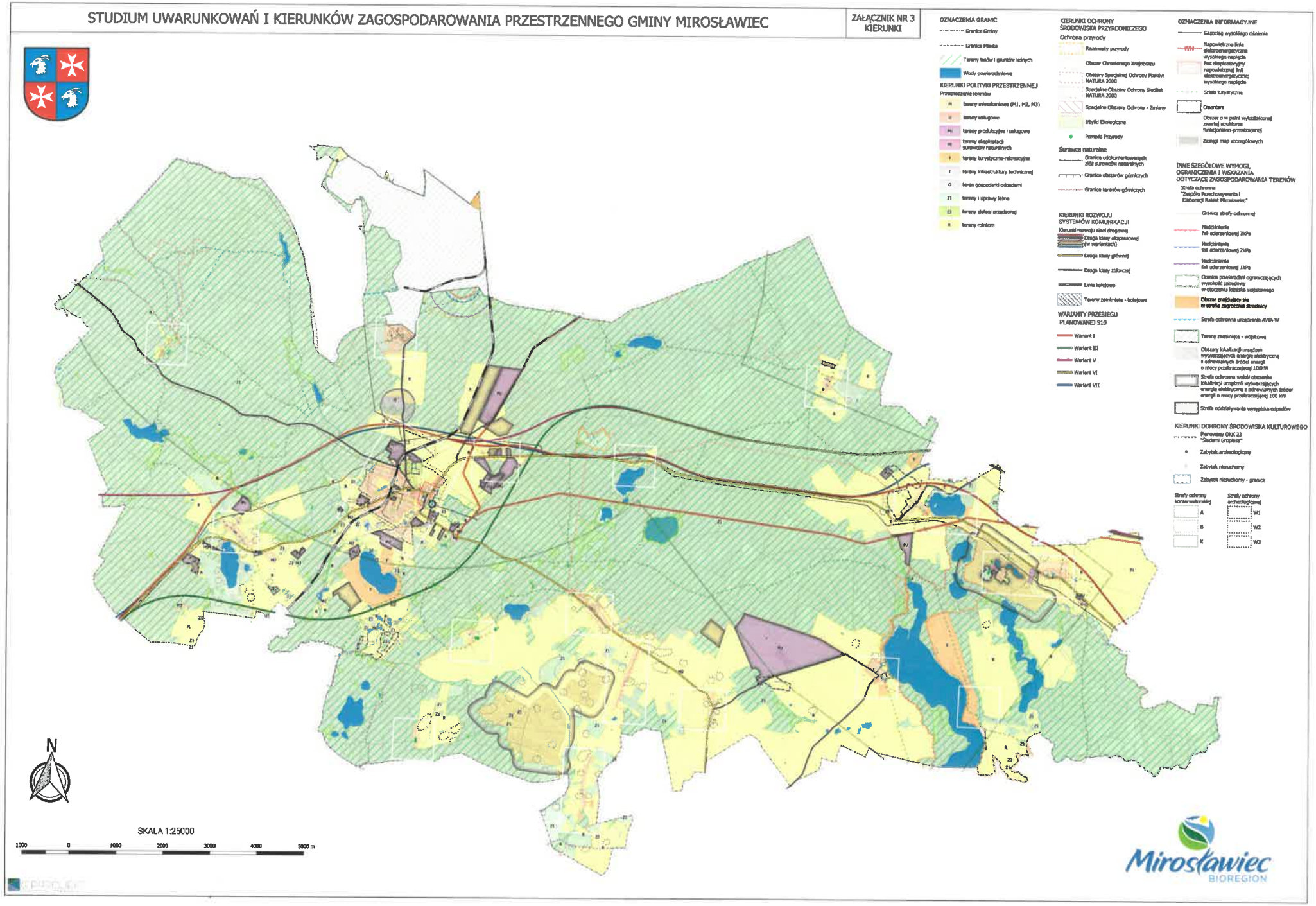

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MIROSŁAWIEC

ZAŁĄCZNIK NR 4.1
KIERUNKI

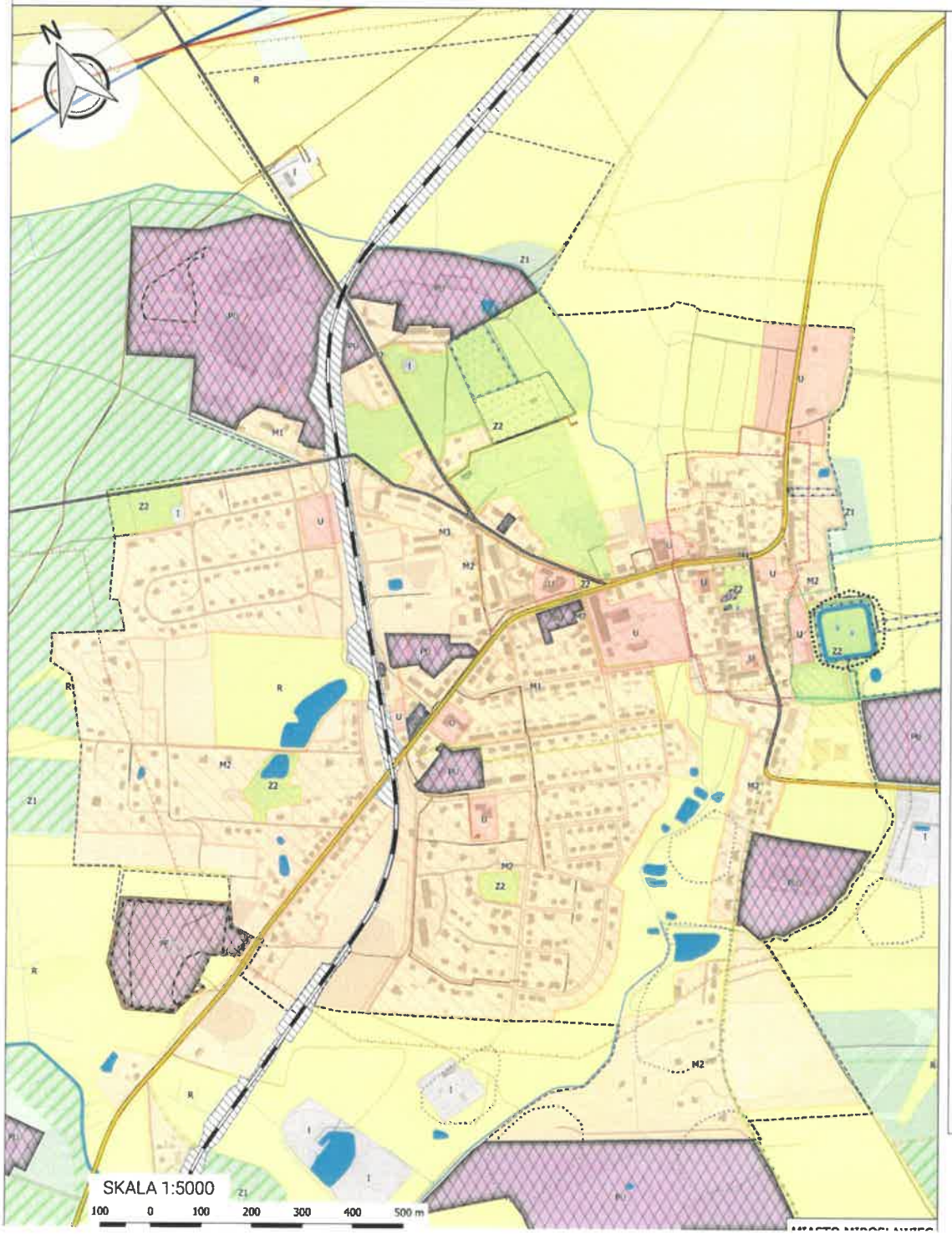

OZNACZENIA GRANIC

- Granice Gminy
- Granice Miasta

WARIANTY PRZEBIEGU PLANOWANEJ S10

- Wariant I
- Wariant III
- Wariant V
- Wariant VI
- Wariant VII

KIERUNKI OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Ochrona przyrody

- Rezerwaty przyrody
- Obszar Chronionego Krajobrazu
- Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków NATURA 2000
- Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk NATURA 2000
- Specjalne Obszary Ochrony - Zmiany
- Użytki Ekologiczne
- Pomniki Przyrody

Surowce naturalne

- Granice udokumentowanych złóż surowców naturalnych
- Granice obszarów górniczych
- Granice terenów górniczych

INNE SZCZEGÓŁOWE WYMOGI, OGRANICZENIA I WSKAZANIA DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW

Strefa ochronna "Zespółu Przechowywania i Elaboracji Rakiet Mirosławiec"

- Granica strefy ochronnej
- Nadciśnienie fali uderzeniowej 3kPa
- Nadciśnienie fali uderzeniowej 2kPa
- Nadciśnienie fali uderzeniowej 1kPa
- Granice powierzchni ograniczających wysokość zabudowy w otoczeniu lotniska wojskowego
- Obszar znajdujący się w strefie zagrożenia strzelnicy
- Strefa ochronna urządzenia AVIA-W
- Tereny zamknięte - wojskowe
- Obszary lokalizacji urządzeń wytwarzających energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW
- Strefa ochronna wokół obszarów lokalizacji urządzeń wytwarzających energię elektryczną z odnawialnych źródełenergii o mocy przekraczającej 100 kW
- Strefa oddziaływania wysypiska odpadów

KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI

Kierunki rozwoju sieci drogowej

- Droga klasy ekspresowej (w wariantach)
- Droga klasy głównej
- Droga klasy zbiorczej
- Linia kolejowa
- Tereny zamknięte - kolejowe

KIERUNKI OCHRONY ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

- Planowany OKK 23 "Śladami Gropiusa"
- Zabytek archeologiczny
- Zabytek nieruchomy
- Zabytek nieruchomy - granice

Strefy ochrony konserwatorskiej: A, B, K

Strefy ochrony archeologicznej: W1, W2, W3

- Tereny lasów i gruntów leśnych
- Wody powierzchniowe

KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ

Przeznaczenie terenów

M	tereny mieszkaniowe (M1, M2, M3)
U	tereny usługowe
PU	tereny produkcyjne i usługowe
PE	tereny eksploatacji surowców naturalnych
T	tereny turystyczno-rekreacyjne
I	tereny infrastruktury technicznej
O	teren gospodarki odpadami
Z1	tereny i uprawy leśne
Z2	tereny zieleni urządzonej
R	tereny rolnicze

OZNACZENIA INFORMACYJNE

- Gazociąg wysokiego ciśnienia
- WN Napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia
- Pas eksploatacyjny napowietrznej linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia
- Szlaki turystyczne
- Cmentarz
- Obszar o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Mirosławiec

Id: DBF169A0-78AD-4AE1-9D0E-1F08C9DA924D. Projekt

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MIROSŁAWIEC

ZAŁĄCZNIK NR 4
KIERUNKI

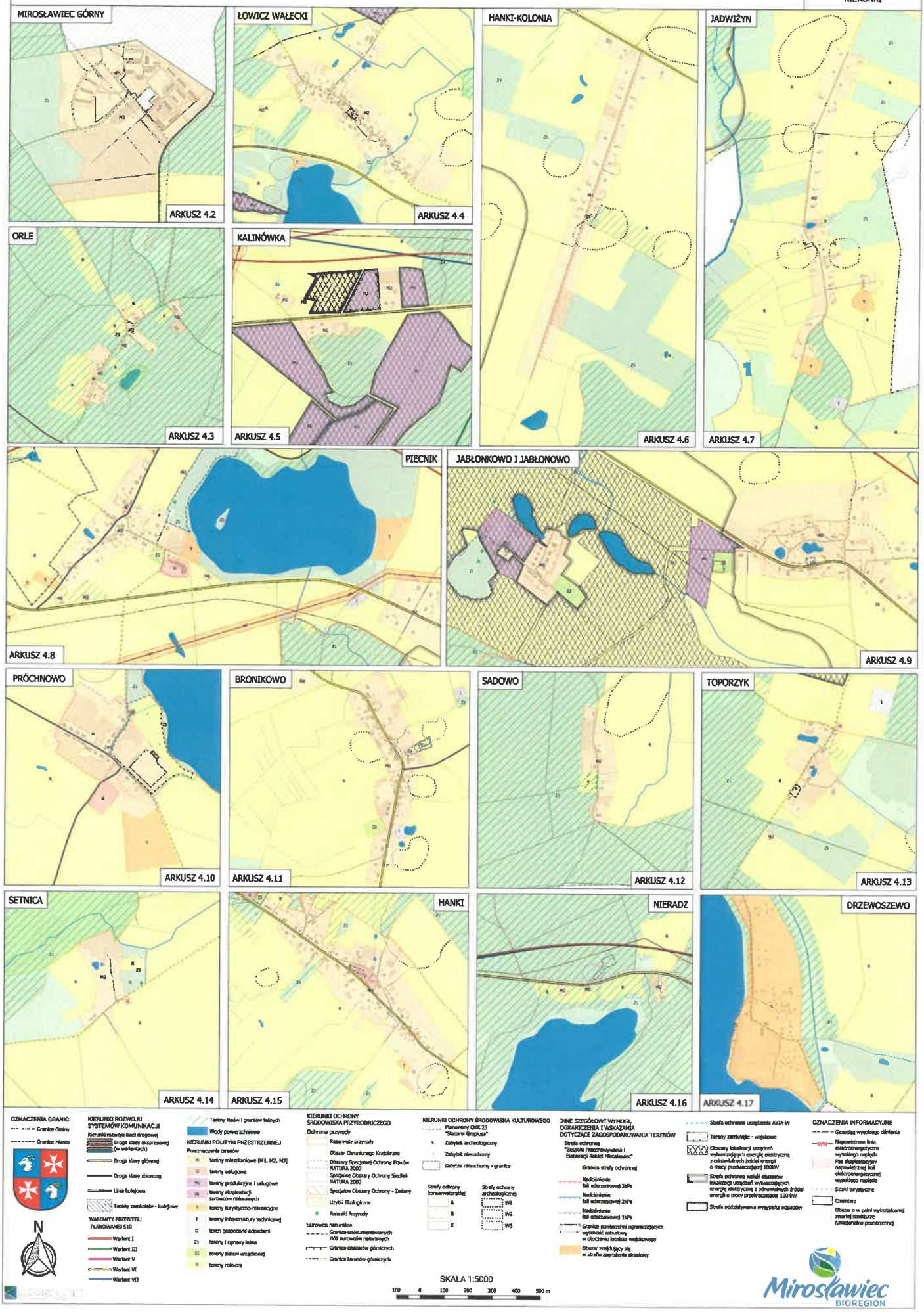

Załącznik Nr 6 do uchwały Nr .....
Rady Miejskiej w Mirosławcu
z dnia 24 lutego 2022 r.

Rozstrzygniecie Rady Miejskiej w Mirosławcu
o sposobie rozpatrzenia uwag wniesionych do Studium

Na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2021 r., poz. 741, ze zm.), Rada Miejska w Mirosławcu rozstrzyga o sposobie rozpatrzenia uwag wniesionych do wyłożonego do publicznego wglądu projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mirosławiec.
Projekt Studium został wyłożony do publicznego wglądu w dniach od 30.08.2021 r. do 30.09.2021 r.
Dyskusja publiczna odbyła się w dniu 23.09.2021 r.
Na podstawie art. 11 pkt 8 wyznaczony został termin, w którym osoby prawne i fizyczne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej mogą wnosić uwagi dotyczące projektu studium. Termin ten określono do dnia 22.10.2021 r.

W ustawowym terminie, po wyłożeniu projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mirosławiec, tj. do dnia 22.10.2021 r., wpłynęły 2 (słownie: dwie) uwagi o identycznej treści.

Lista nieuwzględnionych uwag do projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mirosławiec:

Lp.	**Data wpływu**	**Treść uwagi**	**Oznaczenie nieruchomości**	**Rozstrzygnięcie Burmistrza**	**Rozstrzygnięcie Rady Miejskiej w Mirosławcu – załącznik nr 5 do uchwały Nr …… Rady Miejskiej w Mirosławcu z dnia ……**
1	22.09.2021	Zlokalizowanie terenu pod produkcję i usługi w pobliżu Próchnowa oraz Bronikowa stoi w sprzeczności z obowiązującą "Strategią Rozwoju Gminy na lata 2016-2025" [Mirosławiec 2015], obowiązującym "Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mirosławiec" [Załącznik Nr 1 do uchwały Nr VIII/58/2015 Rady Miejskiej w Mirosławcu z dnia 28.05.2015 r.] oraz kłóci się z najważniejszymi potrzebami i możliwościami rozwoju Gminy opisanymi w pkt 7 "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Mirosławiec wraz z prognozą oddziaływania na środowisko" [Mirosławiec 2021].	Dz. nr 162 obr. Próchnowo i dz. nr 5/4 obr. Bronikowo	Wyznaczony w Studium teren produkcyjno-usługowy to tylko w niewielkiej części teren istniejącej fermy kurzej. Pozostały obszar został wskazany do dalszego zainwestowania produkcyjno-usługowego. Wyznaczony w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Mirosławiec teren PU został pozytywnie zaopiniowany i uzgodniony w procedurze planistycznej związanej z przygotowaniem projektu Studium. Rodzaj i zasięg dalszego zainwestowania przed-	

				miotowego obszaru zostanie określony na dalszym etapie, kiedy pojawią się konkretne plany inwestycyjne, tj. etapie procedury oceny oddziaływania na środowisko dla konkretnych przedsięwzięć.	
2	23.09.2021	Zlokalizowanie terenu pod produkcję i usługi w pobliżu Próchnowa oraz Bronikowa stoi w sprzeczności z obowiązującą "Strategią Rozwoju Gminy na lata 2016-2025" [Mirosławiec 2015], obowiązującym "Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mirosławiec" [Załącznik Nr 1 do uchwały Nr VIII/58/2015 Rady Miejskiej w Mirosławcu z dnia 28.05.2015 r.] oraz kłóci się z najważniejszymi potrzebami i możliwościami rozwoju Gminy opisanymi w pkt 7 "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Mirosławiec wraz z prognozą oddziaływania na środowisko" [Mirosławiec 2021].	Dz. nr 162 obr. Próchnowo i dz. nr 5/4 obr. Bronikowo	Wyznaczony w Studium teren produkcyjno-usługowy to tylko w niewielkiej części teren istniejącej fermy kurzej. Pozostały obszar został wskazany do dalszego zainwestowania produkcyjno-usługowego. Wyznaczony w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Mirosławiec teren PU został pozytywnie zaopiniowany i uzgodniony w procedurze planistycznej związanej z przygotowaniem projektu Studium. Rodzaj i zasięg dalszego zainwestowania przedmiotowego obszaru zostanie określony na dalszym etapie, kiedy pojawią się konkretne plany inwestycyjne, tj. etapie procedury oceny oddziaływania na środowisko dla konkretnych przedsięwzięć.	

UZASADNIENIE

Podstawą sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mirosławiec jest uchwała Nr VII/75/2019 Rady Miejskiej w Mirosławcu z dnia 29 maja 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Mirosławiec.

Studium jest dokumentem określającym kierunki polityki przestrzennej Gminy Mirosławiec. Podstawę prowadzenia polityki przestrzennej stanowiło dotychczasowe Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Mirosławiec, przyjęte jako tekst jednolity uchwałą Nr VIII/58/2015 Rady Miejskiej w Mirosławcu z dnia 28 maja 2015 roku w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Mirosławiec.

Niniejszy dokument został opracowany na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2021 r., poz. 741, ze zm.) oraz w oparciu o przepisy wykonawcze do ww. ustawy, jakim jest Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy z dnia 28 kwietnia 2004 r. (Dz. U. Nr 118, poz. 1233).

Ustalenia kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mirosławiec zostały opracowane w oparciu o wspomniane wyżej dokumenty strategiczne i szczegółowe, obowiązujące przepisy prawa oraz wnioski wynikające z analizy uwarunkowań stanu istniejącego, w tym dotychczasowej polityki przestrzennej gminy, wyrażonej zwłaszcza w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Gmina Mirosławiec tylko częściowo objęte są obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Ich ustalenia, w wyniku sporządzenia nowego Studium, będą wymagały punktowych zmian. Istotne dla wyznaczenia kierunków zagospodarowania gminy były wnioski wynikające z analizy uwarunkowań, w tym szczegółowych inwentaryzacji całego terenu gminy. Studium jest dokumentem sporządzonym dla całego obszaru gminy.

Głównym jego celem jest określenie polityki przestrzennej oraz kierunków zagospodarowania przestrzennego. Określenie polityki przestrzennej należy rozumieć jako formułowanie celów w zakresie zagospodarowania przestrzennego oraz sposobów ich osiągania z uwzględnieniem istniejących uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego.

Zasadność opracowania nowego dokumentu podyktowana była koniecznością uwzględnienia w nim zmiany granic administracyjnych gminy oraz aktualizacji kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Wprowadzana zmiana ma na celu doprowadzenie Studium do zgodności ze współczesnymi wymogami dotyczącymi tego dokumentu oraz wprowadzenie zmian w kierunkach zagospodarowania przestrzennego Gminy Mirosławiec. Przede wszystkim wprowadzono zmiany dotyczące ponownego rozplanowania kierunków zagospodarowania przestrzennego, co pociągało za sobą konieczność wykonania analiz demograficznych i bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę na terenie gminy.

Na podstawie analiz ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, prognoz demograficznych oraz możliwości finansowych gminy, ustalono maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy. Ustalono, że, maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę przekracza sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, w związku z tym istnieje możliwość uzupełnienia bilansu terenów pod zabudowę o tereny wskazane do lokalizacji nowej zabudowy poza obszarami, o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych, w ilości wynikającej z uzupełnionego bilansu o różnicę tych wielkości wyrażoną w powierzchni

użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy i przewiduje się możliwość lokalizacji nowej zabudowy poza tymi obszarami, maksymalnie w ilości wynikającej z uzupełnionego bilansu.

Biorąc pod uwagę wyniki ww. analiz i bilansu wyznaczono tereny, dla których przyjęto możliwość zabudowy o danej funkcji. Z wykonanego bilansu wynikało, że poza funkcją mieszkaniową, biorąc pod uwagę perspektywę najbliższych 30 lat, a także dopuszczalną tolerancję 30 %, możliwe jest powiększenie ponad obecnie przewidziane w planach miejscowych i obecnie zagospodarowanie, a nie objęte ustaleniami planów tereny – obszarów inwestycyjnych – o funkcji usługowej, produkcyjnej i turystyczno-rekreacyjnej. Obszary te wyznaczono w miejscach już rezerwowanych na te cele albo w nowych – uzbrojonych, lub łatwych i tanich do uzbrojenia, dogodnie skomunikowanych.

Wprowadzono też bardziej elastyczne ustalenia dotyczące planowanych dróg, a zarazem fakt przewidywania w planie zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego budowy drogi ekspresowej S10 oraz obwodnicy miasta Mirosławiec w ciągu drogi krajowej nr 10. W Studium zaprezentowano 5 wariantów przebiegu planowanej drogi S10.

W niniejszym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mirosławiec, zgodnie z art. 10 ust. 2a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustalono rozmieszczenie urządzeń wytwarzających energię elektryczną ze źródeł odnawialnych o mocy powyżej 100 kW. W rejonie miejscowości Hanki, Jadwiżyn i Setnica wyznacza się obszary urządzeń wytwarzających energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW. Dodatkowo możliwa jest lokalizacja ww. urządzeń o mocy powyżej 100 kW – ogniw fotowoltaicznych na wyznaczonych terenach produkcyjnych i usługowych (PU), w tym na dachach obiektów produkcyjnych, magazynowych i usługowych oraz terenach eksploatacji surowców naturalnych (PE) – po ich rekultywacji. Granice projektowanych obszarów tożsame są z granicami stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

Poza wyznaczonymi obszarami lokalizacji urządzeń wytwarzających energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 100 kW oraz terenami PU i PE, na których dopuszcza się lokalizację ogniw fotowoltaicznych (zgodnie z ustaleniami dla terenów PU), na terenie całej gminy dopuszcza się lokalizowanie urządzeń wytwarzających energię elektryczną ze źródeł odnawialnych w mikroinstalacjach oraz w instalacjach o mocy od 40 kW do 100 kW.

Zaktualizowano ponadto ustalenia dotyczące: ochrony środowiska, w tym zagadnienia dotyczące przyrody, udokumentowanych złóż kopalin, jak również zabytków. Przeanalizowano możliwość lokalizacji na terenie gminy obiektów służących do produkcji energii ze źródeł odnawialnych. Wyznaczono obszary rozmieszczenia tego typu obiektów oraz ich stref ochronnych.

Aktualizacja Studium wiązała się także z ujęciem w nim kwestii zabezpieczenia potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa. Na terenie gminy i miasta Mirosławiec funkcjonują bowiem tereny wojskowe – jednostka wojskowa (12. Baza Bezzałogowych Statków Powietrznych) oraz lotnisko wojskowe. Uwzględnione zostały aktualne granice terenów zamkniętych oraz strefy ochronne od kompleksów wojskowych, powierzchnia ograniczająca wysokość zabudowy w otoczeniu lotniska wojskowego oraz strefa zagrożenia strzelnicy.

Ustalenia Studium obejmują obszar całej gminy Mirosławiec oraz całkowicie nową redakcję dotychczasowych ustaleń tego dokumentu. Zachowano istniejącą strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy, dopuszczając jej uzupełnienie o nowe tereny inwestycyjne, jak również podtrzymano zasadniczy szkielet dotychczasowych ustaleń kierunkowych Studium. Doprecyzowano poszczególne kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy, a także zweryfikowano przebiegi przyszłej drogi krajowej. W związku z ustaleniami planu zadań

ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza nad Gwdą PLB300012, w stosunku do poprzedniej polityki przestrzennej gminy, tereny, które dotychczas przeznaczone były pod rozwój funkcji letniskowych w rejonie jeziora Drzewoszewskiego, w niniejszym Studium pozostawiono je w użytkowaniu rolniczym. Nowe tereny turystyczno-rekreacyjne wyznaczono w rejonie jeziora Kosiakowo w Mirosławcu.

Ustalony układ funkcjonalno-przestrzenny regulujący wzajemne powiązania podstawowych funkcji – mieszkalnictwa, produkcji, usług, w tym turystki i zieleni, zapewnia uporządkowane kształtowanie przestrzeni gminy.

Przyjęte rozwiązania kierunkowe wynikają z ustalonych uwarunkowań, w tym z przeprowadzonych analiz i bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę na terenie gminy (wyznaczone tereny pod zabudowę mieszczą się w odpowiednich rodzajach w wielkościach stanowiących różnicę pomiędzy zapotrzebowaniem, a zabudową już istniejącą i wyznaczoną w planach), a także uwzględniają zmiany wprowadzone od daty uchwalenia Studium i jego późniejszej, częściowej zmiany – w aktach planistycznych i strategicznych wyższego rzędu, jak również w przepisach prawa.

Studium sporządzono zgodnie z wymaganą procedurą formalno-prawną, określoną w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2021 r. poz. 741, ze zm.). W toku prowadzonej procedury planistycznej na podstawie art. 11 ww. ustawy zapewniono wszystkim zainteresowanym możliwość aktywnego uczestniczenia w sporządzaniu Studium. Potrzeby partycypacji społecznej zapewniono m.in. poprzez:

- stosowne ogłoszenia i powiadomienia na etapie przystąpienia do sporządzenia Studium oraz jego wyłożenia do publicznego wglądu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- możliwość składania wniosków na etapie przystąpienia oraz na etapie skonkretyzowanego projektu studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- możliwość składania uwag do studium na etapie wyłożeń dokumentów do publicznego wglądu.

Przeprowadzono wymaganą prawem dyskusję publiczną. Do wyłożonego projektu wpłynęły dwie uwagi o tożsamej treści, których nie uwzględniono.

Ponadto przedmiotowy dokument był dostępny na bieżąco w Urzędzie Miejskim w Mirosławcu oraz na stronie internetowej gminy Mirosławiec, w związku z czym możliwe było bieżące śledzenie jego zmian w toku procedury planistycznej wszystkim zainteresowanym.

W związku z wejściem w życie uchwały Rady Miejskiej w Mirosławcu nr XXXVIII/292/2021 z dnia 30 grudnia 2021 r. zmieniającej Statut Gminy Mirosławiec. (Dziennik Urzędowy Województwa Zachodniopomorskiego z 2022 poz. 142) od 25 stycznia 2022 r. GMINA I MIASTO MIROSŁAWIEC zmieniła nazwę na GMINA MIROSŁAWIEC.

Wobec powyższego podjęcie przedmiotowej uchwały jest zasadne.